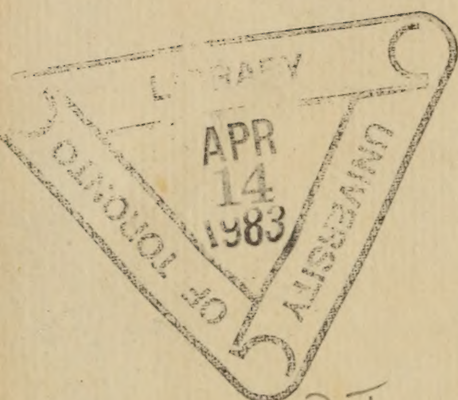

3 1761 07432609 1

L...RARY
APR
14
1983
UNIVERSITY
OF TORONTO

Maltheser-Ridderen.

Lystspil i 3 Acter

af

Mau.

Personerne:

Grev v. Löwenhaupt, en Adelsmand fra Landet.

Fridau, Forvalter paa Godset.

Belfast, Birkedommer.

Geheimeraad v. Braun.

Caroline, hans Datter.

Wilhelmine v. Weltheim, hendes Cousine.

Baron v. Blumenthal.

Capitain v. Lindenstein.

Anton, Löwenhaupts Tiener.

Lisette, Carolines Kammerpige.

Christoph, Tiener hos Baron Blumenthal.

Nogle Masqver af begge Kiøn.

Stykket spilles først paa Landet, siden i Kiøbenhavn.

X

Første Act.

Første Scene.

(Skuepladsen forestiller et Værelse paa Grev Løvenhaupts Landgods, han sidder ved et Theebord, og stopper sig en Pibetobak. Tieneren bringer en Vorstabel og gaaer ud igien.)

Grev Løvenhaupt (allene.)

Det var dog besynderligt, naar jeg ikke skulde vinde denne fatale Proces imod Baronen! — Rigtig nok burde jeg ikke vinde, naar Retten gik sin ordentlige Gang; — og kunde aldrig vinde, naar min Contraparts Sagfører havde mindre Lyst til mine Penge, end han har Begreb om sine Pligters Opfyldelse. Det værste er, at Baronen selv er en god Jurist, og ved sin Nærværelse i Hovedstaden, let kunde giøre min Plan til intet. — Dog! — man maae stole noget paa det tilfældige, og jeg forlader mig paa min Anseelse og min Rigdom.

Anden Scene.

Grev Löwenhaupt. Fridau.

Löwenhaupt.

God Morgen, Hr. Forvalter! — Hvad bringer han for godt Nyt idag?

Fridau.

Intet af Vigtighed pro primo, saa vilde jeg have den Naade, og erkyndige mig i al Ære og Respekt om Deres Excellences høie Befindende. — Og pro secundo kommer jeg for at lade Greven vide, at jeg endelig har faaet Brev fra Inspecteuren i Jylland i Anledning af de adskillige nye Indretninger, han efter Deres høie Befaling har maattet giøre.

Löwenhaupt.

Men, hvad skriver han da? — Ere Bønderne fornøiede med Udskiftningen af deres Jord.

Fridau.

De som fik bedre Jord end de havde før, ere meget vel fornøiede dermed, men andre derimod, som efter deres Formeening have tabt derved, holder Deres Excellence just ingen Lovtaler.

Löwenhaupt.

Det kan og være det samme. — De vil om faa Aar indsee Nytten af mine Indretninger, og tale ganske anderledes. Men, — hvad jeg ville sige: — Skriver han ikke, hvorledes det gaaer med den nye Mølle jeg har ladet bygge? Er den i Stand?

Fridau.

Det havde jeg tilforladelig snart glemt. — Møllen, skriver bemeldte Inspecteur, er færdig,

men siden der har tildraget sig en vigtig Begivenhed, saa kan den for det første ikke bruges.

Löwenhaupt.

Og hvad er er der da i Veien?

Fridau.

Det skal jeg i al Ære og Respekt forklare Deres Excellence. Fordi Møllen ligger vel høit, og Kanalen som er lavere, er i Forbindelse med Aaen, saa er pr. Malheur al Vandet gaaet sin Vei ind i Kanalen, og Møllen ligger saa tør der paa Stedet, at man gierne kunde anlægge en engelsk Hauge omkring den.

Löwenhaupt.

Det er rigtig nok dumt giort! — men hvem Dievlen havde det Indfald at bygge Møllen. — Jeg husker det ikke mere.

Fridau.

Det var i al Ære og Respekt Deres egen høie Idee! — Inspecteuren havde dengang mange Argumenter derimod, men paa Deres Excellences Befaling kom samme ikke i Betragtning, og Deres optegnede Plan blev paa det nøiagtigste efterlevet.

Löwenhaupt.

Jeg maae dog til Foraaret selv hen, og see dette Stykke Arbeide. Det skulle dog ærgre mig, hvis dette kostbare Værk var ubrugelig.

Fridau.

Deres Excellence tillade naadigst, at jeg maae giøre Dem i al Ære og Respekt et Forslag.

Løwenhaupt.

Lad høre.

Fridau.

Kunde man ikke sætte Vinger oven paa Taget og giøre paa saadan Maade en Vindmølle deraf? Man kunde jo blot sige, at det var en ganske nye Opfindelse fra America, saa vil man uden Tvivl finde denne Idee ganske fortreffelig.

Løwenhaupt.

Han veed nok ikke, at Møllen ligger i Skoven; med mindre han maaskee vil giøre Vind dertil. — Jeg ønskede dog tilforladelig, at see ham eengang fornuftig.

Fridau.

Jeg takker underdanigst for Deres Excellences velmeent Ønske. Jeg har den Forhaabning.

Løwenhaupt.

Er der ellers passeret noget Nyt?

Fridau.

Intet af Vigtighed. — At Kornpriserne vilde falde stærk, har min naadige Herre vist nok længe seet forud, og følgelig er det ikke noget paafaldende for Dem, naar jeg i al Ære og Respekt beretter Herren, at vi tabe paa det i Fior indkiøbte Korn henimod 600 Rdlr.

Löwenhaupt.

Jeg kan just ikke sige, at jeg glædes ved denne Efterretning; — Men hvorfor overtalte han mig og til, at kiøbe dennegang de 2 Ladninger Rug til saa dyr Priis?

Fridau.

Jeg giorde det visselig i den beste Hensigt: Min Fætter, som er Kammertiener hos den Preussiske Minister i Wien, skrev mig til, at han med Vished kunde fortælle mig, Keiseren vilde ikke slutte Fred med Frankrig, førend han havde indtaget Paris, og da vi nu i saa Fald let kunde have faaet Leverance til Magasiner, saa holdte jeg det for min underdanigste Pligt, at overtale min naadige Herre i al Ære og Respekt til denne Spekulations Handel. — Den er nu desværre mislykket, og —

Löwenhaupt.

Og han er en Nar, med samt alle hans politiske Consorter! — Seer han, det er min Sentenz! — Jeg gad ikke engang spurgt ham, om han kan fortælle noget mere, siden hans Relationer sielden ere sikkre og tilforladelige, og om saa var, saa due de intet, og ere gierne af det førgelige Slags.

Fridau.

Underdanige Tiener! — Snart havde jeg glemt, at sige Deres Høivelbaarenhed, at Deres Birkedommer, Hr. Belfast er ankommen her i af

Ære og Respekt afvigte Nat, Kl. 2 Slet. Han spurgte mig, om han kunde have den Naade, og opvarte sin naadige Hr. Patron, hvortil jeg svarede hverken Ja eller Nei —

Löwenhaupt.

Det var og det klogeste han kunde giere. Siig imidlertid Birkedommeren, han kunde komme til mig om et Qvarteers Tid, jeg vilde nok tale med ham.

Fridau.

Skal skee! — i al Ære og Respekt.

Löwenhaupt.

Og nu kan han gaae sin Vei. Jeg skal nok kalde paa ham, naar jeg behøver ham.

(Fridau gaaer).

Tredie Scene.

Grev Löwenhaupt (allene.)

Hvad mon Belfast vilde her paa Godset? — Skulle maaskee den sidste Dom i min Sag med Baronen være affagt? Jeg er dog nysgierrig for at vide Udfaldet. Det var dog forunderligt, om mine Penge dennegang havde forfeilet deres mig lovede Virkning.

(En Tiener bringer et Brev.)

Fierde Scene.

Grev Löwenhaupt. Anton.

Anton.

Her er et Brev til naadig Herren fra Kiøbenhavn.

Løwenhaupt.

Hvem har bragt det?

Anton.

Det er kommen fra næste PostStation.

Løvenhaupt (læser Brevet.)

Tag Theebordet ud, og sig Forvalteren, han skulde komme til mig igien.

Anton (tager Bordet ud.)

Femte Scene.

Grev Løwenhaupt. Belfast.

Løwenhaupt.

God Morgen, Hr. Birkedommer! — hvor kommer De saa tidlig fra? —

Belfast.

Lige fra Hovedstaden. — Jeg kiørte igaar Eftermiddags derfra, og kom inat Klokken 2 her paa Gaarden.

Løwenhaupt.

Hvad Nyt fra Kiøbenhavn? — Hvorledes gaaer det med vores Proces?

Belfast.

Den er til Ende. — Dommen blev afsagt iforgaars.

Løwenhaupt.

Og hvorledes?

Belfast.

Baronen har vunden sin Sag. — Jeg har Copie af Akterne og Dommen hos mig. Grev Löwenhaupt, hedder det, skal betale til Baron Blumenthal 1000 Rdlr. og Processens Omkostninger, samt 100 Rdlr. for unødig Trette, til Justitskassen.

(Han giver Greven Akterne.)

Löwenhaupt.

Det er rigtig nok imod min Forventning. Baronens Procurator er en fattig Dievel, og jeg har visselig ikke spart mine Penge for at vinde ham til min Fordeel: og jeg tvivler ikke, at De jo har anvendt alt muelige, for at vinde min Sag. — De veed, hvad jeg lovede Dem.

Belfast.

Deres Høivelbaarenhed tilgive mig naadigst! Naar de behager at efterſee Akterne, saa troer jeg vist, de vil blive overviist om, at der fra min Side ikke er begaaet den ringeste Feil. — Vore Kaar ere, siden Forligelses Commissionerne bleve stiftede, just ikke de blideste, og deres mig givne Løvte var Bevæggrund nok for mig, til at afvige fra Sandhedens Vei, og handle imod min bedre Overbeviisning, naar Omstændighederne syntes at kræve det.

Löwenhaupt.

Men for tusind Dievle! saa sig mig dog,

hvad der var Aarsag til, at jeg maatte tabe.

Belfast.

Jeg formoder, at Baron Blumenthal, som er selv en god Jurist, har ført sin egen Sag, og hans Procurator har intet turde foretage sig, uden hans Vidende, og Dommeren havde formodentlig ingen Grund, hvorfor han skulde forlade Retfærdighedens Vei, og interessere sig for Greven. — Men det staaer dem jo frit, at appellere til høieste Ret.

Löwenhaupt.

For at tabe engang endnu Rettens Omkostninger. Nei. — Tak skal De have. — Det har kostet mig nok alligevel.

Belfast.

Man kan ikke vide. — — —

Löwenhaupt.

Nei min Ven; — Det gaaer ikke an. Assessorene i høieste Ret tør jeg ikke tilbyde Stikkepenge som Baronens Procurator; — og hvad hialp det? — Overalt var det mig ikke saa meget om at giøre at vinde min Sag for Pengenes Skyld, som det var for at ydmige Baronen, der er af ubetydelig Familie, af ung Adel, — som troer sig klogere end jeg, — og leer af mit Stammetræe og mine 16 Ahner. — Men jeg finder nok Leilighed at hævne mig paa ham. — Hvad jeg vil-

de sige, jeg har faaet Brev idag med Posten fra min gamle Ven, Geheimeraad v. Braun, som nøder mig til at giøre en Reise til Kiøbenhavn. Vil de ikke blive i min Fraværelse her paa Godset, for at bestyre Oeconomien, og see lidt til mit Bedste. Min Forvalter er en løierlig Krabat, Folkene har ingen Respekt for ham, og saa frygter jeg at Tingene gaae galt.

Belfast.

Jeg takker underdanigst for den Tillid, Greven sætter til mig, jeg skal søge om mueligt, at giøre mig værdig dertil. — Men tør de vove i deres Alder at paatage sig om Vinteren denne Reise.

Löwenhaupt.

Det maae lade sig giøre; — jeg har mine gode Aarsager dertil. — Kiender de ikke Geheimeraad Brauns Datter? De har dog opholdt Dem i nogle Aar i Hovedstaden.

Belfast.

Jeg erindrer mig rigtig nok, at jeg har seet hende nogle gange paa Comoedien. Det er en meget ung smuk Pige, om jeg husker ret, hun lever meget stille og ingetogen, og bliver almindelig agtet.

Löwenhaupt.

Saa! — Saa! Det er vel. — Jeg agter at reise om en Times Tid, de addresserer Deres Breve til det saa kaldte Palais royal, hvor jeg for det før-

ste logerer, indtil jeg giver dem nærmere Efterretning.

Belfast.

Meget vel. — Har Greven ellers noget at befale?

Löwenhaupt.

Jeg veed for nærværende Tid intet. Skulde der forefalde noget, saa vil jeg lade Dem kalde.

Belfast.

Saa recommanderer jeg mig i Deres høie Bevaagenhed, og ønsker Deres Høivelbaarenhed en lykkelig Reise. —

Löwenhaupt.

Jeg takker. (Belfast gaaer.)

Siette Scene.

Grev Löwenhaupt (allene).

Jeg faaaer dog ret læse Brevet engang endnu, (han tager det ud af Lommen, og læser høit). "Det Venskab De har bestandig viist mig, lader "mig formode, at De tilgiver mig, naar jeg i et "vigtigt Anliggende udbeder mig Deres Raad. "Den unge Baron Blumenthal, har anholdt om "min Datters Haand, og da jeg ikke synderlig kiender til ham, og veed, at de ere GrandseNaboer, "saa tager jeg mig herved den Frihed, at bede Dem "om at give mig nogen sikker Efterretning, hvorledes

"Baronens Financeer ere beskafne. Han siger "rigtig nok, at hans Godser ere gieldfrie, men "man veed nok, hvorledes det gaaer. For Bryl= "lupet ere alle Frierne rige, og jeg har dog ikke "Lyst, at lade mig føre bag Lyset. — Jeg venter "Deres gunstige Svar. — Lev vel. — Deres "Ven. — Braun. — "

Det var lystigt nok, om jeg kunde overtale den Gamle til, at give mig Pigen, og Baronen maatte afträkke med en lang Næse. — Det er den ønskeligste Leilighed til at hævne mig paa ham. — 60 Aar! — hvad vil det sige, jeg er rask nok endnu, og har jeg hende først engang, saa glemmer hun nok Baronen. —

Syvende Scene.

Grev Löwenhaupt. Fridau.

Fridau.

Naadig Heren har befalet, at jeg i al Ære og Respekt skulde komme ind til Dem.

Löwenhaupt.

Jeg vil kun lade ham vide, at jeg reiser idag til Kiøbenhavn, og opholder mig der formodentlig nogle Uger. Birkedommer Velfast bliver i min Fraværelse her paa Gaarden, saa at han kan vende sig til ham, naar der indløber noget af Vig=

tighed. Vil han lade Staldkarlen ride med 2 Forspandsheste til næste Station forud, og lade ham blive der til jeg kommer, saa tager han de to andre med sig tilbage igien.

Fridau.

Underdanige Tiener! Skal skee — Befaler naadig Herre, at den sorte Hest skal følge med?

Löwenhaupt.

Jeg troer han er gal — Hesten er jo lam, og jeg vil netop skifte Heste for at komme saa hastig som muligt afsted.

Fridau.

Jeg meente i al Ære og Respect, Greven kunde lade ham curere paa VeterinairSkolen i Kiøbenhavn.

Löwenhaupt.

Og sætte Bestet paa Bukken eller bag paa Karethen — ikke sandt? — Jeg troer rigtig han har sommetider en Skrue løs, eller han drikker for meget.

Fridau.

Som De befaler. — Jeg recommanderer mig i al Ære og Respect i Deres høie Bevaagenhed og Naade indtil videre.

Löwenhaupt.

Alle Breve til mig leverer han Belfast. God Morgen. (han gaaer.)

Ottende Scene.

Fridau allene.

Naar jeg bare kunde faae at vide, hvad Greven vil i Kiøbenhavn. — Han fik et Brev i Morges tidlig, og knap har han læst det, saa skal og Karethen staae færdig! Hm! hm! — Jeg var dog før hans Fortroelige, men siden Belfast har indsneget sig her, faaer jeg ikke det ringeste at vide. — Jeg maae see jeg kan udfritte ham, maaskee veed han noget om Hemmeligheden. — Er der maaskee forefalden noget ved Hoffet? — Eller Processen med Baronen paadømt! — Død og Dievelen — snart havde jeg glemt Hestene. (han gaaer)

Niende Scene.

Belfast. Anton. Siden Fridau.
(Skuepladsen er forandret til Belfast's Værelse.)

Belfast.

Er Greven kiørt?

Anton.

Jeg troer han kiørte nu fra Gaarden.

Belfast.

Hvorfor mon han reiser saa tidlig?

Anton.

Saasom jeg har hørt af Christian, saa

vil han først til Blankensee og tage den gamle Major med sig, ifald han kan overtale ham dertil.

Belfast.

Har Greven taget Kammertieneren med sig?

Anton.

Ja! Kammertieneren og Christian — Naar kan man vente ham tilbage igien?

Belfast.

Han har ikke bestemt det saa vist; — Nogle Uger gaaer vist i Løbet. Greven har mange gamle Bekiendtere i Hovedstaden, og faaer de ham engang i deres Zirkel, saa slipper han sikkerlig ikke saa hastig derfra.

Fridan (kommer ind.)

Gud skee Lov! — at vi kom lykkelig afsted med Greven. — Nu kan man dog komme engang til sig selv igien. Har der ikke været en Støi og Allarm i Huset, som om hele Gaarden skulde forflyttes til Indland. — Og jeg maae da altid være den første og den sidste. — Forspands-Hestene skal Forvalteren besørge — Flaskefoer og Medicincassen maae Forvalteren besørger. — Og ikke engang saameget som Tak har man derfor. — Men nu skal jeg og saamænd giøre mig noget tilgode. Jeg hører at min gode Ven, Hr. Belfast

bliver her paa Gaarden, og da tænker jeg, vil vi tømme nogle Flasker sammen.

Belfast.

Jeg haaber vi skal leve den korte Tid Greven bliver borte, ret fornøiet sammen. Men hvorledes staaer det til med Selskabeligheden her i Egnen? Har de ingen Fruentimmer her paa Gaarden?

Fridau.

Nei, vi har saamænd ingen, — uden en gammel Huusholderske, som næsten aldrig kommer for Lyset, ogsaa nogle Piger til Opvartning. Vi leve her næsten saa godt som i et Munkekloster. — Sognepræsten og Forpagteren kommer rigtig nok imellemstunder til os; men Greven er ikke meget for deres Selskab. Han har en god Portion Adelstolthed, og blander sig ikke gierne med Borgerstanden, uden naar han vil bruge dem til hans Planers Udførelse.

Belfast.

Kommer Baron Blumenthal ikke hos Greven? — De ere jo dog Naboer.

Fridau.

I forrige Tider kom han ofte til os, men siden de kom i Klammerie sammen, om Jagtrettighederne, kommer han slet ikke mere. Han har nu allerede faaet et Par gange Dom over Greven, og saadant noget tilgiver Greven ham ikke saa let.

Belfast.

Han har dog sagt mig, at han vil besøge Baronen i Kiøbenhavn.

Fridau.

Det skeer saamænd i al Ære og Respect ikke af Venskab, men blot under en Slags Masque for at udfritte Baronens Tankemaade. — Baronen er iøvrigt ikke mindre end hevngierrig, og han overbærer gierne med den Gamle, naar det ikke bliver alt for galt. — Men vi skulde dog vel have lidt Froekost — Hør Anton! hent os en Flaske Madera og noget Brød og Ost.

Anton (gaaer ud.)

Belfast.

Har Greven aldrig tænkt paa at givte sig? Det er dog besynderligt naar han ikke skulle faae Arvinger til sin uhyre Formue.

Fridau.

Han har rigtig nok nogle gange været betænkt derpaa. Men hans Valg faldt hvergang paa unge smukke Damer, og da var han saa uheldig at faae i al Ære og Respect alle Steder en Kurv. — Ei — a propos — Kan De ikke sige mig hvad Greven vil i Kiøbenhavn? han reiser ellers aldrig om Vinteren saa langt. — Det maae vist have noget at betyde.

Belfast.

Jeg kunde mærke paa ham, at han havde

noget af Vigtighed i Hovedet, men han var tillige saa hemmelighedsfuld, at jeg ingen Vei kunde komme ham paa Spor.

Anton (bringer Viin og Glassene, samt Smørrebrød og sætter det paa Bordet.)

Nu er alting færdig, om De befaler. (gaaer.)

Fridau.

Kom nu min Ven og lad os drikke engang. (han skiænker i Glassene.)

Belfast (drikker.)

Det er et godt Glas Viin — Har de meget Forraad af denne Slags?

Fridau.

Vi faaer saa snart ikke Ende paa den. Greven holder meget af et godt Glas Viin, og hvad han ikke drikker er godt nok til os andre.

Belfast.

Hvad bestiller de nu her om Vinteren? — Mig synes Tiden maae falde Dem kiedsommelig. Gaaer De flittig paa Jagt?

Fridau.

I forrige Tider var jeg en meget passioneret Jæger — Men nu omstunder tager Synet af, og siden jeg ifior var saa uheldig at skyde en af Grevens Svaner, som jeg ansaae for en vild And, har jeg ingen Bøsse havt i Haanden. Men har De Lyst, saa skal jeg gierne følge ud med Dem.

Vi har mange Harer og Agerhøns her i Marken, og Skiøtten følger gierne med.

Belfast.

Jeg takker — Jeg skal giøre mig færdig. — Vil De besørge mig en god Bøsse og de øvrige JagtRequisiter, saa er jeg Dem meget forbunden. Jeg skal være om en halv Time hos Dem igien.

Fridau.

Saa drik dog først engang endnu — Det er temmelig koldt, og vi faaer ikke saa hastig Middagsmad (han giver ham Glasset). Kom og lad os klinke sammen — Det smukke Kiøns Skaal — Har De ikke saa en lille smuk Dulcinea in Petto?

Belfast.

Nei, saamænd har jeg ikke.

Fridau.

Naa, — saa lad os synge engang — Druen voxer paa vor Klode ꝛc., den kan De vist. (De synge nogle Vers.)

Belfast.

Nu maae jeg først expedere et Brev. Tak for Froekost! Lev vel saa længe. (han gaaer.)

Tiende Scene.

Fridau allene, (han skiænker nu for sig og seer paa Glasset.)

Den, som førstegang persede Druer og foraøgede Menneskets Lyksalighed ved denne kostelige Drik. — Han var heller ingen Nar. Man siger at Noah har været den første som drak sig et Glas Viin. Men jeg tør vædde, at det var ingen DryMadera. — Det kan og være det samme naar vi kun i vore Tider kan faae den. — Altsaa Noahs Skaal! (han drikker og Dækket falder.)

Ende paa første Act.

Anden Akt.

Første Scene.

(Skueepladsen forestiller et Værelse hos Baron Blumenthal i Hovedstaden.)

Baron Blumenthal (allene.)

(Han sidder ved et Bord, hvorpaa ligger Papiir og Bøger; han læser, men legger Bogen og staaer op.)

Jeg læser, og veed nu næsten ikke, hvad jeg har læst. — Jeg kan knap samle mine Tanker, saa adspredt er jeg. — O Kierlighed! hvilken uovervindelig Magt har du over fornuftige Skabninger, som bøie sig under dit fortryllende Scepter: I Lidenskabernes vildeste Tummel giør du Mennesket øm for det ædle og gode! og paa den anden Side den Vise uduelig til at bruge sin Fornuft efter Evne! Hvilke Paradoxer! — O! hvor gierne vedkiende jeg dit Herredømme, Menneskets Velgiørerinde! — Jeg elsker! — elsker Skaberens Mesterstykke i en god og dydig Piges Skikkelse, og bliver elsket igien! hvad ligner min Lykke; naar jeg faaer den glade Efterretning af min Ven, at Carolines Fader samtykker vor Forbindelse,

(han seer paa Uhret) Klokken 11 vil Lindenstein være her? — og han kommer ikke? Tør jeg haabe, — eller frygte? Han lader mig vist ikke uden Aarsag i den angstfuldeste Uvished! — Jeg kiender ham. — St. — Jeg troer han kommer, mig synes jeg hørte hans Røst.

Anden Scene.

Baron Blumenthal. Capitain Lindenstein.

Blumenthal.

Naa min Ven, hvad bringer Du mig for Trøst, har Du talt med Carolines Fader.

Lindenstein.

Ja! — jeg kommer i dette Øieblik fra ham.

Blumenthal.

Og hvorledes optog han din Commission fra mig? — Tør jeg haabe?

Lindenstein.

Vi tør haabe, saa længe ikke alting er tabt, og det kan du ogsaa. Den gamle Geheimeraad Braun kan ikke udsætte noget paa din Person, naar hans Datter vil ægte dig, — det siger han selv. — Han kiender Caroline for godt, at han kunde troe, hun vilde vælge blot efter tilfældige legemlige Fortrin. — Men han vilde alligevel ikke give mig noget bestemt Svar. — Han vil først forskaffe sig sikkrere Underretning om din

Formues Omstændigheder, og har desangaaendes for nogle Postdage skreven til en Ven, som skal være din GrændseNaboe.

Blumenthal.

Har han ikke sagt dig Navnet?

Lindenstein.

Nei, — men han venter om faa Dage Svar paa sit Brev. — Jeg kan nok merke, din tilkommende Svigerfader er en Gnier, og du maae takke Gud, at du har Formue nok, og tør følgelig fra den Side byde den gamle Spidsen.

Blumenthal.

Jeg skulde aldrig troe, at det var den gamle Grev Löwenhaupt, som skal bestemme min Skiebne? — Er det saa; — O Lindenstein, da beklag din Ven! Löwenhaupt hader mig, og nu, da jeg har vunden min Proces imod ham, vil han vist paa alle mulige Maader søge at hævne sig.

Lindenstein.

Vær kun roelig, Blumenthal! maaskee du forestiller dig Udsigterne alt for mørke. Den gamle Grev Löwenhaupt er umueligt saa ondskabsfuld, at han skulde fortie Sandheden, blot for at skade dig, — og desuden er du dog ikke ganske fremmed her i Landet, og enhver retskaffen Mand kan ikke andet end modsige Greven, ifald han skulde faae det sorte Indfald, at vilde forstyrre

din Lykke. — Men du talte forhen om en vunden Proces. — Hvo gav Anledning dertil.

Blumenthal.

Du kan nok tænke, at jeg anvender alt for at leve i Fred med den Gamle; men da han endelig vil afdisputere mig en betydelig Jagdrettighed, saa var jeg nød til at paastaae alvorligen min Ret.— Jeg kunde aldrig tabe min Sag, det vidste jeg forud; — ham er paalagt, at betale mig 1000 Rdlr. og Processens Omkostninger med videre. — Jeg veed, at han stod i en Slags Underhandling med min Advokat, derfor reiste jeg selv her til Byen, for at plaidere min egen Sag. Saaledes er Sammenhængen.

Lindenstein.

Naar jeg var i dit Sted, saa vilde jeg eftergive ham de 1000 Rdlr., maaskee kunde denne Opofrelse fra din Side formilde hans Sindelag.

Blumenthal.

Du har ret. — Jeg vil giøre ham dette Forslag i de meest høflige Udtryk; — og giver ham paa min Ære gierne 1000 Rdlr. i Kiøbet, naar han ville vise sig for Fremtiden venskabelig.

Lindenstein.

Har du talt med Caroline for nyelig?

Blumenthal.

Jeg var igaar med hende i Selskab, hos Frue v. Staal. — O Lindenstein! jeg er misundelses-

værdig, naar jeg tør kalde den guddommelige Pige min. — Med hvilken Fiinhed og Smag dømmer hun om Kunstværker; — med hvilken Gracie spiller hun Fortepiano, og synger som en Engel. — Og hendes fortræffelige Karacteer, den Følelse og Omhed hvormed hun søger at forbedre de Ulykkeliges Kaar, giør hende i mine Øine dobbelt elskværdig.

Lindenstein.

Omendskiønt jeg troer, at Forliebte sielden dømme logisk rigtig om de Fuldkommenheder eller Feil, Gienstanden for Deres Kierlighed er i Besiddelse af, saa kan jeg dog dennegang ikke andet, end ønske dig til Lykke, naar du kan føre hende til Alteret. — Jeg vil imidlertid opbyde alt, for at bringe Carolines Fader paa Din Side.

Blumenthal.

Min inderligste Tak! — O hvor sielden er en oprigtig Ven i Nøden! og hvor lykkelig er jeg, at jeg fandt min Ungdoms Ven, paa en Tid, jeg meest trænger til ham. (han omfavner Lindenstein) Bliv min Ven!

Lindenstein.

Indtil Døden adskiller os!

(En Tiener kommer ind) —

Philip.

En Greve fra Landet vil have den Ære at opvarte Baronen.

Blumenthal.

Før ham herind. Hvo kan den være?

Lindenstein.

Jeg gaaer min Vei — Adieu Blumenthal. I Eftermiddag sees vi igien.

Blumenthal.

Lev vel!

Tredie Scene.

Baron Blumenthal. Grev Løwenhaupt.

Blumenthal.

Ærbødige Tiener, Hr. Greve. Jeg ventede ikke den Lykke at see Greven hos mig i Hovedstaden.

Løwenhaupt.

Igaarmorges tidlig troede jeg det selv ikke, men et Brev som jeg erholdt med Posten i et vigtigt Anliggende, giorde mit Nærværelse nødvendig og bestemte min Reise.

Blumenthal.

Greven har nok hørt, at jeg har vunden vores Proces, men jeg haaber, vi alligevel blive Venner. — Jeg renoncerer paa de 1000 Rdlr. de skulde betale mig, og om De vil, saa skal alting være glemt.

Løwenhaupt.

Jeg er dem meget forbunden — det er en Ba-

gatel, og ikke værd at tale om — Ei! — hvad jeg ville sige; — jeg hører at Baronen har udsøgt sig en Kone i Hovedstaden. — Jeg gratulerer! — er alting klappet og klart?

Blumenthal.

Jeg takker ærbødigst for den Deeltagelse De viser mig. — Jeg venter eene og allene Faderens Samtykke til vores Forbindelse, og jeg tør smigre mig med den Forhaabning at see mine Ønsker opfyldte.

Löwenhaupt.

Tør man vide Navnet?

Blumenthal.

Caroline v. Braun, en Datter af Geheimeraad v. Braun, en af Hovedstadens elskværdigste Piger, har Evne og Ville i en høi Grad, til at giøre mig usigelig lykkelig.

Löwenhaupt.

Von Braun! — Ei det fornøier mig, at Deres Valg er falden paa denne værdige Mands Datter. — Vi ere Universitets Venner, og have havt mangen fornøiet Time sammen.

Blumenthal.

De ville uendelig forbinde mig, naar De lod Venskab tale et Ord til Fordeel for min Kierlighed til Frøken v. Braun.

Löwenhaupt.

Saa gierne jeg vilde tiene Baronen ved enhver anden Leilighed, saa beder jeg dog, at De ville

undskylde mig, naar jeg maae frasige mig denne Commission. — En eneste gang har jeg ladet mig bruge i Ægteskabs Anliggenheder, men jeg blev saa ilde takket derfor, at jeg fast besluttede, aldrig mere at befatte mig med sligt. — Men De kan forlade Dem derpaa, at jeg ikke fortier noget, som kunde stadfæste den Roes, Hr. Baronen ved Deres bekiendte solide Caracteer har erhvervet sig.

Blumenthal.

Jeg takker ærbødigst! — Man hører at Greven har været ved Hoffet. — Den smigrende Tone.

Löwenhaupt.

Jeg er for gammel til at smigre, — men hvorfor skulde jeg sige mindre til Deres Faveur end andre, som have den Ære at kiende Baronen. — De tillade at jeg rekommenderer mig i Deres ærede Venskab, jeg maae endnu nødvendig tale med en fremmed Minister. — Jeg haaer, vi sees oftere. Lev vel! —

Blumenthal.

Ærbødige Tiener. (Han følger ud med Greven.

Fierde Scene.

(Værelse hos Wihelmine v. Weltheim.)

Wilhelmine. Caroline. Siden Blumenthal.

Caroline.

Har Baronen ikke været her idag?

Wilhelmine.

Hvilken Baron mener Du? — Du veed selv at der gives mange Baroner her i Byen.

Caroline.

Kan Du spørge derom? — Hvad kommer mig den heele øvrige Verden ved, naar jeg er overbeviist om, at min Ludvig elsker mig. — Hvilken skiøn Dag nød jeg ikke igaar i hans Selskab. Han giorde mig opmærksom paa mange af Naturens Yndigheder, jeg før ei havde lagt Mærke til. — Iblandt mange reelle Kundskaber er Naturhistorien hans Yndlings Fag, — han kiender mange Planter og Insecter, og jeg troer i hans Selskab kunde jeg selv faae Lyst til Botaniken.

Wilhelmine.

Du er idag næsten utemmelig, naar det gielder Baronens Fuldkommenheder. — Men er du ogsaa sikker overbeviist om hans Kierlighed til dig? — Vær forsigtig! — Saae du ikke, at den unge Baronesse Ritter opbød alle sine Yndigheder for at erobre Baronen? — og jeg forsikrer dig som Kienderinde af Mandkiønnet at din Ridder var ikke mindre end ligegyldig imod hende.

Caroline.

Jeg maatte have taget feil i min Veninders Caracter, naar jeg holdt din Mistanke for

andet end Spøg, for at sætte mig paa Prøve. — Men jeg forsikrer dig oprigtig, at den Tanke aldrig kommer i mit Hoved, at min Ludwig kunde dele sit Hierte imellem mig og Baronesse Ritter. — Jeg nægter ikke, at hun er elskværdig, saa sielden vi og almindelig dømme retfærdig om vort eget Kiøns Fuldkommenheder, naar disse komme i Collision med vor Forfængelighed. — Men Baron Blumenthal har for meget Menneskekundskab, at han ei skulde have bemærket hendes Anlæg til en Slags fiin Coqvetterie.

Wilhelmine.

Det var ikke mit Alvor, gode Pige! Jeg ville blot udforske dig, om du ikke var en Smule skinsyg. — Jeg troer med dig, at Blumenthal er og bliver en fornuftig, beskeden og oprigtig Elsker og Ægtefælle; — og var det ikke min smukke Cousine, som vil giøre Baronen lykkelig for selv at blive det, — — hvo veed, om jeg da ikke allerede for længe siden havde anseet ham som god Prise. — (Baron Blumenthal kommer ind). Men see, der er jo vores lykkelige Ridder.

Caroline (springer hen til Baronen.)

Kommer du endelig, min Ludwig! Jeg har allerede en halv Time ventet paa dig!

Blumenthal.

Tilgiv mig, bedste Pige! — det var mig ikke muligt at komme før. — I dette Øieblik gik den gamle Grev Löwenhaupt fra mig, som opholdt mig længere end jeg ønskede — han kiender din Fader, de have studeret sammen.

Wilhelmine (til Baronen.) Veed De og, min Herre! at Høfligheden byder, først at hilse paa Damen i Huset; og at jeg er fuldkommen Souverain her i i mit lille Pallais, haaber jeg, den forlibte Herre ikke har glemt.

Blumenthal (kysser hendes Haand.)

Jeg beder tusinde gange om Forladelse! — Dyrebareste Veninde! — Caroline kom mig i Møde, og da seer jeg sielden noget andet end hende.

Wilhelmine.

Det fornøier mig dog, at De aabenhiertig tilstaaer Deres Feil; og saa tilgiver jeg Dem; — men havde De kommet mig med Udflugter, saa skulle De til Straf ikke have faaet Caroline i nogle Dage at see.

Blumenthal.

Jeg erkiender Deres Godhed, og veed at skatte den. — Tør jeg spørge hvorledes Damerne befinde sig efter Motionen igaar?

Caroline.] Ret vel!
Wilhelmine.]

Caroline.

Jeg har allerede for din Skyld havt en heftig Ordvexling med min Cousine: Wilhelmine vil overbevise mig, at du kunde elske to Piger paa eengang.

Blumenthal.

Det er min Pligt at agte Fortienester og Talenter, hvor jeg finder dem; — men elske kan jeg kun Caroline v. Braun. (han kysser hendes Haand.) —

Wilhelmine.

Men sige andre Damer smukke Ting, det maae De nok; — og du Caroline har den Frihed at lade dig smigre saa meget det behager vore Herrer de bon ton.

Blumenthal.

Jeg veed at Smigrerie gjør ingen skadelig Indtryk paa Caroline; — hun kiender sig selv! — Og Belanstændighed og Etiquette byder mig ofte noget, som er stridende imod min bedre Overbeviisning.

Wilhelmine.

Herren taler meget godt for sig; det maae man lade ham.

Caroline (rækker Baronen Haanden.) Min Ludwig!

Wilhelmine.

Jeg har Lyst at spadsere lidt paa Volden, vil De have den Ære at profitere af mit Selskab, saa tag Deres Hat; — Caroline gaaer med mig, — det forstaaer sig.

Blumenthal.

Som De befaler. - Jeg er stedse til Deres Disposition.

Wilhelmine.

Naar min Cousine ikke er her? — ikke sand?
(De gaae ud.)

Femte Scene.

(Værelse hos Geheimeraad v. Braun.)

Gehemeraad v. Braun. Grev Løwenhaupt.
(De komme sammen ind af Døren.)

v. Braun.

Mig synes Greven har et muntert og rask Udseende: — Er Undersaatterne i god Stand?

Løwenhaupt.

Siden min sidste Reise til Pyrmont er jeg bleven lige som nyefødt.

v. Braun.

De har altsaa faaet mit Brev? — Hvad

synes min Ven om Baronen og min Datter? — har den unge Herre Formue?

Löwenhaupt.

Jeg kan ikke sige andet om Baron Blumenthal, end godt. — Hans Godser er i god Stand; — Men — —

v. Braun.

Maaskee det Solide mangler? Ikke saa? — De forstaaer mig?

Löwenhaupt.

Jeg kan ikke sige det med Vished. — men — jeg vil kun sige. — Naar — Jeg sætter der indfandt sig en Mand af sat Alder, som var af gammel Adel, og havde 3 gange Baronens Formue; og naar han desuden var Deres Ven, om De i saa Fald ikke troede, at Deres Datter kunde blive lykkelig ved ham?

v. Braun.

Det er nu ikke Tilfældet her, — ellers var saadan et Partie rigtig nok ikke at forkaste.

Löwenhaupt.

De skal ikke sige det! — Jeg kommer netop op for at giøre Dem et Forslag af det Slags.

v. Braun.

Greven gier mig Nysgierrig! — Tregange udkiøbe Baronen, siger De? — Hm! hm! — Skulde det være — —

Löwenhaupt.

Mig selv; meener De? — ganske rigtig. Jeg er endnu stærk nok til at giøte mig, og, om det skulde behage Deres Frøken Datter at entrere i mit Forslag, saa kan De være forsikret, at jeg fra min Side ville anvende alt muelige, for at giøre hende Livet behageligt.

v. Braun.

Derpaa tvivler jeg ingenlunde.

Löwenhaupt.

Men — Baron Blumenthal?

v. Braun.

Baronen har ladet hverve for sig ved en af hans Venner, og jeg har ikke givet mit Samtykke. — Hvad min Datter angaaer, saa har jeg opdraget hende til Gudsfrygt og Lydighed, og hun kiender ingen Villie uden min egen.

Löwenhaupt.

Følgelig tør jeg haabe, at Deres Frøken Datter finder en Mariage imellem os acceptable og favorable.

v. Braun.

Derpaa kan De sikker giøre Dem Regning. Tør jeg spørge? — De har dog udentvivl beregnet Deres Formue; Mobilia og Immobilia — saa præter propter, mener jeg!

Löwenhaupt.

Foruden et Baronie i Jydland og mit Land-

gods her i Landet, har jeg sat i den Hamborger Bank 300,000 Rdlr.

v. Braun.

Ey! Ey! 300,000 Rdlr. — er det mueligt? En skiønne Formue! Ja, jeg veed Greven har altid været en god Oeconom. — 300,000 Rdlr. Jeg ventede ikke, at jeg skulde have den Lykke, at faae Greven til Svigersøn. — hvo skulle have tænkt det for 20 Aar siden. — Om Greven ville behage at giøre et Udkast til en formelig Ægteskabs Contract, saa kunne vi snart bringe den Ting i Rigtighed. — Jeg vil imidlertid forestille Dem min Datter. (han vil gaae)

Löwenhaupt.

Jeg haaber Deres Excellence giver Frøkenen i Forveien en Underretning om veres Beslutning. — Det ville ellers frappere hende, naar jeg —

v. Braun.

Jeg veed hvad Greven vil sige. Lad De mig kun raade. (han gaaer.)

Siette Scene.

Grev Löwenhaupt (allene.)

Det gik fortræffeligt! — Saa let har jeg dog ikke tænkt, at den gamle Geheimeraad vilde lade sig omstemme. — Han forstaaer sig paa Spe-

culationshandelen, merker jeg; — og 300,000 Rdlr., ere rigtig nok værd at tage i Betragtning. Naa, Hr. Baron! — denne gang haaber jeg dog at triumphere over Dem, — omendskiøndt De troer sig klogere og bedre end jeg. — Den smukke Frøken vil vist nok forundre sig. Men jeg tænker, en smuk Eqvipage, Prætiosa, og alle Slags Forlystelser skal snart attachere hende til mig. — St! — jeg troer hun kommer!

Syvende Scene.

Grev Löwenhaupt. Caroline.

Caroline.

Underdanige Tienerinde! Min Fader har sendt mig for at underholde Deres Excellence, indtil han kommer igien.

Löwenhaupt.

Jeg holder det for den lykkeligste Dag i mit Liv, at have den Ære at giøre min naadige Frøkens Bekiendtskab.

Caroline (takker stiltiende.)

Jeg hører Deres Excellence er kommen idag til Kiøbenhavn.

Löwenhaupt.

Til Tieneste. — Formodentlig. — Deres naadige Hr. Papa har forsikret mig, at Frøkenen

ikke vilde undslaae min Haand, naar jeg i al Underdanighed tog mig den Frihed at tilbyde Dem samme.

Caroline.

Da min Fader veed, hvormeget hans Befalinger formaae over mig, saa kunde han følgelig med Vished give Deres Excellence dette Løvte.

Löwenhaupt.

Jeg ønskede tillige, at De min naadige Frøken fandt mig værdig til at fortiene Deres dyrebare Haand (han vil kysse hende Haanden, men hun trækker den bort.) Jeg smigrer mig med den Forhaabning, at Frøkenen vil befinde sig godt hos mig. — Jeg lever i en behagelig Egn, og har, Gud skee lov! Formue nok til at giøre Dem alle muelige Divertissements.

Caroline.

Jeg kiender ingen Fornøielse for mig, naar mit Hierte ikke deeltager deri, og tvivler, at jeg nogensinde er istand til, at opfylde Deres Excellences Forventning.

(Geheimeraad v. Braun kommer ind.)

v. Braun.

Nu min Datter! — som sagt! — Her seer du i min Ven Hr. Greve v. Löwenhaupt, din tilkommende Gemal.

Löwenhaupt.

Jeg har taget mig den Frihed, at explicere

Frøkenens mit Anliggende.

(Caroline er imedens gaaet bort.)

v. Braun.

Naa, hvad siger De om min Datter! — er hun ikke smuk nok.

Løwenhaupt.

Jeg forsikrer Deres Excellence, at hun er en af de første Skienheder jeg har seet; men hun synes mig noget forlegen, saa kold — jeg veed selv ikke.

v. Braun.

Det skal De ikke bryde Dem om. — Den Overraskning — saa uventet, — og saa veed man nok, hvorledes unge Piger ere, naar der tales om Givtermaal. — Jeg har skreven Barونens Mægler til, at min Datter allerede var forlovet, og altsaa der ikke kunde blive noget af med ham og min Caroline.

Løwenhaupt.

Deres Excellence er endnu lige saa expedit som for 40 Aar.

v. Braun.

Hvad der kan skee idag, opsætter jeg ikke til imorgen. — Vil De kun giøre Contracten færdig, saa kan De faae min Datter, naar det behager Greven.

Løwenhaupt.

Det skal jeg, og nu recommenderer jeg mig i

Deres ærede Venskab fremdeles. (han gaaer, og Hr. v. Braun følger ud med ham.)

Ottende Scene.

(Værelse hos Baronen.)

Baron Blumenthal. Capitain Lindenstein.

Lindenstein.

Det gier mig ondt, min Ven, at jeg maae bringe dig denne Jobs Post.

Blumenthal.

Hvad skriver han da; — er alt Haab forbi?

Lindenstein.

Desverre! Han skriver, at hans Datter er allerede forlovet med en anden fornem Mand, og følgelig ønsker han vores Underhandling i Anledning af Baronen og hans Datter, afbrudt.

Blumenthal.

Den gamle Gnier! — fordømt! Jeg gad døg nok vist, hvo som kan være saa nedrig at tilkiøbe sig denne uskyldige Piges Haand? — Frievillig giør hun det aldrig, derom er jeg overbeviist. O! hun elsker mig saa inderlig! — og hun er for meget Naturens Datter, at hun skulde kunne hykle for mig. Kom Lindenstein, jeg maa til Baronesse v. Weltheim, maaskee treffer jeg Caroline der.

(de gaae begge to.)

Niende Scene.

(Værelse hos Wilhelmine v. Weltheim.)

Wilhelmine. Caroline. Siden Blumenthal.

Wilhelmine.

Har Du da selv talt med den gamle Löwenhaupt.

Caroline.

Ja! — eftersom min Fader havde forkyndet mig Ulykkens Dom, maatte jeg selv gaae indtil den gamle Greve, for at see min Skiebne stadfæstet. —

Wilhelmine.

Hvorledes bar han sig ad? — Var han ikke selv undseelig ved at spille ElskerRolle?

Caroline.

Han syntes rigtig nok lidt forlegen, da jeg ikke viste den mindste Glæde ved alle Jordens Lyksaligheder, som han efter hans Ideal, detaillerte mig.

Wilhelmine.

Hvad har Du da besluttet?

Caroline.

At vælge af to Slags Onde det mindest smertelige.

Wilhelmine.

Men — hvad vil Blumenthal sige dertil (Blumenthal kommer ind). See der er han!

Herren seer lige saa fortabt ud, som hans elskede Pige.

Blumenthal.

Jeg taber ikke saa let Modet, — men naar man berøver mig med Caroline, hele Udsigten til at blive lykkelig, — saa skammer jeg mig ikke ved at have menneskelige Følelser. (til Caroline) Er det muelig, Caroline, at De kunde glemme det Løvte, De gav mig i hiin lykkelige Time, da førstegang det fortryllende Ord, — jeg elsker Dig, kom fra Deres Læber? — Ja dennegang var jeg usigelig lykkelig!

Caroline (hun græder.)

O forskaan mig med Dine Bebreidelser! — Hvorfor ikke mere det fortroelige Du? som forhen var mig et Beviis paa Din Kierlighed. — Er jeg ikke ulykkelig nok alligevel? — O Ludevig, naar Du vidste —

Blumenthal.

Jeg veed allerede nok for at blive rasende! En anden skal blive lykkelig, — og jeg, — (han gaaer hastig op og ned i Stuen.)

Wilhelmine.

Saa vær dog fornuftig Menneske! og hør først alting.

Blumenthal.

Maae jeg da i det mindste vide Navnet af min lykkelige Rival.

Wilhelmine.

Grev Löwenhaupt.

Blumenthal.

Er det mueiigt! — Ha tænkte jeg ikke nok, at hans Venskab var intet uden Hyklerie! — Men bie kun! — jeg skal give dig en Lektion, at Du skal tabe Lysten, at forfølge mig oftere. (han tager Hatten og vil gaae.)

Wilhelmine.

Hvorhen saa hastig? maae jeg spørge?

Blumenthal.

Jeg vel blot forespørge mig hos den gamle Skurk, om han har glemt at fægte.

Wilhelmine.

De har Arrest, Hr. Baron, — og jeg vil haabe, at de kiender Subordinationen. Det vil lade smukt, jeg forudsætter, at Greven møder, at see den unge stærke Baron i Feldten imod en gammel Stymper, som har sine 60 Aar paa Ryggen.

Blumenthal.

Men veed De et andet Middel, beste Baronesse?

Wilhelmine.

Nu paa Stedet veed jeg intte, som var mere skikket at fordærve Deres Sag, end Deres Udfordring. Udentvivl bliver den Gamle paa Pladsen. — Nu sig mig engang, om den gamle Braun kan give sin Datter en Mand, som maae

blive landflygtig. Og troer De, at Caroline nogensinde vil antage en Haand, som røger af hendes Forlovedes Blod?

Blumenthal.

Jeg kan ikke modsige Dem!

Wilhelmine.

Det vil jeg og frabede mig. Jeg vilde ikke have noget derimod, naar det blot kom an paa, at forskaffe Dem Satisfaction, som man her ei tør vente af Lovene. — Men her kommer det an derpaa, at giøre Forbindelsen imellem Löwenhaupt og Caroline paa saadan en Maade til Intet, hvorved de ikke selv for Fremtiden sperrer Dem Veien til Deres Elskede.

Blumenthal.

De har fuldkommen Ret, bedste Baronesse, men at udfinde saadant et Middel, vil ikke være saa let.

Wilhelmine.

Jeg skal nok udfinde et, — lad de mig sørge derfor. Men jeg udbeder mig, at De ei foretager noget imod Greven, ellers kan de hielpe Dem selv.

Blumenthal.

Det lover jeg Dem. (kysser hendes Haand).

Caroline (omfavner Wilhelmine).

Min Taksigelse beste Wilhelmine.

Wilhelmine.

Den unge Herre fortiener dog og vel et Kys derfor, at han vilde myrde din tilkommende Ægtefælle?

Caroline.

Min Ludevig?

Blumenthal.

Bedste Pige (de omfavne hinanden.)

Wilhelmine.

Nu skulde Greven være her, og see denne Henrykkelses Scene. Men alvorlig sagd, saa er det undertiden en besværlig Post, at være de Forliebtes Fortroelige. (En Tiener kommer ind.)

Tieneren.

Frøken v. Brauns Kammerpige vil have den Naade at tale med Frøkenen.

Caroline.

Med mig?

Wilhelmine.

Lad hende komme ind. (Tieneren gaaer ud.)

Lisette (kommer ind.)

Underdanige Tienerinde. — Jeg skal hente Frøkenen hiem; den gamle Grev Löwenhaupt er hos Deres Hr. Fader.

Caroline.

Nu trænger jeg til Aands Nærværelse. (til Wilhelmine) hielp mig, bedste Pige! om du kan. Lev vel!

Blumenthal.

Jeg vil følge dig til næste Gade. — maae jeg? —

Caroline.

Kan du spørge derom?

Wilhelmine.

Men heller ikke længere, det siger jeg Dem; — og Lisette bliver hos mig, jeg har at tale med hende.

Blumenthal.

Deres lydige Tiener (han kysser hendes Haand.)

(Blumenthal og Caroline gaae ud.)

Tiende Scene.

Wilhelmine. Lisette.

Wilhelmine.

Hør Lisette, du har uden Tvivl hørt, at din Frøken skal givtes med Grev Löwenhaupt.

Lisette.

Er det dog sandt! Herrens Kammertiener talte derom.

Wilhelmine.

Men Frøken v. Braun kan ikke lide den Gamle, og følgelig kan hun heller ikke vente, at blive lykkelig.

Lisette.

Det giør mig sandelig ondt; — jeg holder saa meget af min Frøken, som jeg holder af min Søster.

Wilhelmine.

Imellem os sagt, saa er din Frøken hemmelig forlovet med Baron Blumenthal, men det maae ingen Siel vide. Nu tænkte jeg om vi ikke kunde forstyrre Partiet med Greven og Frøken von Braun, saa finder det øvrige sig alligevel. Om man giorde den gamle Greve mistænkelig? lod ham vide, at Caroline var i en Slags Kierligheds Forstaaelse med en Cavallier her i Byen. At de to Elskende levede i al Hemmelig paa den meest fortroeligste Fod sammen. Hvad siger du — har du Lyst at fortiene noget?

Lisette.

Hiertelig gierne! — Jeg beklager min stakkels Frøken, om hun skulde ægte den gamle Nar. — Baronessens Plan er ganske fortreffeligt og den gamle Greve giver mig selv Leilighed til at føre ham bag Lyset. Han har endog ved sin Kammertiener ladet mig sperge, om min Frøken havde ingen Kiereste, ham syntes, hun var saa overmaade kold og snipsk imod ham, som forekom ham fordægtig.

Wilhelmine.

Jeg kommer siden til min Cousine, saa vil vi nærmere aftale Intriguen, og jeg paatager mig maaskee selv den vigtigste Rolle i Stykket. (hun giver Lisette Penge) See her har du for det første nogle Louisd'or, ifald vores Plan lykkes, saa

kan Du giøre Regning paa Baronens Erkiendtlighed. Skulle den Gamle tilbyde dig Penge, saa tag du kun, hvad du kan faae.

Lisette.

Jeg takker underdanigst. — Jeg skal giøre mit Bedste for at sætte Greven Fluer i Hovedet.

(Wilhelmine gaaer i sit Cabinet, og Lisette ud af Døren).

Ellevte Scene.

(Værelse hos Geheimeraad v. Braun.)

Geheimeraad v. Braun. Grev Löwenhaupt, Siden Caroline.

(de to Gamle sidde ved et Bord, v. Braun har et Papiir i Haanden og læser.)

v. Braun.

Men den 13de Post synes mig er ganske overflødig.

Löwenhaupt.

Hvilken mener De? Lad mig see engang (han tager Papiret, og læser høit) I fald en af Parterne skulde bryde sit givne Løvte, og ophæve Forbindelsen, saa betaler Brudgommen den Summa af 20,000 Rdlr. — men var det imod Formodning Frøken v. Braun som Brud, saa udbetaler

Aa

hun til Grev Löwenhaupt den Summe in duplo, følgelig 40,000 Rdlr. — Nei min Ven, denne Post er af Vigtighed, og maae blive. — Vi ere alle svage Mennesker, og man kan ikke vide.

v. Braun,

Jeg forstaaer, hvad de ville sige, — Greven tillader at jeg endnu tilføier følgende Clausel, som er efter min uforgribelige Mening, ligesaa vigtig.

Löwenhaupt.

Som De behager.

v. Braun.

Skulle Brudgommen forlade det timelige som Gud i Naade ville afværge! — saa forbliver Bruden i fuldkommen Besiddelse af alle i Egteskabs Contracten stipulerte Fordele, — og Brudgommen ligesaa, naar hun skulle døe. Ikke sand.

Löwenhaupt.

Ikke mere end billig. — (v. Braun skriver denne Post i Contracten, og giver Papiret til Greven.)

v. Braun.

Vil Greven behage at læse. Saa kunde vi med det samme underskrive.

Löwenhaupt.

Meget gierne. (han læser for sig.)

v. Braun (ringer, en Tiener kommer.)

Bring Lys!

Löwenhaupt.

Jeg har underskreven.

(v. Braun skriver sit Navn under, Tieneren har bragt Lys, og de sætte Deres Seigl under.)

v. Braun.

Dette var altsaa bragt i Rigtighed. — Om nu Greven ville bestemme en Dag, saa kan Bryllupet være, naar det behager Dem.

Löwenhaupt.

Jeg takker forbindligst — Er Deres Frøken Datter ikke hiemme.

v. Braun.

Jo — hun kommer strax. (Medens Caroline kommer ind i den ene Dør, gaaer v. Braun i Cabinettet.)

Löwenhaupt.

Nu, min naadige Frøken! seer jeg snart den lykkelige Dag imøde, som skal forene os! — Naar de vidste, min Frøken, hvor kier De er mig, i hvilken høi Grad jeg elsker Dem.

Caroline.

Deres Excellence skulle ikke i Deres Alder give Dem til Priis for en Lidenskab, som undertiden er for stærk og mægtig for et ungt kraftfuldt Hierte.

Löwenhaupt.

Frøkenen behager at spøge — De er i god Lune,

mærker jeg. Kunde De føle kun det halve for mig, hvad jeg føler for Dem min Elskede.

Caroline.

Jeg forsikrer Deres Excellence, at jeg føler al den Høiagtelse for Dem, som Deres Alder og Erfarenhed fortiener, — men —

Løwenhaupt.

Jeg ønsker noget mere end Høiagtelse. Jeg fra min Side, lover Dem herved evig.

Caroline (leende.)

De tilgiver mig, naar jeg tvivler at en Glød vil holde sig længe i et Sneekar. Ærbødige Tienerinde — (hun gaaer.)

Tolvte Scene.

Grev Løwenhaupt (allene.)

Hun gaaer bort, og lader mig staae her som en Tosse. — Det er i det mindste temmelig uhøfligt, — og jeg veed ikke hvad jeg skal sige dertil. Forhen var hun gradefærdig, og idag spotter hun over mig? — Der maae være passeret noget. Kunde jeg kun faae Pigen i Tale.

(Lisette kommer ind.)

Trettende Scene.

Den Forrige. Lisette.

Lisette.

De her, Hr. Greve! og saa allene?

Löwenhaupt.

Hendes Frøken, min smukke Jomfrue, er nyelig gaaet fra mig. — (for sig) Jeg maae see, hvad mine Louisd'ors formaae. (høit) Frøken v. Braun forekom mig idag ganske besynderlig, hun var ikke allene ligegyldig, men hun gier sig ogsaa lystig paa min Bekostning. Har hun ikke maaskee nogen hemmelig Elsker? — Maaskee Baron Blumenthal? (han trykker hende ligegyldig nogle Louisd'or i Haanden.)

Lisette.

Jeg ønskede, Hr. Greve, De var saa naadig ikke at lede en fattig Pige i Fristelse med Deres Penge, som bør være sit Herskab troe.

Löwenhaupt.

Naar hendes Frøken bliver Grevinde v. Löwenhaupt, saa er jeg ogsaa hendes Herskab. Derfor sig mig kun alting. — Jeg skal holde hende mit Løvte.

Lisette.

Deres Excellence er tilforladelig saa naadig og gavmild, at det var Synd, længere at tie. Jeg forsikrer Deres Excellence, Baronen er Dem ikke i Veien! Tvertimod, — hun er glad ved, at Greven er kommen i hans Sted. Man har mere Forhaabning at overleve en Herre af Deres Excellences Alder, end den unge raske Baron; — og det er os netop om at giøre, snart at blive En-

ke. — Nu siger jeg ikke et Ord mere. — Dog! Naar Deres Excellence giver mig Deres Ord, ikke at sige det ringeste til noget Menneske. — Saa — Men jeg frygter — Sagen er alt for vigtig.

Löwenhaupt.

De har jo mit Ord? — og jeg haaber, at de ikke holder mig for en Sladderhank.

Lisette.

De maae sværge mig det til, Hr. Greve! Haand paa Brystet!

Löwenhaupt (han legger sin Haand paa Brystet.

Jeg sværger heit ved Cavaliers Parole! Nu da!

Lisette.

Min Frøken elsker Baron Blumenthal ligesaa lidet som Deres Excellence. Men hun lever paa en meget fortroelig Fod med en ung Malthefer Ridder, som opholder sig her, og han seer ethvert af sine Ønsker opfyldt.

Löwenhaupt.

Er han da saa smuk.

Lisette.

Han er skiøn som en Engel. Saa stille og saa sædelig min Frøken lader, saa kommer dog denne unge Malthefer Ridder formedelst en Nøgle til Haugeporten hver Aften til hende, og naar Greven behager at være Vidne til en Tête à Tête af dette Slags, saa kan De selv med Deres egne Øine overbevise Dem, om hvad jeg har sagt Dem.

Löwenhaupt.

Jeg er lige som falden ud af Skyerne! — Er det mueligt? — Hvo skulde have tænkt paa sligt. — Hm! hm! Skulle han vel komme iasten?

Lisette.

Ganske sikker.

Löwenhaupt.

Saa kommer jeg igien. — Vil De vente paa mig i Porten! (giver hende Penge.)

Lisette.

Jeg takker underdanigst. — Men giør mig for Guds Skyld ikke ulykkelig. — Jeg beder.

(han gaaer ud.)

Fiortende Scene.

Lisette (allene.)

Vi kun Hr. Greve! Vi skal faae dig saaledes i Knibe, at du skal tabe Lysten til at ægte en ung smuk Pige. — Den gamle Nar! — Men jeg fik dog ved den Leilighed en skiøn Hob Louis d'or. — Ha! ha! ha! (hun gaaer ud.)

Femtende Scene.

Baron Blumenthal. Capitain Lindenstein.

(Begge to med Hat og Stok.)

Blumenthal.

Hvor kommer du fra, min Ven?

Lindenstein.

– Jeg var hos den franske Minister. — Vi snakdrede lidt om Revolutionen og Landgangen i Engeland.

Blumenthal.

Troer han at det kan lade sig giøre?

Lindenstein.

Han tvivler slet intet om Udførelsen af deres Plan. – Men hvorledes gaaer det med dig og Caroline? — Stige Actierne?

Blumenthal.

Jeg haaber endnu at blive lykkelig.

Lindenstein.

Men hvorledes? — Har den Gamle maaskee etænkt sig?

Blumenthal.

Endnu ikke, men jeg troer han taber Modet. Jeg vilde have sendt ham en Udfordrings Billet, men Baronesse v. Veltheim vilde ikke tillade det. — Hun havde saa mange indlysende Grunde derimod, at jeg endelig maatte give efter.

Lindenstein.

Og hvad bliver da nu af Tingene?

Blumenthal.

Baronesse v. Veltheim har udtænkt en besynderlig Plan, som formodentlig iaften sættes iværk.

Lindenstein.

Tør jeg vide den?

Blumenthal.

Jeg maae sige dig, at jeg selv ikke er fuldkommen indviet i Hemmeligheden. Jeg har kun hørt, at man vil giøre Greven Carolines Uskyldighed mistænkelig, og det saa haandgribelig, at han ummuelige ved sund Fornuft tør indgaae Forbindelsen med Caroline.

Lindenstein.

Og naar den Gamle har rømt Feldten, saa rykker vi igien frem ad; — ikke saa?

Blumenthal.

Saa haaber jeg, at vi lettere naae Maalet end forhen. Den gamle v. Braun kiender nu vist nok min Formues Omstændigheder temmelig nøie. Og det var dog uden tvivl den eneste Betænkning, han havde derimod.

Lindenstein.

Bliver du Vinteren over i Byen?

Blumenthal.

Ikke for bestandig. — Saasnart min Skiebne er bestemt, reiser jeg først paa Landet, at see, hvorledes man har bestyret mine Godser. — Det skulde fornøie mig, naar du vilde giøre mig Selskab.

Lindenstein.

Du skal have Tak. — Jeg er meget for

Jagten, og jeg veed dertil har du Leilighed.

Blumenthal (seer paa Uhret.)

O Ja! Vildt i Mængde. — Jeg har lovet at være iaften i Nærheden hos Geheimeraad Braun. — Vil du med, — saa kom.

(De gaae ud.)

Sextende Scene.

(Værelse hos Geheimeraad v. Braun.)

Caroline. Lisette.

Caroline.

Er min Cousine kommen?

Lisette.

Ja, hun er i den røde Stue for at giøre sig færdig.

Caroline.

Jeg veed ikke, jeg er saa ganske forunderlig. — Saa beklemt. — Naar den Gamle skulde mærke, at alting er Bedragerie, saa er jeg ulykkelig.

Lisette.

Bedste Frøken, hvorledes skulle han mærke det. Han kiender jo ikke Baronessen, og eftersom jeg har fortalt ham, kan han ikke andet end troe sine Øine.

Caroline.

Jeg takker dig for den Troeskab du viser mig;

— jeg skal giengielde dig ved Leilighed. — Nu er jeg ikke istand dertil.

Lisette.

Jeg maatte være i høieste Grad utaknemmelig, naar jeg ikke giorde alting for Deres Lykke, og Frøkenens Bevaagenhed er mig Belønning nok.

Caroline.

Venter du ham snart?

Lisette.

Han kan ikke blive længe borte.

Caroline.

Jeg ønsker det var forbi.

Lisette.

Hvorfor? — Frøkenen resikerer jo intet derved. (En Tiener kommer ind og taler sagte med Lisette) Jeg kommer. — Vil Frøkenen nu gaae i Cabinettet, jeg maae placere den Gamle her et Steds, saaledes at han kan see Dem.

Caroline.

Vil du saa kaldr paa min Cousine?

(hun gaaer i Cabinettet.)

Lisette.

Lad De mig sørge for alting. (gaaer ud.)

Syttende Scene.

Lisette. Grev Löwenhaupt.

Löwenhaupt.

Er jeg og sikker her?

Lisette.

St! St! Ikke saa høit! — Man kunde høre os. — Men nok engang naadige Herre, giør ikke en stakkels Pige ulykkelig.

Löwenhaupt.

Vær du kun ganske roelig!

Lisette.

Jeg maae bede, at Greven vil opholde sig her i Cabinettet, igiennem disse Glasdørre kan De see alting, som foregaae her i Stuen. — Jeg tager Neglen af, saa at ingen kan komme til Dem.

Löwenhaupt.

Men glem ikke, at lukke mig ud igien.

(Hun fører ham i Cabinettet.)

Attende Scene.

Lisette. Wilhelmine i Mandsklæder som Malthæser Ridder. Caroline.

Lisette (fører Wilhelmine ind i Værelset og lukker sagte Døren.)

Wilhelmine (tager to Terzeroler ud af Lommen, sætter sig paa en Sopha, og legger de to Pistoler ved sin Side.)

Caroline (kommer ind, kaster sig Wilhelmine i Armene og trykker hende til sin Barm.)

Tilgiv mig, bedste, elskede Bernhard, at jeg lod dig vente paa mig!

Wilhelmine.

Søde, eneste Pige. — Et Kys af dine Rosenlæber giør alting godt igien. (De kysse hinanden fyrig, Wilhelmine sætter sig paa Sophaen og trækker Caroline paa hendes Skiød.)

Caroline (omslynger Wilhelmine, og synes ganske henrykt.)

Kiender du min tilkommende Hr. Gemahl; min Bernhard?

Wilhelmine.

O ja, jeg har seet den gamle Nar her paa Gaden. — Det er en antik Figur. — Skal du snart have Bryllup.

Caroline.

Om nogle Dage, tænker jeg. — O! hvorfor er det dog ikke dig min Bernhard, som skal føre mig til Alteret? (kysser hende.)

Wilhelmine.

Det er jo lige meget, bedste Pige. — Vi kan jo alligevel nyde Elskovs Glæder mere ubekymret, end om vi vare bundne til hinanden. — At giøre den gamle Stakkel et X for U, er dog tilforladelig ingen Sag.

Caroline.

O! min Bernhard! naar du kunde forlade mig!

Wilhelmine.

Aldrig! (De omfavne hinanden.) Har du endnu Vißter af Baron Blumenthal?

Caroline.

Nei, siden Greven har indsneget sig her, og vi ere forlovede, kommer han ikke mere hvor jeg kommer. — Han troede sikker at jeg elskede ham. — Ha! ha! ha! (leer heit) og det var intet uden en studeret Rolle — Mit Hierte har du, og det kan ikke deles. — Men kom du Elskværdigste iblandt de Elskværdige. — Lad os gaae i Cabinettet, thi het overløber man os hvert Dieblik.

Wilhelmine.

O! du er en Engel! (de omslynger hinanden og gaaer i Cabinettet.)

Nittende Scene.

(Lisette kommer ind og aabner det andet Cabinet. Grev Löwenhaupt træder frem.)

Lisette.

Naa Hr. Greve, har Deres Excellence seet nok?

Löwenhaupt.

Gode Pige! — De er min Skytsengel, foruden Dem var jeg usigelig ulykkelig.

Lisette.

Men Deres Excellence! for Guds Skyld reen Mund!

Löwenhaupt.

Her har De min Haand! (han giver hende en Ring og gaaer ud. Lisette følger med og Dækket falder)

Ende paa anden Act.

Tredie Akt.

Første Scene.

(Værelse hos Baron Blumenthal.)

Grev Løwenhaupt. Christoph (som følges ad.)

Christoph.

Vil Deres Excellence have den Naade, at ophølde sig lidt. Baronen vil strax have den Ære at opvarte Dem. (gaaer.)

Løwenhaupt.

Ja nok!

Anden Scene.

Løwenhaupt (allene.)

Han venter sikkerlig ingen Visite af mig, det tør jeg vædde paa! og allermindst den Ædelmodighed, at afstaae ham Freken v. Braun. — Naar De vidste min gode Hr. Baron, hvad jeg har seet med disse Øine, saa giorde De tilforladelig det samme, hvad jeg gier. — Men en skiøn Leilighed til at hævne mig paa Baronen! Den hele Adel vil lee af ham, naar han indfører sin elskede Gemahlinde i Deres Cirkel, som spilte saa mesterlig Lukreziae Rolle, og alligevel bedrager ham skammelig. — Den fordømte Malther-

ser Ridder! — — Ha! ha! ha! — Man veed ikke, om man skal lee eller ærgre sig — Frøken v. Braun vil heller ikke takke mig for mine ivrige Bestræbelser, at forskaffe hende en Mand — hun maae dog være mere forsigtig, ved at sætte Baronen Horn i Panden, end hun havde havt nødig om jeg var bleven til Nar for hende! To Fluer i et Smæk! Ha! ha! ha! Jeg troer han kommer.

Tredie Scene.

Grev Löwenhaupt. Baron Blumenthal.

Löwenhaupt.

Min Ven og Naboe! De skal ikke imodtage mig idag med et mørkt Ansigt. Jeg kommer for at bringe Dem Fred.

Blumenthal.

Hvorledes? — maae jeg spørge?

Löwenhaupt.

Hør De kun videre! — Jeg har holdt mit Løvte, og stadfæstet paa det bevidste Sted alt det Gode man allerede havde hørt om Dem, som det sømmer en retskaffen Mand, og Deres Ven. Jeg tilføier endog, at den skulle faae med mig at bestille, som torde sige det ringeste til Deres Skade. — Saaledes har jeg talt om Dem, Hr. Baron! — De kan selv spørge, om det ikke er sandt. — Men siden jeg holder lidt af Pigen,

og enhver er sig selv nærmest, saa androg jeg mig selv, og lod den Gamle fri Valg. — Hs. Excellence accepterede mit Forslag, og alting var klappet og klart. Ægteskabs Contracten blev udstedt og underskreven — Men hvad jeg vilde sige. — Saa synes mig at Pigen kan ikke lide mig. — og jeg vil ikke for al Verden at — De forstaaer mig!

Blumenthal.

Fuldkommen.

Löwenhaupt.

Havde jeg kun det ringeste præsumeret, at De min Herre var Hanen i Kurven, saa havde jeg ikke været saa stor en Nar og anholdt om Pigen. Men den Gamle talte ganske anderledes! — Mit Barn, sagde han, er frie, og vil ikke have det ringeste derimod; desuden, sagde han, som de gamle Fædre pleie at tale ved saadan Leilighed. — Men nu finder jeg hende grædende, naar jeg kommer, — hun er kold imod mig, — og bliver rød som et Skarlagen! naar der nævnes Baron Blumenthal. — Aha tænkte jeg, — er det saaledes fat! — Og saa vilde jeg heller afbide mig en Finger, end være dem i Veien, naar de ere eenige. — Jeg har givet hende adskillige Pretiosa, for at vinde hende, — men prosit die Mahlzeit. — Rigtig nok maae hun bide i det

suure Æble, naar jeg paastaaer min Ret — Ægteskabs Contracten er underskreven; — De forstaaer mig — og Kierlighed kommer nok med Tiden. — De forstaaer mig!

Blumenthal.

Fuldkommen. (for sig) Din gamle Skurk!

Löwenhaupt.

Naa, Hr. Baron! kan De giette hvad jeg vil proponere Dem?

Blumenthal.

Saa halv om halv.

Löwenhaupt.

Altsaa kort og godt — Herre! jeg vil vise Dem et Venskabs Stykke. — Er De endnu forelsket i Pigen, Cavalleer Parole! — Jeg afstaaer Dem hende.

Blumenthal.

Jeg er Dem uendelig forbunden, Hr. Greve! — Jeg ventede ikke den Ædelmodighed! — Jeg er sandelig saa overrasket; — Jeg veed ikke.

Löwenhaupt.

Ja! ja! — som jeg siger Dem! Her har De min Haand! Vi ere jo Venner.

Blumenthal.

Jeg har rigtig nok søgt at undslaae mig Frøken v. Braun; men da Deres Excellence selv opliver min Forhaabninger paa en saa ædel Maade; saa holder jeg Cavalleren ved Ordet.

Löwenhaupt.

Som sagt. — Sæt De kun alle Deres Maschiner i Bevægelse. — Jeg tør love et godt Udfald. — Jeg er gammel og kan ikke stifte meget Godt mere i Verden; — og glædes nu selv ved den enskeligste Leilighed, at kunde bidrage noget til to unge Personers Lykke, som synes at være skabte for hinanden. — Jeg anbefaler mig Deres Venskab! (han gaaer.)

Blumenthal.

Ærbødige Tiener! Jeg skal søge at fortiene de Retskafnes Bifald. (de gaaer sammen ud.)

Fierde Scene.

(Værelse hos Geheimeraad v. Braun.)

Wilhelmine. Caroline.

Wilhelmine.

Nu, bedste Caroline; — spilte jeg ikke min Rolle godt? Ha! ha! ha!

Caroline.

Hiertelig Tak! bedste Cousine! Aldrig skal jeg glemme dette Venskabs Stykke.

Wilhelmine.

Men, hvad synes du om mig som Malthesec Ridder? — Troer du ikke nok, at jeg kunde blive farlig for vore smukke Damer?

Caroline.

Undentvivl! — Du er elskværdig, hvordan du og skaber dig. — Nu haaber jeg dog, at være frie for den gamle paatrængende Frier. — Mener du ikke?

Wilhelmine.

Ganske sikker opgiver han Speculationshandelen paa dit Hierte, — og skulle han imod Formodning være impertinent nok at komme igien, saa sender vi ham Baron Blumenthal paa Halsen, og da slipper han maaskee ikke saa godt Kiøb.

Caroline.

Er du indbuden af min Fader til Bal iaften? — Han vil celebrere sin Geburtsdag.

Wilhelmine.

Ja! — Tieneren var hos mig med et Invitations Kort. — Komme mange her fra Byen.

Caroline.

Min Fader har mange Bekiendtere, og han indbyder vist nok de fleste dertil: Men jeg frygter at den gamle Greve er med i Selskabet.

Wilhelmine.

Mener du! — Ligemeget! — Saa tager jeg min Rolle igien, og du Caroline veed paa hvilken Fod vi leve med hinanden. — Men du maae ikke glemme dig, og nævne mig Cousine.

Caroline.

Jeg troer ikke, at vi iaften kan holde os

længe, der er for mange som kiende dig. (Lisette kommer ind.)

Lisette.

Den gamle Grev Löwenhaupt og Deres Hr. Fader kommer! — De ere allerede udenfor.

Caroline (tager Wilhelmine ved Haanden.)

Kom med mig her i Cabinettet, saa gaae vi op i mit Værelse. (De gaaer i Cabinettet.)

Femte Scene.

Geheimeraad v. Braun. Grev Löwenhaupt.

v. Braun.

Har De talt med min Datter? — Er De kommen videre i Texten.

Löwenhaupt.

Jeg har ingen Aarsag at beklage mig over Deres Frøken Datter. — Hun viser mig en Slags Agtelse, som jeg var hendes Bedstefader, — og efter min Alder kunne jeg rigtig nok være det. Men det forekommer mig, ligesom hun blot giør Faderens Villie. — De forstaaer mig. — Og det er just ikke min Sag. — Jeg elsker Deres Frøken Datter, og vil giøre hende lykkelig. — Formue har jeg Gud skee lov! nok, men hun synes ikke at sætte nogen Priis derpaa! — og om min Person skiøtter hun heller ikke.

v. Braun.

Hvad vil alt dette sige Hr. Greve?

Löwenhaupt.

Vil De skienke mig Deres Opmærksomhed. For det andet, leer hele Verden af mig, at jeg i min Alder har valgt saadan ung Pige. Var hun sine 30 Aar, saa vilde ingen Siel tale derom. — For det tredie, saa synes mig — som — om Frøken Caroline en Smule — kort sagt, — det forekommer mig, at hun har Baron Blumenthal kierere end mig. — Det er en betænkelig Post! Jeg haaber ikke, at Deres Excellence troer, jeg sætter Mistanke i Frøkenens Caracter og Grundsætninger. — Men Baronen er min Naboe, og — De veed hvad jeg vil sige? — Jeg er ikke ung mere, og Ild og Halm brænder let. Er det ikke saa bedre, Deres Excellence, jeg viser mig genereux imod disse to unge Folk, som synes at være skabte for hinanden. — Den ene er min gode Ven og Naboe; — den anden er en Pig som jeg — snart havde sagt — tilbeder; lad dem faae hinanden, som synes at være bestemte af Forsynet. Jeg vil ikke være dem i Veien, og fortiener i det mindste engang et venligt Smil af Deres Frøken Datter.

v. Braun.

Min Hr. Greve, jeg trænger ikke ind i Deres Hemmeligheder. — Fordi de tre anførte

Grunde ere venteligen ikke det, der determiner en Mand som Deres Excellence. Jeg vil ikke haabe at De har giort Regning paa Kierlighed; da vi af en ung Pige som min Datter ikke torde vente mere end Lydighed. — Deres Alder skulde De have betænkt i Forveien. Deres tredie Punct er alt for fornærmende for min Datter, som er god og dydig, at jeg skulle svare derpaa. Kort og godt, min Herre! jeg har ikke paatrygglet Dem min Datter! — Ægteskabs Contracten er underskreven, og min Familiés Ære er mig kierere end alting. — Det giør mig følgelig ondt, at, ifald Deres Excellence har funden et mere favorabelt Partie, — der nu kommer for sildig.

Löwenhaupt.

Tænkte jeg det ikke nok, at Deres Excellence ville mistænke mig for andre Hensigter? — Jeg svær heit, at jeg ikke intenderer noget andet Partie. — Deres Frøken Datter viser en vis Modbydelighed imod mig, som jeg umuelig kan taale, og jeg maatte være en Skurk, naar jeg vilde giøre Frøken Caroline til et Offer for hendes Lydighed. — Kort, Deres Excellence, jeg finder De har Ret naar De siger, at jeg skulle have betænkt dette og hiint i Forveien. — Men bedre sildig klog, end aldrig. — Det var min Hensigt, at giøre min gamle Vens Datter lykkelig; men jeg

frygter det Modsatte, og tillige giør jeg mig selv ulykkelig, og træder derfor gierne tilbage for en Ven, som hun foretrækker mig. — Jeg beder Deres Excellence, giv De Deres Frøken Datter Baronen! — De giør derved to unge Mennesker lykkelig, hvis Hierte sønderknuses, naar jeg paastaaer min Ret.

v. Braun.

Om Forladelse Hr. Greve! — Er De bleven paa eengang saa ædelmodig — Jeg paatrænger Dem ikke mit Barn — Deres Excellence har selv været Aarsag i, at jeg afbrød Underhandlingen med Baronen. — ÆgteskabsContracten er undertegnet, og Sagen bliver bekiendt. — Skal min og min Datters Ære afhænge af Deres Excellences Luner? — Min Datter er beredvillig at give Greven sin Haand; — De veed intet at sige paa hende — følgelig min Herre! — er De saa naadig enten at ægte min Datter om nogle Dage; — i modsat Fald holder jeg mig til den 13de Artikel i ÆgteskabsContracten.

Löwenhaupt.

Men Deres Excellence behager at tage i Betragtning, at ingen frivole Hensigter bestemmer min Beslutning; men eene og allene sand Kierlighed til Deres Frøken Datter. — Jeg er beredvillig endnu idag, at føre hende til Alteret, naar jeg har den ringeste Sandsynlighed, at hun

bliver lykkelig. Men, da dette nu ikke er Tilfældet, saa har jeg Selvfornægtelse nok til at opoffre denne fortræffelige Pige min egen Lykke, og alle mine Ønsker. Følgelig troer jeg ikke, at den 13de Artikel her kan finde Sted.

v. Braun.

Det bliver ved min Beslutning: — Enten ægte De min Datter, eller betale mig 20,000 Rdlr.

Löwenhaupt.

Hm! hm! — men mig synes det strider aldeles imod al Ret og Billighed, da Omstændighederne dog altid forandre Sagen.

v. Braun.

De veed, at jeg selv fandt den benævnte Artikel unødvendig — men Deres Excellence var af en anden Mening; altsaa gives der ingen Undtagelse.

Löwenhaupt.

Det er endnu ubegribeligt for mig. — Men for at overbevise Deres Excellence, at Deres Frøken Datters Lykke er mig mere magtpaaliggende end 20,000 Rdlr.; saa finder jeg mig deri. — De behager at sende Deres Secretair til mig, for at imodtage Pengene.

v. Braun.

Ret vel!

Löwenhaupt.

Men jeg haaber dog, at vi alligevel kan blive Venner?

v. Braun.

Ret gierne. Jeg har intet imod Greven. Vil De passere Aftenen hos mig? — Jeg har foranstaltet en liden Festin. — Jeg er idag netop 66 Aar.

Löwenhaupt.

Jeg gratulerer af ganske Hierte!

v. Braun.

Greven har formodentlig ikke seet mine spanske Heste. Har De Lyst at følge med?

Löwenhaupt.

Ret gierne. — Jeg holder meget af smukke Bester. (de gaae ud.)

Siette Scene.

(Værelse hos Baron Blumenthal.)

Baron Blumenthal. Capitain Lindenstein.

Lindenstein.

Hvorledes gik det med ieres Plan, du talte om, for at fange den gamle Greve.

Blumenthal.

Excellent min Broder! — Han gik saa

slukøret bort, som om han han havde tabt sin hele Formue. — Jeg er rigtig nok ikke ganske sikker for hans Fotfølgelser, men jeg vil skye ham som en gal Hund.

Lindenstein.

Har du seet ham siden?

Blumenthal.

Vist har jeg — han var for nyelig hos mig.

Lindenstein.

Torde han vove at komme dig for Øine?

Blumenthal.

Han spilte idag den Ædelmodiges Rolle, — og han skildte sig saa godt ved den, at een, som er mindre bekiendt med hans Ræverstræger, end jeg desværre er, — sikkerlig havde holdt ham for min intimeste Ven — Nogle gange maatte jeg rigtig nok opbyde min hele Forraad af Contenance, for ikke at kaste Excellencen hovedkulds ud af Døren.

Lindenstein.

Hvad for en Plan har han da nu udklækket?

Blumenthal.

Han tilbød sig meget høflig, at afstaae mig Caroline, fordi han havde mærket, at hun elskede mig, og viste en Slags Foragt imod ham, — og det var maaskee det meest Sande han i lang Tid havde sagt.

Lindenstein.

Følgelig er han dig dog ikke mere i Veien?

Blumenthal.

Jeg haaber det i det mindste ikke, ellers faaer han med mig at bestille.

Lindenstein.

Ih! min Ven! — kiender du en Malteser Ridder, som skal opholde sig her i Byen?

Blumenthal.

Ha! ha! ha! Hvorfor spørger du?

Lindenstein.

Du leer, — naar Venskab byder mig at sige dig et Ord i Fortroelighed, som du venteligt ikke veed noget af. —

Blumenthal.

Du giør mig sandelig nysgierrig — Hvad er det da? — Lad høre!

Lindenstein.

Man har fortalt mig som en Hemmelighed, at denne Ridder staaer i meget nøie Forbindelse med Caroline v. Braun. Hun skal give ham hver Aften det allerkiereste Rendez-vous.

Blumenthal.

Hvem siger det, — maae jeg spørge?

Lindenstein.

Den gamle Greve har fortalt det i al Fortroelighed til min Onkel, Obriste Maybom. — Men du maae ikke røbe mig.

Blumenthal.

Ha! ha! ha! Er det Grev Löwenhaupt, som siger det, saa er jeg ganske roelig. — Jeg kiender Maltheser Ridderen meget nøie, vi ere de bedste Venner; — og du skal faae ham at see endnu iaften.

Lindenstein.

Hvor da?

Blumenthal.

Hos min tilkommende Svigerfader v. Braun, du kommer dog paa Ballet.

Lindenstein.

Ja vist kommer jeg, — og nu du siger mig dette, saa blev jeg ikke borte om jeg saa skulle lade mig bære.

Blumenthal.

Ha! ha! ha! Saa kom da, — jeg gaaer.

(de gaaer ud.)

Syvende Scene.

(Værelse hos Geheimeraad v. Braun. Det er Aften.)

Geheimeraad v. Braun. Caroline. Siden Wilhelmine, som Maltheser Ridder med Masqve og Domino. Baron Blumenthal. Capitain Lindenstein. Grev Löwenhaupt, og flere Masqver.

v. Braun.

Er du allerede færdig, min Datter?

Caroline.

Ja, bedste Fader! De veed jeg behøver ikke lang Tid for at pynte mig.

v. Braun.

Det fornøier mig. — Du veed jeg kan ikke lide det, naar Fruentimmere sidde den hele Dag for Speilet. — Sig mig nu engang, er du ret glad idag. — Det er idag den 66 gang, at jeg høitideligholder min Fødselsdag, — og jeg har netop buden dette Dandseselskab for at see mange glade Ansigter.

Caroline.

Naar min Fader er fornøiet, saa er jeg det og. — De veed hvor inderlig jeg elsker Dem.

v. Braun.

Det veed jeg, min Datter, men jeg ønskede du fandt Kilden til din Glæde i dig selv. At deeltage i andres Glæde, og glæde sig med dem, er skiøn og ædel, men det er ofte en tvungen

Glæde, og Hiertet bliver ei sielden tom derved. — Siig mig nu engang oprigtig, — jeg ønsker at see dig lykkelig, — jeg er gammel, og lever maaskee ikke længe mere, ogsaa vil jeg dog gierne før min Død see dig forsørget, ved en brav Mand — Har dit Hierte valgt en?

Caroline.

Bedste Fader! — (hun tager hans Haand.)

v. Braun.

Du er min eneste bedste Datter; — men jeg forlanger Oprigtighed. — Jeg vil komme dig nærmere. — Jeg vil foreslaae dig to vakre Mænd, nu har du din frie Villie. — Den ene er Grev Löwenhaupt, og den anden — kan du giette — Baron Blumenthal.

Caroline (kysser hans Haand.)

Bedste Fader! De overrasker mig. — Mit Hierte har for længe siden valgt Blumenthal, men jeg torde ikke sige det, fordi jeg vidste at min Fader er en Hader af hemmelige Forlovelser. — Er det mueligt, bedste Fader! — maae jeg kalde ham min Ludwig.

v. Braun.

Ja, bedste Caroline, du skal have ham, naar han er en saa god Dreng, som du er Pige.

Caroline.

O ja! — Det er han. — O! De skulde kiende ham, hvor god, hvor ædel han er.

v. Braun.

Naa! naae! vi ville see! — jeg har bedet ham til iaften, og maaskee — (Baron Blumenthal kommer ind.) — See der er han jo ligesom kaldet.

Caroline (springer hen til ham, og omfavner ham.) Bedste Ludwig! min Fader veed alting — Vi skal blive lykkelig!

Blumenthal.

Hvad hører jeg! —

v. Braun.

Min Datter har ret, Hr. Baron. — Jeg veed, De holder af Pigen, og hun er en god Mand værd. — Kan De giøre hende lykkelig, — hvad mener De? —

Blumenthal.

Naar et Hierte, som føler ømt ved sine Medbrødres Lidelser, — god sund Fornuft og nogle Kundskaber, kan giøre Deres Frøken Datter lykkelig, saa kan ingen have mere Evne og Villie dertil end jeg. —

v. Braun, (for sig) Got sagt. (høyt) Men det solide, Herr Baron. — Jeg mener deres Formue. —

Blumenthal.

Jeg har to Godser, som kan nære os overflødig, og naar min Fader engang døer, saa tilfalder mig endnu flere, som er alle Gieldsfrie. —

v. Braun.

Det bliver en skiøn Formue. (han tager Kaᐧ roline ved Haanden, og fører hende til Baronen) — Tag hende, — og bliver lykkelige. —

Caroline.

Min Ludvig!

Blumenthal.

Gode bedste Caroline, (de omfavne hinanden).

v. Braun (seer fornøiet paa dem). —

Min Velsignelse over Jer! —

Caroline.] (De omfavner den Gamle.) Vores Blumenthal] inderligste Taksigelse, bedste Fader!

(Kapitain Lindenstein kommer ind)

Lindenstein.

Underdanige Tiener, Deres Excellence. — Ey. Ey. — min Ven! — begynde Actierne at stige.

v. Braun.

Ja Herre! jeg har giort atter to Mennesker lykkelige. — Et sødt Kald; — hvo som forstaae sig derpaa. — De to der, kunne fortælle Dem det øvrige. — (han gaaer.)

Blumenthal.

Ønsk mig til Lykke, min Ven, — den for mig dyrebareste Pige er min. —

Lindenstein.

Jeg gratulerer. — (til Caroline.) — Min Frøken, Blumenthal er min Ven, — har De

en Plads i deres Hierte for Venskab, saa beder jeg at opfylde mit Ønske.

Caroline.

En Ven af min Ludvig, maae nødvendig egsaa være min Ven. — Han forstaaer sig paa Fortienester.

Lindenstein.

Frøken v. Braun er galant, mærker jeg, —

Blumenthal.

Hun smigrer, mener du (kysser hende.) (Wilhelmine, Grev Løwenhaupt, og andre Masqver komme ind, og lade sig see i Baggrunden af Theatret.) (Wilhelmine gaaer hen til Caroline og kysser hende.)

Wilhelmine.

Bon soir, ma chêre Comtesse, que vous êtes charmante aujourd'hui —.

Caroline.

Bon soir, mon chêr Bernard! Ie suis bien ravi de vous voir. — Vous vous portez bien? — J'éspere, depuis hier au soir? —

Wilhelmine.

Oui, ma chêre, trës bien! —

Lindenstein (sagte til Blumenthal)

Er det Malthe ser Ridderen du talte om?

Blumenthal.

Ja! — har jeg ikke holdt mit Løfte? —

Wilhelmine (til de øvrige Damer.)

Jeg er i Aften ret oplagt til at giøre Erobrin-

ler, naar jeg kun vidste til hvilken Skiønhed jeg først skulle vende mig; da de sandelig ere alle lige elskværdige — (til en DameMasque) Tør jeg vove, skiønne Comtesse, at tilbyde Dem mit Hierte, som slaaer saa varmt for det smukke Kiøn?

En Masque.

Uden at være i en høi Grad forfængelig, saa troer jeg endog, at fortiene et udeelt Hierte; — og Deres, min smukke Herre, synes mig at være andensteds saa godt anbragt, (hun seer spodsk paa Caroline) at jeg, — naar jeg skal være oprigtig, ikke ønsker mig en Plads deri. —

Löwenhaupt (til Wilhelmine.)

Tag Dem i agt, min Herre, at jeg ikke anklager dem paa et vist Sted, for Meeneed! — De veed nok, ha! ha! ha! —

Wilhelmine.

O, derpaa tvivler jeg ingenlunde! — Jeg kiender deres Excellences naadige Tænkemaade. — (Til de øvrige at Selskabet.) De har hørt, at jeg har tilbuden denne smukke Masque mit Hierte, og min Kierlighed; — og hvor ilde jeg blev optaget. — Jeg tilbyder enhver i sær det samme, og sværger høit, at jeg mener det oprigtigt med dem alle, — De tier mine Damer. — Sandelig! det maae være i Dag en uheldig Dag for mig. — Jeg forsikrer dem, at jeg ikke er vant til at blive

rebutert af det smukke Kiøn. — Hvad kan de have at udsætte paa mig? — Er jeg ikke ung, — ikke rig? — og jeg tør paastaae, at der gives Mandfolk, som ere lidt mere hæsselig, end jeg. —

En Masque.

Men min Herre, saa lad os dog see Deres Ansigt. — De taler bestandig om Kierlighed, og maaskee kun een eneste Dame af Selskabet veed hvorpaa deres Fordringer grunder sig. —

Löwenhaupt.

Sur mon honeur! — De er et besynderligt Menneske min Hr. Ridder! — Har jeg nogensinde seet, at —

Wilhelmine.

Tie De for Gudsskyld stille, Hr. Greve! — De er gammel nok, det tilstaaer jeg, og har vist nok seet meget i Deres Dage; — men at lære meget af mig, som De ikke veed, er De sandelig ikke for gammel. — De troer vel ikke, at alle disse Dammer, som ere nu saa kolde imod mig, skulle elske mig, naar jeg giør lidt Alvor af Tingen. Jeg har noget i min Magt, som giver mig et Privilegium, hvorpaa de aldrig har tænkt. — Jeg kan dele mit Hierte iblandt alle disse Damer, og enhver især vil befinde sig ret godt derved. — Formedelst min Talismann kan jeg giøre, at Fædre, Ægtemænd, og Tilbedere af det smukke Kiøn selv skulle anmode mig, at giengielde deres

Døttres, deres Gemalindes, og deres Kierestes Kierlighed for mig. — Jeg er saa lykkelig, at jeg med min taabelige Figur aldrig har giört nogen Mand skinsyg. — naar jeg undtager Dem min Heere!

En Masqve (hemmelig til en anden Masqe.)

Skulde den unge smukke Herre være saa uhel- dig at have tabt noget! — De veed nok hvad jeg vil sige?

Anden Masqve.

Gud forbarme sig! Rigtig nok taler han næ- sten i Discant.

Wilhelmine.

Jeg maae tilstaae, min Hr. Greve, at det indtil dette Öieblik var mig meget magtpaaliggen- de, ikke at at betage Dem formedelst min Talis- mann deres Jalousie, som har usigelig amuseret mig.

Löwenhaupt.

Min Herre! — Jeg beder — jeg er Cava- leer, og kunde forlange Satisfaction.

Wilhelmine.

Min Hr. Greve, vi have Damer omkring os, og den Tone De istemmer, er kun under fire Öine passende. Jeg forsikrer Dem, De skal finde i mig en Mand, som har sit Hierte paa det rette Sted. Men idag frabeder jeg mig Deres Fornærmelser. Idag er det Glædens

Dag. — Jeg har taalt alt hvad De har fortalt om mig, — men idag maae De lade mig beholde Livet. — Jeg har foresat mig, at erobre alle disse skiønne Damer. — De leer? — men jeg forsikrer Dem, at De, som ere meest tilbageholdende, ville vise sig endnu iaften allermeest ivrig i at opfylde mine Ønsker. — Min Talismann vil giøre Under! —

En DameMasqve.

Jeg tillader Dem, min Herre! at prøve Deres Kunst hos mig! — Kan De bringe det saa vidt, at jeg tillader Dem blot at kysse mig paa Haanden, saa qviterer jeg for alle øvrige Damer.

Wilhelmine.

Min Naadige — jeg tilgiver Dem den høie Tanke om Dem selv, hvortil Deres Yndighed unægtelig giver Dem Rettighed. — Men efter en halv Times Forløb, tales der sikkerlig imellem os to ikke et Ord om Haandkys. — Omfavne skal De mig; — trykke mig til Deres Barm, og tilbyde mig, tillige med alle disse Damer Deres Kierlighed. — Og jeg tør love Dem, næst Frøken v. Braun, som har de ældste Rettigheder, den første Plads i mit Hierte; Caroline v. Braun, som har sovet mere end hundredegange hos mig, og en vis Dame i Berlin

En Masqve.

Min Herre! — De glemmer, hvor De er! (Hun vender hende Ryggen.)

Wilhelmine.

Og De, min smukke Masqve, fornærmer mig; Men jeg vil vise mig høimodig imod Dem, jeg vil hævne mig paa en Maade, De allermindst haver tænkt paa. — De ønskede før at kiende mig nøiere, og jeg finder Deres Onske ikke mere end billig. — Vel da! (Hun tager Masqven af) Vil De nu lade mig passere Revue. — Ha! ha! ha! —

Masqve.

Er det muelig! — Baronesse v. Veltheim! — (Blumenthal, Lindenstein, og Caroline lee høit.)

Löwenhaupt.

Altsaa en AmazonneRidder! (for sig) atter bedraget! og tabt 20000 Rdlr. i Kiøbet. — fordømt! —

Wilhelmine.

Naa mine Damer! paa hvilken Fod staae vi med hinanden? — Jeg har tilbuden Dem Kierlighed, og udbedet mig det samme af Dem. — Jeg er endnu af samme Meening. Comtesse, finder De mig nu værdig til at kysse Deres smukke Hænder? —

Masqve.

Fuldkommen — og mere end dette. (Hun omsavner Wilhelmine.) —

Wilhelmine.

Og vi to, Hr. Greve ville ogsaa tale lidt sammen. — De seer, at jeg er ingen saa frygtelig Rival, at Deres Excellence havde havt Aarsag at afbryde Underhandlingen med min Veninde. — Troe De for Fremtiden Kammerpiger og Vinduer lidt mindre.

Löwenhaupt.

Naadigste Baronesse. — Naar De ikke var saa farlig en Rival som jeg troede, saa beder jeg dog De tilstaaer, at De syntes det at være i en saa høi Grad, at uden Tvivl en som er yngere end jeg, havde opgivet sin Plan. — Jeg tager hele Selskabet til Vidne. Lad os glemme det Forbigangne! — Jeg har sandelig mere Aarsag at beklage mig end nogen — men til disse smukke Øine overgiver jeg mig paa Discretion. —

Wilhelmine.

Følgelig duelleres De nok ikke med Malthe-ser Ridderen. —

Löwenhaupt.

Med alle Riddere i Verden, hvis Sekundant Baronesse v. Veltheim ikke er. —

Masqve.

De tillader, bedste Baronesse, at jeg i hele

Selskabets Navn anmoder Dem om at forklare os Aarsagen til Deres saa skiøn udtænkte Metamorphose.

Wilhelmine.

Hiertelig gierne! — Naar jeg kun vidste, hvor jeg skulle begynde, og ikke var nødt til at tale saa ofte om mig selv, som let kunde røbe et Slags Forfængelighed, omendskiøndt jeg tilstaaer, at det, da Udfaldet blev saa lykkeligt, var den meest tilgivelige i sit Slags. — Hr. Baron, De som Hovedpersonen i Stykket, er maaskee bedre end jeg istand til, at tilfredsstille Selskabets Forventning. —

(En Tiener bringer et Brev til Grev Löwenhaupt.)

Löwenhaupt. (Efter at have læst Brevet.) Mine Herrer og Damer, De undskylde mig behageligst, naar jeg, omendskiønt meget nødigen, forlader Selskabet. Et høist vigtigt Ærinde; et Forfald, som kræver uomgiængelig min Nærværelse. Jeg rekommanderer mig.

(Gaaer under mange Complimenter af.)

Wilhelmine.

Grev Löwenhaupt venter ingen Apologie af Dem Hr. Baron, derfor holder han for klogest, at giøre sig usynlig Ha! ha! ha!

Caroline.

Jeg troer du har Ret bedste Cousine. Nu, min Ludvig begynd din Fortælling.

En anden Masqe.

Og jeg forener min Bøn med Freken v. Brauns Ønske.

Blumenthal.

Naar du befaler, saa opvarter jeg med Grev Löwenhaupts biographiske Characteristik til Desert, — og skal for alting ikke glemme hans sidste Adfærd imod mig.

Lindenstein.

Men, min Ven! er du nu for Fremtiden sikker for hans Forfølgelser?

Blumenthal.

Naar han ikke vil sætte Ild paa min Gaard, saa er jeg temmelig sikker. Jeg kan vogte mig for aabenbare Krig, men ikke for lumske Angreb. (Til Wilhelmine) Dem, bedste Baronesse! har jeg ene at takke for den Lykke, som venter mig i Carolines Arme.

Wilhelmine.

Men Hr. Baron! glem ikke for Fremtiden, at Qvinde List gaaer over alting, og nu vil vi aabne Ballet. — Kom Caroline. (Hun tager hende ved Haanden, og de øvrige begynde Parviis at dandse.)

Ende.

Oldsager.

Moralske Fabler.

Eslerne og Løven.

I Skovens Krønike staaer skreven,
Jeg husker just ei Pagina;
Hvo i Historien er dreven,
Seer let hvor jeg har dette fra,
At nogle Esler havde slaget
Sig udi fælles Compagnie,
Og Dyrene saaledes plaget,
At ingen gik for dennem frie.
Hvad giorde dette Selskabs Lemmer?
De giorde Nar af hvert et Dyr,
De bander, skielder og beskiemmer
Endog hver Løve, Biørn og Tyr.
Ey Esler er I rent af Lave?
Hvor har I giort af jer Forstand,
Dog hvad Forstand kan Esler have?
Den sidder kun i Hals og Tand.
En Løve frem paa Veien triner,
Og Eslerne faaer den at see;
De bande den, den leer og griner,
De skriger giennem Buskene:

Du Tyr og du forædte Tykke!
Her standser Løven seer sig om,
Nu faaer de vist nok en Ulykke,
Den har alt fældet deres Dom.
Den som en Piil i Krattet farer,
Dens Fnysen os et Blodbad spaaer,
Den Eslerne unuelig sparer,
Dog jo; den seer dem, tier, gaaer.
I det nu Løven gik tilbage,
Den med et Faar imøde kom,
Som siger: Jeg i mine Dage
Har aldrig tænkt du var saa from.
Ja havde andre mig kuns bandet,
Var Løvens Tale strax derpaa,
Jeg skulde have viist dem andet:
Men Esler lar man gierne gaae.

* *
*

Mod dumme Folks Bagvaskelse
Skal Ord og Tale spares.
Foragt, og vig, og tie, og lee;
Saadan skal de besvares.

De smukke Piger.

Philindor taler om Pernille
Forgangen i Forsamlingen:
Ved Siden hos ham sidder Sille
Pernilles allerbedste Ven.
Hvad siger han om denne Pige?
Han siger hun har god Forstand,
Men hvad mon Jomfrue Sille sige,
Ja! jeg det samme vidne kan.
Han siger hun er Mesterinde
Udi Claveer og Harpespil,
At hun kan baade sye og spinde;
Og Sille siger ja dertil.
Han siger: Til Huusholdnings Sager
Hun fra sin Ungdom af er vant,
Hun Haanden i med alting tager
Og Sille siger det er sandt.
Han siger at hun sine glæder,
Og at hun aldrig viger fra
Usminket Dyd og smukke Sæder,
Og Sille siger ogsaa ja.
Han siger: hun det største Gode
Ei sætter udi Stads og Pragt.
Hun blindes ei af nogen Mode:
Og Sille giver dette Magt.

Hvor skal man Silles Mage finde
  I vores Tid blandt Pigerne?
Hun taler vel om sin Veninde,
  Endskiøndt hun er fraværende.
Philindor siger om Pernille
  Til Slutning at hun og er smuk,
Ja meget smuk, Hvad siger Sille?
  Hun tav, og drog et Hiertesuk.

* * *

Naar du i Selskab er med Jomfruer og Piger,
Da tag dig vel iagt, min Ven! at du ei siger:
  At den og den er smuk. Det taaler ingen Møe;
  Ved saadan Snak kan fast hver ærlig Jomfrue døe.
Men du vel synes her, at kunde mod mig pukke:
Hvad Snak, hvad siger du? Er Pigerne ei smukke?
  Jo vist. Hvo nægter det? det kan al Verden see:
  Men den du taler med, hun er den smukkeste.

Monsieur Forliebt.

Monsieur Forliebt forleden gik
Igiennem Gaden net og vakker;
Og paa en Sal i Sigte fik
Tre fire smukke kryllet Nakker:
Han gaber paa dem hver og een;
Og falder i en Rendesteen,
Saa er det jo stadfæstet vorden,
At hvo som alt for høit vil see,
Og være klog paa Stiernerne,
Han bliver gierne Nar paa Jorden.

Jomfruedom.

I det Sincera sad og lærte paa sin Datter
Med stor Alvorlighed, hun over alting skatter
Den ædle Jomfruedom; den er, var hendes Ord,
Den rareste Gevæxt, som i din Hauge groer.
Vogt den for alting vel! det gielder om din Ære:
Saakan du Jomfrue-Navn med rette stedse bære.
Her udbrød Datteren, dog saae sig først omkring,
Mama! den Jomfruedom, hvad er det for en Ting?
Hun hende derpaa gav en Æske udi Hænde,
Og sagde: Luk den op saa faaer du den at kiende.
Hvad er deri? En Fugl. En artig Jomfruedom!
Men hvips, fløy Fuglen bort før Pigen saae sig om.

Den afdøde Kone
eller
tre Elskere paa een Dag
Et Lystspil i 5 Akter
af det Tydske, frit oversat.

Personerne:

Hr. Arnold, Kiøbmand
Mad. Arnold, hans Hustrue
Lindor, deres Søn
Juliane, opdraget i Arnolds Huus
Major Arnold, den Gamles Broder
Hanne, Piqen
Karl og Philip, Tienere i Huset
Claus og Morten, Gravere
En Notarius.

Skuepladsen forestiller i første, anden og tredie Akt en Sal i Kiøbmand Arnolds Huus — i fierde Akt en Kirkegaard — og i femte Akt atter Salen.

Første Akt.

1ste Optrin.

Hanne — og Philip (dandse)

Hanne (synger) La la la la; la la la' — falskt! galt! o min Gud! hvor tosset? —

Philip. Taalmodighed! Hanne, Taalmodighed! det kommer nok. Der er jo ingen som Mester falden fra Himmelen — Nok engang —!

Hanne. Men han er og alt for tosset! 20 Gange har jeg nu viist ham disse Trin — og endnu kan han dem ikke. Hvoraf kommer det dog at han er saa taabelig Philip?

Philip. Hvoraf det kommer? det kommer deraf at jeg er ikke klog.

Hanne. Jo, jo, det seer man — Nu — La la la la

Philip. (dandser) Trallerallera — Alt gik det bedre; nok engang, og jeg har det ret — la la la la la la.

2det Optrin.

de Forrige og Karl.

Karl. Nu i al Verden, jeg troer i dandser —? det maa jeg lide.

Hanne. Har du Lyst at dandse med?

Karl. Er I galne, I et Huus som er i dybeste Sorg; som sidder i Taarer over Ørerne — der dandse I? — det er uhørt.

Philip. Vi dandse af bare Jammer, og det er just det samme som naar vi græd, kun at vi vrie Fedderne i Steden for Ansigtet.

Hanne. Ja sandelig, vor Dands er kun en lille Forfriskning, at vi siden kunne græde med des større Eftertryk.

Karl. Det maa jeg tilstaae: I kan give Sagen en synderlig Vending — Men i al Sandhed, jeg kan ikke være Dandselysten — Naar jeg tænker paa vor salige Madame — saa — (han græder)

Hanne. Ja sandelig naar jeg tænker derpaa — saa maa jeg strax — (hun græder)

Philip. Græder I begge toe Børnlille! Ja saa maa jeg med; Jeg vil ikke staae til Spot — Ach! Ach! — (han græder)

Karl. (grædende) Saadan et Mynster paa Sagtmodighed.

Hanne. (grædende) Og Godhed —

Philip. (ligesaa) Og Venlighed —

Karl. Jeg tænker endnu stedse derpaa, hvordan hun i al Sagtmodighed smed mig et Knippe Nøgler i Hovedet.

Hanne. Og jeg glemmer aldrig, hvorledes hun af bare Godhed skiændtes med mig endnu til allersidst.

Philip. Og jeg kan endnu føle det indtil denne Time hvordan hun med ugemeen Venlighed kastede mig ned af Trappen.

Hanne. (leer) He he he he —

Karl. (leende) Ho ho — Leer du Hanne?

Philip. I nu Børnlille, leer I begge, saa maa jeg med (de leer alle)

Hanne. Det var høi Tid at I holdt op — thi jeg kunde ei bare mig længer.

Karl. Saadan et lidet theatralisk Optrin blandt andet, kan ei Skade, og for at sige Sandhed, vi giøre jo heri intet andet, end hvad vor Hosbonde og heele Huuset giør.

Philip. For min Part er jeg nu ret tilfreds med den salige Siel; Thi hun har i sit heele Liv aldrig havt et klogere Indfald end — at hun døde.

Hanne. Jeg glæder mig alt forud, naar jeg tænker paa hvor muntert og levende det vil blive i vort Huus — Vor unge Herre er som han var nyefødt; og han saae, i Morges tidlig ved Begravelsen, intet mindre end sørgelig ud.

Karl. Ved alt dette maa vi dog holde lidt tilbage, indtil Testamentet blir aabnet, for at indrette vor Bedrøvelse efter Arvegodset.

Hanne. O dersom du kun bier derefter, saa kan du alt begynde i Dag at være lystig.

Philip. Hu, hvor vil vi da leve høit!

Karl. Du veed da allerede hvad vi skal arve?

Hanne. Paa et Haar.

Karl. Meget?

Hanne. Ikke just —

Karl. Saa omtrent et Par 100 Daler.

Hanne. Lidt mindre.

Karl. Mindre? — 50 maaskee? — Kun ud med Sproget.

Hanne. (høitidelig) Strax, — Arvegodset efter den afdøde Madame Arnold —, for begge Tienere — Philip og Karl, — er overdraget mig Pigen Johanne Venlig, at uddele og bestaaer i —

Philip. Hurtig, hurtig, jeg kan neppe bie —

Hanne. Strax, strax — Og bestaaer — i 2 dygtige Ørefindgener, som de hermed strax kan modtage uden Qviterring — (hun deler dem ud og gaaer)

3die Optrin.

Philip og Karl.

Philip. Hørte du det?

Karl. Følte du det?

Philip. Den bandsatte Pige med sit Arvegods — Men hvorfor var vi ogsaa saadan et Par Narre! Vi burde jo strax have kundet market det at hun ville kun narres med os.

Karl. Vist nok du Nar! merker jeg nu at vi merkede det en smule for sildig — Men Arvegodset var just ikke saa unaturlig af en Kone som i sin heele Livs Tid immer skiændte og pryglede — kunde man vel vente noget andet?

Philip. Ville hun ikke give os andet Arvegods end sligt, saa kunde hun jo reent gaaet os forbie i Testamentet — Men alligevel er dog Hanne en næsviis Pige — og —

Karl. Hør Philip, et Infald hvordan vi ville giøre os betalte for Arvegodset — det er herlig!

Philip. Lad høre: jeg giør mig ligesaa gierne betalt for en Ting som du — hvordan?

Karl. Ikke saa frisk! — først lov mig at samtykke med mig.

Philip. Naar det kommer an paa at giøre sig betalt, saa samtykker jeg Alting.

Karl. Har du Courage.

Philip. Jeg? — jeg? Courage? — Nu for Fanden kan du spørge derom! — Om jeg har Courage?

Karl. Sagte! sagte! Nu begynder jeg næsten at tvivle derom: Thi Folk som giøre saadanne

gen Qvalme ere sieldne vel forvarede om Hiertet.

Philip. For Pokker! dersom det ei var dig som sagte sligt; jeg skulle svare paa en anden Maade, det skulle jeg — ha — men ud dermed! — Hvad er det?

Karl. Strax — nu — dog hys! — der seer jeg Hr. Arnold med sin Broder Majoren — Ih hvor eenige og kierlige! det er et Særsyn!

Philip. Kom lad os gaae; jeg gad ikke gierne løbe den Gamle lige i Hænderne, han har immer noget at knurre over.

4de Optrin.

Arnold og Majoren.

Arnold. Sandelig, Broder du henrykker mig aldeles. Aldrig i min Levstid saae jeg dig saa sagtmodig. Stedse pleiede du at buldre, og sandelig giorde du mig mangen Fortræd hos min salige Kone.

Majoren. Kiæreste Broder, jeg maatte vel — thi den afdøde Kone, Himlen være hende naadig! havde bragt mig ligesaa stærk i Knibe som dig; Jeg var nødt til at klamres med dig aleene, for at hun ikke skulde klamres med mig.

Arnold. Men jeg forundrer mig over at du som en gammel erfaren Krigsmand kunde saaledes lade dig conjonere af en Kone.

Majoren. Hys — Tal lidt sagtere: thi jeg ønskede ei at andre end dine Ører skulle høre sligt.

Arnold. Du har Ret. Jeg selv, endskiønt jeg altiid skielvede naar jeg kun saae paa den salige Siel, vil dog gierne paastaae min Anseelse og Myndighed.

Majoren. Himmelen veed hvordan det gik til — Jeg, som vidste at holde en heel Battaillon snurbartede Grenadeer i Lydighed, som skielvede naar de kun saae mig, og, strax stode — naar jeg kun raabte, til Geværet! — jeg, siger jeg, var bange for en Qvinde? Men sandelig, hun maae have været meer end en Qvinde; thi om man end tog alle onde Qvinders Egenskaber tilsammen, saa maa jeg sige til hendes Berømmelse — hun havde end flere —

Arnold. Ach hvo veed det bedre end jeg — du var kun dog iblandt udsadt for hendes onde Griller: Men jeg — du kunde gaae bort, og var ikke nødt til stedse at være hos hende; men jeg! — du havde kun om Dagen din Nød med hende, og Fred om Natten: men jeg! —

Majoren. Sandelig den herligste Ligtale der kan holdes over en Kone som din var.

Arnold. Ja Himmelen giorde en sand Velgierning at borttage hende fra Jorden! —

Majoren. Kiære Broder, det var min første Tanke, da jeg spurgte hendes Død, og min Sorg derover var ikke andet end det sidste Compliment som jeg giorde hende. — Men du maa dog have havt nogen Kierlighed for hende, siden du udøste saa mange Taarer?

Arnold. Vist nok har jeg engang elsket hende — men ellers — mellem os kiære Major — vare disse Taare kun en lille Soelregn, som den strax efterkommende Soel snart optørrer.

Majoren. Det kan jeg begribe — — Jeg maa tilstaae, da jeg kom i dit Huus havde jeg ret Lyst til at slaae mig til Roelighed, og givte mig; men de Vanskeligheder, som jeg saae daglig at forblive en tapper Commandant i saadan en Festning — kastede alle mine Anslag overende.

Arnold. Hør nu! Mens du just taler om sligt — saa maae jeg dog sige dig, at jeg vel ikke giør Uret om jeg givter mig igien.

Majoren. Hvad du ville atter spænde dig i Aaget? — Jeg tænkte du havde faaet nok for din heele Livstid i dette Egteskab, og maatte skialve ved at tænke paa et Dito.

Arnold. Nei — Just derfor fordi jeg har erfaret saa mange Bitterheder i dette Egte-

skab, vil jeg atter gifte mig for at smage Sødhederne — Det er dog saa ugemeen behagelig og indtagende at have en elskværdig Kone, deele Sorg og Glæde med hende, og have en bestandig blid Selskaberske omkring sig. — Nu hvad siger du dertil.

Majoren. Hvad jeg siger dertil? — Nu — at jeg er ret vel tilfreds dermed; at du heri giør meget Vel, og at jeg vil følge dit Exempel, og ligeledes vil gifte mig.

Arnold. Du! — det glæder mig overmaade!

Majoren. Og for at sige dig Alting — at jeg just kommen herhid i det Ærende, for at høre din Mening derom.

Arnold. Og jeg din — Nu det træffer artigt nok! — Men hvad vil du sige, naar jeg siger dig at jeg alt har udsøgt mig en Pige?

Majoren. Og jeg ligeledes! —

Arnold. En ung artig Pige paa 20 Aar.

Majoren. Min ligeledes.

Arnold. Hun har ikke megen Formue, men — desmere Artighed og Dyd.

Majoren. Nu for Pokker! Saa har det sig ogsaa med min; Jeg finder saa megen Lighed i vort Forehavende, at det ret synes at være en besynderlig Skiæbne, og at det ret sigter til at giøre os begge lykkelige.

Arnold. Jeg er saa let om Hiertet siden min Kones Død, uagtet hun først døde igaar, og saa fornøiet at det ei kan udsiges. —

Majoren. Derfor lod du hende vel og saa hurtig begrave. — Men har du talt med den Pige allerede — ? Er hun tilfreds?

Arnold. Endnu har jeg ei sagt hende noget derom: men jeg er forud forsikret derom, at hun vil finde sig i alting, og antage en Mand som jeg er, med Glæde. — Men har du talt med din?

Majoren. Iligemaade endnu ikke: men den Ting er saa gode som rigtig; thi saa snart jeg kommer og fremstiller mig, bavs — saa er det klart. — O! min gode Broder Arnold — hvor mangen en Pige som jeg ikke til at skeele efter mig i min Ungdom. Naar jeg trykte Hatten paa Snurr og trak op paa Paraden med en Gravitet som ei havde sin Lige: — Hu! da hørte jeg een lespe, og det en anden hviske. — O see — see, see der! Captain Arnold — hvilken Person? hvilken Gang! — Thi da foer min smukke lange Næse i Veiret — og de gode Piger vare skudte.

Arnold. Ja, ja, i din Ungdom kan du haveført en temmelig artig Person.

Majoren. Død og al Verden! En Person som man endnu omstunder ikke seer — For Pek

ker hvad-var jeg ikke for en Karl! Det falder mig just nu ind, da jeg var Lieutenant kom jeg engang —

Arnold. Der kommer min Søn!

5te Optrin.

Lindor og de Forrige.

Lindor. Om Forladelse kiere Fader at jeg falder Dem ind i Deres Samtale. — Den var uden Tvivl sørgelig og om min gode salige Moder?

Arnold. Ja, saa omtrent.

Majoren. Ja, ja, og vi vare eet bedrøvede over, at hun ikke var død før.

Lindor. Nu, det var løierligt!

Arnold. Fy dog, Broder, giv, Ungdommen ingen Forargelse.

Majoren. Nu hvad Pokker! Er det Forargelse? Han veed det lige saa godt som en af os, at vi ikke kunde være bedrøvede for hende. Den stakkels Fyr havde ogsaa sin Nød hos hende og maatte mangen gang forsømme sin Hyrde Time, naar maaskee en stakkels Pige forgieves sukkede.

Lindor. Hr. Onkel behager at skiemte. — Men da jeg seer, at De er i god Lune, og saa munter, saa tør jeg maaskee vove at aabenbare Dem Aarsagen hvorfor jeg kom hid.

Majoren. Ogsaa din Fader er i god Lune, har du noget paa Hiertet — saa kan du vist haabe alt godt.

Arnold. Ja ja min Søn tael! sig frem! Staaer det til mig at hielpe dig, skal det vist skee.

Lindor. Deres Godhed, min Fader, rører mig overmaade. De kan bedst overbeviise mig derom, naar De give Deres gode Samtykke til det hvorom jeg vil bede Dem.

Arnold. Og det er?

Majoren. Nu frisk frem ad! uden saa mange Omsvøb — herud dermed.

Lindor. Jeg kom: — for at bede Dem om Deres Samtykke til — at givte mig.

(Majoren og Arnold lee.)

Lindor. Hvordan? De lee? — Er den Ting saa urimelig?

Arnold. Vist ikke! Søn! vist ikke! — Men vi lee over den Hændelse; kun over den Hændelse.

Majoren. Ja det er løierligt, F. t. mig eet løierlig. Der maae regiere en forlibt Planet et Steds: Jeg vedder 20 imod 1 Venus staaer i Almanakken.

Lindor. Det begriber jeg ikke?

Arnold. Det troer jeg, uden Eed; men du skal snart begribe det; For værende Tid gir jeg

dig mit Samtykke til dit Giftermaal, naar det ellers er en smuk velopdragen Pige.

Lindor. Det er hun, min Fader. Hun er Dyden selv; og De maae selv domme om hendes Skiønhed. Jeg er sikker paa, at De vil billige mit Valg.

Arnold. Har hun Formue?

Lindor. Det er det eeneste hun mangler: men hendes øvrige Egenskaber erstatte denne Mangel dobbelt.

Majoren. Endog heri liig. — Hvor gammel er hun?

Lindor. Omtrent 20ve Aar.

Majoren. Sandfærdig! immer bedre. Man skulle troe vi alle tre havde valgt een Pige.

Lindor. Hvad siger De Onkle?

Majoren (snurrer sig om paa eet Been.) Ja Død og al Verden! I disse gamle Been er Fyr —! Du havde vel neppe formodet min Dreng! endnu at dandse paa mit Bryllup.

Lindor. Paa Deres Bryllup?

Majoren. Ja ja, paa mit Bryllup! Men kom saa ikke med eders slæbende Menuetter! Lurter Svabisk og Kosakkisk, og raske Walzer maae der danses paa mit Bryllup — eller F. t. slet ingen.

Lindor. Jeg falder reent i Forundring.

Majoren. End meer vil du forundre dig, naar du hører at din Fader gior det samme.

Lindor. Spøger De?

Arnold. Nei Søn! det er Alvor, og jeg vil herved have sagt det for dig. — Du maae finde dig i om kort Tid at modtage en Stedmoder.

Lindor. Hvorledes kiere Fader? Allerede den Dag De begrov Deres første Kone, taler De om en anden.

Majoren. Og hvad kan være mere naturlige —? Desuden betænk kiære Fætter hvad din salige Moder var for en Kone. — Sandelig du kan ei fortænke din Fader at han tænker paa et nyt Egteskab, da det første var et fast Slaverie.

Arnold. Ach Broder, Undskyldninger passe ei. Jeg gior ham det bekiendt, og dermed nok.

Lindor. Bliv ei fortrydelig kiære Fader! Deres Foretagende er mig aldeles ikke imod, og De kan vente den fuldkomneste Lydighed af mig. — Men tør jeg tage mig den Friehed at spørge, hvo er den lykkelige Pige som —

Arnold (munter.) Ih see engang — Hr. Søn! har jeg vel spurgt om din? Snart skal du faae det at vide. Saameget vil jeg sige dig: Dersom din Kiereste er saa skiøn som din Stedmoder vil blive — Saa vil jeg roese dig.

(han gaaer.)

Majoren. Og dersom Fætter! du kan finde

en Pige, som min er — saa vil jeg F. t. lebe Spidsrod. (gaaer leende bort.)

Lindor. Nu i al Sandhed! det er løierligt — Min Fader og Farbroder ville begge givte sig, og mig synes de burde giøre sig bekiendte med Graven. Naar gamle Folk begaae slige Daarligheder; hvo vilde da fortænke os Unge, om vi iblandt giøre et lille Bukkespring? Men hvem den Person kan være som min Fader har udvalgt, kan jeg ikke giætte. — Majorens bryder jeg mig ikke meget om. Det er vel saadan en lille Trappetøs som har Lyst til at være Frue. — Dog der kommer Juliane. Denne Nyehed er saa vigtig, at den ikke bør forties.

6te Optrin.

Lindor. Juliane.

Juliane. Forstyrrer jeg Dem maaskee i Deres Bedrøvelse Hr. Lindor?

Lindor. Min Bedrøvelse? — Den er hverken for heftig at jeg stedse skulle være fordybet deri, eller for kold, at den alt var glemt.

Juliane. Det er dog oprigtig talt.

Lindor. Ei saa meget som De tænker.

Juliane. Ei? Nu saa tager jeg mit Ord tilbage.

Lindor. Wil De det? Endog naar jeg

sagde Dem at De er Aarsag i Alting — Isald jeg har glemt min Sorg.

Juliane. Jeg? — og hvordan det?

Lindor. Hvordan? — Naar jeg tænker paa Dem min smukke Juliane, saa forsvinder alle andre Tanker; Sorg og Glæde. Thi De er min eeneste Tanke. (han kysser hendes Haand)

Juliane. Ugemeen varm og henrivende! — Men saa meget som Deres Kierlighed kunne behage mig, saa lidet behager mig Deres Smigger.

Lindor. Jeg en Smigrer? — Ach Juliane! De gier mig Uret. — Jeg en Smigrer? — Dog De vil vist ikke tænke saaledes, naar jeg faaer sagt Dem Alleting.

Juliane. Og dette Alt — ?

Lindor. Er meer, end jeg og De kunne have ventet. Jeg har talt med min Fader, han gir sit Samtykke til vores Forbindelse, uden at jeg behøvede at sige ham at De er min Elskede.

Juliane. Maaskee havde han ei samtykt, naar han vidste det var mig.

Lindor. Og hvorfor?

Juliane. Jeg har jo hverken Formue eller Stand. Toe Fortienester som han vist vil søge hos sin Sønnekone.

Lindor. Det veed han.

Juliane. Veed han det? nu saa maae han sandsærdig meget have forandret sig; endnu for en Maaned siden havde han vist ikke giort det.

Lindor. Det skulle jeg selv troe: Men min Moders Død har aldeles omvendt ham. De vil falde i Forundring naar De faaer hørt det!

Juliane. De forskrækker mig ret.

Lindor. Nu! rædsom er Tingen just ikke. Behag at høre! Han gav sit Samtykke ei allene til vort Egteskab; men bekiendtgiorde mig endog, at han selv atter vil givte sig.

Juliane. Umuelig? De skiemter.

Lindor. Nei paa min Ære intet er vissere: Ja min Onkel den gamle Major har ligeledes besluttet at træde ind i den hellige Egtestand.

Juliane. O! De kommer mig til at lee.

Lindor. Lee De kun: men Sagen er vis.

Juliane. Deres Fader? — og den gamle Major?

Lindor. Min Forundring var ikke mindre end Deres; Ovenikiøbet skal begge Kiereste være et Par artige unge Piger.

Juliane. O det er mageløs! — Et Par unge Piger saadanne gamle Graaskiegger?

Lindor. Just ikke saa usædvanlig. Dog ligemeget; vi kan takke denne Kierlighed for hans Samtykke, og fra den Side betragtet maae den være os særdeles angenem.

Juliane. Men hvad vil Folk sige? — H... første Kone blev jo først idag tidlig begravet?

Lindor. Han gjør det vel ikke saa snart bekiendt; han vilde kun sige mig det. Og desuden bryder han sig ikke meget om Folkes Domme.

Juliane. Det maae jeg tilstaae er mig en synderlig Nyehed.

Lindor. Kom De! man forstyrrer os; Onkel kommer. (De gaae.)

7de Optrin.

Majoren og Karl.

Karl. Paa min Ære Hr. Major! De kommer mig ret munter for, skiønt heele Huuset svømmer i Taare.

Majoren. O! de tørres vel.

Karl. Saa hastig vist ikke; Kilderne ere endnu alt for friske.

Majoren. De blive nok stoppede.

Karl. Ja naar noget blev sadt for. — Men saaledes som det nu er, kan det vare ved en Smule endnu; og hvad mig angaaer, saa maae jeg, naar Tingen ikke bliver anderledes, udgyde ret heele Bække af Taare.

Majoren. Stakkels Karl! har du da havt hende saa saare kiær?

Karl. Ach — ganske forfærdeligt!

Majoren. Men hun klamredes jo Altid med dig?

Karl. Det giorde hun af Kierlighed.

Majoren. Og skieldte dig ud?

Karl. Af sand Kierlighed.

Majoren. Saaledes? — og da hun smed dig ned af Trappen? —

Karl. Af bare Kierlighed.

Majoren. Nu paa min Ære! det er mageles!

Karl. Og da hun var saa kierlig imod mig i Live; — saa har hun vist ogsaa betænkt mig efter sin Død. Hun har jo giort et Testamente og —

Majoren Ja saa —! du venter at arve?

Karl. Ih nu, min Hr. Major — de veed vel den salig Afdøde — var, og er — og jeg er en troe Tienere — og De Hr. Major — var uden Tvivl tilstede da Testamentet blev aabnet?

Majoren. Ja det var jeg.

Karl. Og saa veed De vel en Smule — De forstaaer vel hvad jeg vil sige — omtrent hvad jeg faaer i Arv.

Majoren. Jo, det kan jeg sige dig.

Karl. Nu har jeg ikke sagt det? — at den salige Madame var — ret — en godgierende

— stormodig og rund — og — vennehuld Dame.

Majoren. Var hun saa?

Karl. Om hun var? O hvor kan De spørge saaledes! hun var saa god — saa eie god —; stormodiger end Stormodigheden, og kierliger, end Kierligheden selv.

Majoren. Man hører, du kan godt holde Liigtaler.

Karl. Ja jeg har før pudset Lysene ved ham der holdt Liigtalen.

Majoren. For Fanden det kan man høre!

Karl. Men for igien at komme paa vort Testamente — behage De at sige mig omtrent Summen.

Majoren. Summen er just ikke nøie bestemt.

Karl. Ikke?

Majoren. Nei; alleneste Ordene lyder saaledes: — "de to Tienere, Karl og Philip, er "et Par Erke-Skielmer — og skal efter min "Død jages Fanden i Vold."

Karl. Saa? — herlig — jo, jo, at jeg skulle være saa stor en Nar at gaae Fanden i Vold — saa løb jeg hende jo lige i Kløerne.

Majoren. Har nu Piben faaet en anden Lyd.

Karl. Bør den ikke? Nu saa blev hun i

Døden hvad hun var her i Live — en ond Qvinde.

Majoren. Og du græder endnu?

Karl. Ja — men nu begræder jeg at jeg har grædt, kunde jeg Dumrian da ei strax tænke, at hun vilde vise sit onde Sindelag endog i Testamentet!

Majoren. Ja skiæld kun — der kommer din Kammerat Philip: Nu kan du bekiendtgiøre ham din Arv. (gaaer)

Karl. O! Hanne har allerede givet os en lille Forsmag.

8de Optrin.

Karl og Philip

Karl. Ach! Philip du kom — som du var kaldet.

Philip. Behøver du mig?

Karl. Ja vel — for at tage Deel i min Glæde.

Philip. En stor Sieldenhed!

Karl. Ja, naar det kommer, saa kommer det paa eengang. Kom! lad os dandse.

Philip. Er Glæden saa stor? — Nu vel da — la la la la — holt! jeg kan endnu ikke rigtig de forbandte Pus — Men nu hvad har du da? hvad er du saa glad over?

Karl. Arvegodset! Arvegodset!

Philip. Som vi før modtog?

Karl. Ei Snakkeras; Hanne! den Snilde har naarret os.

Philip. Hvad siger du? — O lad mig omfavne dig kiære bedste Karl.

Karl. Ach!

Philip. Nu?

Karl. Strax skal du høre hvad vor Arv er.

Philip. Men hvor fik du det at viide.

Karl. Af den gamle Major.

Philip. Hvor stor er Summen?

Karl. Luk engang dine Øine til.

Philip. Mine Øine?

Karl. Ja ja dine Øine tet til — (han venter ham mod Døren og støder ud) gak Fanden i Vold.

Philip (halv vred) Nu hvad er det for Optøier?

Karl. Hvad saae du Broelille?

Philip. Intet.

Karl. Hvad hørte du?

Philip. Det veed du vel selv din Skurk — hvad skal det betyde?

Karl. Akkurat vort Arvegods — Intet og en lille kierlig-Anmærkning vi er et Par Erkeskielmer — man skal jage os fanden i Vold.

Philip. (forundret folder Hænder) Karl.

Karl. Ja just saa giorde jeg ligeledes da jeg hørte det — men frisk Mod veed du hvad? Vi ville hevne os paa en Maade der skal holde os Skadesløs.

Philip. Og hvordan?

Karl. Paa den selsomste Maade i Verden. Siden hun dog har giort os engang til Erke-skielmer, saa vil vi dog i det mindste giøre Prøven paa hende selv. Du erindrer nok den kostbare Ring som hun tog med sig i Graven — den er mellem Brødre 500 Daler værd.

Philip. Hvad den?

Karl. Den ville vi hente — hen imod Midnat, naar Alting sover, vil vi liste os ud af Huset, og snige os over Kirkegaarden til Begravelsen, oplukke Kisten og bortsnappe Ringen — hun bruger den saa ikke meer — det er jo en stor Narrestreg at giøre Stads under luk Laag — hun kan gierne forraadne den foruden, og vi kan bruge Tingen — forstaaer du?

Philip. Kors! hvad tænker du — om Midnat paa Kirkegaarden?

Karl. Nu hvorfor ikke?

Philip. Hvor i al Verden vil vi komme heelskindet derfra? Nei — ikke for ald Verden!

Karl. Vel saa gaaer jeg allene.

Philip. Og gir mig min Part deraf?

Karl. Saa? — Jo vist —! Nei min kiære Monsieur Philip, saa taablig ere vi ikke.

Philip. Men hvor vil du dog begiere at jeg skulle vove mig ind blandt de Døde?

Karl. O de ville ikke bede dig, dog det er endnu ikke Midnat. Du kan tage din Beslutning — kort og got — Ringen — eller intet. (de gaaer.)

Ende paa den første Akt.

Anden Akt.

1ste Optrin.

Majoren og Philip.

Majoren. Har du forstaaet mig?

Philip. Fuldkommen vel.

Majoren. Det er mig kiert.

Philip. Mig — ligeledes — men Hr. Major —

Majoren. Hvad vil du?

Philip. De sagde jo — At, at —

Majoren. At du er og bliver en Dosmer. Nu hvorledes vil du da sige til hende?

Philip. Hvordan jeg vil sige? — Ih nu — jeg vil sige at Derr Hr. Majoren — at De befinde sig sær vel — at, at —

Majoren. At du skal blive fugtlet — har noget Menneske i Verden hørt — hørt Magen til slig Kierligheds Andrag? — Siig dog! har du reent tabt Forstanden, Menneske. For Satan! luk dog dine Øren op — Eller jeg skal aabne dig dem saaledes, at du skal huske paa mig.

Philip. Nu, nu. Endnu er der jo intet forseet — hørt har jeg vel — men glemt det igien. Dersom De behageligst fortæller Tingen nok engang, saa er al Klammer til Ende.

Majoren. Vist nok nødes jeg dertil — Nu her da!

Philip. Ja!

Majoren. Du gaaer herfra til Juliane — forstaaer du? til Jomfrue Juliane.

Philip. Ja, ja! til Jfr. Juliane.

Majoren. Viser dig meget høflig mod hende, og overleverer hende dette Brev. (gir ham Brevet)

Philip. Men om hun ikke vil modtage det?

Majoren. For Satan! vist tar hun derimod — naar du overgiver det til hende, maae du tillige giøre hende bekiendt hvad det indeholder. Du maae sige hende: At Hr. Majoren haaber, Jomfrue Juliane ville vist giøre en Elsker lykkelig, der elskede hende saa fyriig og saa ømt — hun ville føre det behageligste Liv af Verden med mig. Alt hvad hun kun forlanger skulle hun faae — At jeg er en Mand der i Ungdoms Ild og Fyr ei gav den raskeste Yngling noget efter — som —

Philip. Min Gud — lad De mig kun giøre mine Copeer — Ach! De troer ogsaa at jeg er reent taabelig.

Majoren. For Satan: Klog er du dog ei endnu.

Philip. Klogere maaskee end De troer. Deres Sag er i gode Hænder — og Jomfrue Juliane er saa godt som Deres — (vil gaae, kommer tilbage). Men de 10 Ducater?

Majoren. For Satan Karl! du vil dog vel ikke betales forud? hvad?

Philip. Hvorfor ikke? — Det man har er jo immer bedre, end det man kunde faae.

Majoren. Giør kun dine Sager fornuftig. Ducaterne skal være dig visse.

Philip. Nu, nu; gaae De kun. Jeg vil strax opsøge Jfr. Juliane.

Majoren. Og jeg advarer dig nok engang: giør dine Sager fornuftig. (gaaer)

Andet Optrin.

Philip allene.

Vi faaer nu at see — Alt for klogt blir det nu vist ikke — Havde han enda givet mig de 10 Ducater, saa kunde det være hvad det var — holdt — hvordan var det han sagde — var maaskee godt om man øvede sig lidt — (sætter en Stoel i Midten.) Det staaer nu Jomfrue Juliane — Nu træder jeg ind — (han kommer frem) giør min dybeste Compliment — (bukker for Stoelen). Underdanige Tiener, min smukke Jomfrue! — megen Tak min kiere Philip! — hvad bringer han for godt? — hvad jeg bringer? Deres Naade! — Nei, det er for hent — Nu da — hvad jeg bringer, hierte Jomfrue? — Nu, nu, her bringer jeg Dem et lille bitte Hierte — hvor

har I det, vil hun strax sige, min kiere lille Philip! — Strax, Deres Naade! — strax — (han tager Brevet op). Her lille Jomfrue stikker det inden i dette lille Brev, men tag Dem i Agt at det ei bider Dem; — Vavs, farer hun nu løs paa Brevet — Lidt Taalmodighed min engliske Jomfrue, siger jeg saa — Vi maae tale et Par Ord sammen først — Og saa vil jeg da sige hende — at, at — Deres Naade, siger jeg da — (han giør Complimenter for Stoelen.) Deres Excellence ville naadigst tilgive — At jeg understaaer mig — De ville holde mig det til Naade — at jeg — (Midlertid kommer Majoren listende og gir ham en Rap med sin Stok — og siger.)

3die Optrin.

Majoren og Philip.

Majoren. — Er et Asen.

Phil. Au! hvad Fanden er det?

Majoren. For Satan! Knægt, er du gal?

Philip. Ach var det Dem Hr. Major?

Majoren. Siig mig kun først om du har din Forstand?

Philip. Det skulle være artig — der kommer De nu og forvilder mig; jeg havde alting i bedste Orden; og det gik saa rart.

Majorn. Har du allerede talt med hende?

Philip. Nei — Jeg meente kun min Compliment, som jeg vilde giøre. Jeg stod der og svede mig saa herlig — og saa kommer De og kaster mig hele Stadsen overende.

Majoren. Jeg seer vel, med saadan en Dosmer, som du, kan man ikke begynde noget klogt.

Philip. Allerbedste Hr. Major! hvorfor da ikke? Lad De mig kun giøre mine Ting — De, skal falde i Forundring over mig.

Majoren. For Satan! det giør jeg allerede. Dog vi vil see.

Philip. Just det! De skal see! De skal see

Majoren. Hør! kort og godt: udretter du intet, da Fugtel — Er du heldig Ducater.

Philip. O! det er saa godt som jeg havde dem i Lommen! Om en Time, Hr. Major, skal de erfare — nok sagt.

Majoren. Vel! jeg gaaer — Vær klog Philip — Fugtel. eller Ducater! (gaaer)

Philip (gaaer.) Ducater, Hr. Major! Ducater!

4de Optrin.

Arnold og Karl.

Arnold (raaber i Coulissen). Hvorhen? Karl hvorhen? Kom hid jeg vil tale med dig.

Karl. Med mig? — Jeg er aldeles til Tieneste. (sagte) Maaskee Arvegodset kommer endnu.

Arnold. Du har nu tient mig saa længe —

Karl. Sandelig en temmelig rum Tid.

Arnold. At jeg dog vel kan tale med dig om noget.

Karl. O! saa meget De lyster gode Herre — Og det har ikke været min Skyld at De ikke giorde det allerede i det første Aar jeg kom i Tieneste her.

Arnold: Hør engang hvad tænker du om en Mand, som nyelig har ladet sin Kone begrave, og — ønskede sig maaskee allerede — en anden.

Karl. Hvad jeg tænker? — Det skal jeg strax sige Dem — jeg holder ham for den klogeste i hele Verden, for en Mand der veed at leve. Thi for Pokker! hvad kan en Mand giøre derved, at hans Kone begaaer den Daarlighed at vandre til den anden Verden? — Kan man vel forlange af ham, at han skulle bie hele Aar — Om det kanskee kunde falde hende ind at komme igien?

Arnold. Komme igien? Hvad? sagde du saa? komme igien? Jeg skiælver over mit hele Legeme — og deri er du Skyld med dit forbandede Indfald — komme igien —

Karl. Nu, nu! hun er der jo derfor ikke

endnu? — De kan troe, skeedte det, da vilde jeg ligeledes heller ikke lee.

Arnold. Nei — dette forbyde Himmelen!

Karl. Det vil den: De maatte ellers være en stor Synder. — Dog videre: Kan en død Kone forlange, at hendes levende Mand skal tilbringe sine Dage som en Eremit?

Arnold. Du har ret.

Karl. Og mon nogen død Mand kan være saa ubillig at kræve sligt af sin levende Kone? Hvad?

Arnold. Du har Ret.

Karl. Er Mennesket ikke født til Selskab, og kan nogen have bedre Selskab end sin Kone — hvad?

Arnold. Du har Ret.

Karl. Er Papa Navnet ikke saa sødt? Og kan en Fader faae det at høre, naar den første Kone er død uden Børn maaskee?

Arnold. Du har Ret.

Karl. Og naar nu Manden ved sin Kones Død, sættes i stor Bedrøvelse — bør han da ikke søge at fordrive denne Bedrøvelse atter ved en nye Glæde? — Den kunde jo ellers dræbe ham? — hvad?

Arnold. Du har Ret.

Karl. Har den første Kone været saa ubillig og ikke testementeret hendes troe Tienere — Bør

Manden ikke søge ved sit andet Bryllup at gjengielde dem det?

Arnold. Der har du nu just ikke Ret.

Karl. Ikke? og der tænker jeg sikkerlig allermeest at have Ret.

Arnold. Nu, derom en andengang. Nu ville jeg kun sige dig, at jeg alt længe vel haver overveiet alt hvad du her haver forestillet mig; og derfor kaldte dig herhid, for at aabenbare dig mine Tanker, og giøre dig til min Fortroelige.

Karl. Deri har De giort meget vel — thi jeg kan forsikre Dem, at ingen skikker sig bedre til en Fortroeligmend jeg — Og at jeg, uden at rose mig, alletider meget lykkelig har udført, og tilendebragt til Fornøielse, alt hvad mig i saa Fald af mine Patroner og Velyndere er bleven betroet; og at alle Hemmeligheder ere som indmurede hos mig; — og at jeg aldrig har forraadt nogen saa længe jeg var en ærlig Karl.

Arnold. Nu, nu, saa farlige ere vore Anliggender just ikke.

Karl. Des bedre! I dette Tilfælde er jeg som en Fugl i Luften, til Lyst og Glæde for dem der betroer mig deres Forretninger.

Arnold. Nu da jeg har besluttet at givte mig igien.

Karl. Meget fornuftig.

Arnold. Det er vel endnu meget kort siden jeg tabte min første sal. Kone.

Karl (sukker.) Ach desvære!

Arnold. Og vi elskede hinanden meget oprigtig og ømt.

Karl. Den salige Madame kan ikke sige andet — (for sig) thi nu har hun tabt Mælet.

Arnold. Men — Naar jeg overveier mine Omstændigheder; saa lader det sig ikke vel giøre, at blive ugivt.

Karl. Nei aldeles ikke — den ugivte Stand er en fortvivlet Tilstand! — Man er allene — og der kommer een tit saa mange og alleslags Tanker i Hovedet; Fanden, som altid vil have sit Spil, kommer dertil — og Fanden — og Tankerne — Gud veed hvordan — kan let giøre een splittergal.

Arnold. Jeg har udseet mig en Pige, som vel er temmelig ung —

Karl. Ungdom giør ikke noget til Sagen. Man har Exempler paa unge Mennesker, som ere overordentlig kloge og erfarne i alle Slags Tilfælde; Og mangen Pige paa 15 Aar har allerede mere Erfaring, end en Matrone paa 80ve.

Arnold. Det er en artig, fornuftig og velopdragen Person, med hvilken jeg visseligen vil tilbringe mine Dage fornøiet og glad.

Karl. Det vil De vist, og naar hun, som De siger, er artig og veloptraget, saa kan hun ikke andet end leve lykkelig med Dem. En Mand, som De, kan giøre en Kone 1000 Spas og Tidsfordriv, og hun vil vist ret have sin Lyst med Dem.

Arnold. Vel har hun ingen Midler —

Karl. Desto bedre! En Mand som De Hr. Arnold har jo ikke Aarsag at frie efter Midler, og sandelig! dersom De giorde det, saa vilde hele Byen tage Dem det ilde op. Seer engang! vilde man sige, den gamle gierrige Mand tager sig atter en riig Kone! holdte han endda sine Børn og sine Folk lidt bedre derfor! — Seer De! saa omtrent vilde Folk sige — Men tør jeg fordriste mig til at spørge: hvo er da den Jomfrue? Kiender jeg hende?

Arnold. O du kiender hende ret vel.

Karl. Desto bedre! det er mig alletider en overordentlig Glæde og Forngielse, naar jeg hører at Personer af mit Bekiendtskab blive lykkelige.

Arnold. Af dit Bekiendtskab!

Karl. Ja, eller af dem jeg kiender. De maae ikke binde sig saa nøie til mine Ord: thi, da jeg af den gode Moder Natur har arvet et skiønt Talent til at tale, saa flyder mine Ord

mangen engang saa hastig, at det er en Lyst. — Dog, De ville sige mig hendes Navn.

Arnold. Det er — skulle du ei kunne gjætte hvem?

Karl. Neppe. Jeg haver alt for megen Bekiendtskab iblandt det smukke Kiøn — Dog lad mig tænke efter en Smule. (for sig selv) Jeg maatte tage meget feil dersom det ikke skulle være Juliane.

Arnold. Nu?

Karl. Saa hurtig gaaer det ei; thi De maae vide Antallet er stort; og naar jeg har en paa Tungen kommer hurtig en anden og bortrænger denne; De, kommer i Klemmerie, Fanden bliver løs, og — flatten er mine Tanker — Dog skulle det ikke være Jomfrue Juliane?

Arnold. Karl, jeg troer du kan hexe! hvem Fanden har sagt dig det?

Karl. Ingen, uden min udbredte vitløftige Forstand, og mine meget dybe Kundskaber i Menneskets Hiertes Kroge.

Arnold. Ja det er just hende. Men hvad siger du til mit Valg?

Karl. Jeg billiger, roser og beundrer den, og hver Mand maae billige rose og beundre den.

Arnold. I Sandhed du fortryller mig gandske, min kiære Karl! nu — jeg tænker ogsaa,

at jeg ikke har skudt feil — Var kuns min Sorgetid forbie.

Karl. Sørg De kuns ikke derfor, De vil komme tidsnok. Men, veed Jomfrue Juliane det allerede?

Arnold. Endnu ikke; men jeg har foresat mig, at giøre hende det bekiendt i Dag. Nu kan det vel ikke just være mig anstændig, at jeg selv siger hende det først; derfor har jeg udseet dig dertil, at bekiendtgiøre hende det og udforske hendes Tanker derom nogenledes. — Thi, om endskiøndt jeg kunde sige lige frem Juliane! De maae givte Dem med mig, saa er det dog ikke den rette Maade, og jeg vil at mit andet Frierskab skal gaae for sig ordentlig og i den rette Form.

Karl. Deri giør De meget vel; thi Orden er det halve Liv. Det er just saa min Sage og derfor har De henvendt Dem til den rette Mand. Det skal altsammen følge saa ordentlig og naturligt, at De skal see Deres Lyst.

Arnold. I Forveien maae du saa en Smule høre dig for, hvad hun siger dertil; derpaa kan du give hende dette Brev.

Karl. Lad De mig kun raade — Sagen er saa got som afgiort. — Men, min Hr. Arnold! om jeg nu er lykkelig?

Arnold. Saa skal det vist ikke være din Skade.

Karl. Ja jeg troer vel, at jeg ingen Skade skal lide derved; men Nytten —

Arnold. Vil være større for dig end du tænker.

Karl. Jeg forlader mig paa Deres Ord. Dog siger jeg Dem, at den største Nytte er mig nyttigst — Jeg gaaer — Jeg flyver paa Kiærligheds Vinger. — O Amor! ledsag mig!

5te Optrin.

Hanne og Juliane.

Hanne (kiger ind af Scenen) Er han borte? — ja — Ak Jomfrue! De kommer som De var kaldet:

Juliane. Har du noget at sige mig?

Hanne. O! meget, ret overmaade meget.

Juliane. Hvad er det da?

Hanne. Hvad det er? — Det vigtigste, som kan hændes et Fruentimmer; en Brud er De.

Juliane. O! det holder jeg endnu ikke for afgiort.

Hanne. Dersom De kuns vil, ganske vist; men det lader som De vidste noget deraf?

Juliane. Ja, han har alt forud sagt mig det.

Hanne. Umueligt — han overdrog det jo nylig til Karl at underrette Dem derom. — Jeg sneg mig til Døren, og hørte den heele Samtale. — O hvor lykkelig er De! — Men, Jomfrue? — Han er saa gammel.

Juliane. Jeg troer du drømmer!

Hanne. Er De vred derfor? ih nu! naar De ikke bryder sig derom, saa kan jeg let lade mig det befalde. — Og desuden har De jo Ret. De Gamle skikke sig bedst til Ægtemænd.

Juliane. Siig mig dog om hvem taler du da?

Hanne. Hvordan De sperger! om hvem andre end om vores Herre Arnold.

Juliane. Hvad siger du?

Hanne. Det sagde jeg jo nok — De veed ingen Ting — Ja, ja, Jomfrue! Deres Velgjører, den gamle Hr. Arnold, er Deres Elsker, og bliver Deres Ægtemand.

Juliane. (leer) Ha, ha, ha, du Tosse!

Hanne. De leer? her kommer en Person som vil sige Dem meer!

6te Optrin.

De Forrige og Karl.

Karl. Tilgiv De, Mademoiselle! at en hengiven Tiener tager sig den Frihed, at forstyrre Dem i Deres Samtaler; men lad De Dem kuns end forstyrre. De loe? Ret godt; De vil fortsætte det. — Glæde og Latter er den behageligste Tidsfordriv.

Hanne. Du er jo idag ualmindelig veltalende, Karl!

Karl. Om De behager, mit kiære Barn, saa ville jeg udbede mig, naar hun taler til mig, at sige, De — Det Du kan jeg ikke vel lide.

Hanne. Ak min Hr. Karl! tillad De — Skurk! med dig at giøre Omstændigheder!

Juliane. Hvad har du nu for?

Karl. O lad De hende kuns! hun skal snart lære at tale anderledes — hun troer ganske vist i nu at jeg er Tieneren Karl? — Ha, ha! langt fra!

Hanne. Er De maaskee avanceret?

Karl. Ja! og det ikke lidet.

Hanne. Saa er han kanskee bleven Profos?

Karl. Ih! hvorfor ikke Posekikker — Jeg er Ambassadør.

Hanne. Hu! en Ambassadør?

Karl. Ja! og det en Kierligheds Ambassadør!

Hanne. O! tilgiv, Hr. Ambassadør, — (giør Complimenter.)

Karl. Høistærede Jomfrue.

Hanne. Herr Ambassadør.

Juliane. Nu, er I snart færdig?

Karl. Paa Øieblikket — De har uden Tvivl hørt, høistærede Jomfrue! hvad jeg har sagt til Hanne — Jeg er nemlig Kiærligheds Ambassadør, og for at giøre det kort, min Ambassade er just til Dem. (Juliane smiler) Han er meget spøgefuld, min gode Karl!

Karl. Intet mindre, min kiære Jomfrue! — Jeg har aldrig i min heele Livstid været saa alvorlig, som nu, og det blev jeg strax, saa snart jeg tiltraadde mit Embede. — Da jeg saae mig i Speilet, forfærdes jeg for mig selv; En vis Alvorlighed i mine Lader, en vis Majestæt — som lader sig bedre see en beskrive.

Hanne. O! man maatte være blind, dersom man ikke kunde see den, Majestæten sidder saa plump i hans Ansigt, at man kan see den hundrede Skridt borte.

Karl. Ei! saa spodsk, min Slut?

Juliane. Tie dog, og lad ham tale.

Karl. Hvor var det vi slap? Hun bragte mig ganske fra Sagen — Ja, vi blev staa-

ende ved Ambassaden — altsaa, min dyrebareste Jomfrue! kommer jeg, for at giøre Dem et Andrag, som vil opfylde Dem med Glæde, og jage alle hidtil havte Bedrøvelser mange Mile bort fra Dem.

Juliane. Videre!

Karl. Nemlig, for at tilbyde Dem Hierte og Haand fra en Mand, der brænder af Kiærlighed til Dem, der vil blive Deres lydigste Slave og Ægtemand, der vil læse alting i Deres Øine, — der — — —

7de Optrin.

de Forrige og Philip.

Hanne. Na hvad vil denne? (Philip træder i Døren, hoster og giver Tegn, at Karl skal gaae bort)

Karl. Hvad er det paa færde?

Philip. Dosmer! forstaaer du ei, at du skal gaae bort, og at det heder saa meget, jeg vil tale allene med Jomfruen — Hvad?

Karl. Det gaaer mig ikke an, jeg har ikke Lyst at gaae herfra; thi jeg haver maaskee langt vigtigere Ting at tale med Jomfruen om, end din.

Philip. Det gad jeg seet.

Karl. Ja; ja, min Dreng! du skal faae det at see.

Philip. Vil du gaae eller ikke?

Karl. Jeg gaae?

Hanne. Kun frisk Philip — lad dig ikke kyse — (til Karl) Pfoi Karl! han gaaer dog ikke bort.

Karl. Gaae bort? Jeg? — ikke et Haar breed viger jeg fra min Plads.

Philip. Og jeg bliver her som Grundmuret.

Karl. Veed du vel at jeg vil vadske Hovedet paa den, som forstyrrer mig i mine Planer?

Philip. Og veed du vel, at jeg er udsendt af en Mand, som besidder den Magt, i ringere end et Qvarteer at forflytte dig i de Dødes Rige.

Karl. Og veed du vel, at jeg snart taber Taalmodighed, og at jeg aldeles ikke er bange for din Mand.

Philip. Veed du, at du bliver ei den første, han har sendt i den anden Verden.

Juliane. For Himlens Skyld! Hvad har I da for?

Hanne. O! lad dem dog vaske hverandre Hovedet en Smule, jeg gider saa gierne seet sligt.

Juliane. Ihnu da — Philip hvad har han da at sige mig.

Philip. Hvad jeg har at sige Dem? Hvad jeg har at sige Dem? — O forbandet meget! — ret meget — Sager; som jeg maae sige Dem i Øret; — Som man ei hører hver Dag.

Hanne. O sig han det dog immer høit, at man ogsaa kan høre lidet deraf.

Philip. Det er ikke nødvendigt, at hun skal høre det, og kort og godt; — (halv sagte) saa skikker Hr. Majoren mig til Dem — De tager det ikke ilde op — han har givet mig dette Brev — givet mig tillige — De til giver mig naadigst — den Tilladelse, at sige Dem, at han ville tage Dem til Ægte, og det jo før jo hellere.

Juliane. Hvem?

Hanne. Hvem?

Karl. Hvad? I saadanne Forretninger tør du komme? veed du vel at jeg i samme Affaire er sendt fra Hr. Arnold? at jeg har været her førend du? og at det er mig, der overgiver hermed til Jomfrue Juliane Hr. Arnolds Brev og Hierte. (han tilbyder Brevet med mange Complimenter.)

Philip. Jeg har lige saa god Ret der til som du! — Derfor er min ydmygste Begie-

ring til Jomfruen tag De mit Brev, thi kort at fortælle, De kan aldrig giøre bedre.

Karl. Og jeg haver den Ære at forsikre Dem, dersom De tager Hr. Arnold, vil De blive som nyefødt, og, for ei at blive kiedsommelig, det er det skienneste Partie af Verden.

Philip. Hr. Majoren er en Mand, som langt overgaaer den yngste Fyr i Heede og Ild.

Karl. Hr. Arnold er en Mand, som i Artighed og Munterhed fordunkler alle Springfyre i begge Riger.

Philip. Hr. Majoren har erhvervet sig megen Roes i Verden, og hans tilkommende Ægtefælle, vil blive den meest ærede Frue i Verden.

Karl. Hr. Arnold har ved sin Formue forhvervet sig Agtelse og Ære i den hele Bye, og hans tilkommende halve Deel vil blive den anseeligste, og rigeste Frue i Europa.

Philip. Derfor beder jeg Dem tag De kuns mit Brev!

Karl. Derfor bønfalder jeg Dem underdanigst, tag De mit.

Hanne. Det gaaer godt, Jomfrue! man er færdig at kives om Dem.

Juliane. Deslige Tilbud har jeg ikke forventet mig.

Hanne. Jeg ikke heller, men lad det kun

være godt; Sligt kommer ikke hver Dag. Nu kan De vælge.

Philip. Nu hvad siger De?

Karl. Behag at tage Deres Beslutning.

Juliane. Det er en underlig Sag. — Endnu holder jeg det immer for Spøg — Men naar jeg betænker hvad Lindor sagde mig forhen, saa veed jeg snart ikke hvad jeg skal tænke.

Hanne. Brevene maae vi i det mindste læse; thi jeg forestiller mig dem meget opbyggelige.

Karl. Det kan hun sagtens tænke; mit er saa kierlige og fuldt af Ild, at jeg snart havde forbrændt mine Fingre derpaa.

Philip. Og mit er saa hiertebrækkende, at Steene maatte springe itu derved.

Juliane. Ja, ja, det troer jeg — (Hanne til Karl) Giv han hid! (Karl giver hende Brevet.) Her, min Gudinde! — rekommender De min Sag hos Deres Herskab paa det bedste, og forglem De ei heller mig, min Dueunge! (han kysser hendes Haand.)

Hanne (stolt). Vi vil see til; (til Philip.) Giv hid!

Philip. Jo vist! saadanne Ting skulle man ogsaa give Piger i Hænder — Nei, jeg maae give det til Jomfruen selv.

Hanne (river ham Brevet af Haanden.)

Dosmer! veed du ikke at Veien til min Jomfrue gaaer igiennem mig.

Philip. Saae? — det staaer ikke paa mit Landkort.

Hanne. Kom her ind, Jomfrue! vi vil læse Brevene; saadan noget gider jeg saa gierne læst.

Juliane. Jeg er endnu ikke til Sinds at modtage dem — giv dem tilbage.

Hanne. Jo vist nok! — det var alt for haanligt; hvad ville Hr. Arnold sige? — Kom De kuns, kom De kuns; vi vil læse dem, siden kan De jo endda giøre hvad De vil.

(Juliane gaaer ud.)

Hanne (til begge Tienere med mange Complimenter). Min Hr. Ambasadeur! og min Envoje vi vil see hvad der kan giøres ved Sagen. — Naar Deres Herrer vilde søge at have mig til deres Veninde, saa kunde det være til stoer Nytte for dem. Adieu! — (gaaer.)

8de Optrin.

Philip og Karl.

Karl. Ja, ja! Nytten bliver vel størst for hende selv — Min Hr. Philip! kom hid og lad mig tale med dig.

Philip. Hvad vil du?

Karl. Hvor tør du understaae dig at komme hid, og forstyrre mig i mine Forretninger, naar din Dosmer ikke var kommen saa gik mine Sager ret fortreffelig.

Philip. Mine Sager ere lige saa vigtige som dine.

Karl. Hvem? din gamle lamme Major, som neppe kan staae eene.

Philip. Min Major har ellers været den skiønneste og bedste Officier i Armeen. At Felten og Vinden har en Smule afslidt ham, er sandt; men han fortiener alletider dog Fortrinnet for din.

Karl. Tie stille, Menneske du taler dumt Tøi: jeg siger dig hermed gak din Vei og lad dig aldrig see mere.

Philip. Men jeg vil dog lade mig see.

Karl. Gaae, og fordærv mig ikke min Handel; jeg fortiener noget derved.

Philip. Jeg ogsaa. — Jeg skal have 10 Ducater, dersom hun tager ham — Ach! dem finder man ikke hver Dag!

9de Optrin.

De Forrige og Hanne.

Hanne (til Karl). Her haver De Deres Brev tilbage igien, behag De at sige til Deres Hr. Patron:

min Jomfrue takker tusindgange for Æresbeviisningen: men det er ikke mere Tid at bortskienke sit Hierte.

Philip. Der seer du dog!

Hanne (til Philip). Taalmodighed — Og De Hr. Gesandt! behag De ogsaa at give Deres tappre Helt sin ømme Kierlighedserklæring igien. Siig De ham: min Jomfrue har ikke Lyst at drage med i Feldten; hun elsker Roe, og ville græmme sig til Døde, om engang en Bombe skulle treffe ham, og hun da kun fik den halve Major hiem — Har De forstaaet mig? — (Hun giør Complimenter og gaaer.)

Karl. Nu det var artigt! hun har saadan en vis Maneer til at udtrykke sig, som man paa Øieblikket kan forstaae — Men deri er du Skyld, fordømte Karl! snart havde jeg Lyst til ret at vaske dig Hovedet.

Philip. Har du Lyst, saa vask det, men dit skal jeg vist ikke lade være tørt.

Karl. Hvad vil min Hr. Arnold sige?

Philip. Og hver vil min Hr. Major fugtle mig.

Karl. Jeg gaaer; men saa meget siger jeg dig: har du spildt mig min Fortieneste, saa tag dig iagt! (han gaaer.)

Min er mig vis; men om det bliver Fugtel Philip eller Ducater, vil Tiden lære. (gaaer.)

10de Optrin.

Arnold og Majoren.

Arnold (har et Papiir i Haanden.) Den forbandede Kierling — Gud trøste hendes Siel! at sætte saadan noget heri — Jeg maatte blive rasende, — ak Broder! du kommer som du var kaldet. Jeg vilde just lede dig op.

Majoren. Hvad vil da min Hr. Broder?

Arnold. Ja, betænk kun! der kommer jeg ved en Hændelse atter over Testamentet, og finder endnu et Anhang som vi med alle vore Øine ikke haver seet.

Majoren. For Fanden! hvad er det for et Anhang?

Arnold. Noget, hvorover jeg maatte fare af Skindet! — Hun siger nemlig deri: Jeg skienker Juliane, som jeg har opdraget, 10000 Rdlr., med den Betingelse, at hun gifter sig med min Søn Lindor; dog med hendes eget Samtykke.

Majoren. Lindor?

Arnold. Ja — Skulle man have forestilt sig sligt? den slemme Kierling! at sætte saadan noget deri!

Majoren. Ak, det gaaer nu aldeles ikke an. Den Dreng skikker sig ikke for Pigen, han er for ung. For Fanden! han kan endnu bie! see! jeg er bleven saa gammel og har maattet behielpe mig som jeg bedst kunde — Han er, Fanden tag mig! for ung.

Arnold. Ja vist er han; Og desuden har han jo forlovet sig andenstedsr, siden han bad mig forhen om mit Samtykke. Dette ophæver hele Sagen. — Vi maae kun bytte os at han ikke erfarer det mindste om denne Clausel. Jeg vidste det vel allerede, men har ladet det undertrykt med Flid, indtil jeg først kommer i Classe med en vis Officier.

Majoren. Deri har du giort meget vel. Sandelig, jeg vilde for alt det der er i Verden ikke give mit Samtykke dertil, at denne Laps skulde fikke en saa herlig Pige bort.

Arnold. Ak Broder! dette Egteskab gaaer umuelig an. — Juliane er alt for sadt for ham. Det er en ret god Pige. Og hun fortiener vel en bedre Lykke.

Majoren. For Fanden, Broder! deri har du ret. Jeg har allerede tit tænkt derpaa. Med saadan en Pige kunde en Mand leve lykkelig: og det være sagt kuns til dig, dersom din Kone, den salige Drage, kuns var død før, jeg troer jeg havde selv taget hende.

Arnold. Ak Broder! du skiemter.

Majoren. Det er, Fanden tag mig! mit Alvor.

11te Optrin.

De Forrige og Lindor.

Arnold. Kom hid min Søn! jeg haver noget at sige dig.

Lindor. Hvad befaler De, min Fader?

Arnold. Hør engang, du sagde mig forhen, at du havde udsøgt dig en Pige, og bad mig om mit Samtykke. Jeg har vel givet dig hende, men da havde jeg just Hovedet saa fuldt, at — jeg ei ret nøie kunde forstaae dig.

Lindor. Hvordan, min Fader! De skulle ei have forstaaet mig? Jeg har jo sagt Dem alting, De vil vel dog aldrig tage Deres Ord tilbage.

Arnold. Det just ikke — Du forstaaer mig ikke. Jeg meener kun, jeg spurgte dig ikke nøie nok ud, hvem Pigen er, hvad hun hedder, og om hun har Formue?

Lindor. Det kan jeg gierne sige Dem.

Majoren. Kun frem dermed, lille Fetter! dine Sager løber godt. — For Satan! en smuk lille Egtemand. Hvordan? lille Fyr! bliver du

rød! Pokker tage mig! er du ikke den smukkeste Karl i hele Landet.

Lindor. De er idag meget oplagt til Skiæmt, Hr. Major!

Majoren. Det er Fanden tag mig! ingen Spas, min Dreng!

Arnold. Hold op, Broder! vi kommer fra Sagen. Altsaa min Søn! — Hvem er hun?

Lindor. Jeg haaber, min Fader! De billiger mit Valg. Hun er Skiønheden selv. Hendes Person, hendes Anstand, hendes Miner, hendes Opfersel, hendes Stemme — O! hvorledes skal jeg beskrive Dem alt dette?

Majoren. For Fanden! han er reent forbrændt.

Lindor. Hendes Skiønhed overgaaer alt hvad jeg haver seet. — Den skiønneste Mund, den meest blomstrende Farve, — et Par Øine — ak, min Fader! et Par Øine — som henrive alting.

Majoren. Pokker tage dig, Dreng! Munden leber mig fuld af Vand.

Arnold. Ih Broder! — alt dette vil jeg dog ikke vide — at de unge Folk immer bliver staaende ved det lille Ansigt!

Lindor. Det giør jeg ikke. — Hendes Tallie er den skiønneste, der kan sees; Og hendes Gang; Hvilken Majestæt i hvert Skridt! man

skulle troe, at alle skiønne Egenskaber vare forenede i hende. — Men hvad som overgaaer alting — Hendes Dyd — O min Fader! den strængeste Moralist kan ei finde noget at kaste paa hendes Karákteer og Opførsel.

Arnold. Godt, godt — men hvad hedder hun.

Lindor. En medfødt Godhed og Sagtmodighed giør hende elsket af hver Mand, og indtager enhver.

Arnold. Altsammen godt — men hendes Navn?

Lindor. Den eeneste Feil hun har er den: Hun har ingen Formue. Vist nok i de Riges Øine en vigtig Punkt, men i mine aldeles intet. De seer min Fader, at jeg ikke fortier noget for Dem.

Arnold. Meget godt — men hvad hedder hun?

Lindor. Skulle De ikke strax kunne giætte det af det Billede, jeg nu haver udkastet? skulle De her kunne miskiende Juliane?

Arnold og Majoren (tillige.) Juliane.

Lindor. Ja — og har jeg ikke valgt, for fortræffelig.

Arnold. Juliane?

Majoren. Min lille Juliane? For Satan! er du gal?

Lindor. Og De forundrer Dem derover! — er ikke alting sandt hvad jeg haver sagt om hende? kan den strengeste Dadler finde Feil paa hende? — og sandelig min Moder selv ville billige mit Valg om hun levede.

Arnold. Jeg spørger dig nu, om det er dit Alvor?

Lindor. Jeg har vist aldrig talt alvorligere.

Arnold. Du ville ægte Juliane?

Lindor. Just det, og jeg har Deres Tilstaaelse.

Arnold. O deri tager du forskrækkelig Feil. — Hør engang, Major! han vil gifte sig med Juliane!

Majoren. Jeg er ganske forbausset. For Satan og hans Fetter! hvor kunne du faae dette Indfald?

Lindor. Jeg veed slet ikke hvad jeg skal tænke herved. Forhen billigede De mit Valg; De fandt intet derpaa at udsætte, og nu da jeg siger hendes Navn, er De saa forundret. — Jeg kan vide Aarsagen —

Arnold. Jeg vil strax hielpe dig af Drømmen. — Hør! lad de Tanker om Juliane fare; thi see jeg siger dig, der bliver intet af dette Giftermaal.

Lindor. Og hvorfor ikke?

Majoren. Spørg ei, Fetter! saadan en

Pige maae ikke bortgives, hun fortiener en bedre Lykke.

Lindor. Hr. Major! De spøger alvorlig.

Arnold. Her paa mig! — Jeg siger dig, lad Tankerne om Juliane fare; Thi jeg har selv i Sinde at tage hende til min Kone.

Lindor. Hvem — De min Fader?

Majoren. For Fanden! du selv min Broder?

Arnold. Ja, ja, er det saa forunderligt? Er hun ikke den bedste Pige af Verden? Og kan vel den strengeste Dadler finde noget paa hende at udsætte? — Er det ikke dine egne Ord Søn.

Lindor. Er det muelig! — De Juliane?

Majoren. Du Juliane? — O min kiære Broder! lad kuns alle Tanker om Juliane fare, det raader jeg dig; Thi jeg siger dig, jeg selv vil have hende til min Kone.

Arnold. Du Broder?

Lindor. De Hr Onkel?

Majoren. Jeg, for Satan! jeg — jeg! — kan I ikke høre? — Har I noget derimod? — Er hun ikke den bedste Pige i al Verden? Og kan den strengeste Dadler finde noget at udsætte paa hende? Er det ikke dine egne Ord Broder?

Arnold. Du ville lade dig det falde ind, at ægte Juliane?

Majoren. Og du turde vove at tage saa ung en Pige?

Arnold. Og du ville begaae den Daarlighed, i dine Aar at tage en Kone?

Majoren. Og du ville begaae den Narrestreg, andengang at blive til en Nar?

Lindor. Jeg er ude af mig selv.

Arnold. Et snurrigt Ægteskab!

Majoren. Et allerkiæreste Indfald!

Arnold. I dine Aar?

Majoren. Paa din Alder?

Lindor. Det gaaer fortræffeligt! — Men Hr. Fader, og Hr. Onkel! De behager begge at lade disse Tanker fare; Thi jeg maae sige Dem, Julianes Ord og Hierte har jeg.

Arnold. Det vil vise sig.

Majoren. Det vil vi see.

Lindor. Deres Bestræbelser ere forgiæves — Hun bliver min.

Arnold. Og jeg siger: Nei!

Majoren. I ere begge Narre; mig tager hun vist.

Arnold. Nei, siger jeg, nei.

Lindor. Nei, min Fader.

Arnold. Tie! eller frygt for min Vrede! — Hun bliver min. (gaaer.)

Lindor. Nei min. (gaaer.

Majoren (stamper med Fødderne.) Nei for Fanden! — min, min, min!

Tredie Act.

Første Optrin.

Arnold og Lindor.

Arnold. Nei! ikke et Ord derom — modsig mig ikke — det er besluttet; du maae ikke mere tanke paa Juliane.

Lindor. Men kiere Fader! betænk dog, De har jo allerede givet mig Deres Samtykke; jeg har allerede sagt det til Juliane; alting er rigtig, og nu vil De sønderrive det Baand, De nyelig tillod mig at knytte.

Arnold. Ja det vil jeg. Jeg gav dig mit Samtykke; men ikke til Juliane — Og behøver jeg, som Fader, vel at giøre Omstændigheder? — jeg vil — og du maae adlyde.

Lindor. Betænk Dem dog: hvad vil Verden sige?

Arnold. Den har intet at befale over mig; derover leer jeg.

Lindor. Betænk Deres Alder —

Arnold. Tie! det er min Sag; det er uforskammet at du vil snakke derom.

Lindor. Jeg har Ærbødighed for Deres Alder; men i slige Omstændigheder er det dog et stort Anstød — en saa ung Pige!

Arnold. Desto bedre.

Lindor. Men —

Arnold. Jeg befaler dig at tie — Underslaae dig ikke længere at sige mig imod — Forlad Juliane, eller Frygt for min Vrede!

Lindor (hæftig). Nei! det kan jeg ikke, heller heele Verden end hende.

Arnold (opbragt). Frygt for min evige Vrede, om du længere modsætter dig!

Lindor. Giør hvad De behager; kuns røv mig ikke min Juliane — O min Fader! jeg kan ikke leve uden hende.

Arnold. Det skal du.

Lindor. Umueligt —

Arnold (i Vrede). Og jeg siger, Søn! det skal du — du skal forlade hende, eller bort fra min Øine!

Lindor. Med Juliane hvorhen De befaler.

Arnold. Vanartige Søn!

Lindor. Grueſomme Fader!

Arnold. Jeg giør dig arveløs.

Lindor (yderst opbragt.) Giør hvad De behager, Herre! — Jeg sværger Dem til, jeg forlader aldrig Julian. Før mit Liv, end denne elskværdige Pige!

Arnol (efter en Pause.) Dit Skarn!

Lindor (sorrigfuld.) Jeg Ulykfalige!

Arnold (gaaer op og ned i Salen.) Man vil nok finde Udveie til at tvinge dig.

Lindor (med Mod.) Naar man betager mig Livet.

Arnold. Bort fra mine Øine paa Øieblikket, eller jeg forgriber mig paa dig.

Lindor (med forbittret Vrede.) Gyselige Svaghed!

Arnold. Uhørte Haarnakkenhed — Hvad? jeg skulle ikke have Magt til at tvinge en Søn til at adlyde mig?

Lindor. I dette Fald ikke.

Arnold. Det vil vi dog see.

Lindor. Jeg forlade Juliane?

Arnold. Nævn hende ikke — Det siger jeg dig nok engang. — Min Forbittrelse kiender ingen Grædser — bort!

Lindor (staaer sorrigfuld.)

2det Optrin.

De Forrige og Majoren.

Lindor (da han vil gaae, kommer Majoren.) Ach, Hr. Onkel! kom De dog — og tael et godt Ord for mig — hielp mig at beroelige min Fader!

Majoren. Jeg, Dreng? For Fanden! jeg? — Er du rasende? er du gal? — du min Medbeiler! og jeg skulde tale et godt Ord for dig? Fanden tage mig! en allerkiereste Anmodning! Nei! jeg kommer her, for at fugtle mig omkring med dig. — Ja, ja, min lille Dreng! lad os see hvem der beholder Valgpladsen.

Lindor. Alvorlig! tænker De endnu virkelig paa Juliane?

Majoren. Om jeg tænker paa hende? — Hvad? for Satan! om jeg tænker paa hende? et allerkiereste Spørgsmaal -- jeg troer, Fætter! du vil drille mig? — Er jeg kanskee en Mand, der ikke tør tænke paa slig en Pige? eller meener han allene at have Ret til at tænke paa hende? For Satan! det gad jeg kuns hørt.

Lindor. Hr. Onkel! vær De kun roelig; min Hensigt var ikke at kives med Dem.

Majoren. Nu saa var det min, og jeg vil kives, og med hele Verden vil jeg kives og slaaes

Hvo som vil hindre mig at faae min Juliane — Hei, herud Dreng! (han trækker Kaarden.)

Lindor. Hr. Major! jeg lader mig ikke kalde to gange.

Arnold. Maae jeg være med? — Hvad skal dette betyde? skammer du dig ikke Broder at begaae saadan en Daarlighed?

Majoren. Ja du! du kommer mig ogsaa ret tilpas — Jeg har ogsaa et Par Ord at tale med dig.

Arnold. Saa mange du vil; men dog ikke paa saadan Maneer.

Majoren. Saa taler jeg helst.

Arnold. For 30 Aar siden meener du?

Majoren. For Satan! endnu idag saa godt som for 30 Aar siden. — Snak mig ikke for meget for, eller viser jeg dig, at det endnu under det femte Knaphul er meget rigtig med mig.

Arnold. Jeg troer det.

Majoren. Pokker tage mig! jeg har i forrige Tider sat vel 20 Karle, som du er, paa Spid, som Frøer, og forsvaret min Sag til sidste Blodsdraabe.

Arnold. Her kan du spare dit Heltemod, som tiener til ingen Ting, uden at giøre dig latterlig.

Majoren. Latterlig? For Fanden! jeg latterlig! — For Dievelen! kom mig ikke saa — eller —

Arnold. Stille, Broder, stille! lad ingen

høre det; lad os tale fredelig med hinanden. — Her kommer det ikke an paa at slaaes. Kuns at du aldrig faaer det Indfald at tænke paa Juliane; thi jeg siger dig, det er ingen Mundfuld for dig.

Lindor (til Majoren). Ja Hr. Onkel! jeg haaber ogsaa, at De vil ikke være mig i Veien; De var mig jo ellers saa bevaagen.

Arnold (paa den anden Side til Majoren.) Da jeg har erklæret mig, at jeg vil tage hende til min Kone, saa kan du kuns immer tage din Afsked.

Lindor (som forhen). Jeg har Julianes Løvte og Bevaagenhed, og hun ville dog ei kunne elske Dem.

Arnold (som forhen.) Og du ville giøre mig en stor Tieneste, om du, saa snart muligt, ville forlade mit Huus.

Lindor (som forhen.) De ville føre et ulykkeligt Ægteskab med hende, ja giøre den arme Pige selv ulykkelig.

Majoren. Er I færdig? for Satan! det gaae herlig — Hvor er min Taalmodighed? jeg behøver den — Fanden tage mig! begynder I ikke herlig; for at giøre mig taablig. (til Lindor) Jeg afstaae Juliane, for at jage hende i Halsen paa saadan en ung Laps? — Jeg maatte være gal (til Arnold) Jeg afstaae Juliane for at over-

lade hende til saadan en gammel Nar? — Jeg maatte være rasende — Nei, nei, nei, Børnlille! spidser ikke Munden for tidlig. — Major Arnold er ikke saa dum — Juliane skal være vak, inden I veed deraf — Det skulle ikke være godt, om jeg ikke kunde udføre min Sag. — For Satan! det skulle ikke være godt. — Pigen er min, og jeg fører hende bort i Triumph med det første.

Lindor. Jeg kan neppe holde mig — Hr. Major! Hold inde med Deres store Ord. Jeg forstaaer ingen Spas — Lad os see om Deres Kaarde er som Deres Pral!

Majoren. Ja, ja! det vil jeg just.

Arnold. (løber imellem) Søn! Du volder, jeg taber al Taalmodighed — For sidste Gang siger jeg: gaae! — Og du, Broder! skam dig, og vær fornuftig! det vil blive et kiønt Spectakkel — (han fører sin Søn bort) Udaf hinanden! eller jeg faaer være tredie Mand — fort!

Lindor. (i det han gaaer) Vi tales ved, Hr. Major! Vi tales ved.

Majoren. Naar Du vil, min Dræng! naar Du vil. (Lindor og Arnold gaae)

3die Optrin.

Majoren og siden Philip.

Majoren. De kunde Fanden tage mig!

giøre en gal, naar man ikke havde de Fem samlede. Nei, nei! Godtfolk! saaledes trække Major Arnold ikke af — For Satan! det var en evig Skam for mig, at lade saadanne Ting i Stikken. Jeg vil vise Jer, at min Kaarde endnu ikke er rustet fast. Fanden tage mig! hører jeg dem ikke tvert igiennem — Men hvor bliver Philip? den Skurk — Philip! hei — Philip!

Philip. Her er jeg, Hr. Major! her er jeg — hvad befaler De?

Majoren. Hvor Diævlen! bliver Du af? jeg har ventet to hele Timer paa dig.

Philip. Ih, for Pokker, Hr. Major! til saadanne Sager maae man have Tid, det lader sig ikke tvinge saa hastig.

Majoren. Men det skal det just — Nu hvor har du Svarret? — Nu! hvad sagde Juliane?

Philip. Hvad hun sagde?

Majoren. Ja! kan du ikke høre? — Hvad sagde hun?

Philip. Ak! jeg hører alt. — Hun sagde — hun sagde — faae jeg Skam, om jeg veed hvad hun sagde!

Majoren (truer). Skurk!

Philip (rækker sin Ryg frem). Her er den;

giør med den hvad De behager, jeg kan ikke hielpe mig. De maae have Taalmodighed med mig.

Majoren. Snart vil den forgaae — Taei! hvordan sagde du da til hende?

Philip. Hvad jeg sagde? — Ih nu! jeg sagde — dog! før at fortælle rigtig. — Da jeg kom til hende, sandt jeg Karl der. Jeg traadde derfor i Døren og vinkede, at han skulde gaae bort. (han viser ham det) Han gik ikke — Jeg sagde: Menneske! gaae ud; jeg har noget at tale med Mademoisellen, som jeg maae sige hende eene.

Majoren. Nu?

Philip. Ja mange Tak, sagde han — bie en Smule — Gaae, Menneske! sagde jeg, eller det bliver ikke godt.

Majoren. Og saa kastede du ham ud af Døren?

Philip. Fy! ja havde Philip været en Nar; han kunne let have kasted mig ud — Jomfruen kom altsaa til mig og spurgte mig heftig —

Majoren. Heftig? — et godt Tegn!

Philip. Ret heftig — Hvad bringer han da, lille Philip? — det var just hvad jeg ville have. — Nu gik det løs. — Der skulle De have seet mig skiære Complimenter; for Fanden! hvor bukkede jeg mig —

Majoren. Det giorde du godt.

Philip. Men den forbandede Knægt, den Karl, kom mig alletider paa tvers, og ville stikke mig ud; thi De maae vide, Deres Hr. Broder havde sendt ham ogsaa, ligesom De mig, til Jomfrue Juliane.

Majoren. Den gamle Nar!

Philip. Men behag nu at høre videre! — Jeg sagde: Karl! sagde jeg, tael ikke, naar jeg taler; men forgiæves.

Majoren. Nu, kort, kort — til Sagen.

Philip. Nu, kort altsaa: jeg overgav mit Brev, man modtog det, og jeg blev af dermed.

Majoren. Og hun læste det?

Philip. Nei, hør kuns: Pigen Hanne tog det fra mig. Jeg sagde: Barnlille! saadanne Sager maae hun ikke see. Eija! der kom jeg skiønt an — Veed du dumme Karl ikke, foer hun ind paa mig, at man maae først igiennem mig, førend man kommer til min Jomfrue.

Majoren. Det er sandt, derpaa tænkte jeg ikke.

Philip. Jeg sagde: min lille Engel! faer hun kuns ikke saadan ind paa mig, det staaer ikke i min Almanak — eller saa omtrent sagde jeg.

Majoren. Nu?

Philip. Nu? Hun tog Brevet og gik bort med Juliane — I et Øieblik kom Hanne igien, og da, bragte hun mig — (han leder i sine Lommer.)

Majoren. Svar tilbage.

Philip. Dette Deres Brev atter tilbage.

Majoren. Hvad er det Du siger der?

Philip. Ja, jeg giorde vist nok store Øine, men maatte vel igien giøre dem smaae.

Majoren. For Satan! er Du gal?

Philip. Ja, hvad skulle man giøre? Ja, og hun sagde mig temmelig spodsk: der min Herre! og hængte mig en Satans Tittel paa, der! tag han sin Kiærlighedsandrag med tilbage, og sig til sin Herre, min Jomfrue har ingen Lyst, at drage med i Feldten. Hun elsker Ro, og ville græmme sig til Døde, om Hr. Majoren, kom engang hiem med en Bombe.

Majoren. For Satan, det skal man ikke have giort mig omsonst! — Major Arnold er ikke vant til at lade sig afvise. — Af saadan en Pige? Ved min arme Siæl! det skulle jeg fordøie?

Philip. Jeg sagde ogsaa, lille Jomfrue! sagde jeg — Hr. Majoren, sagde jeg — Vilde tage det meget ilde op, sagde jeg.

Majoren. Ja! Du skal ogsaa faae noget for dine skiønne Forretninger — Fanden har ret

plaget mig, jeg skulde vende mig til saadan en Dosmer. Var jeg strax selv gaaet derhen, saa stod min Sag godt.

Philip. Jeg vil lade mig jage, som en Hare, dersom De havde udrettet noget. Sperg De kun engang efter, hvor meisommelig jeg havde arbeidet for Dem — Men hvad gier man ikke for den smule Vindings Skyld? — De kan troe, jeg har ærlig og retskaffen fortient de 10 Ducater.

Majoren. Hvordan meener du det?

Philip. Jeg meener, De burde give mig lidt til foruden de 10 Dukater.

Majoren. Hvad skal jeg give Dig? — 10 Dukater? — Diævlen paa dit Hoved vil jeg give Dig! — Fuktel faaer Du Knægt! Fuktel — (han gir ham et Rap med sin Stok) Der, og lad Dig aldrig see for mine Øine mere, forbandede Knægt! (han gaaer.)

Philip (allene) Fye! det var en hæsselig Myndt, jeg troer, der er ikke et Menneske, der giver mig en halv Skilling derfor. Men saa gaaer det! Heit gier svimmel. Fanden maae ogsaa have ridet mig, at jeg gav mig af med den gamle forrustede Major. Jeg Nar kunde jo strax forud vide, at der ikke blev noget af. — Ak, der kommer min Collega Karl — Han skal vel ogsaa fortælle. — Kiært er det mig imidlertid,

at den Skurk ikke er lykkeligere end jeg. (han gaaer.)

4de Optrin.

Karl og Arnold.

Arnold. Nu min kiære Karl! hvordan har du giort dine Sager?

Karl. Jeg? fortreffelig, uden at rose mig selv. Jeg tør lade alle Bedemænd i heele Kongeriget komme sammen, og jeg gad seet den af dem, der kunde giere det bedre.

Arnold. Jeg tvivler ikke paa din Dueligheed.

Karl. Ja, men det er ogsaa bleven mig saa suurt — Og, Hr. Arnold! De kunne vel i Henseende til mine mange Bestræbelser — og mange Sorger — og —

Arnold. Nu! at du skal see, at jeg ikke er uerkiendtlig — der har du 4 Dukater strax.

Karl. Jeg takker underdanigst Hr. Arnold!

Arnold. Nu, hvad sagde da vor Pige? hvordan stillede hun sig an? hun blev vel lidt forskrækket?

Karl. Nei! i al Sandhed aldeeles ikke.

Arnold. Det forundrer mig dog — endelig, hun er en sadt Pige og kan finde sig i alting.

Karl. Nei, aldeles ikke.

Arnold. Ihnu da! hvordan da? hvorledes bar hun sig ad?

Karl. Himlen give, hun havde giort sine Sager saa godt, som jeg mine, saa kunde De være tilfreds.

Arnold. Hvordan?

Karl. Hvem kan hytte for en Ulykke, Hr. Arnold? — Hør De kuns, hvordan det gik — Det gik altsammen uforligeligt, mine honningsøde Ord, som jeg vidste at krydre min Tale med, blev begiærlig nedsvælget. Vor Juliane beed paa Krogen; det smagte; hun vaklede med den lille Mund, og havde allerede et Ja paa Læberne — da —

Arnold. Hurtig! Skurk! hurtig.

Karl. Hu! — Da Satan selv (thi en god Aand kan det ikke have været) førte Philip herhid med samme Ærende, som jeg havde.

Arnold. Philip! — bie kuns, du skal komme tilpas.

Karl. Og det nemlig fra Deres Hr. Broder, Hr. Majoren — Nu blev Fanden løs; vi kom hinanden i Haaret; der skulle De have seet en pyntelig Russen. Endelig bragte man os fra hinanden — Vel tog hun mit Brev og ligeledes Philips; men nu var man mørk, man talede intet; man loe knipsk; man rynkede Munden —

Og — man gav mig endelig Brevet tilbage igien.

Arnold. Er det sandt Du siger?

Karl. Ganske vist; give Himmelen det ikke var sandt, jeg skulle ikke have noget derimod — dog vi vil ikke forsage. Rom blev ikke bygt paa een Dag. Lad os angribe Sagen paa en anden Maade. Forsøg De det kuns ved Foræringer, ved Føielighed, ved —

Arnold. Hold Mund, Skurk! jeg bruger ikke dine Raad.

Karl. Hvor Folk kan forandre sig! Utak er dog immer Verdens Løn. — Forhen var jeg: Kiære Karl! og nu er jeg paa engang bleven en Skurk!

Arnold. Det er du, og det bliver du, og en Spidsbub til. Giv mig mine 4 Dukater tilbage, som du tøi mig fra forhen.

Karl. Hvad? jeg falder i dybeste Forundring — Gaaer det saa til i Verden, saa er det best, man pakker ind. De 4 Dukater, som jeg med saa megen Angest, Duelighed og Umage har fortient!

Arnold. Ih du Gavstrik! naar du havde været lykkeligere — saa — —

Karl. Ydmygeste Tiener! da havde jeg heller ikke ladet mig afspise med 4 Dukater — Og er det min Skyld? kan jeg ikke endnu være lyk-

kaldes, dersom De kun selv vil? Paa een Dag overgiver ingen Fæstning sig; man maae bruge List; man maae udstille Spioner; man maae bestikke Commendanten; man giør Miner; Tid efter anden lader man een springe; Og naar det ikke vil, saa afskiærer man Levnetsmidlerne, og søger at udhungre Fæstningen; Man andrager Capitulation og endelig — løber man Storm; lader alting springe over Klingen, og Fæstningen er indtaget.

Arnold. Ja, ja, det er fortreffelig udtænkt — men her giøres ikke saa mange Omstændigheder behov. Jeg veed nok desuden Maaden, hvorledes jeg skal bemæstre mig Fæstningen.

Karl. Desto bedre. Den korteste Vei til en Sag er altid den beste. Lad høre! vi vil see.

Arnold. Du faaer ikke noget deraf at see, det siger jeg dig; og du vil desuden vise mig en besynderlig Føielighed, om du jo før jo heller gaaer din Vei og aldrig kommer for mine Øine meer.

Karl. Jeg maae saa lade mig befalde; men — —

Arnold. Men — Men — — Uden mange Omstændigheder! ellers vil jeg vise dig Veien.

Karl. (i det han gaaer) Som De behager.

Arnold. (allene) En allerkiæreste Nyhed! — Juliane givet mig en Kurv? har sendt mit Brev uaabnet tilbage? — Uforligneligt! — Jeg maatte blive rasende. Men Pige! vi har dig i vore Hænder. Jeg skal nok vide at tale med dig paa en Maade, at du skal forundre dig Juliane! Juliane!

5te Optrin.

Hanne og Arnold.

Hanne. Hvad befaler De, Hr. Arnold?

Arnold. Hedder du Juliane?

Hanne. Nei — Hr. Arnold! men —

Arnold. Nu, saa gaae din Vei.

Hanne. Meget tydeligt — men jeg haver ogsaa et kiønt Navn. Jeg hedder egentlig Johanne, eller Johanne Venlig, og er ellers en meget god Pige. Uden at rose mig selv, kan jeg dog sige Dem, at De vidt og bredt ikke kunne antreffe en saa god, brugbar og huuslig Pige, som mig. Og hvad min Familie angaaer, saa overtreffer den tilfulde alt det øvrige; thi De maae vide, at min Fader er en Officeer af Garden, skiønt min Moder var kuns en Vaskepige.

Arnold. Hvem spørger dig derom? Hvad

gaaer mig din Familie an? Jeg forlanger ikke at vide det.

Hanne. Det maae jeg tilstaae, mange Folk ere slet ikke nysgierrige! Hvad mig angaaer, jeg bekymrer mig om Alting, og gad gierne vist Alting, om det var mueligt.

Arnold. Rigtig som du siger — Men kald mig paa din Jomfrue; dig bruger jeg ikke.

Hanne. Strax.

Arnold. Nu gaaer du snart?

Hanne. Min Jomfrue skulle jeg altsaa kalde paa? — De vilde vel altsaa tale med hende?

Arnold. Det forstaaer sig.

Hanne. Seer De dog — Hem! hem! De vil vel tale med hende om en vis Sag.

Arnold. Ja, en Sag, som du ikke behøver at vide.

Hanne. Saa — Men om jeg nu allerede vidste den? — Og kunde sige Dem forud, at Deres Møie var forgiæves?

Arnold. Og det kunde du allerede sige forud?

Hanne. Ganske tilforladelig.

Arnold. Ganske tilforladelig? — Men hvad ville du sige, om jeg forsikkrede dig at det ganske tilforladelig skal blive til noget?

Hanne. Da ville jeg sige, at De tog feil, at Jomfrue Juliane er allerede forlovet; at De

aldeles ikke skikker sig for min Jomfrue, at hun kunde faae en Carracteriseret Mand, dersom hun ville tage en Gammel, at —

Arnold. At jeg ganske vist vil jage dig paa Døren.

Hanne. At dette Giftermaal er en Daarlighed af Dem, at Deres første Kone endnu ikke er ganske kold i Graven, at —

Arnold. (jager hende ud) At — Pokker skal tage dig, du forbande Tøs!!

Hanne. (bag Scenen) Og at De giorde bedre, om De tog mig.

Arnold. (allene) Tog dig? — Ja da fik jeg en god Mundfuld; Du kunne fortræffelig erstatte mig min forrige Kone; thi du har lige saa lit lært at holde Mund som hun.

6te Optrin.

Arnold og Juliane.

Arnold. Ah! — Der kommer hun jo — Kom kun Juliane! kom kun — nu hvorfor saa nedslaaet?

Juliane. Spørg ikke Hr. Arnold — Skulle disse Klæder ikke allerede kunne sige Dem det?

Arnold. Nei! De siger mig intet, uden at De seer desto skiønnere ud — (for sig) Den Pokkers Pige! saa snart jeg seer hende, er min Vrede forbi.

Juliane. De skiemter — Men Deres Egtefælles Tab, min bedste Veninders, min Velgiørerindes. —

Arnold. Nu, det er jo forbi. Hvo vil tænke paa det Forbigangne — Det er sandt, det giorde mig ondt; men omendskiøndt hun først for to Dage siden er død, er hun dog glemt af mig: — De veed jo hvorledes vi levede sammen.

Juliane. Men jeg elskede hende dog saa ømt, som min Moder — O! De veed ikke hvad for en Støtte jeg har tabt i hende.

Arnold. Ih lille Hierte! De skal ikke tabe noget derved; jeg vil nok understøtte Dem. Jeg havde vel Aarsag at være lidt vred paa Dem, at De forhen saa slet modtog mit Andragende.

Juliane. Jeg holder det immer endnu for Spøg af Dem.

Arnold. Nej, Pokker tage mig! det er mit fulde Alvor. Nej, nej, kiere Juliane! dermed spøger jeg ikke, og for det at overtyde Dem derom, saa sig De kun ja, saa er Sagen i Rigtighed, og saasnart min Sørgetid er forbi, saa ere vi Egtefolk.

Juliane. Hvorledes, Hr. Arnold! det er altsaa Deres Alvor?

Arnold. Fuldkommen.

Juliane. Jeg falder i største Forundring — hvor kan De forlange at jeg skulde give mit Sam

tykke til saa ulige et Ægteskab. Vi ville giøre os begge ulykkelige; betænk Deres Alder og min!

Arnold. Ach! dersom der ellers ikke er noget, saa vær uden Sorg, Forskiellen er just ikke saa stor.

Juliane. Ikke saa stor? jeg er tive og De tredsindstive Aar.

Arnold. Hvorfor ikke firsindstive. Jeg er ikke ældre end ni og halvtredsindstive, det kan jeg bevise.

Juliane. Jeg har ingen Formue og De —

Arnold. Desto bedre for Dem, er det ikke godt nok, naar jeg vil lade mig det befalde?

Juliane. End mere, De haver jo allerede givet Deres Søn Deres Samtykke til vores Forbindelse.

Arnold. A ha! stikker Knuden der? — Den lille Jomfrue er saa allerede forelsket, og Sønnen behager hende bedre end Faderen?

Juliane. Det er dog vel ikke saa unaturligt.

Arnold. Uforligelig uforskammet! det maae jeg tilstaae. — Men veed vel min Jomfrue lille, at dersom hun ikke tager sin Beslutning med det gode, saa maae jeg bruge skarpe Midler.

Juliane. Det kan jeg ikke tree Dem til. De er alt for fornuftig til ikke at indsee, at et saadan tvungen Ægteskab umuelig kan blive lykkeligt.

Arnold. Lykkeligt eller ulykkeligt, mig ligemeget.

Juliane. Er det Dem ligegyldigt, og dog siger De, at De elsker mig? — Føler De denne Modsigelse? — Elsker man den virkelig, som man giør ulykkelig? og havde De vel Hierte til at indlade sig anden gang i et ulykkeligt Ægteskab.

Arnold. Derfor lad De mig sørge, jeg skal nok være betænkt paa at jeg ikke skal lade det komme dertil.

Juliane. Men det maae komme dertil! — Mange Ægteskaber ere ulykkelige, hvor dog forhen var Kierlighed. Hvad skulle der blive af Forbindelser, hvor der er Modbydelighed istæden for Kierlighed? — Som Fader ville De være mig ærværdig; men som Ægtemand — betænk selv! — hvor kan jeg elske Faderen, da jeg har givet Sønnen mit Hierte?

Arnold. Det klinger altsammen meget godt; men kuns jeg er ikke den Mand, som lader sig afvise med slige Taler — Jeg forlanger kort og godt Deres Haand.

Juliane. Begier De alting, kuns dette ikke.

Arnold. Ellers intet.

Juliane. Det er umueligt.

Arnold. Men, det maae være mueligt.

Juliane. Jeg siger Dem det er ikke mueligt! — Dersom De vidste, hvor ondt det giør mig

at være Dem imod — I Alting, Hr. Arnold! i alting vil jeg adlyde Dem, kuns her maae De ikke begiere det.

Arnold. Gienstridige Tingest! De vil ikke? — Gedt! skal ville. — Nok engang spørger jeg Dem.

Juliane. Hvad forlanger De af mig?

Arnold. Hurtig, eller frygt min Vrede.

Juliane. Hvor ulykkelig er jeg ikke — jeg kan ikke.

Arnold. Utaknemmelige Pige! er det Lønnen for den Opdragelse jeg har givet Dem, at jeg har overøst Dem med Velgierninger, at jeg har elsket Dem som mig selv?

Juliane. Jeg tilstaaer alt; med det taknemmeligste Hierte erkiender jeg det — O kunde jeg dog belønne Dem det paa en anden Maade! — men her er det umueligt.

Arnold. Nu saa bered Dem til at betale mig de Omkostninger, som jeg har anvendt paa Dem saalænge De har været i mit Huus — det vil blive en kiøn lille Regning; dog skal De ikke betale mig meer for Deres Kost end som De skulle have givet i saa Fald den første den bedste Giæstgiver.

Juliane. Forskrækkeliat. — Det skulle jeg betale Dem? og i dette Øieblik angav De det som en Velgierning imod mig?

Arnold. Tiderne have forandret sig.

Juliane. Men hvoraf skal jeg betale Dem det? De veed jo, jeg haver ikke den ringeste Formue.

Arnold. Dem derom; det maae De sørge for.

Juliane. Men om jeg nu ikke kan betale?

Arnold. Nu saa hold Dem færdig at vandre i Arrest. — Jeg skal nok komme til mine Penge.

Juliane. O min Herre! hvor gruesomt handler De mod mig. De vil tvinge mig derved, seer jeg nok. — Sandt er det, naar De saaledes handler imod mig, har De Midlerne i Hænder til at giøre mig ulykkelig. Men skulle De være haard nok til saaledes at behandle mig? — Er jeg ikke allerede ulykkelig nok — uden Venner, uden Formue, uden Beskiærmelse?

Arnold. Alt dette behøver De ikke, kuns et Ord, saa er Striden endt, hvis ikke, saa hold Dem færdig — inden en Time er De arresteret.

Juliane. O Gud! hvad siger De? — Og det vil De? — De vil giøre mig ulykkelig? — Men jeg beder Dem; — Jeg beder Dem med Taare. — Jeg falder ned for Deres Fødder. (hun knæler for ham.) Vil De endnu ikke lade

Dem formilde. — Saa ubarmhiertig, saa grue. somt vil De handle imod mig? — O! vidste De hvad jeg føler! De kunde umuelig være saa haard.

7de Optrin.

De Forrige og Lindor.

Lindor. Hvad er det? Ved min Faders Fødder? — Juliane! hvad giør De? — I saa fornedrende en Stilling skal jeg finde Dem?

Juliane. Kom, kiære Lindor, kom dog! — Hielp mig at bede Deres Fader; han vil giøre mig ulykkelig; han har tilbuden mig sin Haand, jeg afslog den — og nu forlanger han Erstatning af mig for alt hvad jeg har kostet ham — betænk De, hvor gyseligt!

Lindor. Min Fader! hvad giør De?

Arnold. Jeg er bange, du bliver opbragt derover!

Lindor. Staae deg op, Juliane! — Jeg kan ikke taale at see min Elskte saaledes. — Herre! hvad forlanger De af hende?

Arnold. Noget, som ikke angaaer dig, og hvori du ikke behører at blande dig.

Lindor. O jo! det gaaer mig ret meget an. — Hvor uretfærdig omgaaes De hende; og hvor meget har Elskov forblindet Dem!

Arnold. Ret artig! snart skal jeg vel ha-

re Bebreidelser af Dem, min lille Søn! Men viid du Ulykkelige, at jeg lader ikke lege med mig, og at, dersom Juliane ikke giver sit Samtykke, jeg paa det Skarpeste vil handle med hende?

Lindor. Hold inde! hvormeget forlanger De af hende?

Juliane. O Lindor! vær ikke saa hæftig. Jeg zittrer for Følgerne. — O! jeg vil hellere forlade dette Huus, og fortiene mit Brød med egne Hænder, end at jeg skulle stifte Uenighed imellem Dem. — Hielp De mig at bede ham.

Lindor. Men De hører jo, det er omsonst (til Arnold.) Hvor stor er Summen?

Arnold. Jeg skal nok giøre det bekiendt, naar det er Tid.

Lindor. Jeg vil betale den.

Arnold. Du? — Hvoraf, om jeg tør bede?

Lindor. Hvoraf! — Af den Deel, der af min Moders Formue hører mig til.

Juliane. Hvad giør De Lindor?

Lindor. Lad De mig —

Arnold. Jeg antager det; imidlertid kan Juliane vandre i Arresten, indtil du bliver Herre over din Formue. — He, he, he, derpaa tænkte du vel ikke?

Lindor. En nye Streg! — De leer,

min Fader? — (med forbittret Vrede.) Grusomt! — jeg maatte blive rasende. — Hvad? Juliane i Fangsel? — Ak! der maatte ingen Retfærdighed være til, dersom man kunde handle saaledes.

Arnold. Vi vil see, hvem der holder det længst ud med Retfærdigheden.

Juliane. Lindor! jeg besværger Dem — hielp mig at bede; lad os omfavne hans Knæe! Naar han endnu har Følelse, naar han endnu har Menneskekierlighed, saa lader han sig vist bevæge.

Lindor (staaer i Tanker, endelig knæler han.) Her seer De mig for Deres Fødder, min Fader! — Har jeg fornærmet Dem, saa beder jeg om Tilgivelse. — Kan De være saa gruesom, at lade os bede forgiæves?

Juliane (ogsaa ved hans Fødder.) Vil De ikke høre mig som Deres Datter, saa hør De mig i det mindste som en fattig, som en forladt, som et Fader- og Moderløst Barn, som angstfuld anraaber Dem, ikke at udsætte hende til Skam for Verden.

Lindor. Vil De paa eengang sønderrive vor Kierlighed og Lykke, som vi troede alt at have i Hænderne?

Juliane. Aldrig skal jeg forglemme denne Godhed — dersom —

Arnold (river sin Haand løs, som Juliane holdt ved.) Omsonst — alting omsonst. — I har hørt min Beslutning, det eneste jeg endnu vil giøre, er, at give Juliane Betænktid til imorgen tidlig. — Juliane tag Deres Beslutning. — De har Valget; vælg fornuftigt!

(Arnold gaaer)

8de Optrin.

Lindor og Juliane.

Juliane. Vælg fornuftigt — O! at jeg kunde det! Lindor, Lindor, hvor ulykkelige ere vi ikke — Paa den ene Side for mig den yderste Armod, Foragt og Skam — Og paa den anden Side en Mand, som jeg ikke elsker, og som Ægtefælle ganske vist aldrig vil kunne elske. O! sandelig et tungt Valg!

Lindor. Giv Dem tilfreds, kiære Juliane! der findes vel Middel til endnu at at hielpe os. — Troe De mig, min Fader har bragt mig paa det yderste. — At lade sig bede paa Knæe om en retfærdig Sag! og endda forgiæves! — Den gruesomme Mand!

Juliane. Kun over mig bør De beklage Dem. Jeg er den første Aarsag til den hele Tvistighed. Havde De aldrig seet mig, saa levede De i Roe og Fred med Deres Fader.

Lindor. O tael dog ikke saaledes, Juliane!

— Lad os holde inde med vores Klager, her ere de forgiæves. — Natten er snart forhaanden, og kun faa Timer, saa er det Morgen.

Juliane. En rædsom Morgen for mig; den første, jeg frygter for! — Ellers vare de mig saa klare, saa blide, saa velkomne.

Lindor. Nok engang, Juliane! lad os tænke paa Udveie; De finder mig beredt til alt, om det ogsaa var det allervoveligste.

9de Optrin.

De Forrige og Hanne.

Juliane. O Hanne! hvor har Tiderne forandret sig: Snart, snart vilde jeg holde mig for lykkelig, at være i dit Sted.

Hanne. Arme Jomfrue! hvor De seer ud! — Arme Bärn! den fæle, hæsselige Mand med sin Kiærlighed!

Juliane. Veed du det?

Hanne. Ja, desværre, jeg veed alting. Jeg blev staaendes i Døren, og der hørte jeg det altsammen. Det er gyseligt af ham, jeg havde ikke troet ham dertil! — Men dersom vor salige Madame kunne komme tilbage, da vilde han synge af en anden Tone — men græd ikke — Vi maae søge paa en god Maade at drage os ud af Snaren. — Lad os tænke efter!

Lindor. Gelinde Midler vil være forgiæves; der maae foretages noget alvorligt.

Juliane. Jeg zittrer alt forud for Deres Hæftighed.

Hanne. Hvad om De sagde — dog nei! det er intet — (tænker efter.)

Lindor (halv sagte.) Her, Juliane! har De Mod?

Juliane. Hvortil Lindor?

Lindor. Til et Foretagende. — Vil De betroe Dem til min Anførsel?

Juliane. Paa hvad Maade? —

Lindor. Jeg vil føre Dem i denne Nat ud af dette Huus til en Beslægtet, som vist er mig troe. Her kan De blive, indtil jeg henter Dem af igien, og da skal ingen Ting staae i Veien for os, at fuldbyrde vor Forening.

Juliane. Hvad siger De?

Hanne. Dette Raad er uforligeligt, Jomfrue; saa er De paa engang ude af Deres Nød.

Lindor. Der er intet andet Middel mueligt. Betænker De Dem paa at betroe Dem til min Arm?

Juliane. Nei, Lindor! det just ikke; og hvorledes kunde jeg det? — De elsker mig al for heit til, at De skulle betiene Dem af min Ulykke til Deres Fordeel. — Men hvad ville Deres Fader sige? — Betænk! hvad for en u-

taknemmelig Misdæderske ville ikke jeg blive i hans Øine?

Lindor. Vær De kuns uden Sorg. — Det er dog altid bedre, at være uden for hans Magt, end at være udsat for Skam og Forhaanelse. — De saae jo, hvor ligegyldig han var imod Dem.

Hanne. Hvor kan De betænke Dem, Jomfrue! Var jeg i Deres Sted, var jeg, min Troe! alt borte.

Lindor. Vil De ikke? — Godt — Saa bliv i hans Hænder; ægt ham; vær hans Slavinde! — eller lad Dem kaste i Fængsel; og udsæt Dem for offentlig Skam, som en Misdæderske.

Juliane. O hold inde, Lindor! — Jeg vil — gior hvad De vil. — Før mig hvor hen De vil!

Lindor. Den Kone, hos hvem De imidlertid maae blive, boer strax ved Byen. Her maae De blive til Dagbrækningen, saa skal jeg nok føre Dem videre. — Men Juliane, alle Porte ere tillukte. — Vi maae altsaa klavre over Kirkemuuren og gaae over Kirkegaarden.

Juliane. Over Kirkegaarden?

Lindor. Er De bange?

Hanne. Ih det er dog en smule rædsomt!

Juliane. Midt om Natten — betænk —

Lindor. Intet Ondt skal vederfares Dem — derfor staaer jeg inde.

Juliane. Welan da! — I Deres Arme frygter jeg for ingen Fare.

Lindor. Kom! Tiden forløber; mod Midnat maae De holde Dem færdig. Jeg skal føie de øvrige Anstalter. — Hanne vil nok giøre sit dertil.

Hanne. Sørg De kuns ikke! jeg forstaaer mig en smule paa sligt.

Juliane (i det hun gaaer.) O Lindor, maae det kuns lykkes!

Lindor. Ganske vist, Juliane! ganske vist. (han gaaer.)

Hanne (allene.) Over Kirkegaarden ved Midnat? Nei! for al Verdens Skatte bragte man mig ikke derhen — at vove mig blandt de Døde! — man har nok med de Levende at giøre, og jeg er desuden lidt frygtsom. Himlen veed, hvordan det vil gaae mig inat, naar nu min Jomfrue er borte, og jeg er allene! ak! Natten, Natten — det er en fæel Ting! (hun gaaer.)

10de Optrin.

Karl og Philip

Phiip. Gaae din Vei — lad mig være — jeg gider ikke havt med dig at bestille.

Karl. Ih nu! Du Nar, hvad vil du da? Jeg vil jo igien giøre Fred med dig: kom hid og lad Folk tale med dig.

Philip. At du kanskee igien kan føre mig over Næsen? Nei Tak! jeg er ingen Nar.

Karl. Men jeg siger jo: Nei!

Philip. Aa Snak! gaae din Vei.

Karl. Nu, kiære Philip? hør dog — jeg — —

Philip. Det er vel noget skient! — maaskee for at lee mig ud, at jeg istedén for 10 Ducater fik 10 Fuktel; ikke saa?

Karl. Gik det da mig bedre? — Tabte jeg ikke saavel min liden Fortieneste, som du? Det er just den Sag, hvorom jeg vil tale med dig.

Philip. Nu? ja —

Karl. Din Haand!

Philp. Der da, naar det skal saa være.

Karl. Top! Vi ere igien gode Venner?

Philip. Nu vel da, — ja!

Karl. Altsaa maae du høre. Du veed, jeg talte forhen om en Ring, som den afdøde Madame har paa Fingeren, og som er 500 Rd. værd blandt Brødre, den har Brillanter, som kan giøre Folk blinde, der seer paa dem.

Philip. Nu?

Karl. Nu! har du allerede glemt, hvad

jeg forhen sagde dig? — Den vil vi hente. Thi da man her har betalt os saa slet; saa er det billigt, at vi giøre os selv paa en god Maade betalte.

Philip. Men, for Himlens Skyld! hvordan begynder man det?

Karl. Hvordan det? Det skal du strax høre: Vi liste os om Midnat ganske sagte ud af Huuset. Paa den Tid sover alle; da ere vi sikkre, at ingen hører os.

Philip. Men om den Gamle —

Karl. Du Nar! han ligger jo ved den Tid paa sit grønne Øre, og sover tæt. — Jeg har en lille Tyve-Lygte, den tager vi med, og saa gaaer vi paa Kirkegaarden, og —

Philip. Men, Karl, betænk dog! paa Kirkegaarden! blandt de Døde! nei, det gaaer aldrig an.

Karl. Men er du ikke en bange Hare! — Ingen giør dig noget.

Philip. Men om nu Fanden havde sit Spil! — Ved Midnats Tid at hoppe omkring paa Gravene — det er noget gyseligt!

Karl. Tænkte jeg det ikke nok! med saadan et Menneske, som du er, kan man ikke giøre noget. Men betænk dog 500 Rd. — ! —

Philip. Er virkelig en Summa, som kan fordrive Frygten en Smule.

Karl. Og som ikke saasnart igien kommer os under Hænder.

Philip. Velan da! jeg gaaer med; men først maae jeg bevæbne mig med en god Flaske Viin mod Spegelserne.

Karl. Det var et Indfald, som jeg ogsaa kunde finde paa. — Dog! vi maae ogsaa have et Brækjarn med; thi Begravelsen er tillukt.

Philip. Fanden heller, Karl! det giør Allarm.

Karl. Det hindrer ikke; de Døde ere alle døde. — Kom kuns! Klokken er allerede 10; hielp mig kuns at giøre fuldkommen Anstalt; men alting i Stilhed.

Philip. Karl! Karl! faaer vi kun ikke Skam paa vor Trøie; det er en forvoven Streg.

Karl. Desmere Ære, naar vi udføre den vel. En ligefrem Sag kan enhver Skurk sætte igiennem; men til et stort Foretagende hører saadan en Mand som jeg. — Veed du ikke det gamle Ordsprog: hvo som vover, han vinder!

Philip. Men taber ogsaa tit.

Karl. Nu derpaa vil vi vove det engang; kom kuns! hør — Vægterne raaber allerede.

Philip. Angst er jeg just ikke; men jeg skiælver over min hele Krop.

Ende paa tredie Akt.

Fierde Akt.

1ste Optrin.

(Theatheret er en Kirkegaard, hvor man seer adskillige Gravsteder; foran, det Arnoldiske Begravelse; hvori Madame Arnolds Kiste staaer. Det er mod Midnat.)

Martin og Claus

(de opkaste en Grav, Claus lyser med en Lygte.)

Martin (synger.)

I den skumle Midnatsstund
staaer jeg her og graver.
Alting sover, Uglen kun
jeg til Selskab haver.

Roelig passer jeg min Pligt,
og for intet gruer;
Spøgelser er næsten Digt,
og kun Onde truer.

Ondskabsfulde Mennesker!
plager ei hinanden!!
I er sande Spøgelser,
værre end selv Fanden.

Ærligt Brød i Ansigts Sveed
det gir Mod og Styrke;
Thi en god Samvittighed
lyser selv i Mørke.

Ach — sandelig! i min heele Livstid er ingen Grav bleven mig saa suur at kaste som denne! (han graver) Jorden er saa fast som Jern —!

Claus. Ja, kiære Martin! derover forundrer jeg mig slet ikke.

Martin. Hvorfor?

Claus. Veed du hvem her er begravet?

Martin. Hvordan kunne jeg vide det?

Claus. Nu, saa veed jeg det. — Den største Gnier, som nogensinde var til i Verden.

Martin. Oho! jeg kunde aldrig vide hvoraf Jorden var saa sei; — nu har jeg det væk. (han graver.)

Claus. Hvad bringer du nu der?

Martin. Hvad andet end et Dødninghoved. (han kaster det hen; Claus tager det op.)

Claus. A ha! Hr. Harpagon! — Er det Deres Hoved! — Ja, i al Sandhen er det saa! — Jeg vilde kiende det imellem 20 andre Hoveder — ja her sad den indfaldne Mund; her den indtørrede Kind; her det indtrykte Øie. — O hvor tidt sneg du dig omkring med mig her og sukkede over Menneskernes Ødselhed ved deres Begravelser.

Martin. Kan du huske saalænge siden —? (holder Hovedet.)

Claus. O det staaer for mig som det endnu skeete idag! — Engang spurgte han mig

ogsaa med denne hans Mund der: Hvad bringer da disse Steene og kostbare Indskrivter for Renter? — Hvad de bringer, Hr. Harpagon? Ja sig mig det dog engang! — Strax, sagde jeg; gik med ham til Beenhuuset, og rullede ham en Snees Dødninghoveder for Fødderne. — Der, Hr. Harpagon! sagde jeg, der er Renterne. Han saae paa mig, foer sammen og sukkede over Menneskernes korte Liv, omendskiøndt han alt dengang var 80 Aar. — Hvad om han vidste, jeg giorde saadan med hans eget Hoved!

Martin. Ha, ha, ha! ih nu! han kunde jo dog ikke giøre dig noget. — Men siden du taler om Harpagen, saa sig mig dog, det Menneske hedder jo ogsaa Harpagon, som skal komme i denne Grav, og for hvis Skyld vi maae arbeide saa sildig?

Claus. Vist, du Nar! maae han hedde saaledes; thi det er jo hans Søn.

Martin. Hvad siger du! — Nu, han er ikke bleven saa gammel.

Claus. Hvor kunde han? — Han levede alt for ødsel. — Ja han har ødelagt i 6 Aar al den Formue, som hans Fader havde skrabt sammen paa i 80 Aar, og sig selv oven i Kiøbet.

Martin. Ha, ha! det treffer sandfærdig godt sammen. — Fader og Søn i een Grav. — Faderen en Gnier og Sønnen en Ødeland (han

graver vak.) A ha! hvad er det, — Et Skinnebeen. (Claus kaster det hen.)

Claus. Det hører dig til. — O ho! Harpagon! det er nu din hele Rest!

Martin. Ha, ha! hvor vilde den Gamle gloe, kunde han see op!

(Her kommer Karl og Philip med en Løgte, og da de seer Graverne, gaaer de tilbage.)

Claus. Ha! hvad rørte sig der? var det dig, Martin?

Martin. Nei vist ikke. — Maaskee en Beenrad har lagt sig lidt tilrette.

Claus. Kan være. — Men sandelig en Graver er dog en underlig Mand, midt iblandt de Døde uden Frygt!

Martin. Ei, hvad Frygt! — De Døde maae jo holde med os; thi dersom vi ikke begrov dem, saa maatte de jo evig spøge omkring her paa Kirkegaarden.

Claus. Det var ret Martin! det er sandt. — Jeg har dog aldrig i mine Dage seet noget og er dog bleven saa gammel.

Martin. Om jeg ogsaa mangen gang seer noget, saa gaaer jeg dog ligefrem min Vei, og bekymrer mig om ingen Ting.

Claus. Det gier du Ret i. Er du snart færdig? Pokker tage mig! er det ikke snart Midnat! jeg hører den Ugle skrige.

Martin. Nu er jeg færdig. — Var det ikke bleven saa sildig bestildt, saa kunde det for længe siden have været giort. — Nu —

Claus. Giv mig Spaden. Nu kom Martin, og lad os lægge os!

Martin. Jeg vil vist sove godt; thi den gamle Gnievind der, har giort mig det hæsseligt suurt. (Martin tager Lygten, og de gaaer.)

2det Optrin.

Karl og Philip.

Karl (seer sig om.) De er borte, Philip! de er borte! — Kom, at vi ikke blive forstyrrede!

Philip. Ak Karl! for Guds Skyld, hvordan vil det gaae os! — Jeg ryster, jeg skiælver over mit gandske Legeme, som et Æspelev, jeg kan ikke holde en Lem stille.

Karl. Er du ikke ret en Ærtekierling! hvem bider dig da?

Philip. Jeg veed ikke, det er immer som der sad noget paa min Ryg saa tungt som Blye.

Karl. Du er jo en Nar.

Philip. Ak! jeg ville give 20 Rdlr. at; at — jeg var bleven hiemme.

Karl. Du vil vist ved din Dumhed fordærve Alting. — Saa kom dog kuns!

Philip. Ak — (han kryber sagte bag efter, støder med Foden mod Dødninghovedet, farer tilbage, og giver et Skrig.) Ak — hvad er det? — Karl! hvor er jeg? — Her er jeg. — Hielp allerkiæreste Karl! jeg er forloren.

Karl. Knægt! jeg kunde prygle dig. — Hvad skriger du for?

Philip. Seer du det ikke? jeg er dødsens.

Karl (tager Hovedet op.) Du Nar! det er et Dødninghoved. Det giør dig ikke noget.

Philip. Ak du hesselige Ting! hvor stygt du seer ud! — Fy! Karl, kast det bort!

Karl. Nu, jeg vil io ikke tage det med. — Men holdt! der seer jeg Lys, hurtig! Lygten til! lad os krybe i Skiul!

Philip. Har jeg ikke sagt det! nu gaaer det løs! Ak, Karl! hvad har du giort?

Karl. Dersom du ikke holder Mund, vrider jeg di Hals om.

Philip. Ak! — (de skiuler dem.)

3die Optrin.

Lindor og Juliane

(de komme over Muuren; Lindor først, som hielper Juliane.)

Lindor (med en Løgte.) Hold De Dem kun fast ved min Arm. Det er ikke saa heit. (Hun springer ned.) Saa — nu er vi allerede halvveis i Sikkerhed.

Juliane. O Lindor! hvor slaaer mit Hierte. — Og paa denne Tid!

Lindor. Dyrebareste Juliane! frygt ikke. — Jeg ville, om det skulle være, tilbringe hele Natten ved min Moders Kiste. (Han gaaer til Begravelsen.)

Juliane. Himmel! det er hendes Begravelse —

Lindor. De maae ikke blive bange.

Juliane. Nei! ikke det, men de Taare, som trille mig af Øinene, kan jeg ikke modstaae. (Hun seer til Kisten igiennem Stakittet.) O min dyrebareste og høitelskte Velgiørerinde! vidste du at jeg som en Bortflygtet, som en Forbryderske, fælder Taare ved din Kiste! — O sandelig! var du i Live, saa havde dette ikke skeet.

Lindor. De rører mig, Juliane! Deres Taare ere retfærdige, og jeg tager den varmeste Andeel i Deres Smerte. Men her var intet andet Middel at gribe til.

Juliane. Men, Lindor! naar jeg betænker hvad man vil sige til dette Skridt, jeg nu

gier, naar jeg forestiller mig Deres Fader, saa skiælver jeg.

Lindor. De maatte, var De i hans Vold; men saaledes — Juliane, vær De roelig. For vores Kiærligheds Skyld beder jeg Dem: Vær roelig!

Juliane. Hvad vil Verden sige dertil?

Lindor. Jeg skal nok vide at retfærdiggiøre Dem. Min Fader maae angive hvilken Aarsag, han vil, til Deres Flugt, saa vil dog ingen troe ham, og lad saa være! er De i mine Øine uskyldig, hvad vil De da bryde Dem om slette Menneskers Domme.

Juliane. Dette, Lindor! er ogsaa den vigtigste Trøst, som opliver mit Mod. — Saa længe jeg besidder Deres Hierte, saa besidder jeg Alting; Intet Ønske har jeg tilbage, naar dette opfyldes.

Lindor (kysser hendes Haand.) Det skal De, Juliane! det skal De vist. — Vær De roelig. — Men vi opholde os; lad os gaae.

Juliane. Endnu et Spørgsmaal, Lindor! Jeg forundrer mig over at man endnu ikke har nedsadt Kisten i Graven.

Lindor. Graven er endnu ikke ganske færdig. Den bliver først i Stand om nogle Dage, saa skal det skee.

Juliane. Saaledes. — Nu kom De! — Nok et Blik. — O mit bankende Hierte!

Lindor (omfavner hende.) Snart skal det være roeligt. (de gaaer.)

4de Optrin.

Karl og Philip (uden Lys.)

Karl. Philip!

Philip. Ja, ja, hvad vil du?

Karl. Har du hørt det skiønne Nyt?

Philip. Jeg er ganske forbauset.

Karl. Det er uforligeligt! betænk engang, den væne Pige! — Nu mærker jeg, hvorfor hun afslog vores Andrag.

Philip. Jeg var tilfreds, Pokker havde taget hende, De har giort mig saa bange at jeg tænkte, de havde mig ved Ørerne.

Karl. Seer man! der seer man. — Havde de dog sagt, hvor de gik hen; naar jeg forraadte det til den Gamle, saa kunde jeg maaskee ogsaa have fortient noget.

Philip. Vær du glad, at de ikke har seet os; de kunne let forraade os. Saa kom vi vist ilde an, kom det for Dagen.

Karl. Ja det kunde nok hænde sig.

Philip. Og just derfor tænkte jeg, det bedste var, vi trissede af; thi her ere vi ikke sikkre.

Det er nu allerede andengang vi ere blevne forstyrrede.

Karl. Du taler som et Fæe. — Saa — nu vi har overstaaet den meeste Angst, skulle vi trække af med tomme Hænder? — Jo, jo, det gad jeg lidt — Nei, kom kun; hist er Begravelsen.

Philip. Der vil du ind? — Karl! Du er en forskrækkelig Bovehals. — Det er jo tillukt.

Karl. Du Nar! derfor tog jeg Brækjernet med.

Philip. For mig giærne, giør hvad du vil. — Jeg sætter mig hen i en Krog, lukker Øinene tæt til, at jeg ikke skal see det allermindste.

Karl (for sig.) Giør kuns det; du skal ikke heller faae det allermindste at see af Ringen.

Philip. Karl! Karl! hurtig bort — der kommer atter nogen.

Karl. Skiul dig kun; det er bæl mørk — man kan ikke see os.

Philip. Ak! Fanden har ret sit Spil med os. (de skiule dem.)

5te Optrin.

Lindor og Juliane (komme igien tilbage.)

Lindor. Det kan jeg ikke begribe; den Dør er ellers aldrig lukket.

Juliane. O Himmel! om vi skulle blive her —

Lindor. Vær De kun roelig. — Jeg vil kalde paa Graveren; han maae lukke op — hist henne boer han.

Juliane. Men om han nu ikke vil?

Lindor. Frygt De kun ikke! han giør det vist.

Juliane. Eller om han forraadte os?

Lindor. Et Par Dukater skal nok afholde ham derfra. Bie der et Øieblik! (han gaaer nogle Skridt frem og raaber.) Hei! Mester Claus! — Han har endnu Lys. — Mester Claus!

Claus (bag Scenen.) Hvad er der paa Færde? Hvem kalder?

Lindor. Kom lidt ned; jeg har noget at tale med ham.

Claus (bag Scenen.) Hvad skal jeg da? kan I ikke sige mig det her?

Lindor. Han skal kun lukke Bagdøren op, og man vil betale ham vel for hans Umage.

Claus (bag ved.) Strax kommer jeg —

Juliane. Det er vel ikke nødvendigt, han seer mig; jeg vil tage min Kappe paa. (Hun hænger en Floers Kappe paa.)

Lindor Det kan De giøre.

6te Optrin.

De Forrige og Claus (med en Lygte.)

Claus. Hvem Pokker! er det da? midt om Natten? — Lad dog see! (han holder Lygten hen til dem.) Hem, hem! en ung Herre — og (han vil kige under Kappen) uden Tvivl en ung lille Jomfrue. — See, see! hvor kommer da det lille Par her hid?

Lindor. En Slægtning af dette Fruentimmer er farlig syg, og man har bedet hende endnu eengang at besøge hende.

Claus. See, see! — En Slægtning? det synes mig just ikke saa rigtig. — Snart kommer det mig for, at denne unge Herre vilde snige sig bort med det lille Pigebarn (til Juliane) traf jeg rigtig? — Hvad?

Juliane (sagte til Lindor.) Lindor! vi ere forraadte.

Lindor (sagte til Juliane.) O intet mindre!

Claus. Hvad siger hun der? — Giættede jeg ikke rigtig? det saae jeg strar. — Men hvorledes kom De her ind begge toe? — Hvad?

Lindor. Vi steg over Muuren. — Skynd sig lidt; at vi kan komme afsted! Kusine døer ellers.

Claus. Gid hun allerede var død! saa fik jeg noget at begrave! — Han er forbandet hæstig, unge Herre! — Veed han vel, han maae

ikke stige over min Muur? Hvad? — Og, at jeg kan lade ham stevne? Hvad?

Lindor. Nu, nu, Mester Claus! et godt Ord igien — kom og luk op for os. — Her har han 2 Dukater for hans Umage.

Claus. Nu! det lader sig dog høre; nu er det dog Umagen værd at lukke op engang.

Lindor. Men hurtig! hurtig!

Claus. Strax skal jeg hente Nøglen. — Heida! Martin, kom ned med Nøglen til Porten!

Martin (bag ved.) Hvad —? jeg sover alt.

Claus. Bie kun! du Skurk! bie kun! — Bliv kuns ikke bange, jeg er her strax igien, for jeg maae selv hente Nøglen.

Lindor. O! vi ere slet ikke bange.

Claus. Det er dog forunderlig, ved min arme Siæl!

Lindor. Nu gaae kun, Kiære!

Claus. Jeg er alt borte (han gaaer.)

Lindor. Seer De, Juliane! ved disse Folk formaaer Penge alting.

Juliane. Jeg var dog tilfreds, at vi vare borte hersfra.

Claus. Nu! her er jeg igien. — Kukkeren tage mig! det kunde jeg aldrig have drømt om idag. — Hem, hem!

Lindor. Men, Mester Claus! han taler dog ikke til nogen derom.

Claus. Hvem kan hindre mig deri? — Hvorfor maae man ikke tale om saa selsomme Ting? Sligt seer man ikke hver Dag.

Juliane. Men naar man beder ham derom?

Claus. Ja, mit lille Barn! hun kan vel bede mig derom; men om jeg vil giøre det, det staaer paa et andet Blad.

Lindor. Han giør det ganske vist, det veed jeg, naar jeg giver ham endnu 2 Dukater.

Claus. Ja! den Mand veed at tage det paa den rette Plet.

Lindor. Ikke sandt, nu siger han intet?

Claus. Jeg? hvad skal jeg sige? — hvad gaaer det mig an? skal jeg bekymre mig om andre Folkes Ting? hvad? — Da fik jeg nok at bestille!

Lindor. Han sladrer gierne. Kom dog! Kom dog —

Claus. Nu! her er jeg alt.

Lindor. Han lader Døren staae aaben, at vi kan komme tilbage.

Claus. Skal skee! skal rigtig skee.

(de gaaer alle.)

7de Optrin.

Karl og Philip (i Skiul.)

Karl (kiger en smule ud.) Det er en forbandet Karl! han bliver aldrig i Evighed færdig. — Gid du brække din Hals. — See der kommer han igien.

8de Optrin.

Claus (kommer tilbage.) Hem, hem! hvordan man dog kan komme til noget! — Der har jeg fortient 4 Ducater, og Pokker tage mig, om jeg veed hvordan? — De gode Folk ville vel ogsaa besøge de siste Slægtninger. — Var det ikke et Par Kiærligheds Folk, saa vil jeg ikke hedde Claus. (Da han vil gaae, tumler han over Dødninghovedet, tager det op og kaster det omtrent, hvor Philip ligger i Skiul.) Ih du forbandede Skaldepande! — Snart var jeg falden over dig (gaaer.)

9de Optrin.

Philip og Karl (komme frem.)

Karl. Nu gamle Satan, gaae! — Nu kommer han vel dog ikke igien. — Kom frem, Philip!

Philip. Ak! jeg kan neppe faae mit Veir for Angst.

Karl. Hvad fattes dig da?

Philip. See! der sidder jo det Satans Gesigt for mig; og viser Tænder.

Karl. Ih kast det bort!

Philip (støder til Hovedet med Foden.) Bort, du Drage!

Karl. Nu, skynd dig at begynde, førend det bliver Dag.

Philip. O gid det var allerede Dag!

Karl. Nu, lys hid! (Han gaaer til Begravelsen og sætter Brækkejernet an.)

Philip. Kun sagte; thi den gamle Karl sover endnu ikke.

Karl. Det vil ikke op. — Nu gik det. (I det Øieblik slaaer Kl. 12.)

Philip. Ak, Karl! kom, — jeg beder dig. — Her bliver jeg ikke.

Karl. Jeg vrier din Hals om, dersom du ikke tier. — Hvad er der nu igien?

Philip. Hørte du Klokken slog 12! — Og det er jo Timen, da alle Spegelser lade sig see. — Ak! det kommer mig for, som om en af dem havde mig ved Ørerne — Au, au, slip mig! — Jeg er uskyldig! jeg vil bekiende alting.

Karl. Jeg bliver endnu rasende over dig. (Han lukker Kisten op.)

Philip (gaaer til Døren og vender Ansigtet bort.) For mig gierne, jeg seer slet ikke derhen.

(Karl tager Madame Arnolds Haand og vil afdrage Ringen! Hun vogner op, og reiser sig i Kisten. Karl kaster Lygten og løber raabende bort.)

Karl. Ak jeg er dødsens! Vor Madame. — O Himmel! løb! løb! løb! vi ere forlorne. (Han løber bort.)

(Philip seer sig om ved Karls Skrig, falder overende i Begravelsesdøren og bliver liggende og vender Ansigtet mod Jorden.)

Philip (skriger Himmel heit.) Ak, nu er det klart! — O hielper, hielper mig, jeg er forloren! — man dræber mig — man qvæler mig — man fører mig bort i Luften. — Hu! hvor det surrer omkring mig — jeg er død, dræbt og begraven! — Nu springer de mig paa Nakken. — O hvor de kradser mig — hvor de river mig. — Nu sætte de deres Kløer fast. — O jeg arme ulykkelige Karl! maae her saa jammerlig omkomme, og fordærves. — Er der ingen, som vil komme mig til Hielp. — Forbarme Jer. — Jeg vil tilstaae Alting. — Jeg er uskyldig i Alting. — Ak jeg kan ikke mere.

(Imidlertid stiger Madame Arnold ud af Kisten, og skuer omkring sig med Forundring; hun er svag og sletter sig ved Kisten. Philip kiger

op, da han seer hende, falder han ned igien.)

Philip. Ak der er ingen Hielp meer! — Nu faaer de mig i Kardusen. — Barmhiertighed! — Barmhiertighed! jeg er ikke Tyven — det er Karl, den Kieltring. — Han bringer mig saa uskyldig af Dage. — O lad mig kun dennegang løs, allerkiæreste Aand!

(Madame Arnold gaaer ud af Graven over Philip, som bliver liggende ganske stille.)

Mad. Arnold (med svag Stemme.) Hvor er jeg? — Hvad er dette omkring mig? — Jeg vaager op som af en Drøm. — Hvilket Skrig! — Jeg er ganske fortumlet. (Hun tager Lygten og seer sig omkring.) Min Gud! — Hvad seer jeg! — En Kirkegaard — gyseligt. (Hun seer Kisten.) Hvad? — I en Kiste har jeg lagt? — man har holdt mig for død — man har begravet mig. — Forskrækkeligt. — Himmel! hvilken Begivenhed; — Neppe kan jeg troe det — Men jo meere jeg kommer til mig selv, jo rimeligere kommer det mig for. (Hun seer sig omkring.) Ja, ja, det er rigtigt. (Høiere.) Det er dog forskrækkeligt. — Men hvem er dette Menneske? — Jeg gyser, jo meere jeg betænker hvad mig er vederfaret. — Min Ven! staae dog op! hvor kommer I her?

Philip. Hvorfor spørger I mig ad? — I vil vel giøre Løier med mig. — Forbarmer

Jer dog og hav Medlidenhed med en arm Diævel, som ikke har giort Jer det ringeste imod.

Mad. Arnold. Staae dog op! jeg giør Jer intet.

Philip. Ja hvem der var en Nar! Saa var jeg strax pudset væk. — Nei! nei! vær saa god, at gaae mig et Par Hundrede Skridt fra Livet.

Mad. Arnold. Med ham er intet at begynde. — Hvad skal jeg giøre? — Jo længer jeg bliver her, jo mere frygtsom bliver jeg. — Ak! hist er Lys; der maae jeg gaae hen til.

(Philip seer at hun gaaer tilbage, staaer hurtig op og løber bort.)

Philip (i det han gaaer.) Lad mig gaae! lad mig gaae! — Ak! det er, som jeg havde Blye paa Fødderne. (Han løber bort.)

10de Optrin.

Mad. Arnold og Claus (med Lygte.)

Claus. Hvad Fanden er der da paa Færde i denne Nat? hvad er det for en Skraalen?

Mad. Arnold. Min gode Mand? er jeg virkelig paa Kirkegaarden?

Claus (som betragter hende.) Jh nu! for Pokker, det seer hun vel! — Men — hvor-

dan seer hun da ud? — Snart kunde man blive bange! — Hvordan kommer hun da herhid?

Mad. Arnold. Det veed jeg ikke selv. Jeg vaagnede op, som af en Søvn, og befandt mig her i denne Begravelse i en aaben Kiste.

Claus. Hvordan? — I denne Begravelse? — Ih der laae jo den afdøde Mad. Arnold.

Mad. Arnold. Det er jeg.

Claus. For Pokker! det er løierligt. — Er De da vaagnet op igien?

Mad. Arnold. Som I selv seer; jeg kan selv ikke sige Jer det ret. Siig mig dog, har man virkelig holdt mig for død?

Claus. Ih Død og al Verden! er det værd at spørge om? — Ja rigtig død. — Begraver vi da Folk nu omstunder levende? — Pokker tage mig! sligt har jeg endnu aldrig oplevet.

Mad. Arnold. Forunderligt nok, deri har I Ret. -- Men kan I ikke tage mig i eders Huus inat over? jeg vil være taknemmelig for Umagen.

Claus. For Pokker! jeg troer endnu ikke ret, om hun lever eller ikke; thi da jeg nylig kom hid, saae jeg ogsaa en løbe bort. Stikker der kun ikke noget bag ved!

Mad. Arnold. I kan sikkert troe mig. Hvo den var der løb bort, veed jeg ikke. —

Han skreeg forskrækkelig og var ude af sig selv for Angst.

Claus. Det maae jeg tilstaae, det gaaer dog leierlig til nu i Verden.

Mad. Arnold. Troer I mig ikke endnu, saa maae I tage denne Ring til Pandt imidlertid, den vil dog, haaber jeg, betage Eder al Tvivl om at jeg siger Sandhed.

Claus (beseer den.) Hem, hem! ja, ja, hun har ikke Uret. — Men der kommer atter en Ting. Pokkeren tage mig! gaaer det ikke idag som i en Kree; ellers lader ingen Diævel sig see.

11te Optrin

De Forrige og Lindor.

Claus. Aha! det er den unge lille Herre, som forhen gik igiennem med det Fruentimmer. — Hei, Herre! hør — kom dog hid —

Lindor. Hvad vil han? jeg kan ikke bie.

Claus. Nu, nu, en Smule dog. — De leder gierne med Fruentimmer; der har jeg nu fanget et, dersom De nu vil tage det med.

Lindor. Min Gud! hvad seer jeg — min Moder? — Et Gespænst! jeg er ude af mig selv —

Mad. Arnold. Hvordan? min Søn?

Lindor. Jeg skiælver af Skræk.

Mad. Arnold. Frygt ikke, min Søn! det er din Moder; hun lever.

Lindor. Hvordan?

Mad. Arnold. Ja jeg lever op igien paa den forunderligste Maade i Verden.

Lindor. Bedrager mine Øine mig, eller hvad er det?

Mad. Arnold. Fat dig dog, min Søn! det er intet Syn; Din Moder lever.

Claus. Min Gud! hvad oplever man dog! Det er hendes Søn! — forunderlig, forunderlig!

Lindor. De lever? er det muligt? og ved hvilket Mirakel?

Mad. Arnold. Jeg kan ikke sige dig mere derom, end at jeg hørte, da jeg vaagnede op, et Skrig af en Karl tæt ved mig, og befandt mig til min største Forbauselse i en Liigkiste.

Claus. Hun maae dog ikke have været ret død, eller Apothekeren har indgivet hende noget Urigtigt, eller det har kun været en Besvimelse.

Mad. Arnold. Det veed jeg ikke; men, Lindor! Er du endnu bange?

Lindor (kysser hendes Haand.) Vist ikke, kiæreste Moder! vist ikke! min Forbauselse forvandles til Glæde over at De lever.

Mad. Arnold. Hvad vil min Mand sige?

Lindor. O! dyrebareste Moder! jeg har meget at sige Dem. — Deres formeente Død har frembragt mange Forandringer. — Men intet ligner min Glæde over at De lever. Hvilken uventet Forandring!

Mad. Arnold. Hvad er da foregaaet? tael

Lindor. De vil forbauses.

Mad. Arnold. Ih saa sig dog frem! Jeg besværger dig, lad mig ikke længer i Uroe!

Lindor. Det vil De først blive ved min Fortælling. — Hør da kun: — Neppe var De død, førend min Fader blev ganske forandret; istedenfor at være bedrøvet, naar han var allene, saae han ret munter og opromt ud.

Mad. Arnold. O den ugudelige Mand!

Lindor. Neppe var De idag tidlig begraven, førend han mældte mig, at han igien vilde givte sig.

Mad. Arnold. Hvad? hvad? atter givte sig?

Lindor. Vær De kun roelig — ja, og han ikke allene, men endog hans Broder, den gamle Major.

Mad. Arnold. Den gamle Krøbling! — Vie kun! den Grille skal forgaae dig.

Lindor. De veed jo, at De har hemmelig

givet mig Deres Tilstaaelse til mit Giftermaal med Juliane.

Mad. Arnold. Ja det er min Villie; Og jeg haver ogsaa i mit Testamente udsadt 10,000 Rdlr. for hende, naar hun vil ægte dig.

Lindor. Derom mældes ikke et Ord.

Mad. Arnold. Hvad? er mit Testamente alt aabnet?

Lindor. O vist! saasnart De lukkede Øinene.

Mad. Arnold. Det maae jeg tilstaae; det er allerkiærest! neppe barer jeg mig —

Lindor. Behag at høre mig ud: Han gav mig sin Tilstaaelse strax, førend han vidste hvem min Elskte var, men saasnart jeg nævnte hendes Navn, foer han og den gamle Major op, og da mærkte jeg, at han vilde selv have hende.

Mad. Arnold. Ak jeg kunde blive rasende. — Han Juliane!

Lindor. Men dette var endnu ikke nok; Majoren vilde ogsaa have hende, saa vi kom alle tre i temmelig Klammerie. Han trængte ind paa Juliane; hun afslog alt, og da forlangte han af hende Betaling for alt det hun har kostet ham, eller Fængsel.

Mad. Arnold. gyseligt!

Lindor. Da vi nu ikke saae andre Midler til at afværge Ulykken, saa bragte jeg Juliane

saa vidt, at hun lod sig inat bringe ud af Huset af mig, for at undgaae hans Forfølgelser, og nu kommer jeg just tilbage fra det Sted, hvor jeg førte hende hen.

Mad. Arnold. Det maae jeg tilstaae er mageløst. — Men kom du kun, min Søn! min Ankomst vil nok give Sagen en anden Anseelse. Jeg skal snart fordrive hans og den gamle Majors Givtegriller; lad os gaae, jeg har Hvile fornøden.

Lindor. Hvor forunderlig alting maae føie sig, for at giøre mig lykkelig — dobbelt lykkelig. — En Moder og en Kiæreste.

(De vil gaae.)

Claus. Bst! bst! et Ord! — Hvor staaer det nu med Natqvarteret?

Mad. Arnold. Nu bruger vi det ikke, min Ven! — Giv mig kun min Ring tilbage.

Claus. Saa! Og De voldte dog, at jeg her staaer og gaber; snart en heel Time har jeg staaet her, og hørt Tøierie, hvoraf ingen Diævel kan blive klog, min smule Søvn er Pokker i Vold, og hvem betaler mig da derfor?

Lindor. Der har han lidt for sin tabte Søvn. Er han nu tilfreds?

Claus. Med Dem altid tilfreds; jeg kiender Deres Myndt. — Der er ingen; gaae De i Guds Navn, hvorhen De vil!

Lindor. Kom nu, kiære Moder!

(De gaae.)

Claus (allene.) Pokkeren tage mig! den lille Herre har smukke Skillinger. — Allerede atter 4 Ducater. — Ja sandelig, naar denne Ting saadan kunne gaae fremad, saa troer jeg at jeg snart blev den rigeste Graver i hele Landet. — Men saadan en naragtig Nat har jeg endnu aldrig havt, siden jeg fik mit Embede. Hvad man dog oplever! — Ih nu! dersom hver Død indbragte mig 4 Ducater, saa ville jeg ønske, at de alle vaagnede op igien; men jeg tænker immer, saadanne Fisk fanger man ikke alle Dage.

Ende paa fierde Akt.

Femte Akt.

1ste Optrin.

(Theatret forestiller atter forrige Sal. Det er tidlig Kl. 4. Hanne sidder ved et Natlys allene ved et Bord og støtter sig paa sine Arme.)

Hanne. Nu sandelig, min unge Ridder bliver længe borte — han maae have antruffen Forhindringer paa sin Vei, ellers havde han været her igien. Klokken er alt 4. — Kommer han ikke snart, saa frygter jeg den Gamle overrasker os — — — Nei — om han og ville have havt mig selv, paa saadan Maade, saa havde jeg afslaaet det. — For Himlens Skyld! om Natten over Kirkegaarden? — det er gyseligt! Jeg har vel temmelig Mod, men saa langt strækker det sig dog ikke. — Den arme Juliane er nok bleven retskaffen bange. — Har hun kun ikke seet noget, saa gaaer det endda an. Himmel, dersom et saadant Spøgelse kom mig i Møde — Hu! jeg skreg Ild og Vand. (hun skriger.) — Sandelig jeg bliver allerede bange. — Men, hvem kommer op af Trappen? — Lindors Gang er det ikke. — Hurtig Lyset udblæst og i Skiul!

(hun kryber bag Stoelen.)

2det Optrin.

Hanne (skiult) og Majoren.

Majoren. Bie kun, bie kun, du unge Laps! Jeg skal snart bortskaffe dig din Smukke: og du gamle forliebte Hare, skal fortvivlet gloe omkring, naar du finder Reeden tom. — Vil hun ikke med det Gode, saa bruger jeg Magt. (Hanne kiger frem.) — — Til Lykke sover Pigen Hanne ikke hos hende i Kammeret — Dog! et Par Ducater kan giøre hende saa stum som en Fisk. — Kommer kun ellers ingen mig paa Halsen. (Han famler omkring. — Hanne sætter ham Stoelen i Veien.) Det er dog forbandet mørkt her — (Han støder paa Stoelen.) Nu for Fanden, hvo har da sadt den Stoel lige i Veien — snart havde jeg falden over den. (Han gaaer til Julianes Kammer. Hanne lister sig bag efter.) Jeg troer, her er Døren. — Ja — Ak til al Lykke er den jo aaben. (Han gaaer ind, Hanne lukker til efter ham.)

Hanne (allene.) Bie du Ulykkes Fugl! dig har jeg fanget, du skal sprætte lidt; det skal forgaae dig, at bortføre Juliane, om hun og var der. — Hvad? — Et Par Ducater giør Pigen stum som en Fisk. — Det skal du ikke have sagt forgiæves! — — Hys! hvem kommer nu der atter? (Hun sætter sig ved Border, og lader som hun sov.)

3die Optrin.

Hanne og Arnold. (Arnold med Lys.)

Arnold. Jeg maae dog see, hvo der saa tidlig stamper omkring her? — Ih, Pige, sidder du alt her? — Hvad gier du her? he? (Hun lader som hun sov, han ryster hende.) Nu, hun sover temmelig haardt. — He! Hanne! he, vaag op Pige! (Hun farer pludselig op.)

Hanne. Hvad er paa Færde? (gir et Skrig.) Ak! Hr. Arnold, er det dem? — De forskrækkede mig.

Arnold. Hvem har befalet dig at sætte dig her? — Hvad har du her at bestille?

Hanne. Ak, jeg sov ind her, og har reent forsovet min Seng. — Det er vel ikke saa sildig?

Arnold. Hvad? Det er alt Dag, du pianker. — Det var vel dig som kom op ad Trappen?

Hanne. Jeg op ad Trappen? — jo, jo! — Her sad jeg siden iaftes Kl. 10 paa een Plet, og har ikke lukt Oinene op siden.

Arnold. Hm — Den Ting kommer mig selsom for. — Jeg frygter, jeg frygter, der maae stikke noget bag ved — thi dig troer jeg slet ikke, du er en fiin Bedragerske.

Hanne. Hvad? Jeg en Bedragerske? uforligelig! — Jeg en Bedragerske? — Har

jeg vel bedraget Dem noget fra? at De siger det saa tilforladeligt? — Jeg en Bedragerske?

Arnold. St, St, jeg beder dig. — Men hvor er Juliane?

Hanne. Uden Tvivl i hendes Kammer.

Arnold. Det maae jeg undersøge. (Han vil gaae ind i hendes Kammer.)

Hanne. Hvor hen, Hr. Arnold? Vil De gaae ind til en Jomfrue i hendes Sovekammer?

Arnold. Nu hvorfor ikke?

Hanne. Ih nu? nydeligt! hvorfor ikke endog —

Arnold. Hør! Sagen kommer mig mismistænkelig for. — Paa et Haar lader det, som som du var sadt til Skildvagt herhid.

Hanne. Jeg en Skildvagt? Jo, jo, jeg er ret skabt til at agere Skildvagt! — Nei, Hr. Arnold, jeg sover alt for gierne.

Arnold (gaaer ind.) Nu, nu, det vil vi dogsee.

Hanne. Altsaa med Gevalt? — for mig gierne (for sig.) Han vil finde en smuk Dame, he, he, (smaaeleer.)

4de Optrin.

Hanne. Arnold og Majoren.

Arnold. Hvad Fanden er dette? — Seer jeg ret til, eller bedrager mine Øine mig?

Majoren. Hvad Satan vil du her Broder?

Arnold. Hvad! det maae jeg spørge dig om. — Sagde jeg det ikke, at her var et Bedragerie i Gierde. — Man har giort Kabaler mod Juliane — og du Pige! har vidst alle Ting.

Hanne. Jeg, Hr. Arnold? — Jeg er saa uskyldig som et nyefødt Barn. — Ih! Hr. Major for Himlens Skyld! hvor kommer De fra? og herhid? — I min Jomfrues Kammer — om Natten? — Nu — det maae jeg lide!

Majoren. For Satan! der er jo ingen Moders Siel.

Arnold og Hanne (paa eengang.)

Hvad siger du? Hvad siger De?

Hanne (for sig.) Nu gaaer det løs; vilde han kun ikke spørge om Lindor, saa skal Majoren betale Lauget.

Majoren. Fanden tage mig, er det ikke sandt!

Arnold. Men hvordan kommer du herhid?

Majoren. Hør min Broer! jeg vil sige dig den bare Sandhed: Jeg havde Anslag paa Juliane, det tilstaaer jeg, og ville, med det Gode eller Onde, føre hende væk.

Arnold. Saa! herlig, min Broer! — Seer du Tøs!

Hanne. Hvad kommer det mig ved? — Kan De, Hr. Major, med god Samvittighed sige, at jeg veed noget af alt dette? — Hvad?

Majoren. Om mine Ting, ikke; men om Juliane veed du vel noget: thi jeg siger Eder, hun er borte; væk er hun!

Arnold. Broder, tael ikke saa! du volder at jeg skælver over mit hele Legeme.

Majoren. For Satan! saa gaae selv hen, og see! — jeg tænker, og tænker — din Søn er nok løben bort med hende.

Arnold (i det han gaaer ud.) Det vanartede Barn!

Hanne. Hr. Major, Hr. Major; jeg tænker — De er maaskee selv Personen. — Det seer saa temmelig ud derefter.

Arnold (som kommer tilbage.) Ja, ved min syndige Siel! er hun borte — over alle Bierge.

Hanne. Det er jo forskrækkelig! Tilforladelig kan ingen anden haveført hende bort end som Majoren. Hvad vilde han ellers i hendes Kammer?

Majoren. For Satan Pige! hold Kiæft eller jeg —

Arnold. Nu sagte Broder! hun kunde maaskee have Ret — saa usandsynlig er det just ikke.

Hanne. Ganske vist maae det være saaledes. — Det kommer mig halv om halv for som han gik forbie mig med hende, og jeg vil sværge paa at —

Majoren. For Satan! det er jo intet Qvarteer siden jeg kom herind.

Arnold. Kort og godt Broer: Skal Juliane strax tilstede eller vi tales ved paa en anden Maade! At foretage sig sligt, i mit Huus! — Ak det ahnede mig strax da jeg vaagede op. — Jeg var dog en Nar, at jeg ikke igaaraftes forvarede hende bedre!

Majoren. Hold inde Broer! med slige Talemaader, eller, vi komme sammen. — Den spidsfindige Tøs der, veed vist nok hele Sagen, omendskiønt hun stiller sig saa uskyldig an.

Hanne. Nu det fattes endnu at De ogsaa kommer. — Sandelig — O alle Ulykker! det er Lindor.

5te Optrin.

(Hanne gir Tegn at Lindor skal gaae igien.)

De Forrige og Lindor.

Arnold. Ak! maae jeg bede Jomfrue! ingen Winken; Vi seer alt Land. — Ha! ha! Slap hun derud?

Hanne (for sig.) Ja der har vi det!

Arnold. Hvor kommer du fra min Søn?

Majoren. Har jeg ikke sagt det? som jeg tænkte, for Satan! saa er det.

Lindor. Hvor jeg kommer fra — min Fader? — jeg kommer — — jeg kommer —

Hanne. De har været lidt tidlig ude at spadsere? ikke sandt?

Majoren. Lad dine Øine tie Pige! naar du taler.

Hanne. Mine Øine, Hr. Major! ere saa stumme som en Fisk.

Arnold. Spadsere — Nu — hvordan hun vil dreie Sagen omkring! Nei, nei, Bedrageriet er synlig. — Hvor har du Juliane?

Lindor. Min Fader!

Hanne. Hvor kan den stakkels Karl da vide noget om Juliane? De hørte jo at Hr. Majoren har bortført hende. De bekymrer sig vel meget om Juliane, ikke sandt, Lindor?

Majoren. Jeg kaster dig ud af Døren dersom du ikke holder Kiæft!

Hanne. Nu det maae jeg tilstaae Hr. Major! De tiltager sig store Friheder. Først at lukke sig inde i min Jomfrues Kammer, og siden vil De kaste Pigen ud af Døren. Herlig! kiønt!

Majoren. For Satan tie dog! Pokker tage mig, vil jeg ikke før bringe et heelt Regiment Soldater til Lydighed, end som denne Tøs.

Hanne. Saa? Hvorfor begynder De med mig? — Lad mig være — saa skal de see, at der er ikke i heele Byen en stillere, artigere og

sædeligere Pige end jeg (til Lindor.) See dog til at De kommer bort; De seer jo at jeg kun vil vinde Tid.

Arnold. Ingen Hvisken! — Strax siig, hvor er Juliane?

Hanne (sagte.) Tilstaae slet intet.

Lindor. Jeg vil være oprigtig, min Fader, og tilstaae Alting.

Hanne (for sig.) Hille den Ulykke! — (heit.) Hvad vil De da tilstaae? De har jo intet giort. — (sagte.) Hvad giør De dog, Lindor?

Arnold. Det hielper altsammen intet: herud med Tingen!

Lindor. Jeg har inat bortført Juliane!

Arnold. O dit Skarn!

Majoren. Sagde jeg det ikke Broder?

Hanne (for sig.) Jeg kunde blive rasende! — Der ligger min hele Bygning.

Arnold. Hvor er hun? hvor er hun? Strax hurtig, bring hende tilbage!

Hanne (støder ham i Siden.) Er De da fra Forstanden? — Saa nægt dog!

Lindor. Tie! — Dersom De vil tilgive mig? — Saa skal De erfare Alting.

Arnold. Ja, ja, naar du bringer mig hende igien, saa vil jeg tilgive dig.

Lindor. Det vil jeg. — End mere min

Fader! Jeg har indseet mine Feil; det gier mig ondt, og dersom De vil skienke mig Deres Kierlighed igien, saa afstaaer jeg Juliane til Dem.

Hanne (sagte.) Gal maae man blive! — (heit.) Men hvordan kan De afstaae Juliane? De har jo paa det Hoitideligste forlovet sig med hende? — Ak hun lader Dem ikke træde tilbage; Jeg er Vidne.

Arnold. Ih! det Vidnesbyrd er kraftig! — Her Søn! Naar du taler saaledes, saa har du min fuldkomne Kierlighed igien. Afstaaer du Juliane til mig, saa ere vi de bedste Venner.

Majoren. Men vi ikke. — For Satan! det vil vi see! Førend du skulle faae hende, ville jeg hellere unde Lindor hende.

Arnold. Man vil ikke spørge dig ad Brorlille!

Majoren (tar paa Kaarden.) O! denne skal lære Eder det!

Arnold. Vi ere just ikke saa bange.

Lindor. Ærgre sig ikke, Hr. Onkel! De vil vist ikke behøve det.

Hanne (til Lindor.) Men siig dog, hvad har De giort?

Lindor. Intet uoverlagt.

Hanne. Ikke? — Nu det er artig!

Arnold. Ophold dig ikke Lindor, hent Juliane tilbage! — og bryd dig ellers om intet.

Lindor. Det giør jeg ikke heller; thi jeg er vis i min Sag; strax skal jeg være her igien. (han gaaer)

Majoren. Bro'r! saameget maae jeg sige dig; paa Juliane giør du ingen Regning!

Arnold. Ikke? — Men, om hun selv vil give sit Samtykke dertil?

Majoren. Naar hun giør det, saa gaaer jeg fra: Men det lader hun nok være; om hun ellers har to sunde Øine.

Arnold. Nu det vil vi see! det vil vi see! (gaaer)

Majoren. Det skal du faae at see — ja — for Satan! du skal faae det at see. (gaaer)

6te Optrin.

Hanne (allene.)

Kan jeg endnu faae mit Veir? — O jeg kunde springe i to af Harme! — det gaaer herlig — Vi overlægger først; foretager; begiver os i Fare; flygter om Natten; — Jeg udstaaer saamegen Angest og Frygt derover; taber en heel Nats Søvn — Og da alting nu gaaer paa bedste Maade, da vi udi al Sikkerhed er komnen i Land, falder det os ind at vende, og levere vort Partei selv i Fiendernes Vold — det fortiener Ørefigener, sandfærdig! — Ja man troe kun

de Mandfolk, saa bliver man skient bedraget — nei, sandeligen! herefter skal ingen lade mig løbe med Limstangen: Men jeg er ikke heller just saa troeskyldig —

7de Optrin.

Hanne og Karl (i fuld Spring.)

Karl. Det er ude med os — med os allesammen! løb, løb hvo som kan løbe!

Hanne. Er du gal? — hvad skader dig da?

Karl. Jeg siger dig Hanne! løb! løb! alt hvad du kan; thi det er forbi med dig.

Hanne. Forbie med mig? — Ih hvordan da?

Karl. Har du dit Liv kiert, saa skynd dig at komme bort!

Hanne. Jeg troer sandelig, du er fra Forstanden, eller beskiænket.

Karl. Ingen af Delene.

Hanne. Nu! hvad er der da skeet?

Karl. Den største Ulykke der kan tænkes.

Hanne. Du forskrækker mig.

Karl. Ja, jeg er ogsaa bleven forskrækket: men det er nu ikke anderledes —

Hanne. Ih! saa lad mig ikke længere i Uroe.

Karl. Vores afdøde salige Madame kommer igien — ganske vist igien —

Hanne. Hvem? — jeg troer du primer! eller dremmer!

Karl. Nei, nei! jeg er kun alt for vaagen. Hun kommer igien, end mere: hun er der alt.

Hanne. Har jeg i mine Dage hørt saadan Pølsesnak!

Karl. Jeg ikke heller — Men jeg saae hende stige af Kisten — Nu er hun alt i Huset — Ach

Hanne. Madam Arnold? — som vi begrov igaar Morges tidlig?

Karl. Just hende — Hun er vaagnet op igien og kommer strax paa Øieblikket herhid.

Hanne. Uhørt! Mageløs!

Karl. Jeg bliver ikke en Minut længere i dette Huus, om man end vilde forgylde mig: thi nu er alting ude.

Hanne. Det begriber jeg ikke!

Karl. Men jeg des bedre — Nu gaaer Fanden løs paa nye, og derfor bedst a Dieu! — Lev vel Hanne! mig faaer du ikke mere at see; vil du med saa kom. — din Tiener! (han løber bort)

Hanne. Een Nyehed efter den anden! Endnu veed jeg ikke hvad jeg skal troe — Vores afdøde Madame atter i Live? Umuelig! — Ach jeg er dødsens! der er hun, der er hun.

8de Optrin.

Lindor. Mad. Arnold og Hanne.

Lindor. St.! st! — Stille Pige! skrig ikke! — Min Moder lever!

Hanne. O Himmel! hvad siger De?

Mad. Arnold. Nu? er jeg da bleven saa græsselig, at du løber bort for mig?

Hanne. Hvem kan her ikke blive forskrækket? — Lever De da virkelig, kiere Madam?

Mad. Arnold. Som du seer!

Hanne (til Lindor) Men er det kun ikke saadan et Spegelse, et Skyggebillede.

Lindor. Nei, nei! du kan forlade dig dertil, det har sin Rigtighed.

Hanne. Virkelig? — (Hun nærmer sig frygtsom) Nu da, siden De ikke er en Aand, saa maae jeg kysse Deres Hænder.

Mad. Arnold. Du er en god Pige, Hanne! glæder du dig?

Hanne. Om jeg glæder mig? — O Himmel! ganske forfærdelig — Men siig De mig hvordan gik det til dermed?

Mad. Arnold. Det skal du altsammen siden erfare: lad dig nu nøye med, at du veed jeg lever.

Hanne. Nu visseligen, det havde jeg mindst drømt om. Hvad vil Juliane sige?

Lindor. Hun er alt underrettet om alle Ting og jeg vil strax bringe hende hid.

Hanne. Ach! Nu mærker jeg, hvorfor De saa gierne afstod Deres Kiereste — Men De ærgrede mig ret —

Lindor. Det troer jeg dig gierne til — Men jeg maae hente Juliane; hun er vist utaalmodig — Men tag dig i Agt, at min Fader ikke kommer herind; thi han maae endnu ikke vide noget om Tingen. (han gaaer)

9de Optrin.

Hanne. Mad. Arnold.

Hanne. Nu allerkiereste Madame, saa vær De da ret velkommen igien i Livet — Men for alting i Verden gad jeg vidst, hvordan det gik til.

Mad. Arnold. Det vil jeg nok fortælle dig siden —

Hanne. De maae dog ikke have været ret død?

Mad. Arnold. Himlen maae vide, hvordan det er gaaet til.

Hanne. O hvor vil Hr. Arnold blive forskrækket — det vil være Løyer.

Mad. Arnold. Ja med ham maae jeg have min Lyst. Han maae tugtes lidt den lille Mand, for de smukke Stræger han har foretaget sig — Skiønne Nyeheder i al Sandhed! — den gamle

Giæk — Saadanne Ting var allene istand til, at kalde en Kone til Live igien! — Men troe mig, du skal bøde derfor, det svær jeg dig til!

Hane. Ja det er sandt Madame! omendskient jeg ikke er den der vil stifte Uenighed: saa maae jeg dog give Dem Ret — Og, sandelig jeg giorde det end galere — der seer man dog hvordan Mandsfolkene tænker — Og vi stakkels bedragne Fruentimmer maae virkelig lide meget — I Forsiningen naar de endnu ere Beilere, o da er de saa ydmyge, saa artige, saa forelskede, at det er en Lyst; — Men naar de ere blevne Mænd, da begynder de at blive kolde, fortrædelige, knurvurne myndige og stolte; Kierligheden aftager hos dem som Maanen, ja inden den gaaer ned, er den reent forsvunden.

Mad. Arnold. Du har fuldkommen ret, Hanne.

Hanne. Og det fortiener at straffes. — Man maae engang statuere Exempel, at der kan blive en Smule Frygt — Men vidste de kun hvad vor stakkels Julie har udstaaet — Ach hun har tit tænkt paa Dem; hun har sandelig elsket Dem meest af alle, og begrædt Deres Død.

Mad. Arnold. Jeg skal oasaa giengielde det.

Hanne. Men den gamle Major; han er paa engang bleven myndig og ung.

Mad. Arnold. Lad ham kun komme, han

han lader nok Vingerne synke, naar han kun seer mig — Men min Juliane!

10de Optrin.

De Forrige og Juliane.

Juliane (haster hende imøde, og falder hende om Halsen). O min bedste, bedste Veninde! Seer jeg Dem atter — De lever? — En Lykke, jeg aldrig havde ventet!

Mad. Arnold. Min gode, brave Pige!

Juliane. Ach hvor tit tænkte jeg paa Dem! hvor tit begræd jeg Deres Død — O vidste De hvor dyrt jeg maatte betale den, De ville beklage mig.

Mad. Arnold. Det gier jeg min Julie; jeg har hiertelig Medynk med dig — Men nu er din Pine forbie, og den skal blive belønnet med den herligste Glæde.

Juliane. O! hvor god er De! — Men jeg har alt Løn nok, da jeg seer Dem atter i Live — Neppe kunde Linder overtale mig til at troe det; indtil han ved de høytideligste Forsikringer stadfæstede det — Nu har jeg Dem atter og alle mine Lidelser ere forsvundne.

Mad. Arnold. Det skal de vist være: det svær jeg dig til.

Hanne. Nu kiære Jomfrue behøver vi ei at undløbe om Natten — Ikke sandt?

Juliane. O stille dog Pige; skal du endelig sige Alting? — Dette Foretagende giør mig just ingen Ære.

Mad. Arnold. Du kunde jo ikke redde dig paa anden Maade, stakkels Barn!

Hanne. Og dog havde vi ald Umage i Verden til at overtale hende dertil — dog det er forbie; og nu kan vi smukt besørge vore Anliggender om Dagen.

11te Optritt.

De Forrige og Lindor.

Lindor. Min Fader kommer strax, han lod hente en Notarius, thi han vil gierne giøre Sagen ret vis.

Juliane. O Lindor! Lindor! hvo havde tænkt dette?

Lindor. Deres Dyd fortiente denne saa sielden og forunderlige Lykke!

Mad. Arnold. Jeg vil imidlertid skiule mig i Kabinettet. Naar han kommer, saa afslaae du Juliane, og frasiig dig hende aldeles. Og du Juliane, tving dig en Smule, og stil dig an, som du var tilfreds med Alt. Naar nu Alting er rigtig, saa kom du Hanne! og anmeld

en Person, som gierne ville tale med Hr. Arnold; saa skal jeg nok komme og forbittre ham sin Fryd en Smule.

Lindor. Men hvad vil min Fader sige, at vi saaledes giere os lystige over ham?

Mad. Arnold. O! Lad ham sige hvad han vil, det være min Sag — Han har fornærmet mig saaledes, at denne Straf endnu er alt for mild for ham — Naar jeg kun tænker derpaa, saa kaager mit hele Blod — Den uforskammede Troeløse.

Juliane. Kiæreste Madame! De maae endelig tilgive ham: han vil vist indsee at han har feilet.

Mad. Arnold. Vi vil see hvad han giør — Kom Hanne!

Hanne. Nu det er mig kiært, at jeg ogsaa faaer lidt at bestille ved Executionen (de gaaer.)

12te Optrin.

Lindor og Juliane.

Lindor. At see i et Øieblik Alting forandret; vores Kierlighed stadfæstet, og af en for død agtet Moder selv stadfæstet: det er meer end jeg og De havde ventet!

Juliane. O visselig Lindor, det er det: Vidste De hvad der foregaaer i mit Hierte, De

vilde endnu elske mig mere, om det ellers var muligt! — Men Deres Fader! — I Sandhed jeg beklager ham, og ønsker at Deres Moder ville have frietaget mig for at være nærværende derved — Den Rolle er virkelig alt for ydmygende for ham, som han vil spille derved.

Lindor. Men deri er han selv Aarsag — dog der kommer de allerede — Fat Dem lidt mere, Juliane!

Juliane. Seer jeg uroelig! — — Saaledes?

Lindor. Endnu lidt mere munter — — Saa! —

13de Optrin.

De Forrige. Majoren og Arnold.

Majoren. Ach for Pokker! min Smukke! der er De jo — De var jo smuttet fra os, lille Desertør — bie kun, bie kun: vi vil i Fremtiden bedre bevogte Dem.

Arnold. Du faaer hende vist ikke at bevogte, derfor indestaaer jeg.

Majoren. Ach det fortryder jeg ikke paa — Juliane har en alt for god Smag; hun veed at giøre Forskiel paa Folk.

Arnold. Ja, ja, Broder! det vil hun vide at giøre til din store Forundring — Dog vi vil ikke stride; du veed hvorom vi ere blevne eens;

derpaa maae det komme an (sagte) Den gode Juliane kan ikke vælge, om hun endog ville.

Majoren. Godt, godt; det vil vise sig — Men lille Fetter hvorledes er han saa hastig bleven forandret? Han var jo forhen saa rasende forelsket?

Lindor. Omstændighederne, Hr. Major! have forandret sig. Jeg saae at der paa den Maade ikke vilde komme klogt der ud af.

Majoren. Det var meget klogt giort — Og see kun det er heller ingen Kone for dig; I kunde slet ikke have skikket Eder sammen.

Lindor. Alletider bedre end De Hr. Major.

Majoren. For Satan Fetter, tael ikke saa!

Juliane. Vær De dog roelig Lindor!

Arnold. Stille stille! — Der er Hr. Notarius.

14de Optrin.

De Forrige og Notarius.

Notarius. God Morgen! god Morgen! Mine Herrer og Damer alle samtligen!

Arnold. God Morgen Hr. Notarius!

Notarius. De haver ladet mig kalde; her er jeg — Det er vel tidlig endnu: Men Deres Befalinger, min Hr. Arnold, kommer mig alle Tider beleilige.

Arnold. Det haaber jeg — Dog hei! Karl! Philip — Er der ingen af de Skurke at see?

15de Optrin.

Hanne. De Forrige.

Hanne. Hvad befaler De, Hr. Arnold?
Arnold. Hvor ere mine Folk?
Hanne. Jeg veed ikke — vil De dem noget?
Arnold. Hent dog Pen og Blæk.
Notarius. Og endnu et Lys, min Hierte.
Hanne. Strax, kiere Hr. Notarius.
(hun gaaer.)
Juliane. Lindor, mit Hierte banker!
Lindor. Kom frem Juliane.
Hanne (kommer.) Her er Skrivertøi, Hr. Notarius og et Lys. Nu kan De skrive alt hvad De vil.
Notarius. Takker! mit Barn! forbunden!
Hanne. Uden Aarsag! — Men Hr. Notarius, naar De nu kommer til at skrive engang; saa kan De nok lade lidt indflyde med til mit Bedste. Her De!
Notarius. Vi vil see ad, mit lille Hierte! vil see ad — (Hanne gaaer)

16de Optrin.

Lindor. Juliane. Arnold. Majoren og Notarius (som sætter sig til Bordet.)

Majoren. Den Pige giør strax overalt Bekiendtskab.

Notarius. O det er alt længe siden vi kiende hinanden.

Majoren. For Satan!

Notarius. Men i al Ære — Endnu fra Akademiet af —

Majoren. Saaledes!

Arnold. Nu Hr. Notarius! behag at skrive i Protocollen, hvad man siger Dem til.

Notarius. Som De befaler, som De befaler! jeg er færdig og bereed —

Arnold. Min Søn Lindor, som havde forløvet sig med dette unge Fruentimmer — afstaaer samme uden Tvang, af frie Villie, til mig, hans Fader: dog medJulianes egenTilstaaelse — Ikke sandt Søn?

Lindor. Ja, jeg tilstaaer det.

Arnold. Skriv det, Hr. Notarius!

Majoren. Og naar Juliane forkaster min Broder, saa afstaaer Lindor hende til mig — Ikke sandt Fætter!

Lindor. Ja det tilstaaer jeg.

Majoren. Skriv det, Hr. Notarius!

Arnold. Dersom Juliane siger Ja, saa frasiger jeg mig alle Fordringer, som jeg har giort paa hende, og lover, saasnart mit Sørgeaar er til Ende, at ægte hende. Ikke sandt min Søn?

Lindor. Det staaer Dem frit for.

Arnold. Skriv dette, Hr. Notarius!

Majoren. Dersom Juliane giver mig sit Ja — saa forskriver jeg hende min hele Formue; og da kunne vi strax holde Bryllup. Er det Ret Fetter?

Lindor. Det staaer Dem frit for.

Majoren. Skriv dette, Hr. Notarius!

Arnold. Dersom Juliane siger Ja, saa skal alting være glemt, og jeg forærer desuden 1000 Rdlr. til Lindor. Er det Ret Søn?

Lindor. Det er alt for megen Stormodighed.

Arnold. Skriv dette Hr. Notarius.

Majoren. Naar Juliane giver mig sit Ja, saa ere vi de bedste Venner, og jeg kiøber en Lieutenants Plads til min Fetter. Er det Ret Fetter?

Lindor. Det er alt for megen Stormodighed.

Majoren. Skriv dette, Hr. Notarius!

Arnold. Nu til Hovedsagen, lille Juliane! De giver mig Deres frivillige Tilstaaelse til vores Forbindelse.

Juliane (angestfuld). Ja —

Arnold. Herlig Allerkiereste! — Skriv De dette Hr. Notarius.

Majoren. Hvad Satan, giør De Juliane? Er De fra Forstanden? Min Broder, den gamle skrøbelige elendige Karl? at vælge ham frem for en Kongens Karl, en Officier som jeg er? — Man maatte blive rasende!

Lindor. Vær De kun roelig Hr. Onkel!

Arnold (leer.) Ha, ha, ha! Seer du Broer! hvo der har Ret!

Majoren. For Satan! Juliane! er De da blind?

Arnold. O hvad for gode Dage ville vi giøre os — Deres Haand —

17de Optrin.

De Forrige og Hanne.

Hanne. Allerede saa vidt? — Jeg gratulerer — Men Hr. Notarius, De har nu skrevet saa meget. Jeg tænker Hr. Arnold De lod ogsaa noget indføre for mig.

Majoren. Ja, ja! at du kan gaae Fandens i Vold.

Hanne. Hvem spørger da Dem ad? — Vil De Hr. Arnold — Jeg vil dictere det for Hr. Notarius — Ikke sandt?

Arnold. Nu, lad høre da.

Hanne. Hr. Arnold forærer til Pigen Johanne Venlig, for hendes gode Tieneste 500 Rdlr. Skriv, Hr. Notarius!

Notarius. Skal jeg?

Arnold. Du listige Tøs — Skriv De kun!

Hanne Hurtig, Hr. Notarius! skriv! De hører jo — Jeg takker 1000 gange Hr. Arnold — Nu er jeg Dem dobbelt forbunden. (hun vil gaae). Ach! Nær havde jeg glemt det Bedste! Der er et Fruentimmer derude, som gierne vil tale med Dem Hr. Arnold.

Arnold. Hvem kan det være?

Hanne. Det veed jeg ikke.

Lindor. Dog vel intet Forbud.

Hanne. Det vil vi ikke haabe — Der kommer hun.

18de Optrin.

De Forrige og Mad. Arnold.

Arnold. Ach jeg er Dødsens — Et Spøgelse — Min Kone — Frelser mig — redder mig!

Majoren. For Satan! hvordan jeg blir til Mode! — Jeg skielver og bæver!

Arnold. Ak jeg vil gierne give slip paa Juliane — allerkiereste Gespenst. — Kun forlad mig snart.

Mad. Arnold. Saa forskrækket er man over min Ankomst?

Juliane (kysser hendes Haand.) O kiereste bedste Madame!

Lindor. O min dyrebare Moder!

Arnold. Gaaer bort Børn! det er et Spøgelse.

Majoren. Fanden tage mig, seer det ikke min Svigerinde ligt.

Mad. Arnold. Du saae vel gierne at jeg var kun en Skygge: men dig til Fortred lever jeg virkelig. — Ak det var hei Tid, at jeg selv kom dertil. — Maae jeg ogsaa komme til Bryllup?

Arnold. Slipper mig! slipper mig! hun kommer lige løs paa mig.

Mad. Arnold (holder ham tilbage). Ikke et Skridt letsindige Mand! — Neppe Dinene til — alt en ny Kierlighed.

Lindor. Tag Mod til Dem, min Fader — det er vor Mama. Hun er opvaagnet igien — hun lever — det kan De forlade sig til!

Hanne. Ja, ja, troe De kun det; var det et Spøgelse, saa blev jeg vist ikke der!

Majoren (frygtsom.) Ih, Frue Svigerinde! hvad vil De da nu her igien? Lever De virkelig?

Mad. Arnold. Ja, min smukke Hr. Svoger! men Dem til største Fortred; Ikke sandt? — Kom kun til dig selv Mand! — Jeg havde vel Aarsag til aldeles at forlade dig.

Juliane. O min bedste Veninde! forson Dem dog igien med ham! — Han kunde jo umuelig vide at De kom igien.

Mad. Arnold. Deri har du Ret, gode Pige! det tænkte han vist nok ikke.

Lindor. De veed, kiereste Moder! at jeg kun med de Vilkaar udførte Deres Befalinger, og førte min Fader bag Lyset, at De skulle skienke ham Deres hele Kierlighed igien.

Mad. Arnold. Det vil jeg jo. — Men see mig engang den skiønne Modtagelse — Sandelig en herlig!

Lindor. Dette Tilfælde er saa selsomt, at min Fader fortiener at undskyldes.

Arnold. Du er altsaa virkelig min Kone? og er i Live (sukker.) Nu siden det er nu ikke anderledes, saa maae jeg tage mod dig igien! — Lad mig omfavne dig — (for sig.) Ak jeg ulykfalige Mand!

Mad. Arnold. Af dig kunde jeg ikke vente det bedre — dog for værende Tid vil jeg forglem-

me Alting. — Min Søn! jeg stadfæster din Forbindelse med Juliane, og de 10,000 Rdlr. som jeg havde tillagt hende i Testamentet, skal hun nu erholde af min egen Haand.

Juliane. Bedste Veninde! saa megen Godhed fortiener jeg ikke. (Hun kysser paa hendes Haand.)

Lindor. Bedste gode Moder! — Dog min Fader det er vel ogsaa Deres Villie?

Arnold. Ak! giør hvad I vil! — Jeg har nu nok at giøre med mig selv. — Fanden maae have havt sit Spil, thi det er aldrig gaaet rigtig til.

Lindor. Skriv dette, Hr. Notarius!

Notarius (til Arnold.) Hvad skal jeg nu begynde med det første?

Arnold. Oh! gaae han Pokker i Vold. (i det han gaaer.)

Notarius. Som De befaler! — Skyldige Tiener. (gaaer.)

Mad. Arnold. Lad ham kun gaae! Jeg skal nok sætte Hovedet til Rette paa ham. — — Kommer mine Børn. Maaskee ere I de eeneste som glæder Eder over min Gienkomst.

Lindor. O min Moder! — O Juliane! Saa ere vi da lykkelige.

Juliane. Det haaber jeg, min Lindor! det haaber jeg vist.

Lindor. Adieu Hr. Major! — Nu skal vi dog ikke slaaes?

(Lindor, Juliane og Mad. Arnold gaaer.)

Majoren. O ja, har du Lyst. — For Satan! en forbandet Stræg. — Fanden skal tage mig, om jeg bliver een Time endnu i dette forbandede Huus.

Hanne. Stakkels Major! det er ogsaa sandt; at tabe strax saaledes en Pige! Veed De hvad: Jeg tænker, det var ikke ilde, om De tog mig.

Majoren. Dig? heller en Bombe her — (han peger paa Hovedet) end saadan en Qvinde!

(han gaaer.)

Hanne. En Bombe — jo, jo! ha, ha, ha.

(hun gaaer.)

Dækket falder.

Æres-Ordet

et Lystspil i fire Optoge

af C. H. Spies

oversat af Auditeur Albertsen.

Personerne:

Baron v. Storchenau, en afskediget Oberst

Baronesse v. Storchenau, hans Frue

Baronesse v. Waldheim, en ung Enke

Greve v. Lohenhausen

Grev Tillenheid

Baron v. Schønberg

Lisette, Baronessens Kammerjomfrue

Frands, Grevens Tiener

Nogle Tienere.

Q

. Optog.

(Baronesse Waldheims Værelse.)

1ste Optrin.

Baronesse v. Waldheim.
Baron Schønberg. Lisette.

(Baronessen sidder i sin Pudermantel allerede friseret ved Natbordet. Lisette er i Færd med at sætte nogle Blomster paa hende. Baronessen seer under denne Forretning utaalmodig i Speilet. Baron Schønberg staaer ved Siden af hende og hielper til med at ordne Pynten.)

Baron Schønberg.

Herhid Lisette, herhid med Rosen! her vil den klæde guddommelig!

Baronessen (opfarende.) Jeg beder Dem, bland Dem ikke i mine Ting. De forstaaer Dem slet ikke paa Damernes Pynt. Set Dem hen paa Sophaen, tag en Bog og læs noget, ifald jeg skal taale Dem her.

Baron Schønberg. Men jeg seer saa gierne til med og De kan sikkert troe — —

Baronessen. Marsch hen paa Sophaen, ellers — De kiender mig dog!

Baronen. Jeg sidder allerede, jeg sidder allerede! — — — taer De idag igien paa Ballet?

Broneſſen. Om De Naadigſt tillader det, ja!

Baronen. Og vil uden Trivl igien underholde Dem med Maſken i den ſorte Domino?

Baroneſſen. Rigtig Hr. Baron, rigtig!

Baronen, O malheureux, que je ſuis!

Baroneſſen. Hvad er det De ſtaaer og mumler.

Baronen. Intet, intet! (nærmer ſig Baroneſſen) tillad mig i det mindſte at jeg maae føre Dem paa Ballet?

Baroneſſen. Jeg behøver ingen Æresvogter, mindſt en ſaadan ſom De er Hr. Baron.

Baronen. Jeg vedder, den ſorte Domino vilde ikke have faaet dette Svar.

Baroneſſen. Kan være! (Liſette retter endnu beſtandig Hovedpynten; Baroneſſen ſtøder fortrædelig hendes Hænder bort, og river Blomſterne af) Min Hat! ſkynd ſig! hører hun ikke, min Hat!

Liſette (idet hun gaaer ind i et Sideværelſe.) Man behøver en Engle-Taalmodighed til at udholde dette!

(Baronen retirerer ſig hen paa Sophaen og læſer.)

Baroneſſen (ſtøttende ſig med Armen paa Toilettet, ſiaer for ſig ſelv.) Ubegribeligt, ſtedſe kun ham! Beſtandig kuns hans Billede! hvor

en! hvor munter! hvor mandig! og dog saa følsom, saa kold!

Lisette (ved Døren.) Deres Naade! hvilken Hat befaler De jeg skal bringe? den sorte? den gule? den —

Baronen (opfarende.) Den fra Mamsel Richter, om jeg tør bede, den klæder hende guddommeligt!

Baronessen (i Tanker.) Den første den bedste!

Lisette (bringer en Hat som hun sætter paa Baronessen.)

Baronessen (retter Hatten.) Bedre til venstre! — Endnu meere, — meere til Venstre, siger jeg, har hun da reent tabt sin Hørelse?

Lisette. Men min Gud! Deres Naade er og paa nogen Tid alt for sær.

Baronessen. Og hun paa nogen Tid alt for tosset, alt for dum, (seer sig i Speilet) smuk! allerkiæreste! nu kun en Stav i Haanden saa er jeg den naturlige Hyrdinde! mit sorte Faar er borte, Mirtil! har du ikke seet det? Akkurat saa! — — Bort med den! bort! hører hun igien ikke? Ned med den! ned med den! (river selv Hatten af Hovedet og kaster den paa Jorden og træder paa den) Nei! saa slet er jeg ikke bleven opvartet saa længe jeg har levet. Med Ildskuffen ved hun nok bedre at omgaaes end med

Haarenaale. Det er ikke længere til at udholde; hun kan være sig om en anden Tieneste; jeg vil ikke ærgre mig til Døde for hendes Skyld. Har hun forstaaet mig?

Lisette (i det hun tager Hatten op.) Net vel Deres Naade! (grædende) Jeg faaer vel et andet Herskab, værre kan det dog ikke gaae mig.

Baronessen. Mig ikke heller, mig ikke heller!

Lisette. Hvad vil da Deres Naade nu have paa Hovedet.

Baronessen. Intet, slet intet! nu hvad staaer hun nu og stirrer paa mig igien.

Lisette. Deres Naade vilde jo paa Ballet?

Baronessen. Vilde! vilde! som en Ugle, ikke sandt. Til Spot og Latter for Folk! jeg vil være allene, er ikke hiemme for Nogen.

Lisette. Meget vel!

Baronessen. Men kommer Grev Tillenheid, saa skal man melde ham.

(Lisette gaaer.)

2det Optrin.

Baronesse Waldheim. Baron Schønberg.

Baronessen (sætter sig ved siden af Baronen paa Sophaen.) Jeg beder om min Bog!

Baronen (leverer hende Bogen.) De vil altsaa læse?

Baronessen. Ja! thi jeg vil være allene.

Baronen. Det var meget forstaaeligt!

Baronessen. Det fornøier mig at De dog engang har forstaaet mig.

Baronen. Jeg skal altsaa gaae?

Baronessen. Jeg ønsker at være allene!

Baronen. Fort bien! Tillad mig alleneste, himmelske Julie, et eeneste Spørgsmaal.

Baronessen. Naar jeg ikke paa anden Maade kan blive Dem frie, saa spørg.

Baronen. Gaaer De i Dag paa Ballet?

Baronessen. Det beroer paa mit Luune.

Baronen. Plut á Dieu at det ikke maae forandre sig! jeg vil hiertelig gierne skikke mig efter det, hiertelig gierne, ei engang forlange et venligt Ansigt af Dem, gaae alleneste ikke paa det fatale Bal.

Baronessen. Og hvad kunde, hvad vilde dette gavne Dem Hr. Baron! jeg troer dog ikke — men af Deres flittige daglige Opvartning, af Deres hele øvrige Opfersel, er jeg næsten berettiget til at slutte at De maaskee endog — men jeg kan ikke troe det — det ville være alt for besynderlig, alt for latterlig.

Baronen. Og dog, Udvalgte, dog er det saa! jeg er au dernier point forelsket i Dem,

jeg kan ikke længere skiule det, jeg maae tilstaae Dem det og takker Dem tusinde Gange at De har ladet mine Følelser komme til Ord! jeg vil leve og døe for Dem! jeg var tilforn flygtig, men nu er jeg for evig fængslet (falder for hendes Fødder) her ligger jeg, her ligger Deres evige Slave. Afsig min Dom, hvad har jeg at haabe?

Baronessen (leende.) Er det muelig? Men det kan ikke være! hvor kunde De ogsaa lade saadant noget falde Dem ind?

Baronen. Croyez moi! jeg er forelsket, yderst skrækkeligt forelsket, uden Dem kan jeg ikke være til, ikke leve, og ægter De mig ikke om fire Uger, saa er jeg inden fem Uger død! Ja lee De kun, det er og bliver dog saa!

Baronessen. Staae op!

Baronen. Ikke førend De afsiger min Dom! Liv eller Død. Min Skiebne er i dette Øieblik i Deres Hænder! himmelske Julie betænk dette!

Baronessen. Staaer De ikke op Baron saa maae jeg forlade Dem. (Reiser sig fra Sophaen.)

Baronen (efter hende.) Bliv! jeg følger villig og gierne, kun afsig min Dom!

Baronessen. Er Det virkelig Deres Alvor?

Baronen. Diable m'enporte! mit heele, fulde, sande, bestandige evigvarende Alvor.

Baronessen. Saa beklager jeg Dem af mit ganske Hierte.

Baronen. O juste Ciel!

Baronessen. Men hvor kunde det dog falde Dem ind at forelske sig i mig, i en Kone af min Tænkemaade? hvor kunde De dog haabe at jeg enten ville eller kunne besvare Deres Tilbøielighed?

Baronen. Ach det er for gruesomt! er jeg ikke Baron? er jeg ikke Eier af en anseelig Formue?

Baronessen. Det er i mine Øine fordømt lidet! min Mand, om jeg ellers nogensinde skulde gifte mig igien, maae besidde Rigdomme her og her (viiser paa Hovedet og Hiertet) og der hersker — — tag min ikke min Friehed ilde op — hos Dem den yderste Armod!

Baronen. Mais bon dieu! —

Baronessen. Lad mig tale ud — som en af min salige Mands Slægtninge erholdt De Adgang i mit Huus og blev ofte gierne seet af mig, fordi De ved allehaande Byehistorier ved Deres Chroniqve scandaleuse bortsnakkede mit onde Lune, men aldrig kom endogsaa kun den fierneste Tanke om Kierlighed til Dem i mit Hierte, og hvor kunde De, der er heele Byens Cupido, alle smukke Pigers Tilbeder, vel ogsaa giøre Fordring paa min Kierlighed?

Baronen. Jeg tilstaaer jo hiertelig gierne at jeg var det; men siden jeg fattede Kierlighed til Dem har min hele Caracteer forandret sig; jeg gaaer til ingen, er kun der hvor De er, søger kun at behage Dem.

Baronessen. Forgiæves martre De mig Hr. Baron, vore Hierter vil aldrig harmonere!

Baronen. Altsaa er alt Haab tabt?

Baronessen. Alt, alt, og som Elsker maae jeg reent ud, frabede mig Deres Besøg i Fremtiden.

Baronen. O Cruelle! Veed De vel at De afsiger min Dødsdom.

Baronessen. Ha, ha, ha, saa stor en Romanhelt De end er, saa vil dog Deres Korage bevare Dem for en saadan Tanke.

Baronen. De troer altsaa ikke —

Baronessen. Nei jeg troer ikke!

Baronen. Godt! godt! De kiender mig endnu ikke! Jeg sværger Dem — — i Morgen nei i Dag endnu skal De høre fra mig! lev vel! lev evig vel! (løber bort.)

Baronessen. Adieu! min Compliment til alle smukke Piger!

Baronen (vender ved Døren tilbage.) Og De lader mig gaae? Veed De vel at det var mit faste Forsæt at styrte mig i Vandet.

Baronessen. Men som De dog nu allerede har forandret!

Baronen. Ja thi jeg vil først forsøge alt — vil besværge Dem, bede — — kan De ikke elske mig, saa hav i det mindste Medlidenhed, Medynk med mig!

Baronessen. Naragtige Mand! om jeg nu havde det, hvad hialp det Dem?

Baronen. Meget, meget — har De Medlidenhed og Medynk med mig, saa vil De og af Medlidenhed og Medynk ægte mig, og da er jeg lykkelig!

Baronessen. De fantaserer, gaae hiem, sov Rusen ud jeg haaber at see Dem i Morgen fornuftigere.

Baronen. Det er altsaa rigtig! det er afgiort.

Baronessen. Hvilket?

Baronen. At De fortrækker den fremmede Greve, den sorte Domino for mig?

Baronessen. Og om det nu virkelig var saa: hvad kunde De indvende derimod? Er jeg ikke frie? Uafhængig? har jeg lovet Dem Kierlighed eller Troeskab?

Baronen. Bien! tres bien! fort bien! — men han skal bøde for det! ikke saaledes Sur mon honneur, saa ustraffet opgiver jeg ikke mine Hensigter! jeg gaaer.

Baronessen. Megen Lykke paa Reisen.

Baronen. Jeg gaaer! thi De har jo forbudt mig Deres Huus?

Baronessen. Dersom De fremdeles opfører sig saaledes kunde det let skee!

Baronen. Vel! vel! jeg gaaer! jeg gaaer!

Baronessen. Nu saa gaae dog engang!

Baronen. Men veed De og hvor jeg gaaer hen?

Baronessen. De maae for mig gaae til den Tyrkiske Sultan, hvad gaaer det mig an!

Baronen. O det vil nok komme til at gaae Dem an! En Verité! jeg gaaer.

Baronessen. Begynder De allerede igien at gaae?

Baronen. Ja! ja! Jeg gaaer Sporenstreqs til — til — til den fordømte Greve — —

Baronessen. De? Ja det fattes kun! og hvad vilde De da hos ham? uden Tvivl erkyndige Dem om hvorledes han har sovet?

Baronen. Non Madame, Non! jeg vil fordre Satisfaction af ham! han maa enten aftræde Dem til mig og frasige sig alle Fordringer paa Dem, eller han maae slaaes med mig!

Baronessen (leer høit.) Aldrig havde jeg troet at jeg endnu idag skulde komme saaledes til at lee. Ja! kunde man kiøbe Kourage paa Apotekerne.

Baronen. Madamme la Barone! Jeg! jeg! (stamper med Foden og skynder sig bort men vender tilbage igien ved Døren) Jeg kan ikke forlade Dem (knæler for hende) Ak Helas! kan De da slet ikke elske mig?

Baronessen. Er Deres Heltemod allerede bortdunstet?

Baronen. O nei! sig allene, om jeg slet intet Haab har.

Baronessen. Slet intet!

Baronen. Eh bien! Nu skal De see om jeg holder Ord! Hevn være nu min Trøst! Jeg skal finde ham, om end hele Jordkloden skiulte ham. (stormer bort.)

3die Optrin.

Baronesse v. Waldheim (allene.)

Om han virkelig var saa gal! ak! han ogen Duel! sligt lader sig ikke tænke! — Han synes virkelig at være forelsket, og i saafald fortiener han ogsaa min Medlidenhed! — ja! ja! skienk ham den ganske, Julie! Er du ikke selv i samme Tilfælde? Meget sandsynlig vil ogsaa du blive at ynke og beklage! Nei, før døe, før forsmægte, end selv tilbyde mig, end tiltrygle mig Kierlighed! — — og har jeg ikke allerede giort det? gav jeg ikke Grev Tillenhrid Commission?

sy! det var svagt! — men han skal jo kun foresperge sig — kun sperge skal han! O jeg er saa fortrædelig, saa ærgerlig! jeg gad! jeg gad! Nu hvad da! — — ja dersom jeg selv vidste det! — —

4de Optrin.

Baronessen. En Tiener.

Tieneren. Oberste v. Storchenau og Frue!

Baronessen (fortrædelig.) Har da Kammerjomfruen ikke sagt ham at jeg ikke vil være hiemme?

Tieneren. Jo hun har! men Obersten har faaet at vide af Baron v. Schønberg at Deres Naade alligevel var hiemme.

Baronessen. O saa vilde jeg — — De ere velkomne!

(Tieneren aabner Døren.)

5te Optrin.

Baronessen. Oberst Storchenau. Oberstinden.

Baronessen (gaaer dem imøde.) Om Forladelse naadige Tante! De finder mig endnu i Neglige. God Morgen bedste Onkel!

Obersten. God Morgen (tager hende ved Haanden) kom dog hid og lad mig see paa Dem! hm! ja! rigtig. Mørke Skyer, alle Slags Uveir. Det maae have tordnet stærkt idag, Baron Schønberg fløi os forbie som en Stormvind og det var knap han vilde svare mig paa mit Spørgsmaal om vi fandt Dem hiemme?

Baronessen. De tar Feil, bedste Onkel! jeg har i det mindste ikke afstedkommet Uveiret!

Obersten. Nu, nu! lad saa være! — — Sig mig oprigtig, Niece: Blier der noget af? Faaer vi snart et Bryllup?

Baronessen. Med Baronen? i al Evighed ikke! Hvor kan nu saadant noget falde Dem ind?

Obersten. Bravo Niece! bravo! De har Ret. Det gaaer vel ikke mig an. Baronen er ogsaa en Cavaleer der vil giøre sin Lykke overalt! men hans luftige, vindige Væsen, hans hele Karakter hover mig ikke og lover intet godt Ægteskab, nu omstunder maae Mændene være taalmodige og yderst tolerante; thi der gives i Ægtestanden immer alle Slags at taale og bære! ikke Sandt?

Oberstinden. Du skal nu alletider have noget at hænge dig ved? Kom, kiere Niece, jeg har endnu ikke kyst dig. (Kysser hende heit og eftertrykkelig.) Men for Guds Skyld, du seer saa bleg ud? Er du maaskee syg?

Baronessen. Jeg var den hele Nat ikke vel!

Oberstinden. Nu der har vi det! at du maaskee nu bliver syg, det er Følgen af den uophørlige Dansen! har du da allerede taget noget ind? et antispasmatisk Pulver eller Mavedraaber? Lad mig engang føle din Puls, jeg forstaaer mig saa nogenlunde derpaa! (Føler Pulsen.) Ja! ja! rigtig! den slaaer eschafert. Du er bleven for varm. Læg dig heller til Sengs!

Baronessen. Det vil ikke blive saa farlig! (Til Obersten.) Befaler min Onkel ikke at sette sig ned? hvorledes gaaer det?

Obersten. Slet! Misserabelt! jeg kommer for at tage Afskeed med Dem. Jeg vil ud igien paa mit Gods.

Oberstinden. Ja tænk engang, Niece! han vil bort igien (hemmelig) og jeg vilde dog saa gierne blive her noget endnu!

Baronessen (til Obersten.) Aa De maae ikke forlade os saa snart!

Obersten. Som jeg siger! Jeg reiser endnu i denne Eftermiddag!

Oberstinden. Men en Uge, Gamle! kunde vi dog nok blive endnu og nyde de smukke Festins!

Obersten. I denne Eftermiddag reiser jeg! forstaaer du mig! og vil du ikke reise med, saa kan du blive her, jeg finder nok en derude, som

vil forbrive mig Tiden; men dette siger jeg dig: kom siden ikke meere for mine Øine eller jeg lader Porten slaae i før din Næse.

Oberstinden. Nu, nu! kiere Oberst! jeg meente det jo ikke saa slemt!

Obersten. Du skal intet meene, intet ville! Du skal lyde! som en Kone hør og bør. Du veed desuden at jeg i mit Huus fordrer strikte Subordination.

Oberstinden. Hvad det dog er for et Kors. (Hemmelig til Baronessen.) Var da din salige Mand ogsaa saa brutal?

Baronessen (smilende.) Intet mindre, bedste Tante! (Til Obersten.) Staaer da denne Bye Dem saa ilde an?

Obersten. Ilde! meget ilde! Overhovet det passer Byen sig slet for gamle Folk! Jeg elsker Rolighed og den finder man ikke hos Eder. I giør Dag til Nat og Nat til Dag, og om man endogsaa ikke vil følge denne fordømte Mode, saa kan man dog ikke faae et Øie til for den evige Rumlen, den Færsel og Skrigen. Eders Festins, deres Redouter, dem skulde Dievelen have, der lader man sig træde, støde og puffe, for at see en Hob Phantaster hoppe omkring! vil jeg saa dette paa Landet, saa giver jeg mine Bønder en Tønde Øll, de danser og springer Tusinde Gange høiere og lader dog mine Fødder og Ribbeen i Roe!

Baronessen. Der er stor Forskiel imellem Dansen og Springen!

Obersten. Rigtig, kiere Niece! rigtig, en mægtig Forskiel. I danser som Traad-Dukkerne man sælget paa Markederne. Alting dreiet! Alting tvungent — — Armene i Veiret! Foden udad! herhen! derhen et Trin! (danser nogle Trin) men mine Bonder de hopper og springer som det falder dem ind! heida! (klapper med Hænderne og dreier Oberstinden nogle gange omkring.) O Vee! o Vee! (sætter sig og gnider sine Been, til Oberstinden.) Gertrud! det er Tid at vi reiser. See! Podagraen har allerede mældt sig!

Oberstinden. Hvorfor giør du saadanne Stræger, det skader dig ikke. Men hvad jeg vil bede dig, bedste Oberst, og hvad jeg allerede saa ofte har bedet deg om, er at du, i det Ringeste naar andre hører det, ikke vil kalde mig Gertrud!

Obersten. Hvorfor da det?

Oberstinden. Jeg kan nu engang ikke lide det, bliver bestandig rød over mit hele Ansigt, ikke sandt Niece, det er saadant et gammelt Navn?

Obersten. Død og Helvede! hvad det nu at-

ter er et fordømt Indfald! Hvorfor har din Fader da ladet dig døbe saaledes?

Oberstinden. I Sandhed, den gamle Mand, den Heisalige er nu hos Gud, forstod det ikke bedre, levede han endnu, jeg skulde ikke slippe ham førend han havde givet mig et andet Navn. Der ere nu saadanne smukke Navne i Mode! saa nydelige! saa allerkiereste! Lina, Jane, Riche, Fiche, Riche, Jette, Hanne, Jenne, Nette!

Obersten. Plette! Sprette! Ei saa vilde jeg! — men sig mig dog, I fordømte Mode-dukker! hvad det er for en Navn Nette?

Oberstinden. Nette? er egentlig Nannet-te, eller paa bredt Dansk Ane! Du seer altsaa at: —

Obersten. Jeg beder dig hold din Mund; ellers løber Galden over paa mig. Jeg vilde dog, ved Gud! heller hedde Ane end Nette, det er jo at skamskænde et ærligt Navn! O du fordømte Mode! — Nei Hans hedder jeg, Hans lever jeg og Hans vil jeg døe, og den som kalder mig anderledes, lægger jeg imellem Øinene. Læg Mærke til dat Gertrud, hører du, og kom mig aldrig med dit fordømte Jean!

Oberstinden. Nu igien Gertrud! (Til Baronessen der imens er faldet i dybe Tanker.) Kiere Niece! hielp mig at optænke et andet Navn isteden for det afskyelige Gertrud!

Baronessen. Gertrud? Bie lit, bedste Tante! Trude! Trude! ja der har vi det. Trutte!

Oberstinden. Ja rigtig! (overmaade glad) Trutte! Trutte! (Til Obersten.) O bedste kiereste Mand! giør mig den Glæde! den Fornøielse! kald mig herefter, Trutte! vil du? Ja?

Obersten. Hvorfor ikke? en Kalkonskhøne hedder jo paa Tydsk en Truthühne, jeg behøver altsaa kun at tænke paa vore Kalkonskehøns hiemme, og skulle jeg ogsaa forglemme det, saa vil dog dit Ansigt erindre mig om vores Kalkonske-Hane.

Oberstinden. Hvad? har jeg da en Kobberkoleur? har jeg —

Obersten. Nu! nu! har du just ingen Kobberkoleur saa er du dog inpertinent rød. Atter et Udtryk, som jeg har lært her i Byen! Jeg gik igaar en Tour med Capitain Igelstein, der møtte os en smuk Pige! Skade for den Pige, at hun har røde Haar, sagte jeg, Haarene ere ikke røde, svarede Capitainen, men kun inpertinent blonde (leer) ha, ha, ha! just saaledes som Ane og Mette!

Oberstinden (der imidlertid seer sig i Speilet. Jeg har sminket mig lit for stærk! ja, ja! (Til Baronessen) Niece! jeg har nok dyppet

for dybt i Sminke-Æsken, det er nok ikke gnedet vel ud!

Baronessen (betragter hende.) Ak hvad skader det? (Til Obersten.) Troe mig, bedste Onkel! for et Par Skilling Rouge er i vore Dage meere værd end for Hundrede Tusinde Gylden Brillanter!

Obersten. Jeg troer det gierne! og da man desuden nu betragter Fruentimmerne som korante Vahre, saa handler Forældrene som Kiøbmænd, betragtet ganske Ret i at de rette sig efter Kiøbernes Smag, der hellere lide et lakeret end et Naturligt Ansigt. Men min Gamle der er allerede solgt; Jeg var Kiøberen og jeg forlanger raae simpel Natur, ikke Lak! Kom hid Trutte. (Tager et Tørklæde op.) See saaledes behager du mig ikke! men saaledes (Tørrer Sminken af hende.) Er du min gamle ærlige brave Kone! (Kysser hende.) Og nu ingen suure Miner! Du veed jeg kan ikke lide det!

Oberstinden (skynder sig til Toilettet.) Ak min Gud! hvor seer jeg ud? bleg som en Død! (Til Baronessen.) Hold et Øieblik den Gamle med Snak, at han ikke mærker det, jeg maae sminke mig igien; jeg kan umuelig saaledes vise mig for Folk. (Skotter hemmelig til Obersten og sminker sig paa nye.)

Baronessen (til Obersten.) De vil altsaa virkelig forlade os?

Obersten. Ja! Niece, ja!

Baronessen. Tillader De det, saa reiser jeg maaskee med Dem!

Obersten. Ja! hierteligt gierne, kiedste Niece! jeg vil beværte Dem saa godt jeg kan og formaaer! Landlivet vil sikkert behage Dem, ingen skal genere Dem; De kan staae op med Solen; kan bade Dem i Floden, eller gaae barfodet at spadsere i Duggen paa Engen, eller —!—

Baronessen (leer.) — —

Obersten. De leer? Nu! hover dette Dem ikke, saa kan De ogsaa sove indtil Solen gienner Dem af Sengen, kan imod Aften gaae lidt ud i Skoven og lede efter Championer. De leer igien! o det vil blive en hellig Fornøielse for Dem, man kan med det samme lege Skiul! — og Festins vil jeg ogsaa give Dem, hvor De ikke skal staae Fare for at faae Deres Føder traadt itu eller Deres Ribbeen knusede! Ja, Niece! De reiser altsaa med? Deres Haand paa det!

Baronessen. Giv mig blot en kort Betænkningstid, saa skal jeg sige Dem hvad jeg har besluttet! Jeg vil kun blot forinden tale med Grev Tillenheid som jeg venter.

Oberstinden (træder frem.) Hvorledes? hvad hører jeg Niece! du vil følge med os paa

Landet, det er jo allerkiereste! det er chermant!

Obersten. Rigtig! det er brav. Jeg vil da indbilde mig, De er mit Barn, min Datter, og ret gotte mig paa mine gamle Dage. (Betragter Oberstinden nøie.) Trutte! kom engang nærmere Gertrud, hører du ikke? Du skal komme hid til mig.

Oberstinden (nærmer sig langsomt.)

Obersten. Lad mig dog see! — Sig mig engang, du gamle tossede Hampeheile! skal jeg ikke bande dig? ikke larme? ikke klamres med dig? Hæ? hvorledes seer du nu ud igien? Jeg troer, Gud forlade mig, Kone! Sminken voxer paa dit Ansigt som Svampene i Skoven (tørrer Sminken eftertrykkelig af) og prøber det endnu engang, saa skal du faae noget andet der. Forstaaer du mig! — Nei det er Tid jeg forlader Byen. Konen blev Gudsdød ellers endnu den største Modetaabe. Forestil Dem Niece hvad hun igaar havde fundet paa! Vi kommer om Aftenen hiem fra Redouten! lam og krum længtes jeg hiertelig efter Roe, med eet udbreder sig en fatal Lugt i det hele Værelse, der kunde have bragt en Død til Live. — — Jeg søger Stuen op og ned, skielder allerede paa Verten. Endelig kommer Hemmeligheden for en Dag, der har den taabelige Qvind faaet noget Indiansk Katteskarn forærende

des af en anden Dame. En Lugt jeg ikke kan udstaae!

Oberstinden. Viste jeg da det! den er jo sund, styrker Nerverne!

Baronessen (med et Smiil.) Hvad var det da egentlig?

Oberstinden. Muskus Bisam var det! bedste Niece! og den gier han et saadant afskyeligt Navn!

Obersten. Jeg kan for min Død ikke lide den fordømte Salve og Smørrelse!

Baronessen. De har Uret, bedste Onkel! thi seer De, det er nu engang afgiort at ethvert Menneske har sin særegne Naturlugt.

Obersten. Naturlugt hvad er nu det igien for et Modeord? Naturlugt? har jeg mine Levedage nogensinde før hørt noget herom!

Baronessen. Muligen De aldrig har hørt dette Ord, men Tingen selv kan dog ikke være Dem ubekiendt. En lugter af Viin, en anden af Øll, den tredie af Tobak, den fierde af noget Andet, kort enhver har sin egen Lugt —

Obersten. Det er sandt! jeg erindrer endnu selv at der ved mit Regiment stod en Fændrik, der bestandig lugtede af Suurkaal.

Baronessen. Ja seer De, er det altsaa ikke billigt, at man ved vellugtende Ting søger at

fordrive danne ofte modbydelige Lugt, for ikke at blive modbydelig og ubehagelig for andre.

Obersten. Basta. Men saa vælger man saadanne Ting der ikke er nogen enkelt Person modbydelig. Jeg vil Tusindegange heller lugte Viin, Øll, og Suurkaal, end de fordømte Muscus Katte.

6te Optrin.

De Forrige. En Tiener.

Tieneren. Grev Tillenheid!

Baronessen. Lad ham komme ind.

(Tieneren gaaer.)

7de Optrin.

De Forrige. Grev Tillenheid.

Baronessen (munter.) God Morgen bedste Svoger!

Grev Tillenheid (kysser hendes Haand, gaaer derpaa til Oberstinden.) Underdanigste Tiener naadige Tante! (Til Obersten.) Hr. Oberst! jeg er Deres Allerydmygste!

Obersten. Servus! Servus! Hvor gaaer det Hr. Greve? hvorledes befinder De sig?

Baronessen. O, stille, stille med Complimenter! om Forladelse, Hr. Onkel! jeg har

noget vigtigt at tale med min Svoger! tillader naadige Tante! kun et Øieblik, (fører Greven hen til en Side.)

Obersten. Meget vel Niece, meget vel! jeg vil imidlertid anstille en liden Undersøgelse.

Oberstinden. Kom mig ikke nærmere eller jeg skriger Gevalt.

Obersten. Det vil intet sige! jeg faaer nok Fingre paa det (setter sig paa Kannopeen, Oberstinden lister sig hen til Toilettet og sminker sig igien.)

Baronessen (i Samtale med Greven.) Alt det intereserer mig ikke. Sig mig blot var De hos Grev Lohenhausen?

Grev Tillenheid. En heel Time, og kommer just nu fra ham!

Baronessen. Nu? og?

Grev Tillenheid. Nu? hvad saa videre?

Baronessen (fortræden.) Hvor kan De endnu spørge saaledes! hvad gav jeg Dem i gaar i Commission?

Grev Tillenheid. Ja saa! — Jeg har punctlig forrettet mit Ærende!

Baronessen. Nu! kun videre! videre!

Grev Tillenheid. Førend jeg fortæller videre, maae jeg først giøre Dem et Spørgsmaal!

Baronessen. Saa skynd Dem da at spørge.

Grev Tillenheid. Elsker De, bedste Svigerinde! virkelig Greven?

Baronessen (vikker ham paa Panden.) Hvad det nu igien er for et tosset Spørgsmaal.

Grev Tillenheid. Men som De dog uomgængelig maae besvare mig, førend jeg kan fortælle Dem mere! Nu? elsker De virkelig Greven?

Baronessen. Elsker? elsker? man forelsker sig ikke saa snart! maaskee! maaskee kunde jeg — bedste Svoger, fortæl dog videre!

Grev Tillenheid. Jeg kiendte Greven førend han reiste Udenlands. Han var ei allene elskværdig men tillige fornuftig, han er nu dobbelt elskværdig, dobbelt fornuftig siden sin Hiemkomst.

Baronessen. Altsammen got! jeg fandt ham ogsaa saaledes. Men han er maaskee allerede givt?

Grev Tillenheid. Nei! Endnu ikke!

Baronessen (glad.) Endnu ikke? Gud skee Tak! Elsker han en anden?

Grev Tillenheid. Ikke heller det!

Baronessen. Ei heller det (i frydefuld Affect) saa er han endnu frie? endnu ubunden?

Grev Tillenheid. Endnu frie, endnu ubunden.

Baronessen. O herlig, herlig! vidste De; hvor kier, hvor behagelig denne Efterretning er mig!

Grev Tillenheid. Jeg frygter den snart ikke vil være det meere!

Baronessen (frygtsom,) Hvorledes det!

Grev Tillenheid. Denne smukke, elskværdige, fornuftige Greve, har med alle disse store Egenskaber det besynderligste Luune af Verden.

Baronessen. Og det er?

Grev Tillenheid. Han vil, saa forsikrede han høitidelig, aldrig ægte en Dame.

Baronessen (fortrydelig.) Hvad det er for et besynderligt Indfald! saa vil han følgelig aldrig gifte sig.

Grev Tillenheid. Jo han vil, og føyer just nu Anstalt dertil.

Baronessen (meget fortrydelig.) Med hvem da altsaa?

Grev Tillenheid. Jeg siger Dem forud, De vil forundre Dem: med den første den bedste Bondepige han træffer paa, og som han kan lide.

Baronessen. De vil fixere mig, det er ikke muеligt.

Grev Tillenheid. Paa min Ære Svigerinde, det er Sandhed! jeg har, sagde han til mig, giennemreist den halve Verden, har besøgt alle Selskaber, lært at kiende alle Damer, og troe, min Ven, jeg fandt ingensinde een jeg vilde ønske at kalde min Kone!

Baronessen. Men hvad i Verden har den Mand at indvende imod os Damer?

Grev Tillenheid. Alting! alting! de ere ham allerede fra Ungdom af for fordervede til at kunde blive Koner. Givte sig kun med dem der kan opsette den bedste Egteskabs-Contract for at kunde leve beqvemmere og koqvettere bedre! de tænker ikke paa deres Børns Opdragelse, men kun paa Spill, paa Pyndt, de —

Baronessen. Jeg beder Dem hør dog op, (ved sig selv) og dog giør denne Tænkemaade mig ham endnu agtværdigere! (til Greven) hørede De da ikke Samtalen paa Redouten?

Grev Tillenheid. Jo! han roste de herværende Damer fortrinligen, tilstod mig oprigtig, at et Fruentimmer, masqveret som en venetiansk Dame næsten havde fortryllet ham.

Baronessen (fornøyet.) Sagde han virkelig det?

Grev Tillenheid (uden at lade sig afbryde) havde næsten bragt ham til at vakle i sin Beslutning, men, føyede han til, hun har endelig tydelig forraadt at hun var en Dame eller i det ringeste et Fruentimmer fra Staden, og kan aldrig blive min Kone.

Baronessen. Men hvorfor ikke da?

Grev Tillenh. Fordi han engang har sadt sig i Hovedet at han vil have en Bondepige. Denne,

siger han, er endnu uskyldig. Vel raae, men dog uforDærvet. Jeg vil opdrage hende efter min Smag, hun vil kun leve for mig og mine Børn.

Baronessen. Den Mand giør sig med denne Tænkemaade latterlig hos den hele Verden.

Grev Tillenheid. Det kan være; men han hæver sig kiækt over hele Verden.

Baronessen (gaaer eftertænksom op og ned.)

Grev Tillenheid. Svigerinde, skulle jeg ikke giette Deres Tanker?

Baronessen. Vanskelig! —

Grev Tillenheid. Og dog! De ønsker i dette Øieblik at De var en Bondepige?

Baronessen (leende.) Et tosset Indfald, og dog vel muelig! men jeg troer De har blot opdigtet den hele Spøg, for at qvæle mig.

Grev Tillenheid. Alvorlig Svigerinde! jeg fixerer Dem ikke.

Baronessen. Har han da allerede valgt sig en Bondepige.

Grev Tillenheid. Endnu ikke; han laver sig just til en Reise, og vil søge sin tilkommende Kone blandt Bønderne, da han ikke har fundet fundet hende mellem Damerne; han bad ydermere at jeg vilde følge ham til Grændsen.

Baronessen (med Affect.) O giør det, bedste kiæreste Svoger, giør det! De vil derved nem=

delig forbinde mig! Jeg vil takke Dem derfor saalænge jeg lever.

Grev Tillenheid. Jeg skal følge ham? og hvad vinde De derved?

Baronessen. O meget, bedste Greve, meget! der faldt mig just en herlig Tanke ind! den er Guld værd, hvis den kan udføres. Men jeg maae forinden være forvisset om at De reiser med. Nu? følger De Greven?

Grev Tillenheid. Naar jeg dermed kan giøre Dem en Tieneste.

Baronessen. Ja! ja! en stor Tieneste.

Grev Tillenheid. Godt! her er min Haand! jeg reiser med.

Baronessen. Godt! herligt! men nu — (tænker efter.)

Grev Tillenheid. Jeg er ret begierlig efter at erfare hvad De der penser paa.

Baronessen. Bie kun! bie kun! den Ting er med alt det ikke saa let! alle mine Ideer ere endnu forvirrede, jeg maae først ordne dem.

Grev Tillenheid. Saa giør det kun geschwindt, thi jeg plages forskrækkelig af Nysgierrighed.

Baronessen (med Pegefingeren paa Panden.) De følger altsaa Greven?

Grev Tillenheid. Efter Deres Befaling, og da jeg har givet Dem mit Parole.

Baronessen. Greven er kun lidt bekiendt her i Landet?

Grev Tillenheid. Lidet eller slet intet, han reiste allerede i sit 20 Aar med sin Onkel til England.

Baronessen. Han kiender ikke min Onkel Obersten?

Grev Tillenheid. Hvor skulde han have giort hans Bekiendskab!

Baronrssen. Mig kiender han ikke heller!

Grev Tillenheid. Derfor kan jeg ikke indestaae Dem.

Baronessen. Sikkert ikke, jeg maae dog sige Dem at jeg var den Maske han saa meget reste i Deres Nærværelse.

Grev Tillenhied. Og han skulde ikke kiende Dem?

Baronessen. Nei! thi jeg tog ingen Tid Masken af! gav ham ikke det ringeste Vink om, hvem jeg var eller kunde være! følgelig — (klapper i Hænderne) jeg har det! jeg har det! nu er alting rigtig.

Grev Tillenheid. Himlen være lovet! saa faaer jeg noget ogsaa at vide

Baronessen. Strax! strax! men for det første maae vi afgiøre det med min Onkel! (løber hen til Obersten) bedste Onkel!

Obersten. Nu! ere I færdige? I har havt

meget at tale sammen om; jeg og min Gamle her havde nær faldet i Søvn over det!

Oberstinden. Nu? Reiser du med Niece?

Baronessen. Ja bedste Tante jeg reiser med!

Obersten. Og bliver hos os?

Baronessen. Dette tør jeg endnu ikke med Vished love, jeg har, bedste Onkel! forinden ret mange Betingelser eller snarere Benner.

Obersten. Nu ud med dem! hvad der staaer i min Magt, skal ikke blive Dem nægtet, og finder De vores Naturlugt der ude modbydelig, saa staaer det Dem frit at parfumere Deres Værelse som De vil, kun den Indianske, samt alle dens lige frabeder jeg mig, om jeg ellers skal besøge Dem: Nu! Betingelsen?

Baronessen. De kiender dog Grev Lohenhausen? eller i det mindste hans Familie?

Obersten. Ham ikke! men Familien — ja den kiender jeg! en brav, anseelig, gammel Familie! min General heed ogsaa Lohenhausen, han qviterte siden efter, og fik en riig Kone — er denne maaskee hans Søn?

Baronessen. Rigtig bedste Onkel rigtig!

Oberstinden. Ja! ja! den Lohenhausiske Familie er et godt gammelt Huus! i min Tid var en Lohenhausen Stifts Dame, og hendes Brødre prøvedes samme Tid i den tydske Herreorden!

Obersten. Skal du nu ogsaa snakke i med. videre Niece! videre!

Baronessen. Denne Grev Lohenhausen, kom efter en Tolv Aars Fraværelse nyelig tilbage fra sin Reise. Han besøgte Festinerne, kom paa Redouten, jeg saae ham der, talte med ham, og — og — bedste Svoger! fortæl det videre!

Obersten. Ha! ha! jeg mærker Lunten, glæd dig Gamle, der er et Bryllup paa Tapetet! — Nu Greve!

GrevTillenh. Min Svigerinde saae Greven!

Obersten.. Det veed jeg allerede!

Grev Tillenh. Talte med ham!

Obersten. Det veed jeg ogsaa!

Grev Tillenh. Og — —

Obersten. Rigtig, ved Ogget bliver vi staaende!

Grev Tillinh. Og fandt ham behagelig, endelig elskværdig! Er det saaledes Ret Svigerinde?

Baronessen. Ja dog! giør det kun kort.

Grev Tillenh. Hun talte med Greven bestandig masskeret; lod ham aldrig vide hvem hun var, og da hun erfoer mit Bekiendskab med ham, saa gav hun mig igaar Commission at udforske hans Tanker, og saa uden om at føle mig for hos

ham, hvorledes Damen en Masqve behagede ham?

Obersten. Ah ha! Det var altsaa Deres Raport De nu aflagde! Hvorledes lyder den?

Grev Tillenh. Greven finder den ubekiendte Maske meget indtagende! Taler med Henrykkelse om hendes Forstand! — —

Obersten. Gamle! Gamle! Saa snart vi kommer hiem maae du feie Anstalt til at skaffe os det Kostbareste og Bedste der er at faae. — Jeg vil, jeg maae giøre jeres Bryllup! O! der skal gaae til! der! der! — — bie kun! bie kun! der skal den ene Høitid fordrive den anden! og jeg er Brudens Fader! jeg fører dem til Brudeskammelen, staaer hos dem, naar Præsten sammenføier de skiælvende Hænder, seer deres Glæde, deres Henrykkelse, glæder mig med dem, og, og (med afbrudt Stemme) og græder med dem — —

Baronessen. O! bedste Onkel! vi er endnu langt fra Maalet! Tillad min Svoger at vedblive Fortællingen.

Obersten. Hvad? har Tingen en Hage! Ah! der maae vi hielpe. Brylluppet giver jeg ikke slip paa, ingenlunde. — Bryllup maae vi have! Behag at blive ved, Hr. Greve!

Grev Tillinh. Han talte endnu mere om den ubekiendte Dame; men forsikrede mig til

Slutningen paa den heitideligste Maade, at han aldrig vilde ægte en Dame.

Oberstinden. Ingen Dame. Den ulyksalige Mand. Ingen Dame! Han vil altsaa aldrig giste sig?

Gr. Tillenh. Jo, bedste Tante! han vil imorgen den Dag ægte den første den bedste Bondepige, der kommer han imøde!

Oberstinden. Hvad! Grev Lohenhansen en Bondepige? Du milde Gud! jeg er saa forskrækket at jeg skiælver over mit hele Legeme! Nei! nei! man maae ikke tillade at en Greve saa jafskyelig misallierer sig. Familien maae underrettes derom. Den stakkels Familie! Jeg forestiller mig i Tankerne deres Altaration. Jeg var dødsens om jeg oplevede sligt med nogen af mine.

Obersten. Er du færdig? Videre kiere Greve! videre. Selsomt nok sagtens, men man maae dog høre Mandens Grund!

Gr. Tillenh. Han har ingen anden end den: at vor Tids Damer ikke behage ham, fordi de ere lutter Pynt og Mode, og derfore ingen Tid have tilovers til at elske deres Mand og opdrage deres Børn.

Obersten. Der har vi det. Nu! er det ikke bestandig mine Ord? Det er Knuden. Bliv

kun saaledes ved at sminke, pudre og pærfumere Jer, at spille, pudse, narres og danse den hele Dag igiennem, J skal nok faae at see hvad Følgen vil blive. Natur bliver Natur! Man vil spadsere Jer forbie, opsøge den blandt Bønderne, og J vil blive nødt til enten at give jerre Døttre til lige saadaune Fantaster og Modedukker eller og J maae stifte Klostere for at de paa deres gamle Dage kan besynge jerres Daarskab.

Oberstinden. Bedste Oberst! De overdriver det!

Obersten. Ja det lader sig nok overdrive? Bekræfter ikke Erfaring det?

Oberstinden. Ulykken er nu dog ikke skeet endnu! Gud vil vel oplyse ham!

Gr. Tillenh. Neppe. Greven handler efter Grundsætninger.

Baronessen. Lad De kun Tingen gaae sin Gang, min Tante! Jeg haaber at forebygge Ulykken, og at oplyse Greven.

Oberstinden. Gud give det, thi det giør mig virkelig ondt for den stakkels Mand! Slige Misallianser bringe aldrig Lykke og Velsignelse. Man har Exempler nok derpaa! For mange Aar siden givtede Grev Porsten en Kroekone, og to Aar derefter revnede hans Mave. Baron Helmhær levede ikke heller længe med sin Kiøbmands Datter! han døde af Tæring! Bedste

Greve! giør ham dette kun begribeligt, en saadan Ugudelighed tager aldrig en god Ende.

Baronessen. Jeg har en herlig Plan til hans Omvendelse! men jeg behøver til at udføre den, al Deres Hielp, den jeg ogsaa med Vished lover mig! Grev Løhenhausen har anmodet min Svoger, om at giøre sig Selskab paa Reisen, paa hvilken han vil oplede sig en Bondepige til Kone.

Oberstinden (til Grev Tillenheid.) Giør for Guds Skyld ikke det! bland Dem ikke heri! De lægger Dem ud med heele Familien, og De kan dog ikke vide om disse ikke engang kunde være Dem til nogen Nytte.

Baronessen. Hør kun, bedste Tante! jeg haaber De vi billige alt. Svoger følger Greven; bringer ham som af en Hendelse til Onkels Gods, hvor vi imidlertid ogsaa ere ankomne. Jeg og De, bedste Tante! og Onkel forklæde os da strax som Bønder. De ere mine Forældre, jeg Deres Datter. Min Kammerjomfrue kan forestille Tienestepige. Vi tage i en Skynning en eller anden af Deres Bygninger der ligner et Bondehuus, i Beboelse, og vente der Greven og min Svoger.

Obersten. Paa min Siel ikke saa ilde udtænkt! Den Spøg giør jeg med! ha, ha, ha! Saa kommer der dog endnu et Bryllup ud af

det! Han vil giøre Dine! Veed du hvad, Niece: jeg forestiller saa en gammel Korporal, en Invalid, thi jeg frygter jeg ikke saa ganske vil kunde aflægge mit militære Væsen; og du Trutte! er da Frue Korporalinde, har saaledes ogsaa en Caracteer i hvilken du ikke saa ganske behøver at aflægge din adelige Air.

Oberstinden. Alt vel og godt! af Kierlighed til dig og for at rædde Greven fra saa gyselig en Ulykke, Alt i Verden. Men jeg beder Jer dog at overveie: om det heele Antog ogsaa kan skikke sig for en Dame.

Obersten. Ah hvad skikke sig! Skikker da ogsaa Jeres Maskerader og Redouter? Paserede ikke endnu igaar Bønder og Bønderpiger os forbie? og viiste du mig ikke Grevinde Lillienstein end ydermere maskeret som en Tiggerske? Hvilket skikker sig bedst, en Tiggerske eller en Bondepige?

Oberstinden (gaaer op og ned.) See kun, min gode Gamle! dersom jeg kun — —

Obersten (træder tilbage.) Du! Tre Skridt fra Livet med din Katte-Lugt — — Stinker mig ikke endnu bestandig den Kone som en levende Bisamkat! Saa snare vi kommer hiem kiør jeg ud med dig i Dammene for at du kan faae den fatale Byelugt reent toet af dig.

Baronessen. Bedste Onkel! forglem ikke over denne lille Trette vores Reise.

Obersten. Rigtig Niece! Nu, jeg er strax færdig. Lav Dem kun til, saa skal vi snart komme afsted.

Oberstinden. Børn! Børn! Jeg har endnu Tusinde Betænkeligheder. Hvorledes —

Obersten. Dine Betænkeligheder og Tvivl vil vi snart hæve! kom kun nu! I Eftermiddag vil du paradere som Frue Korporalinde! Adieu Niece!

Baronessen (som følger dem.) Bedste Tante! De kommer dog snart?

Oberstinden. I Øieblikket. Giør dig kun reisefærdig! (hemmelig) og glem ikke Sminken. (Gaaer tilligemed Obersten.)

Baronessen. Er De her endnu kiere Svoger? Hurtig hen til Greven, lov ham at De vil følge med ham. Men paaskynd Forretninger, og reis først i Eftermiddag, for at vi kan have nogle Timer forud: Lad mig see De giør Deres Sager godt. Paa Deres Rolle hviler det Heele.

Grev Tillenh. Skal jeg reise med, saa maae jeg virkelig ogsaa først bringe nogle vigtige Forretninger til Ende. Jeg vil altsaa, for ikke at blive opholdt, skrive til Greven og udbede mig hans Svar.

Baronessen. Nei vel, gaae nu kun, Apropos, Hr. Svoger! jeg skal skikke en til Landsbyen, der kan sige Dem, hvor vi ere at finde. De er dog vel bekiendt i Rullerup?

Grev Tillenh. O ja! Men om nu Greven, førend vi kommer til Rullerup, finder en Pige der staaer ham an? hvad giør vi saa?

Baronessen. Det vilde være en fatal Streg! Det maae vi see at forekomme! — Det — Ah der er ikke saa let Tid paa smukke Piger i vor Egn. Gaae kun, ellers reiser Greven bort uden Dem, og saa var vores hele Plan kulkastet.

Grev Tillenh. (kysser hendes Haand) Til vi sees igien. De venter dog paa Efterretning?

Baronessen. Det forstaaer sig! vi maae dog vide om De sikkert kommer!

Grev Tillenh. Vel! Kommer jeg ikke selv, saa skal jeg i det mindste sende Grevens Svar.

(Gaaer.)

8de Optrin.

Baronessen. Lisette.

Baronessen. Lisette! Lisette!

Lisette (kommer.)

Baronessen. Vi var før i Trette! Nu? er det godt igien? Blive vi sammen?

Lisette (kysser hendes Haand.) O hiertelig gierne. Jeg havde dog alligevel maattet forladt Dem med Taarer.

Baronessen. Saa skynd sig og pak ind, vi reise om en halv Time til min Onkels Gods.

Lisette. Strax Deres Naade! strax! Hvad befaler Deres Naade?

Baronessen. Ja der maae jeg selv være paa Raad med. Vi behøve mangehaande Ting, hun maae ogsaa have en Klædning. Kom kun med i Garderoben! Vi have ingen Tid at spilde. (Skynder sig bort med Lisette).

Andet Optog.

1ste Optrin.

(Grev Lohenhausens Værelse.)

Grev Lohenhausen. Frands.

(Grev Lohenhausen gaaer med en Bog i Haanden op og ned, Frands pakker i Baggrunden Klæder i en Kuffert.)

Frands.

Der ved jeg nu atter ikke at hielpe mig, hvem siger mig nu om Frakken er simpel eller ikke simpel? Knapperne glimrer gevaltig! jeg vil heller ikke spørge mig for. (træder frem og holder Frakken foran sig) naadige Herre!

Gr. Lohenh. Nu?

Frands. Er denne Frakke simpel eller ei?

Gr. Lohenh. Til visse er den det!

Frands. Jeg kan altsaa pakke den ind?

Gr. Lohenh. Nu ja! troer du da, naar jeg reiser paa Landet, jeg vil see ud som en Skolemester?

Frands. Meget vel naadige Herre! Meget vel!

Gr. Lohenh (som vedbliver at læse, efter en Pause.) En herlig Pige! ganske ef-

ter min Smag! men desværre kun et Ideal! (kaster Bogen fortrædelig hen paa Bordet) hvad hielper det altsammen? jeg finder dog ingen der meener det reedelig med mig; der saa ganske lever og er i mig; elsker mig for min egen Skyld; finder sin Lykke i min Lykke, sin Forneielse i min Forneielse; der kun pynter sig for at sækkes mig. O jeg finder ingen saadan Pige. De er alle tilhaabe allerede fordervede ved Opdragelsen, ere meestedelen tomme Modedukker, og de saa, der endnu besidde Fornuft, ere for snilde, for fornuftige for en Mand! — — Det bliver derved! jeg opsøger mig en flink, uskyldig, ufordervet Bondepige, opdrager hende efter min Smag og efter hendes; lad saa Onkler og Tanter, Nevøuer og Niecer larme saa meget de vil! hvad bryder jeg mig] derom! jeg er min egen Herre, har Formue nok, og behøver ikke at spørge Deres Gout til Raads! — Navn mig blot et eeneste til Enden lykkeligt Ægteskab, viis mig et uforstilt ømt Ægtepar, der efter to Aars Ægteskab endnu elske hinanden, og jeg vil da tøve og vente endnu længere, indtil jeg ogsaa finder saadan een Phoenix. Men jeg tøver og venter forgiæves, til jeg endelig af lutter Familiebigotterie, bliver en gammel Pebersvend! — — Men hvor vil man ogsaa fordre Kierlighed, hvor ingen Kierlighed er lagt til Grund? sielden bliver

Manden, endnu sieldnere Pigen spurgt til Raads, Forældrene slutte Ægteskabet, veie Fordeelene som Familien der ved kan tilflyde, undersøge Stamtræet, forfatte Ægteskabs-Contracten, og og kaste de gode Par, de maae nu elske hinanden eller ikke, ligesom Kanarie Fugle sammen i Hæk. Om de nebbes eller plukke hinanden, der om spørger ingen! Men ere derfor ogsaa de stakkels Slagtoffere at fortænke, om de stræbe at giennembryde Gitteret, og at erholde deres Frihed. Jeg vilde vel selv til Slutningen bære mig saaledes ad! — — Nei jeg bliver min Beslutning troe! — — — Frands!

Frands. Hvad befaler naadige Herre?

Gr. Lohenh. Du er, troer jeg, født og opdaget paa mit Gods!

Frands. Ja naadige Herre.

Gr. Lohenh. Sig mig engang — Det er nu længe siden jeg var der, ere Bønderpigerne der i Egnen smukke?

Frands. Hille Knøe! man finder her og der smukke Ansigter! for en Færd runde fulde hvide og røde som Lillier og Pioner! Alting saa frisk, saa naturligt! ikke saaledes malede, pudrede, og for og bag udstoppede som i Staden.

Gr. Lohenh. (halv ved sig selv.) Der har man det! saa gar den dumme Karl føler Forskiellen, og veed at sætte Priis paa dem! (til

Frands) Nu, det glæder mig! vi reiser endnu i Dag herfra. Det glæder mig!

Frands. Tør jeg vil understaae mig at spørge: hvorfor det fornøier naadige Herren?

Gr. Lohenh. Det skal du nok med Tiden faae at vide!

Frands. Jeg vilde kun! — — Vel veed jeg ikke, hvor naadige Herre sigter hen med det Spørgsmaal; men dersom naadige Herre maaskee — som jeg nu vel mindst kan formode af Dem! — Bønderne vil ret glæde sig ved at see Deres naadige Herskab engang igien! — — men de unge Knøse ere i denne Punkt fatal grove; — — Enhver har nu saa sin Pige som han har valgt sig til sin tilkommende Kone, og kommer man nu der i hans Enemærker, hille Død og krone hvor der vil vanke blaae Øine! Mødrene passe ogsaa paa som Katten paa Musene og deres fornemste Ønsker er: at kunde føre deres Døttre med Ære til Alteret.

Gr. Lohenh. Et herligt! et smukt Ønske! som jeg daglig selv vilde giøre, dersom jeg var Fader, jeg troer endog Frands du tænker — — dersom du blot kunde tænke saadant noget over mig, saa —

Frands. Gud bevare os naadige Herre! jeg vilde kun —

Gr. Lohenh. Nu vel, kom hid Frands,

dersom du vilde og kunde givte dig, og havde to Piger, den eene var suld skiøn, hviid og rød, men derhos en fattig dydig Bondepige. Den anden var sminket pudret, havde endnu andre Bveseil, men var riig og tillige en Ertzkoqvette! hvilken af disse Piger ville du vælge?

Frands. Skal jeg tale oprigtig, saaledes som jeg føler det?

Gr. Lohenh. Oprigtig! frit! thi jeg vil høre din sande Mening!

Frands. Naadige Herre, jeg vilde, uden at betænke mig vælge den Riige.

Gr. Lohenh. Men hvorfore da?

Frands. Fordi jeg ville tænke: af den blotte Skiønhed kan jeg med min Kone ikke leve, ikke spiise, ikke drikke, ikke klæde os, og for den kiære Dyd borger ogsaa ingen os noget.

Gr. Lohenh. Nu tøv! jeg vil forklare mig nøiere! sæt det Tilfælde: at du selv havde en tilstrækkelig Formue, og saa gode Indkomster, at du vel og anstændig kunde ernære en Kone? hvem af dem vilde du da vælge?

Frands. Endnu bestandig den Riige.

Gr. Lohenh. Faare-Hoved! hvorfore det?

Frands. Fordi jeg vilde tænke: fleere Penge er altiid bedre end mange Penge.

Gr. Lohenh. Du seer altsaa blot paa Pengene! og naar du nu med Pengene fik en Kone,

der gjorde dig Livet til et Helvede, der qvælte og pinede dig, blev dig utroe?

Frands. Ak naadige Herre naar man har Penge kan man ikke qvæles eller pines, og hvad Utroskabet angaaer, saa var det vel sagtens ubehagelig nok, men jeg tænker i denne Punkt eens med mangen naadig Herre, og vilde altsaa ogsaa følge deres Skik. Jeg lod min Kone klamres, skrige og karasere med hvem hun vilde og gik til min smukke fattige Bondepige.

Gr. Lohenh. Har jeg da ikke allerede sagt dig, at den fattige Bondepige er dydig.

Frands. Men veed da naadige Herre ikke at jeg har Penge nok, og for nok er i vore Tider alt tilfals.

Gr. Lohenh. Gaae! du er ogsaa allerede fordærvet! ogsaa allerede anstukken af den afskyelige Penge- og Byesyge! pak kun ind! vore Siele harmonerer ikke! hos mig er det fast besluttet, jeg reiser! jeg søger! — — (pludselig med synkende Stemme) Og om jeg nu ogsaa blev bedraget! — — saa har jeg i det mindste intet at bebreide mig!

2det Optrin.

De Forrige. En Tiener.

Tieneren. Baron Schønberg, vilde gierne

have den Ære at tale et Øieblik med naadig Herren, han siger, det er en Ting af Vigtighed.

Gr. Lohenh. Schønberg? Schønberg? jeg kiender ham ikke! dog hvad skader det, er han ikke vigtig for mig, saa er jeg det maaskee for ham! — — (til Tieneren) Det skal være mig en Ære! (Tieneren aabner Døren.)

3die Optrin.

Grev Lohenhausen. Baron Schønberg. Frands.

Baronen (i det han træder ind.) Her er jeg da! Courage, staae mig bie! (til Greven) jeg beder om Forladelse, om jeg som Ubekiendt maaskee er Dem til Uleilighed! men mine Omstændigheder, min Stilling; kunne jeg ikke tale alene med Dem?

Gr. Lohenh. Frands; (vinker med Hovedet ad ham, at han skal gaae bort) sæt Dem Hr. Baron!

Baron Schonberg (for sig selv.) Meget høflig! meget behagelig!

Gr. Lohenh. Kan jeg i nogen Ting være Dem til Tieneste, skal det være mig en sand Glæde!

Baronen (for sig selv.) Jeg har ham!

jeg har ham! (beyt) jeg elsker siden nogen Tid Baronesse von Waldheim, elsker hende overordentlig, elsker hende au de la toute Eipression! jeg opdagede hende i Morges min Kierlighed, og fik et Svar der intet lader mig haabe.

Grev Lohenh. Jeg beklager Dem hierteslig, men skal jeg maaskee her være Talsmand eller Mægler, saa beder jeg Dem forud, tilgiv mig, da jeg slet ikke kiender den Dame De taler om.

Baronen (for sig selv.) Aha! han er bange, han nægter; han kiender hende (til Greven) lader De Dem gierne gribe i Usandheder?

Grev Lohenh. I Usandhed? Veed De med hvem De taler?

Baronen. Med min arrigste, grusomste Fiende, med Grev Lohenhausen! var De ikke kommet, havde denne fordømte Omstændighed sikkerlig ikke mødt mig, jeg væder mit Liv paa, jeg var ikke saa iupertinent bleven afviist.

Grev Lohenh. (smilende.) Faae De ofte slige Anfald? — stakkels Mand, jeg beklager dig hierteliq! din Dame har et stort Ansvar, du har tabt Menneskets ædleste Gave, du har tabt din Forstand.

Baronen (for sig selv.) Hvor han snoer sig, men jeg skal nok faae ham fat! (til Greven)

O! endnu har jeg min Forstand, og vil i det mindste ikke tabe den, førend jeg har hævnet mig paa min Medbeidler. Kan jeg ikke være lykkelig, skal han ikke heller blive det! — — Kort og got Hr. Greve, De maae enten for evig frasige Dem Baronesse Waldheim, eller slaaes med mig paa Liv og Død.

Grev Lohenh. Hvorledes? Hr. Baron, De vilde —

Baronen. Ja! ja! slaaes paa Liv og Død! derved bliver det!

Grev Lohenh. De tager aldeles feil af mig, og qvæler den Medlidenhed jeg altiid har havt med Folk af Deres Slags. Jeg gientager det endnu eengang for Dem. Jeg er ganske fremmet for den heele Ting, jeg har ikke den Ære at kiende Deres Baronesse; har ingen Fordring paa hende, og vil heller ikke giere nogen i Fremtiden. Synes denne Erklæring Dem ikke tilstrækkelig, vil De fremdeles vedblive at tale i denne Tone, saa maae jeg bede Dem at forlade mit Værelse.

Baronen. Meget vel (triumferende) vi kan, naar De saaledes vil have det, komme ud af det med det gode. De har siger De ingen Fordring paa Baronessen; vil ingen have? got giv mig denne Erklæring skriftlig! sæt Dem: jeg vil sige Dem til, kun hurtig, hurtig!

Grev Lohenh. (Sætter sig paa en Stoel ved et Bord og seer med Haanden under Kinden, Baronen stivt i Øine.)

Baronen. Skriv! (sætter sig hos ham i en dicterende Tone) Jeg underskrevne giør hermed for alle vitterlig! (trækker sin Kaarde, og slaaer med den paa Bordet) Skriv, siger jeg

Grev Lohenh. (reiser sig langsom op.) Tilsiger De? (gaaer ind i et Sideværelse.)

Baronen (leende.) Jeg har giort ham bange, jeg troer han vil skiule sig.

Grev Lohenh. (kommer tilbage, slænger et Par Pistoler paa Bordet, trækker sin Kaarde og slaaer ligeledes med den paa Bordet.) Og hvad skal jeg skrive?

Baronen (farer sammen.) Hvad! hvad! hvad De selv vil. Naar det kuns er overeensstemmende i Hovedsagen, kun at De — som De allerede selv har sagt — aftræder Baronessen til mig, saa er jeg fornøiet!

Grev Lohenh. Ikke andet en det? hvem holder De mig for min Herre! for en Klavigo? der tar De meget feil! — De min Herre havde den utilgivelige Dristighed, at anmode mig om at udstæde en saa skammelig Revers. Vi ville engang ombytte Rollerne! sæt nu De Dem ned, og skriv hvad jeg dicterer Dem (tager Kaar-

den og Pistolen i Handerne) eller behager min Herre?

Baronen. O De kiender mig ikke min Herre! jeg agter foi d' honette homme mit Liv ikke mere end en Haarnaal!

Grev Lohenh. Et Stik af denne Kaarde, meener jeg, vil heller ikke giøre mere ondt, end Stikket af en Haarnaal! betragt den kun engang, hvor herlig, hvor skiøn slebet! koster bløt tredive Guineer, og det ikke for Grebet, men for den blotte Klinges Skyld.

Baronen. Vil De virkelig slaaes?

Grev Lohenh. Paa Død og Liv! om De ikke skriver hvad jeg dicterer Dem, jeg har Gud skee Tak lært at fægte. I ti Aar besøgte jeg daglig Fægteskoelen og blev endelig min Mesters Mester

Baronen. Ti Aar! — og jeg — jeg har kun lært at Fægte i et Aar!

Grev Lohenh. Det giør mig ondt, for jeg fægter saa gierne med Mestere! et Aar? saa er De desarmeret strax. Lad os engang prøve! kun for Spøg! Træk — Nu! De vil dog velaldrig?

Baronen. Jeg? jeg? o bevar os! (trækker)

Grev Lohenh. Fald ud! Got! seer De, der parrerer jeg saaledes, tager Tersen! og Deres Kaarde er forloren! (disarmerer ham) saa borer Dem enten strax igiennem eller jeg sætter Dem

Kaarden saaledes paa Brystet, og spørger om De vil skrive? (slipper ham.)

Baronen (for sig selv.) Der er jeg kommen ifærd med den Urette. Han maae være en heel Fegtmester!

Grev Lohenh. Eller duellerer De hellere paa Pistoler? der! tag denne (leverer ham en Pistol.)

Baronen. Det er meget smukke Pistoler.

Grev Lohenh. Ja! de gaae nok an. Jeg er en Elsker af gode Geværer; og skyde! Herre! skyde kan jeg med Dem — — paa Tredsinstive Skridt er enhver Fugl i Flugten min! Skal jeg overbevise Dem derom?

Baronen. Nei! nei! jeg bær ikke mindste Tvivl (for sig selv.) Der er jeg kommen ret an. Jeg maae søge at drage mig ud af det med Ære! (til Greven) Veed De hvad Hr. Greve, jeg seer De har Hierte, dette fornøyer mig, jeg renuncerer derfor paa Reverſen, er tilfreds med Deres Løvte, og anbefaler mig! Monsieur le Comte! je suis le votre! (vil gaae.)

Grev Lohenh. De er saa god og bliver. De kommer ikke bort! (lukker Døren i Laas.) Vi ere nu sikre for ethvert Overfald. Nu Hr. Baron! enten maae De slaaes med mig, Notabene paa Liv eller Død, eller ogsaa de maae skrive.

Baronen (for sig selv.) Le renard est pris (til Greven.) Men hvad vil De da jeg skal skrive?

Grev Lohenh. Hvad jeg dicterer Dem.

Baronen (for sig selv.) Jeg har intet Valg! enten maae jeg lade mig giennembore eller jeg maae skrive! hvad er herved at giere? Une fois n'est Pas coutume (setter sig ved Skriverbordet.) Behag Hr. Greve at dictere, jeg vil forsøge om jeg kan skrive.

Grev Lohenh (dicterer.) Jeg Underskrevne forbinder mig paa det kraftigste og høitideligste! — —

Baronen. Meget syndig.

Grev Lohenh. Ja det er nu saa bestandig min Maade (dicterer videre.) At jeg fra denne Dag ikke oftere vil udfordre nogen hvem det end maatte være, eller overtale nogen til Duel, især af den Grund at Dueller med den største Ret ere forbudne saavel ved guddommelige som menneskelige Love — og forpligter jeg mig end videre: at jeg ikke herefter i ringeste Maade vil være Baronessen — hvad hever hun? —

Baronen. Nei! om Baronessen skriver jeg ikke en Tødel; det maae saa gaae som det vil! hende frasiger jeg mig ikke! Hr. Greve! Alting i Verden, kun ikke hende!

Grev Lohenh. Skriv eller De maae slaaes!

Bronen. De siger jo selv at Dueller med største Ret ere forbudne saavel ved guddomelige som menneskelige Love!

Grev Lohenh. Det har De skreven men ikke jeg! kort, hvad hedder Baronessen.

Baronen. Waldheim!

Grev Lohenh (Dicterer.) At jeg herefter ikke i ringeste Maade vil være Baronesse Waldheim til Besvær med mine Kierligheds Erklæringer — at jeg roelig og taalmodig vil finde mig i det, enten hun vælger mig eller en anden!

Baronen. Er vi nu færdig?

Grev Lohenh. Ja nu kun Deres Navn!

Baronen (skriver, reiser sig.) Jeg anbefaler mig!

Grev Lohenh. Bie dog lidt! seer De! dette Document kunde jeg nu vise til enhver, kunde endog lade Baronessen læse det. Men denne Beskiæmmelse vil jeg skiænke Dem, jeg vilde kun overtyde Dem om at man ikke maae tale i slig en Tone med en Mand af mine Grundsætninger, hvem som larmer og truer meget er let at skræmme. (river Papiret istykker) Der har De Deres Revers tilbage, sank omhyggelig ethvert Stykke af den op, og skulde Lysten til at duellere engang igien komme over Dem, saa nedsynk blot een af dem, den vil tiene Dem istedet for et nedslaaende Pulver og dæmpe den opbrusende Hidsighed!

Baronen (skamfuld.) Jeg takker Dem Monsieur l'Comte. Beder De vil tilgive mig og om muligt skiænke mig Deres Venskab.

Grev Lohenh. Min Tilgivelse har De; med Venskab kan jeg endnu ikke tiene Dem, dog skal jeg, som om De var min Ven alligevel give Dem en god Lærdom.

Baronen. Sans doute!

Grev Lohenh. De er som det lader, vant til at udfordre enhver der ikke vil rette sig efter Deres Sind! Dette giør De uden at beside Hierte og Mod, fordi det er lykkes Dem hos nogle endnu Frygtsomme. Holder De da, unge Mand! en Duel for en saadan Ubetydelighed, og troer De at have Ret til at kunde med Kaarden i Haanden insultere enhver ærlig Mand; var dette billigt, var det tilladeligt; saa var alt mit og dit en politisk Drøm og Fægtemesteren vores Lovgiver. Selv endogsaa naar en Beskiænket eller opbragt Mand beskiemmer Dem, vil Strømme af Blod som De aftappe Deres Modstander dog ikke afvætte Beskiæmmelsen, dersom De virkelig fortiente den, og fortiente De ikke, saa har han jo ikke beskiæmmet Dem og De trænge ikke til nogen Rensning. Et Par Duellantere forekommer mig just ligesom hine Bønderdrænge, hvoraf den eene besmudsede den andens Trøie; da den første ikke godvillig vilde aftoe Pletten, drog den Fornærmede ham med Magt hen til en Dam, hvor de under Kampen og Bryden begge druknede. Jeg i det mindste duellerer ikke, og

forsvarer mig mod enhver der med Magt fordrer mig, som med en Stiemand der angriber mig. Følger De herefter disse Grundsætninger, saa vil De i det ringeste aldrig blive beskiæmmet — — tag mig ikke min Frihed ilde op, og sig mig nu ligesaa oprigtig, hvorledes er De kommen til at holde mig for Deres Medbeiler?

Baronen. O det er De! Maaske De veed det ikke, men De er det dog. Har De ikke paa alle tre Baller ofte heele Timer talt med en masqueret venetianer Dame?

Grev. Lohenh. Ach er det Deres Baronesse? i Sandhed en fornuftig klog Kone! er hun tillige smuk? thi hun vilde aldrig lade mig see sit Ansigt, aldrig sige mig hvem hun var! nu er hun smuk?

Baronen (for sig selv.) Det maae jeg føre mig til Nytte (høit) smuk? — — — Smuk er Baronessen slet ikke. Hun har smaae intetsigende graae Øine, en stor aaben Mund, en lille Stump Næse, er overordentlig koparet, og — —

Grev. Lohenh. Ach! det Monstrum maae jeg see; kom Hr. Baron, følg mig hen til hende, jeg elsker alt det som er overordentlig, kom! —

Baronen. Det kan — — dersom De — — dersom kun — — — Baronessen er ikke hiemme,

hun er just nylig kiørt ud, og kommer først hiem i Aften!

Grev Lohenh. Ja saa! (leer) tilstaae det kuns, De vilde blot kyse mig ved en falsk Afbildning, nu! er det sandt?

Baronen. De har ret — jeg maae ligesaa got reent ud tilstaae det, Baronessen er smuk, meget smuk, og jeg er forloren, om De berøver mig hende!

Grev Lohenh. Stakkels Mand, jeg ynker Dem oprigtig, jeg er og vil aldrig heri være Dem i Veien.

Baronen. O er det muligt! saa kunde jeg igien haabe, saa var hun i det mindste ikke ganske tabt for mig.

Grev Lohenh. For mig kan De være sikker, jeg tilstaaer Dem oprigtig at Deres Baronesse i Begyndelsen hovede mig særdeles vel, havde nær kuldkastet mine forlængst udkastede Planer; men et eeneste koqvetterende Træk bragte mig igien til mig selv.

Baronen. Et koqvetterende Træk, skulde Baronessen maaskee endnu lide en anden?

Grev Lohenh. Dette Træk var ubetydende for enhver; kun ikke for mig, jeg havde just nylig begyndt en Samtale med hende, da en Officier gik forbie og roste hendes smukke Fod. Fra nu af blev den udstrakte Fod ikke mere

draget tilbage, for at enhver kunde see og beundre den; men heraf slutter jeg med Vished at den smukke Ubekiendte enten allerede er Koqvette eller i det mindste har Anlæg til at blive det, og en Koqvette kan jeg ikke elske langt mindre tage til min Kone.

Baronen. O jeg taer hende med alle hendes Feil og er yderst lykkelg, ved at finde at De ikke vil være min Medbeiler, lad mig herfore omfavne, kysse og tusindfold takke Dem. oh est il possible? jeg havde altsaa intet at befrygte af Dem?

Grev Lohenh. Evige Tvivler! Her har De min Haand og mit frivillige Æres-Ord; jeg elsker ikke deres Baronesse, og saa sandt jeg er en ærlig Mand, jeg vil og skal aldrig ægte hende. Er De nu fornøiet?

Baronen. Fuldkommen — overmaade, jeg skal aldrig forglemme Dem det, og er jeg engang saa lykkelig at erholde Baronessens Haand, skal jeg takke Dem som min Velgiører, min Befrier — Tillad nu blot — —

(der bankes paa Døren.)

Grev Lohenh. Ach den er endnu tillukt fra før af. (aabner Døren) Hvem er der?

4de Optrin.

De Forrige. Frands.

Frands. En Tiener bragte denne Billet og venter paa Svar.

Grev Lobenh. (læser for sig selv, endelig følgende høit.) Og vil De virkelig endnu at jeg skal ledsage Dem, saa tøv allene til i Eftermiddag Kl. 3, da jeg saa har bragt mine Ting i Rigtighed, og skal med den største Fornøielse følge Dem (til Frands,) formæld min Compliment jeg venter Greven Klokken 3 og glæder mig særdeles til hans Selskab (Frands vil gaae) hør du kan nu kuns pakke Resten ind!

Frands. (Gaaer, kommer strax igien og pakker ind.)

Grev Lohenh. De seer, jeg lader nu pakke ind og reiser endnu i denne Eftermiddag ud paa Landet for der at opsøge mig en Brud.

Baronen. Gid De maatte finde den smukkeste og bedste! De fortiener det, jeg vil nu see at blive forligt igien med min Baronesse. Tør jeg vel sige hende at De aldrig har tænkt paa nogen Forbindelse med hende?

Grev Lohenh. Det just ikke; thi det vilde røbe en utilgivelig Forfængelighed fra min Side; men De kan jo underrette hende om min Bortreise, mit Ærende paa Landet. Jeg skan see De ønsker De allerede var hos hende, vil derfore an=

befale. Jeg haaber dog engang endnu at see Dem, og hvis dette kan giøre Dem lykkelig, Arm i Arm med Deres Baronesse. Min Hr. Baron tænk paa det iturevne Papiir og især paa den smukke Fod! Jeg frygter, jeg frygter den vil alligevel volde Dem Fortrædeligheder nok.

Baronen. Je süis vorre tres humble Serviteur (gaaer.)

(Grev Lohenhausen følger ham.)

5te Optrin.

(Frands. allene.)

Frands (lukker den tilpakkede Koffert i, og setter sig paa den.) Nu er jeg da færdig (reiser sig) altsaa igien afstæd, for at oplede en Kone, den vil vi snart finde! hun skal ikke være riig. Der gives fattige nok. Hun skal være smuk? Det vil holde noget haardere, thi de smukke Ansigter vil ikke meere lykkes saa got som tilforn. Der intræffe bestandig slette Aaringer! — — Hun skal være from og dydig? ei lærd, det staaer vi. Thi Fromhed og Dyd er nu omstunder reent kommen af Mode. Man fabriqverer dem ikke længer, da ingen meere vil kiøbe dem! — — Hun skal have en smuk Fod, og dog ikke yderst Lyst til at viise den smukke Fod (grunder, ryster med Hovedet) O saadan een finder vi aldrig. (gaaer)

Tredie Optog.

(En landlig Egn. Paa Høire nogle Bøgetræer hvorunder en Græsbænk. Paa Venstre et Bondehuus. I Baggrunden endeel af Herregaarden.)

1ste Optrin.

Baronesse Waldheim. Lisette
(begge klædt som Bondepiger. Baronessen staaer ved en Bøg og er just beskiæftiget med at skære sit Navn i samme. Lisette kommer fra den anden Side ned af en lille Høi.)

Baronessen (uden at lade sig forstyrre.)

Seer du endnu ingen?

Lisette. Saa vidt og bred Veien er, ikke een eneste Vogn, ikke engang saameget som en Fodgiænger.

Baronessen. Hvor kan de vel blive af? Den er dog nu allerede halv 5 og Klokken 4 lovede min Svoger at være her.

Lisette. Om de nu kanskee slet ikke kommer?

Baronessen. O de kommer sikkert!

Lisette (som betragter Baronessens Arbeide.) Om Forladelse Deres Naade, hvad skal dette betyde?

Baronessen. Navne! Tidsfordriv!

Lisette. Intet andet? (Betragter de udskaarne Bogstaver.) — H. K, —

Baronessen (med et Smiil.) K. Kiender du nu ikke længer Bogstaver? Er det andet ikke et L!

Lisette. Rigtig et L! nu forstaaer jeg det, Henrick eller Hans Lohenhausen! ikke saa?

Baronessen. Kanskee har du giettet det!

Lisette. Og hvad er saa det der kommer efter? Et F synes mig?

Baronessen. Et F? Er det ikke et I?

Lisette. Jeg kan ikke saa vel komme til Rette med de latinske Bogstaver; det skal alsaa være Deres Naades Navn, Julie Waldheim? ikke sandt?

Baronessen. Hvor du dog er klog! (Bliver ved med sit Arbeide.)

Lisette. Og jeg skulde her staae og see til (tager en Kniv op af Lommen) jeg vil ogsaa foreevige mit Navn!

Baronessen. Ere Onkel og Tante endnu ikke færdige?

Lisette. O bevar os! det bliver de nok ikke i en halv Time endnu. Den naadige Tante kan ikke komme tilrette med sin Forklædning. Snart er dette, snart hiint hende ikke tilpas — og Hr. Obersten vil absolut have en Blessur paa Foden, og kan ikke komme rigtig i med at halte!

Baronessen. Kommer de ikke saa maae hun hente dem. (Er færdig. Blæser paa Fingerne.) Jeg har med disse Bernestræger faaet Babler paa Fingerne. (Betragter Træet.) Lisette! jeg er færdig!

Lisette. Jeg ogsaa!

Baronessen (gaaer hen til hende.) Du ogsaa L-S.? Altsaa Lisette Schenin!

Lisette. Rigtig Deres Naade!

Baronessen. Nu? hendes Kierrestes Navn?

Lisette. Min Kierrestes? hvor sætter jeg det, oven eller nedenunder?

Baronessen. Nedenunder! Fruentimmerne tilkommer Forrangen.

Lisette. Altsaa nedenunder? — Men Deres Naade! jeg har ingen Kierreste!

Baronessen. Ingen Kierreste? — En Pige i hendes Alder ingen Kierreste?

Lisette. Forrige Aar havde jeg nu sagtens en, men han blev mig utroe, og siden den Tid kan jeg ikke beslutte mig til at vælge en anden, fordi jeg troer at være fuldkommen overbeviist om, at han om kort eller lang Tid som Kierreste eller Mand igien vilde blive mig utroe.

Baronessen (med et Suk.) Du har maaskee Ret! — Kom hid Lisette (betragter hende) denne Bondedragt klæder dig ikke ilde!

Lisette. Finder Deres Naade virkelig det?

Naar jeg nu og da flentrede hen paa Redouten saa traf det sig immer, at jeg havde en Bondemaske paa, og da hørte jeg dem tidt sige, det er ret en smuk lille Bondepige.

Baronessen. De havde ikke Uret. Skulde Grevens Øine først falde paa hende, og ikke lægge Mærke til mig, saa lad mig see hun er fornuftig! —

Lisette. Det kan De være ubekymret for Deres Naade! jeg skal nok vide at undgaae ham, og skulde han desuagtet faae fat paa mig, saa skal vores Samtale ikke vare længe. (Bær sig ad som en Bondepige.) Nei see, kan han dog ikke bare sig. Skyt sig selv, siger jeg, eller jeg skal kalde paa Michel. Er det saaledes rigtig?

Baronessen. Fuldkommen.

Lisette. Men naadige Frue, det falder mig nu just ind: De har paa Ballet talt heele Timer med den naadige Greve, vil han ikke kunde kiende Dem paa Stemmen?

Baronessen. Ah hvor skulde det være mueligt. Jeg talte stedse med ham under Ballets Tummel, for det meste sagte, bestandig masqueret, og nu vil jeg desuden see at forandre min Stemme noget som Bondepige.

2det Optog

De Forrige. Obersten (som en gammel Invalid.) Oberstinden (klædt som en Bondekone)

Obersten (haltende.) Nu Niece! hvad synes De om mig?

Baronessen. O fortreffelig! Og De naadige Tante! De kan aldrig troe hvor herligt denne Dragt klæder Dem. For Himlens Skyld De er jo saa væver, saa smuk som en ung Pige!

Oberstinden. Meener du Niece, meener du det? Jeg troer selv denne Paaklædning lader mig ret vel!

Obersten. Apropos, at vi ikke skal glemme det Vigtigste, de kommer allerede.

Baronessen. Kommer de? O hvor mit Hierte banker. De har ret forskrækket mig, bedste Onkel! de kommer altsaa?

Obersten. Ja Barn! Som vi gik her ud, kiørte just Vognen ned af Bakken. Nu Niece! maae De bringe alting i Orden, jeg veed ikke hvad her er at giøre, De er Feldmarschal og maae da rangere Deres Korps.

Baronessen. Meget vel! — Dersom jeg kun vidste hvordan — at de dog ogsaa skulde komme saa snart! De bedste Onkel! maae for det første gaae ind i Huuset, maae ikke lade sig see, ørend De bliver kaldet, saa maae De komme

frem, hilse paa de Fremmede, være venlig, høflig, og skulde Greven paa een eller anden Maade anholde hos Dem om mig — —

Obersten. Saa slaaer jeg til, og bringer Giftermaalet paa Stedet i Rigtighed.

Baronessen. Nei giør for alting ikke det, det vilde jo ikke være naturlig. De maae i Forstningen søge at snakke Greven af med det, maae forestille ham at en Bondepige passer sig ikke for en Greve!

Obersten. Vel nok! Jeg skal nok tale ham til, han skal falde i Forundring, jeg skal læse ham Loven og Profeterne! — Men hvad skal jeg saa siden giøre?

Baronessen. I nu! Vil Greven ikke lade sig overtale saa giør De endelig Deres Samtykke.

Oberstinden. Og Niece! hvad skal da jeg giøre?

Baronessen. Som Moder omtrent det samme!

Oberstinden. Men nu vil jeg dog indtil videre gaae ind i Huset, for seer du Niece! jeg kunde uden mit Vidende og Villie være dig i Veien.

Obersten. Hvorledes det?

Oberstinden. I nu! Niece siger at denne

Dragt klæder mig saa allerkiereste, og dersom Greven just ikke saae saa meget paa Ungdom, og maaskee giorde mig en Kierligheds Erklæring! —

Obersten. Ha, ha, ha! Intet er dog værre end Indbildninger. Vær Ubekymret Gamle! Greven har endnu sin Forstand og saalænge har du intet at befrygte. Du kan troe mig Trutte! tog jeg mig ikke af dig, saa var du forloren! Gaae og vær ingen Tosse — og giør mig ikke vred, jeg har nu vigtigere Ting at bestille. Ryk frem alle sammen, jeg har ingen Troe til den qvindelige Forfængelighed! Jeg maae mynstre Jer! Marscher engang op for mig! jeg maae see om Damen ingensteds kikker igiennem. Paatager Jer Jeres Karakter, stiller Jer an som Bønder! Brave! bravo! og Niece giør det særdeles godt! see kun hvor hun sætter Féderne indad, hvor hun seer ned for sig! Hille Bomber og Kanoner! den Ting maae jeg lide. Greven er om en Hals, færdig er han, ved første Diekast forloren! Jeg er en gammel Karl. — Men det bliver mig selv ganske varmt her omkring (viiser paa Hiertet.) Holdt! et Ord! (Føler paa hendes Klæder.) Nu der har vi det, du lugter jo som en livagtig Popperikrukke. Den fordømte Naturlugt vil forderve alt! Børn! vil I, man ikke skal kiende Jer, saamaae I gaae et

Par gange op og ned i Koestalden! ellers lugter man Damen paa ti Skridt!

Baronessen. Ja det feilede kun. Seer De ikke denne Blomsterkost lugter saa godt!

3die Optrin.

De Forrige. En Tiener.

Tieneren. De Fremmede tage Veien lige her hid. (Gaaer bort til den anden Side.)

Baronessen. De kommer! Nu kun bedste Tante! kiereste Onkel! hurtig herind. Lisette! Lisette! Spinderokken!

(Obersten og Oberstinden gaaer bort og ind i Huset.)

Baronessen (sætter sig til Spinderokken; dreier omkring, men kan ikke rigtig komme afsted med det.) Lisette! for Guds Skyld, jeg kan ikke faae det til at gaae!

Lisette. Bliv kun ved at dreie, Deres Naade! saa gaaer det nok!

Baronessen. Vi maae være i Samtale sammen! saa tal noget eller Syng en Vise. Naaer jeg faaer mit Veir igien, saa synger jeg med.

Lisette (synger.) Endnu har vi Sommer o. s. v.

Baronessen. Holdt op igien, Lisette! hun

synger for got; han kunde blive opmærksom paa hende.

Lisette. Vie Deres Naade! jeg vil heller sette mig baglænds, (setter sig bag Baronessen.)

Obersten (kikker ud af Dørren.) Endnu ikke kommen, at De veed det Niece! jeg hedder Hans, min gamle Giedske og De Sidse!

Oberstinden (ligeledes ud af Dørren.) Jeg kan og vil ikke hedde Giedske!

Obersten. Giedske! Giedske! der ved bliver det, (lukker Døren til.)

Lisette (seer hen til venstre Side.) Der kommer de. Rigtig! det er dem, de tre tre, den ene ere sikkert en Tiener!

4de Optrin.

De Forrige. Grev Lohenhausen. Grev Tillenheid. Frands.

Grev Lohenh. Her maae de være, her fra kom Stemmen!

Grev Tillenh. Rigtig der sidder jo et Par Nymfer!

Grev Lohenh. Et Par allerkierreste Børn! Vi maae giøre Bekiendtskab! see ikke Greve hvem ved om ikke een af dem engang kan blive Grevinde Lohenhausen!

Grev Tillenh. Til Lykke! lad os gaae nærmere, at jeg dog kan faae at vide hvilken af dem der skal blive den lykkelige?

Grev Lohenh. (nærmer sig.) God Aften smukke Børn?

Baronessen og Lisette. (Springer forskrækket op og giver et Skrig fra sig.)

Baronessen. O! Blev jeg ikkesaa bange!

Grev Lohenh. Og hvor over da mit Barn?

Baronessen. Ihnu! ihnu! over Dem min Herre?

Grev Lohenh. Er vi da saa frygtelige?

Baronessen. Det ikke; men her kommer sielden store Herrer, og saa bliver vi altid saa bange naar vi faaer en at see.

Grev Lohenh. Hvem af jer toe var det, der før sang saa smukt?

Baronessen (viser paa Lisette) hende der!

Grev Lohenh. (til Lisette.) Du synger altsaa smukt!

Lisette (stødt.) Det kan vel være ham ligemeget!

Grev Lohenh. Stille Barn! hvorfor saa vred?

Baronessen. Fordi Michel har befalet hende det.

Grev Lohenh. Michel! hvem er den Michel?

Baronessen. Vor Naboes Karl har nu allerede toe Aar været Kiæreste med hende og nu skal de, om det er Guds Villie, sammen til Mortensdag?

Grev Lohenh. Sammen? Altsaa en Brud? (til Baronessen) Men dig har dog ingen Michel forbudt at see mildt?

Barontssen (med forstilt Eenfoldighed) Nei mig ikke!

Gr. Lohenh. Vi kan altsaa tale lidt sammen?

Baronessen. Hvorfor ikke? Enhver har jo Frihed til at tale!

Grev Lohenh. Hvad er dit Navn?

Baronessen. Sidse?

Grev Lohenh. Lever dine Forældre endnu?

Baronessen. Ja min Fader boer i dette Huus — han var i lang Tid Soldat, har hugget mange — mange Hoveder af — men nu er han en Bonde.

Grev Lohenh. Det tilstaaer jeg; og hvad tager da du dig for?

Baronessen. Alle Slags! nu spinder jeg! min Moder har sagt: det var paa Tiden at tænke paa Brudesengen. Jeg spinder her til Lagnerne og til Vinter skal vi rive Fier.

Grev Lohenh. Og saa? —

Baronessen. Saa? ja nu! saa lægger vi det hen til det skal bruges?

Grev Lohenh. Vil du snart bruge det?

Baronessen. Hm! Hvad var det De sagde?

Grev Lohenh. Om du snart vil bruge det.

Baronessen. Herren vilde vel gierne vide det?

Grev Lohenh. Det forstaaer sig! —

Baronessen. Og just derfor skal han nu ikke vide det!

Grev Lohenh. Og hvorfor da ikke? —

Baronessen. Fordi et Mandfolk ikke skal være nysgierrig.

Grev Lohenh. (til Grev Tillenheid.) See kun Greve see! hvilken simpel raae Enfoldighed, og dog tillige saa naiv! — — Røber ikke dette Svar den herligste naturlige Vittighed?

Grev Tillenh. Rigtig Greve! rigtig!

Grev Lohenh. Og betragt engang Pigen! betragt hende med krittiske Øine! see kun hvor megen naturlig Anstand hun viser! meere end mangenen Frøken der i fleere Aar har været under Gouvernantes Hænder! selv Lyden af hendes Stemme treffer mit Hierte! den har megen Lighed med Damen vi talte om i Morges!

Grev Thillenh. Det er dog nok kun Ind-

bildning. Men see kun paa hendes Fødder! hvor intilbeens!

Grev Lohenh. Selv dette lader utvungen! — — Hun er ogsaa smuk, hendes Ansigts Træk ere regulaire, og hendes Øine meget sigende! jeg maae være nøiere bekindt med hende. — — Du har altsaa ingen Kiæreste?

Baronessen. Nei! de kienne raske Knøse gaae nu alle til Soldaterne, og de stygge og krumme vil jeg ikke have!

Grev Lohenh. Saa kan du jo tage en Soldat!

Baronessen. Nei han bærer allerede Toppee, og en som bærer Toppee, er ikke min Ligemand!

Grev Lohenh. Hvor gammel er du vel mit Barn?

Baronessen. Netop saa gammel som Hans Pedersens Karen, vi ere fødte paa en Dag!

Grev Lohenh. Ja vel nok! men jeg kiender ikke Kai-s, hvor gammel er vel hun?

Baronessen. Just saa gammel som vores Huusdør!

Grev Lohenh. Nu og denne?

Baronessen Ja nu, denne er just saa gammel som jeg. Jeg, Karen, og Huusdøren ere lige gamle!

Grev Lohenh. (til Grev Tillendheid.) Veed du nu hvor gammel hun er?

Grev Tillenh. (leende.) Nei!

Grev Lohenh. Jeg ikke heller! — — Sidse! (tager en Pengepung op) kom engang hid! (viser hende en Ducat) seer du hvor den glimrer?

Baronessen. Ei! det er kiønne Penge! (springer til og føler paa Pungen) og der endnu mange! mange!

Grev Lohenh. Ja, mit Barn!

Baronessen. Hvad kaldes vel disse Penge?

Grev Lohenh. Det er Ducater.

Baronessen. Docater? Docater! (klapper i Hænderne meget glad) Ei! det er smukke Docater!

Grev Lohenh. Ja! ja! og seer du! — — hold engang Haanden op! (Baronessen holder sin Haand hen) een! to, tre! (teller hende dem i Haanden) dem forærer jeg dig til en nye Klædning!

Baronessen (hoppende.) Til en nye Klædning? — — men gode Herre hold han nu ogsaa Haanden op! (Grev Lohenhansen holder Haanden hen) een! to! tre! dem giver jeg Herren tilbage!

Grev Lohenh. Hvorfor det bedste Sidse?

Baronessen. Min Moder har sagt, en skik-

kelig Pige maae intet modtage, saa behøver hun intet at give.

Grev Lohenh. Det har din Moder sagt? (for sig selv) hvilken herlig Lærdom!

Baronessen (ganske enfoldig.) Ja! ja! det har hun sagt, hun har endnu sagt mig meget meere! vil Herren høre det, saa vil jeg fortælle ham det igien.

Grev Lohenh. Fortæl gode Barn! fortæl.

Baronessen. Min Moder har sagt, det var visse store, store Herrer i Byen, som reiste nu og da paa Landet, og besøgte de smukke Bønderpiger.

Grev Lohenh. Saa! — — — — —

Baronessen. Ja! ja! tro det kun! det er tilforladelig sandt! jeg skal fortælle ham videre! men hvor var det vi slap? ja rigtig! og besøgte smukke Bønderpiger, viiste dem en stoer, stoer, Pung fuld af Penge, og forlangte et Kys, de enfoldige Piger troede de skulde faae Pengene, og gav godvilligen Kysset! — — Der i var nu just intet ondt, thi et Kys i Ære kan ingen vanære! ikke sandt?

Grev Lohenh. Rigtig Barn! rigtig!

Baronessen. Ja bie han kun, de arme Piger skulle dog ikke have givet Kysset, thi sagde min Moder, naar Herrerne havde Kysset saa forlange de bestandig meere, meere, meere af Pi-

gerne, og Pigerne give bestandig meere, meere, meere, for at faae Pengene! til sidst har Pigen ikke meere at give og Herren tager Pengene leende tilbage, reiser bort og lader Pigerne sidde i Elendighed! hvad synes De om det?

Grev Lohenh. Slet! afskyeligt! saadan en Mand kunde jeg hade og afskye!

Baronessen. Jeg ogsaa! jeg ogsaa! læg Mærke til det Herre, og bedrag han aldrig saadan en stakkels Pige! jeg maae alletider græde, naar jeg tænker paa Fogedens Birte (græder) hende gik det ogsaa saadan.

Grev Lohenh. (seer ømt og længselfuldt paa paa hende) (et Ophold.)

Baronessen (leer.) Herren maae ikke see saa stivt paa mig, De stirrer jo paa mig, som — —

Grev Lohenh. O guddommelige Pige? (vil omfavne hende) Engel! — —

Baronessen. (skriger.) Ih nu da! hvad feiler Dem?

Grev Lohenh (vender sig til Grev Tillenheid.) Greve! jeg er overvunden. Endnu meere! jeg er henrykt! O denne Pige! denne Naivitet! denne uskyldsfulde! guddommelig uefterligneliige Enfoldighed! dette gode ubesmittede reedelige Hierte! O Greve! jeg — jeg føler mig saa vel! saa salig! saa! — jeg er — — jeg er —

— O hvem forklarer mig min Tilstand! hvem kan beskrive hvad jeg føler?

Grev Tillenh. Greve! Greve! De sværmer!

Grev Lohenh. Er det Sværmerie, saaer Sværmerie Salighed! saa er den Vellyst! Ven! jeg takker Dem tusinde Gange! ved Dem lærte jeg at kiende denne Engel! jeg føler, jeg elsker! — O nei! jeg tilbeder Pigen! hvor er en Dame, der ligner hende! — jeg giorde ret i at jeg ilede ud paa Landet, kun der endnu findes Uskyldighed og Dyd! Pige! dyrebare Sidse!

Baronessen. Hvad feiler Dem gode Herre?

Grev Lohenh. O meget! overmaade meget! det staaer i din Haand at giøre mig til den lykkeligste Dødelige! vær oprigtig Sidse! tal frit og aabent, lad dit Ansigt ikke lyve! tal! kunde du elske mig, kunde du vel være mig god?

Baronessen. O jeg er alle gode Mennesker god! elsker dem alle gierne!

Grev Lohenh. Ville du vel have mig til din Mand?

Baronessen. Til Mand? (leer) til min Mand?

Grev Lohenh. Lee ikke gode Barn! lee ikke! see jeg taler alvorlig, oprigtig med dig! svar mig nu ogsaa saaledes!

Baronessen. Herre! han gior mig ganske angest og bange!

Grev Lohenh. Jeg beder, jeg besværger dig! gode Sidse! besvar mit Spørgsmaal! skiønne, elskelige, dyrebare Pige, svar!

Baronessen. Herren kan ret vakkert bede! hi hi hi!

Grev Lohenh. O vel mig! om min Bøn rører dit Hierte! nu Sidse! (tager hendes Haand) vil du givte dig med mig?

Baronessen. Det veed jeg ikke! — — hvem er da Herren?

Grev Lohenh. Jeg? see, jeg vil ikke dølge noget for dig, vil sige dig alt oprigtig, for at du lige saa oprigtig kan svare mig! Jeg er Grev Lohenhausen, er rig, har stoer Formue, og vil hiertelig gierne deele alt med dig, naar du kun vil elske mig, kun vil blive min Kone!

Baronessen. Naadige Herre! sperg De nu ogsaa mig engang, hvem jeg er?

Grev Lohenh. Ogsaa det, nu, hvem er du?

Baronessen. Jeg er en fattig Bondepige, hedder slet og ret Sidse! har ingen Penge, ingen Formue, intet uden et ærligt Navn, og nu rime De engang min Stand og Deres Stand, Deres Formue og min Formue sam-

men, saa vil De selv finde Svaret paa Deres Spørgsmaal.

Grev Lohenh. O er der intet andet i Vei-en, er det kuns Stand og Formue der afskræk-ker dig, saa er du min Pige, evig min! jeg giør dig til Grevinde, giver dig mine Penge, og du giver mig dit ædle, blide, udfordærvede Hierte! det er Million Gange meere værd en hiint.

Baronessen. O nei! nei! spørg mig dog ikke meere, jeg kan virkelig ikke svare.

Grev Lohenh. Saa tillad mig i det mind-ste at tale med din Fader, og Moder, og om disse samtykker — sig? hvad ville du saa giøre?

Baronessen. Ih! ih! nu! (uvillig) De er dog ret en Plage-Aand!

Grev Lohenh. Jeg vil troe det! men jeg slipper dig ikke!

Baronessen. Jeg! jeg kan umueligt sige det, De kan jo selv tænke hvad jeg vilde sige.

Grev Lohenh. O hulde! gaae! gaae! kald dine Forældre! jeg vil vide min Skiæbne! men see først endnu engang venligt til mig! nu see mig dog i Øinene!

Baronessen. Jeg kan ikke! jeg frygter! jeg har allerede seet fordybt der ind (løber bort, raa-ber) Fader! Fader (gaaer.)

5te Optrin.

Grev Lohenhausen. Grev Tillenheid.
Lisette. Frands.

Gr. Tillenh. (for sig selv.) Spillet er vundet, men hun har ogsaa spilt herlig, (til Grev Lohenhausen) hvordan har De det Greve?

Gr. Lohenh. O vel! godt! herligt (kaster sig paa en Græsbænk) jeg maae see at komme mig til rette igien! det har grebet mit Hierte for stærk an, og jeg behøver Fatning!

Frands (nærmer sig Lisette.) Hun spinder jo ret flittig, mit kierre Barn!

Lisette. Hvad kommer det saa ham ved!

Frands. For en Færd! hvorfor nu saa grumme bister?

Lisette. Det er nu saa min Skik.

Frands (standser Rokkehiulet for hende.) Er Michel smuk?

Lisette. Tigange smukkere end han.

Frands. Han er vel ret Skinsyg?

Lisette (giver ham et Ørefigen.) Tag han den (løber bort.)

Frands (føler til sin Kind.) For en Ulykke jeg troer jeg tabe rbaade Næse og Ører!

Grev Tillenh (leer.) Hvad er der? hvad feiler dig Frands?

Frands. Ih! den fordømte Bondepige maalte mig Skieppen fuld, jeg kan Kronedøe knap føle min Næse mere!

Grev Tillenh (støder til til Grev Lohenh.) Ven! der kommer Faderen.

6te Optrin.

De Forrige. Obersten. Oberstinden.

Obersten. Saa kom kun Giedske! kom kun. Vi maae dog see om det er sandt som Tøsen har foresladret os!

Grev Tillenh (leende for sig selv.) Et Kongeligt Moerskab! og Oberstinden! hvor hun seer ud!

Obersten. Deres Tiener, mine Herrer! Deres Tiener! der har min Datter saa fortalt mig mange Ting. Der var nogle store Herrer som vilde tale med mig! jeg veed ikke om jeg har hørt ret, eller —

Gr. Lohenh. I har hørt ret! Guds Fred gode Gamle! god Aften kiere Moder! O I er lykkelige Forældre!

Obersten. Ja det er vi! Vi har et godt Barn! leve kun i hende, og lader det gaae os vel paa vore gamle Dage! ikke sandt Giedske? ikke sandt?

Oberstinden. Jo jo! det er sandt, det er en vakker Pige.

Gr. Lohenh. De kan lægge til: En god Pige, min kiere Giedske!

Oberstinden (ved sig selv fortrædelig.) Giedske og aldrig andet en Giedske! (til Greven) jeg hedder egentligen ikke Giedske, min Mand kalder mig kun saa! jeg hedder, jeg hedder Friderike.

Gr. Lohenh. Han har været Soldat gamle Fader?

Obersten. Ja! jeg har tient i Fire og Tredive Aar, var 20 Aar Korporal, har bivaanet Tredive Batailler og fik endelig min Afskeed med denne krumme Fod.

Gr. Lohenh. Jeg er ogsaa et Soldater-Barn, min Fader var General Lohenhausen!

Obersten. Var han Deres Fader? O det var en brav Mand! jeg har tient under ham! kiendte ham meget vel! faaet mangen Docat af ham: — Værer mig Velkommen, Deres Fader var en værdig Mand! gaae, Gamle, bring os noget at spise og drikke! gaae, bring hvad vores fattige Huus formaaer, jeg vil i det ringeste beværte min forrige Generals Søn saa godt jeg kan; gaae, Gamle, gaae!

Oberstinden (raaber.) Johan! Johan!

Obersten (trykker i hende.) Men hvad tæn-

ker Du dog paa? hvor skal den Johan komme fra! (til Grev Lohenhausen som mærkte det.) De maae bære over med hende Hr. Greve! I sidste Krig drev min Kone Marketenterhaandværket — hun havde da stændig to eller tre Oppassere, og naar der nu tales om Mad eller Drikke, saa troer hun, hun endnu har sine Oppassere og kalder paa dem. — Gamle, du giør bedst i du gaaer selv; thi du faaer længe at bie til dine Oppassere kommer.

Oberstinden (for sig selv.) Nu giør han mig saa gar til Marketenterske! En Dame til Marketenterske! den Mand besider ikke den mindste Delicatesse! for Himlens Skyld! jeg skammer mig for mig selv (vil gaae.)

Grev Lohenh. Lad blive gode Moder, lad blive! jeg vil ikke spise eller drikke! jeg vil kun tale med jer begge. Det angaaer jeres Datter.

Obersten. Vores Datter? Saa behøver just min Gamle ikke at være nærværende, thi hvad jeg giør er hende altiid ret. Hun har desuden et lille Arbeide hun endnu i Dag maae have fra Haanden! gaae Gamle! gaae til dit Arbeide! Naar vi behøver dig saa skal vi kalde paa dig! (for sig selv) jeg maae see at faae hende bort, ellers fordærver hun den hele Spøg!

Gr. Lohenh. Frands! du kan gaae med hende!

Frands (til Oberstinden.) Kom gamle Moder! jeg skal hielpe hende at arbeide!

Oberstinden. Aa jeg kan nok hielpe mig selv! (for sig selv) saa gar Tieneren giør sig familiær med mig.

Frands (byder hende en Priis Tobak.) Lyster Moder?

Oberstinden (for sig selv.) Bestandig værre! (til Frands) jeg bruger ikke Tobak (hemmelig til Obersten) Barn! jeg beder dig for Guds Skyld, skaf mig den Tiener fra Halsen, jeg kan ellers ikke udholde det!

Obersten (fortrøden.) Ei hvad! jeg veed han spiser dig ikke. Gaae allene din Gang!

Frands. Kom gamle Moder! kom!

Oberstinden (i det hun gaaer.) Aa det er ikke at gaae igiennem! (gaaer med Frands.)

Grev Tillenheid (for sig selv.) Ogsaa jeg vil gaae bort, for i det mindste at kunde lee mig mæt! (følger efter dem.)

7de Optrin.

Obersten. Grev Lohenhausen.

Obersten. Nu ere vi allene, De har giort mig uroelig! hvad har De at sige mig om min Datter?

Grev Lohenh. Meget! overmaade meget! hvor skal jeg begynde? hvor ende? Min Stand, gode Gamle! kiender han; jeg har en stor Formue! er frie og min egen Herre. I tive Aar reiste jeg omkring i fremmede Lande og søgte at finde en Kone efter mit Sind, men fandt hende ikke! men nu, gode ærværdige Fader! staaer det til ham at giøre mig lykkelig. Jeg har for faae Øieblik siden lært at kiende jeres Datter, jeg finder hos hende alt hvad jeg fordrer af en Kone! Fader! giv mig hende til Kone!

Obersten. Naadige Herre! jeg er gammel, jeg har tient! jeg er bleven saaret for mit Fødeland, alt dette fortiener dog ved Gud ikke at spottes.

Grev Lohenh. Jeg spotter ikke! Gud er mit Vidne, at jeg taler Sandhed! og der er min Haand paa at jeg mener det redelig!

Obersten. De? Grev Lohenhausen? De? saa rig, saa fornem, De ville ægte en fattig Mands Datter?

Grev Lohenh. Ja! jeg, Grev Lohenhausen, Eier af en halv Million, vil ægte jeres Datter!

Obersten. Ei naadige Herre det gaaer aldrig an! det er jo ikke tilladt, enhver skal blive ved sin Jevnlige. Min Datter vilde forestille en smuk Grevinde! Alle Mennesker vilde lee af hende, og

enhver vilde kalde det en afskyelig Mis — Missa — — jeg veed nu ikke selv hvad det hedder!

Grev Lohenh. Misalliance vi! I sige? ha ha ha! Saa har man ogsaa baaren Omsorg for at udbrede dette Ord blandt Bønderne, for dermed at afskrække dem! Misalliance? Menneske med Menneske kan umuelig misalliere sig! og Kierlighed — han kan troe mig gode Gamle — gier alle lige! jeg ægter jo ikke den grevelige eller fyrstelige Tittel, jeg faaer bestandig kun Fruentimmeret, der dog, ved Gud, alle Ahner og Titler uagtet, alligevel kun har Legem og Siel som en Bondepige. Titler og Ahner give i og for sig selv ingen Forstand, ingen Dyd, intet indvortes Fortrin. Bondepigen, som Fyrstinden, maae søge at erhverve disse. Jeg ærer Fortienester hvor jeg finder dem, og den Ægtefælle som besidder dem i høieste Grad er den bedste Kone, hun være hvem hun vil!

Obersten. Ret naadige Herre, ret! jeg er en gamel enfoldig Mand, er ikke istand til at giendrive det alt saa tydelig, men saa meget veed jeg dog, at saadanne Ægteskaber aldrig ere lykkelige! Saa forelsket ogsaa Manden er, saa forsvinder dog efterhaanden hans Drøm! han seer sin Kone foragtet baade af Høie og Lave, græmmer sig, eller lader hende undgiælde det; og dernæst Børnene.

Grev Lohenh. Bernene? hvorledes skulde disse undgiælde Forældrenes Brøde?

Obersten. Og dog Herre, dog, Borgerne holder dem for fornemme og Adelen for ringe til at omgaaes med dem. De ere ligesom udelukkede af det menneskelige Selskab, maae blandt de Borgerlige høre deres Fader og blandt de Adelige deres Moder, kunde ikke vente at erholde de sidstes Fortrin eller de førstes Lyksalighed. De finde Hindringer overalt, og forbande endelig den Fader, hvis Daarskab bragte dem i denne Forfatning! — — Og, Herre! saa fattig! saa enfoldig jeg er, saa ønskede jeg dog ikke at døe med den Bevisthed: at have giort mine Børn ulykkelige.

Grev Lohenh. (seer nogen Tid opmærksom paa ham.) I taler med megen Varme, meget vel, og forsvarer Adelen paa det bedste, men vel mig, at jeg let kan svække disse Indvendinger. Jeg efterlader mine Børn Rigdom nok, og det holder dem skadesløs for alt; de trænger ikke til Æresposter eller Titler; og vil leve lykkelig naar jeg har betaget dem Leiligheden til at tragte efter disse tvivlagtige Besiddelser.

Obersten. Altsammen vel nok! ganske godt talt! men naadige Herre! tillad mig engang et Spørgsmaal?

Grev Lohenh. Spørg hvad han vil, jeg skal svare ham paa alt!

Obersten. Hvad vilde De tænke om en Fader, der havde en stor stor Formue og tillige nogle Børn, men som imens han levede korteslede og bortgav denne Formue, og efterlod sine Børn intet uden Bettelstaven! hvad vilde De tænke om en saadan Mand?

Grev Lohenh. At han var en slet Fader! at han maatte have et raat og fordærvet Hierte!

Obersten. Tag mig det ikke ilde op. Men seer De, naadige Herre! der har jeg fanget Dem som Fuglen i Snaren; er Ære, Værdighed og Titler ikke ogsaa Formue? er disse ikke høiere at agte end Penge? og De naadige Herre! vilde saa modvillig bortslænge denne Formue? vilde røve og skille Deres tilkommende Børn ved det Fortrin som Deres Stamfædre ved Deres Blod, Fliid og Stræben havde erhvervet! Hvad ville De eengang svare Deres Søn, naar han traadte frem for Dem og sagde: Fader! hvad har jeg giort Dig, at Du saa letsindig solgte til en Bondepige de Fortrin og Værdigheder som mine Fædre havde erhvervet sig? Din Fader havde betroet dig dem for at forplante dem paa mig, det var din Skyldighed at forøge og ikke at bortkaste dem! Hvad kunde De svare ham? og seer De min Herre! Naar man lever i en Stat bør man ogsaa underkaste sig dens Love, maae følge dens indførte Skikke og Sædvaner. Hvem kan for at man ikke taaler

en Bondepige i et Stamtræ! det er nu engang saaledes antaget, at hun giør saa stort et Hul deri, som de ti følgende Slægter skal have nok med at pappe og klistre, førend de faae det lukket igien!

Grev Lohenh. Mand, du maae være meere end en Bonde; Din Tale røber en Mand af Eftertanke og Kundskaber. Heller aldrig maae du have baaret Adelens Lænker, du vilde ellers mindre have forsvaret dem.

Obersten (for sig selv.) Jeg har maaskee sagt for meget, jeg maae see at beie af igien, desuden har jo min Niece befalet mig at give mit Samtykke. (Til Greven.) Jeg siger Dem kun hvad min sunde Menneskeforstand indgiver mig, og forsvarede kun mit Barn da De vilde sette hende paa et Sted hvor hun ikke hører hen; men dersom alt dette ikke afskrækker Dem, dersom De desuagtet kunde være lykkelig med hende, saa har jeg i det mindste giort min Skyldighed, og har intet at bebreide mig. Er mit Barn endelig ogsaa tilfreds med — —

Grev Lohenh. (glad.) Saa saa samtykker han?

Obersten. Ib nu det forstaaer sig, saa bliver jeg jo vel nødt til det! Deres Haand derpaa, saa kalder jeg Dem med Glæde min Hr. Svigersøn! (Kalder ind ad Døren.) Hei! kom

allesammen herud; under Guds frie Himmel vil vi bringe Sagen i Rigtighed. (for sig selv.) Gud skee lov, at det er saa vidt, jeg havde nær fordærvet den heele Spøg!

8de Optrin.

De Forrige. Oberstinden. Baronessen. Grev Lillenheid. Lisette. Frands.

Oberstinden. Nu! her ere vi, hvad vil du?

Grev Lohenh. Gode Fader! tal nu! tal!

Obersten. Kom hid Sidse! Herren her — er en riig Mand — en Greve, han vil med Dievels Magt have dig til sin Kone. Jeg har halv om halv lovet ham det! har du noget derimod at indvende?

Grev Lohenh. Tal Sidse! Tal!

Baronessen (med et Smiil.) Fader! jeg kan godt lide ham.

Grev Lohenh. Virkelig! Guddommelige Pige!

Obersten. Ja Barn! du siger du kan lide ham, det er endnu ikke nok! Elsker du ham ogsaa? thi han vil ægte dig!

Baronessen. Fader! der maae Tid til. Vi kiende jo ikke hinanden nok endnu, han veed

jo ikke om jeg staaer ham an, og jeg veed ikke om han ogsaa alletider vil have mig!

Obersten. Seer De, Tøsen er klogere end alle vi andre! hun har fuldkommen Ret! Hr. Greve! er De fornøiet med dette Svar?

Grev Lohenh. Jeg faaer vel! men slemme Pige! sig mig kun, hvor længe skal jeg vente?

Baronessen. Ja det kommer an paa Omstændighederne. Hos os Bønder er det Brug at man først omgaaes et halvt eller heelt Aar —

Grev Lohenh. O det er forlænge! du maae sætte en kortere Tid!

Baronessen. Kommer Tid kommer Raad! siger min Fader! men der har De endnu meget at giøre, meget at lære!

Grev Lohenh. At lære? Nu Barn! hvad skal jeg da giøre og lære?

Baronessen. Ja det skal jeg nok sige dem!

Grev Lohenh. Sig mig det strax! Kom sæt dig hos mig (trækker hende ned til sig paa Græsbænken) fortæl mig det altsammen. (Bliver ved at tale med hende.)

Oberstinden. Sig mig blot Gamle! hvorlænge skal denne Maskerade vare? jeg vil heller gaae hiem, man estimerer mig jo slet ikke, jeg forestiller dog Moderen, og intet Menneske spørger mig om mit Samtykke.

Obersten. Hvor kunde man ogsaa falde

paa at spørge dig? Jeg har med Flid undgaaet det! Du røber dig jo alle Øieblik.

Oberstinden. Røber. Det kan ingen sige mig paa, vilde jeg have røbet mig, saa kunde jeg have giort det for lang Tid siden, — — See kun hvor han skotter hen til mig — han har Gud forlade min slemme Synd — endog forelsket sig i mig, det ulykkelige Menneske, det skiær mig i mit Hierte for ham.

Obersten. Hvad du dog er et forfængeligt Kreatuer. Jeg indestaaer dig for det er aldrig faldet ham ind.

Grev Tillenh. (der imidlertid lister sig ubemærket hen til Obersten.) Bedste Onkel! fortæl mig dog den øvrige Plan! jeg veed slet intet! jeg famler i Mørket! jeg kunde for Tieneren slet ikke komme til at tale med Tante!

Obersten. Hun vil som hun siger, stevne Greven herhid til imorgen tilig, hun vil da gaae at spasere som Dame, og slet ikke vide noget om hvad der passerede igaar.

Grev Tillenh. Det er en herlig Plan. Det vil give os nyt Morskab.

Lisette (kommer løbende frem og siger til Obersten.) Der kommer en Herre lige hen imod os!

Obersten. En Herre? hvad Dievelen!

Grev Tillenh. Ei! det er Baron Schionberg!

Obersten. Baron Schiønberg. Det er en smuk Forklaring, han vil forraade alt!

Oberstinden. For Guds Skyld, dersom han kiender mig i dette Optog saa skammer jeg mig til Døde.

9de Optrin.

De Forrige. Baron Schiønberg (meget iilfærdig i Reiseklæder.)

Baronen (til Obersten.) Sig mig dog min gode Mand, hvor er hans Herskab? Det skal — — (Bliver Grev Lohenh. vaer, der søger at overtale Baronessen, der ved Baronens Komme foer forskrækkst op, til at sætte sig ned.) Ei Hr. Greve! hvor i al Verden kommer De her og i saa kiønt Selskab?

Grev Lohenh. Et Beviis paa at jeg vil holde mit Ord!

Baronen. Jeg havde Dem næsten mistænkt at De vilde bryde det. De veed vel ikke at De her er i Nærheden af Baronessen! hun er idag reist herhid med sin Onkel! Voila! Gaarden der henne er hans!

Grev Lohenh. O hvad bekymrer jeg mig om Deres Baronesse. Jeg har her min Pige. Jeg kan vide De vil igien see at blive forligt med hende, jeg ønsker til Lykke. (Holder bestandig

Baronessen, der vil afsted, ved Haanden.) Fy Sidse! Vær ikke saa undseelig! Denne Herre han er en af mine Bekiendtere! See Hr. Baron! min Pige har ogsaa en smuk Fod, men hun forstaaer ikke saaledes at producere den som Deres Baronesse (tager med Magt hendes Haand fra Ansigtet) og havde Deres Dame saadant et Ansigt saa vilde hun ikke skiule det!

Baronen. Virkelig smukt! Je vous assure. (Bliver forbauset staaende.)

Oberst. Nu vil det bryde løs!

Oberstinden. Skulde vi ikke hellere gaae ind!

Obersten. Og lade Nisce i Stikken! ikke sandt?

Grev Lohenh. (til Baronessen.) Nu! De er jo ganske henrykt!

Baronen. Ja det er! Je suis perdu, c'est fait de moi! — — — Det er hende! det er virkelig hende! O jeg! (Løber hen imod Obersten seer stift paa ham.) Ogsaa De! De! (Betragter Oberstinden.) Diable m'emporte! Endogsaa De! (Gnider sine Øine.) Drømmer eller er jeg vaagen —

Grev Lohenh. Hvad feiler Dem? Kiender De disse Folk?

Baronen. Om jeg kender dem? Enten er jeg eller De — eller vi begge bedragne! —

Det er Baronesse v. Waldheim! det hendes Onkel Obersten v. Storchenau! det Frue Oberstinden! Opløs De nu denne Gaade, jeg er ikke istand til det!

Grev Lohenh. Hvorledes? er det muelígt? skulle virkelig?

Baronessen (med en Dames ædle Anstand.) Ja jeg er Baronesse v. Waldheim. Jeg blev i Morges underrettet om Deres selsomme Beslutning at ville ægte en Bondepige. Deres Tænkemaade havde paa det sidste Bal særdeles interesseret mig. Jeg besluttede at ville forsøge at helbrede Dem for denne Daarlighed! Vel mig om det er lykkes mig. Sidse anbefaler sig Dem i gunstig Erindring! Hr. Baron! Dem har jeg ikke bedraget! jeg frabeder mig for Fremtiden slige Udtryk, og een for alle Gange Deres Besøg! (gaaer.)

Grev Tillenh. (for sig selv.) Da gaaer jeg min Vei! (følger hende.)

Obersten. Nu er Turen til mig (gaaer lige hen til Greven.) Hr. Greve! Jeg er den gamle Oberst Storchenau! Hør! af Kierlighed til min Niece har jeg taget Deel i denne Maskerade. Jeg beder om Forladelse hvis jeg har fornærmet Dem; men forlanger De Satisfaction saa staaer jeg saa gammel jeg er, til Deres Tieneste! Dog vil De vel tage det for det,

det er. Kom op paa Gaarden! Vi vil da sladre om Deres sal. Fader! jeg har virkelig tient under ham! (ryster hans Haand.) Nu kom nu snart efter! Saa eller saa! Vi kan jo derfor nok blive eenige! (gaaer.)

Oberstinden. Nu der har man det! Mig lader man i Stikken. Over mig Ulykkelige vil De udøse Deres Raserie. Hvor De der staae? Stum og ubevægelig! Gid jeg var herfra. (Retirerer sig bestandig.) Mine Herrer, jeg er ganske uskyldig! jeg veed af ingen Ting — Man har tvungen mig her til! (Løber fnygtsom bort.)

Lisette (vil efter hende.)

Frands (holder hende tilbage.) Holdt, hvem er da hun mit smukke Barn?

Lisette. Jeg er den naadige Baronesses Kammerjomfrue!

Frands (med en dyb Compliment.) Og jeg er den naadige Greves Tiener!

Lisette. Kammerjomfruerne give sig ikke af med Livrebetienterne.

Frands. Og Livrebetientere smudse sig ikke gierne i Kykkenet!

Lisette. Og Kammerjomfruerne lide ingen Impertinenceer. (Giver ham et Ørfigen og løber bort.)

Frands. Og — og — og! — det var grovt!

10de Optrin.

Grev Lohenhausen. Baron Schiønberg. Frands.

Grev Lohenhausen staaer med foldede Arme i dyb Forundring paa den høire Side af Skuepladsen. Baronen staaer paa den venstre Side i samme Stilling. Frands staaer i Mitten af Baggrunden og holder paa sine Kinder. En lang Pause. Begge gaae endelig med stærke Skridt op og ned. Frands giør det samme i Baggrunden.)

Grev Lohenh. Nei! nei! det skal jeg aldrig glemme!

Baronen. At forbyde mig frem for alle andre sit Huus!

Frands. Omsonst, for slet intet, et saadant Ørefigen — —

Grev Lohenh. Jeg tænkte mig saa lykkelig! saa salig! og nu. Denne Drøm er forsvunden! ak! jeg vil aldrig meere faae saa skiøn en Drøm.

Baronen. Jeg haabede saa vist at blive forligt men hende! vilde fortalt hende at den fremmede Greve aldig vilde elske hende, og skal nu finde hende i hans Arme.

Frands. Begegner hende saa venlig, saa heslig — og hun begge gange saa grov imod mig — Det skal jeg sikkert ikke glemme hende!

(I det Greven og Baronen gaae støde de paa hinanden.)

Grev Lohenh. (til Baronen.) Er De her endnu?

Baronen. Ja, reiser De endnu idag?

Grev Lohenh. Maaskee! maaskee ikke! Jeg er min egen Herre, jeg skylder ingen Regnskab.

Baronen. Det fordrer jeg ei heller. Jeg vilde kun betræffende Æres-Ordet — —

Grev Lohenh. Det skal jeg holde som en Mand, men jeg seer ikke gierne man erindrer mig paa det, da det forudsætter en Tvivl.

11te Optrin.

De Forrige. En Tiener.

Tieneren (til Grev Lohenh.) Hr. Obersten lader formælde sin Respect og bede om naadige Herre vil giøre ham den Ære at spise hos ham iaften.

Grev Lohenh. Formæld min Compliment til Hr. Obersten! jeg kan neppe iaften have den Ære — Det er mig umueligt, jeg skal en an-

dengang have den Ære — (for sig selv, i det han gaaer bort.) Forbandede Tilfælde, fordømte Æres-Ord! (gaaer.)

Baronen. Jeg beder ogsaa at formælde min Respect for Obersten, jeg vilde gierne komme, naar ikke Baronessen udtrykkelig havde forbudet mig det.

Tieneren. Naadige Herre! jeg havde ingen Befaling til at bede Dem. Jeg skulde kun — —

Baronen. Ih saa gaae han ad Helvede til. (gaaer.)

Frands (til Tieneren.) Hør Kammerat! Seer han Baronessens Kammerjomfrue! han kiender hende dog vel? saa sig hende — at jeg — at jeg aldrig — skulde ogsaa Verden gaae under — at jeg — jeg kan nu for Vrede ikke sige det, men — men vi træffes vel engang igien, saa skal jeg nok sige ham hvad han skal sige hende. (gaaer.)

Fierde Optog.

1ste Optrin.

(Den landlige Egn i tredie Optog.)

Grev Lohenhausen (kommer fra Siden af.)

Her er jeg da nu! Det var som om Nogen med Magt drog mig herhen! (Slaaer sig for Panden.) Jeg er en Daare. Jeg er det som værre er — jeg er forelsket — og i hvem? i en ertz Koqvette! — Har hun ikke bedraget mig? har hun ikke spillet Comedie med mig? og dog. Jeg kan ikke modstaae det. (Pæger paa Hiertet.) Her! her hviler det centnertungt. Den heele lange Nat stod hun for mine Øine med den uefterlignelige Uskylds Mine, og naar jeg saa dessuden betænker at hun giorde det af Kierlighed til mig, saa kunde jeg, jeg veed ikke hvad, at jeg gav det overiilende Æres-Ord! Sidse, sagde hun, anbefaler sig Dem i gunstig Erindring. O jeg skal aldrig! aldrig glemme dig! Jeg sad, hun! — trykkede saa ømt min Haand, og jeg? (Betragter Bøgen hvori Baronessen skar sit Navn.) Hvad er det? I. W. H. L.! det kan sige Julie Waldheim! Henrich Lohenhausen! og det giorde hun? hvem ellers? Hun elsker mig altsaa virkelig! O det fortiener Giengiel-

delse! Kone! du maae være min, om jeg ogsaa havde givet ti Æres-Ord. Jeg søger ham op! fordrer lige Ædelmodighed! Jeg rev hans Revers istykker, han maae give mig mit Æres-Ord tilbage, og giør han det ikke, saa — min hele Karakteer har desuden forandret sig — saa duellerer jeg for førstegang i mit Liv. (Vil bort, staaer paa eengang stille.) Vær en Mand, han har ældre Rettigheder! elskede hende før! jeg gav han hende, og at fordre en Gave, det giør ingen ærlig Mand — at bygge sin Lykke paa en andens Ulykke, fye, det var skændig. (Haanden paa Hiertet. Modsæt dig saa meget du vil, jeg kan ikke hielpe dig! Bort! bort! det er det bedste. (gaaer bort.)

2det Optrin.

Baron Schiønberg (sniger sig fra den anden Side hid.) Jeg forfølger ham overalt, sniger mig overalt efter ham. En Forelsket er uagtet Hundrede Æres-Ord ikke at troe, og forelsket er han, cela est deci dé! det røber hans heele Opførsel. Tigange befalede han inat der skulde spendes for, og tigange tog han denne sin Befaling tilbage — sukkede, bandede det elendige Vertshuus, og kalte mig en slet Person. Hvad har han nu vel kundet havt at bestille her ved dette Træ. (Betragter Træet.) Quoi hans Navn?

hendes Navn? det var altsaa hans Forretning. Nu kan jeg nok have Aarsag til at være bange. Saa snart en Philosoph begynder at tænke Romantisk, saa er han sikkert yderst forlibt! Vilde han kun reise her fra, ellers bliver der slet intet Haab tilbage for mig — — Jeg vover ikke meere at komme for hans Øine, han kunde jo i sit Raserie gribe mig an, aftvinge mig igien sit givne Æres-Ord, saa var alting tabt! Navnet der, minder om hans Kierlighed! Skal jeg tilintetgiøre det? Nei det skal staae der, og jeg vil ogsaa sætte mit og hendes Navn her! hun kan da vælge! sandsynlig ikke mig, men heller ikke ham. (Gaaer til det lige overfor staaende Træ hvori Lisette i tredie Optog skar sit Navn, lukker sin Kniv op, i det han vil til at skære.) Hvordan? Seer jeg ret? L. S.! det er mit Navn! Laurentius Schiønberg! hvem satte dette? Grand Dieu! skulde det virkelig. Og det er det! hun satte det i hiine lykkelige Dage, da jeg troede hun elskede mig, skar sit og mit Navn i disse to Træer, og Greven kradsede nu kun sit derunder. O fordømte Greve, var du ikke kommen, hun havde ikke haanet min Kierlighed! jeg havde seiret! — Men Tusinde Forbud skal ikke længere holde mig tilbage, jeg vil iile til hende, fortælle hende min giorte Opdagelse, sige hende at Greven aldrig tør elske hende, og fordre tilbage

hvad jeg allerede for en Maaned siden besad. (Gaaer bort hen ad Slottet til.)

3die Optog.

Baronessen, Lisette (fra forskiellige Sider.)

Lisette. Jeg har søgt Deres Naade overalt, jeg tænkte strax, jeg vilde finde Dem her!

Baronessen (imod hende.) Nu hvorledes er det? har hun talt med Vertinden?

Lisette. Ja! de kom begge igaar Aftes!

Baronessen. O spring den anden forbie! tal allene om ham!

Lisette. Vertinden giorte en selsom Beskrivelse over ham, hun meente, han er ikke rigtig her (viiser paa Panden) han begierede Mad, og spiiste alligevel ikke.

Baronessen. Jeg har jo heller ikke spiist!

Lisette. Vertinden maatte giøre en Seng til rette til ham, og han lagde sig dog ikke i den.

Baronessen. Har jeg da havt et Øie lukket?

Lisette. Han gik saasnart det gryede ad Dagen ud at spasere, og just, mens jeg i næste Værelse stod og talte med Vertinden, stormede han ind i Kammeret og skreg spænd for! spænd for!

Baronessen (forskrækket.) Spænde for?

Lisette. Der hører De, sagde Vertinden,

saaledes har han raabt vel tyvegange den heele Nat igiennem.

Baronessen. Himlen være lovet!

Lisette. Men dennegang var det Alvor. Saasnart Hestene vare for Vognen, saa kastede han sig med sin Tiener ind i den og foer i fuld Gallop afsted og bort.

Baronessen (langsom.) afsted og bort!

Lisette. Jeg løb op paa Gaarden, men fandt dem ikke, og da jeg kom løbende her hen, rullede just Vognen ned af Bakken, og jeg kunde kun see Støvet efter den.

Baronessen (en Panse.) Altsaa borte! og med ham alle mine Ønsker, al min Glæde, al min Attraa! — jeg elskede ham virkelig! — Lisette, hans Bortreise vil koste mig meget! jeg er ulykkelig! o jeg er elendig. — Hvor tog han da hen? — —

Lisette. Det skal jeg ikke kunde sige, Deres Naade. Da han sprang i Vognen, giorde Kudsken ham det samme Spergsmaal, bort over Grændsen, raabte han, jeg vil aldrig meere betræde dette fordømte Land!

Baronessen. Aldrig meere! — det var haardt — Det har jeg dog ikke fortient! (hun vakler.)

Lisette (gaaer til hende.) Deres Naade befinder sig ikke vel.

Baronessen. Hvad bryder han sig om det? jeg maae dog henterre og smægte! (sætte sig paa Græsbænken.)

Lisette. De græder?

Baronessen. Jeg græder, det er dumt giort, hvad kan Taarer gavne mig: havde jeg end en Stemme som Basunen! han vilde dog ikke høre mig, thi han iiler! han flyer jo! Lad ham da flyve! Lad ham da søge en Pige efter sit Sind, et Hierte der saa ganske slog for ham, et saadant Hierte finder han dog ikke!

4de Optrin.

De Forrige. Baron Schiønberg (kommer iilende fra Gaarden.)

Baronen. Vel mig at jeg endelig træffer Dem! mit Hierte, mon ange! er saa fuldt forpresset! jeg søger forgiæves Ord! O Tak, min varmeste Bøn — denne Tak! (kaster sig for hendes Føder.)

Baronessen. Jeg troer De raser Hr. Baron!

Baronen. Saa maae det være Glæde der giør mig Rasende. De forbød mig vel Deres Huus, men jeg havde i Tumlen af min Henrykkelse, nedkastet Tusinde Vagter, bestormet den

stærkeste Fæstning, for blot at kunde bevidne Dem min Tak!

Baronessen. Deres Tak? Men for Himlens Skyld for hvad?

Baronen. For det overtydende Beviis paa Deres Kierlighed! O ma Reine! ma Princesse! jeg veed, jeg er overbeviist om, at De har elsket mig, og jeg kommer at bede Dem at De igien vil elske mig, jeg lader mig ikke meere afvise, jeg vil bede saalænge til De hører mig, jeg vil mit Liv igiennem smægte, henvisne, fortørre! Je me meurs à vos pieds!

Baronessen. Dersom De vidste hvor behagelig Deres Narrestræger ere mig, saa er jeg forvisset om De vilde afbryde denne Comedie! Kort jeg forstaaer ikke, veed ikke hvad De vil, og beder Dem at forlade mig!

Baronen. O kunde dog disse Træer tale! O gode tro Træer, værer Vidne til hendes Troløshed!

Baronessen. Disse Træer. Nu er jeg overbeviist om, De har tabt Deres Forstand!

Baronen. O Nei! jeg har den endnu, jeg skal strax tage mig den Frihed at give Dem et Beviis her paa. Befal at trine nærmere! — Hvem skar dette Navn i dette Træ? hvis Navn er det? hvem skar dette her? Dette H. L. her har Greven først imorges kradset nedenunder

Deres! Nu? har jeg endnu min Forstand! — — De bliver rød? — — (Kaster sig for hendes Fødder.) Rendes, moi heureux! O Julie udtal det lykkelige Ord. Jeg giorde det, jeg elskede dig!

Baronessen. Disse to her kiender jeg mig ved. L. og S. hist henne maae min Kammerpige svare for.

Lisette. Hr. Baron! dette her er mit Navn!

Baronen. Hendes? hendes Navn?

Lisette. Ja! jeg hedder Lisette Schønning! Da min naadige Frue igaar Eftermiddags skar de to Navne hisset henne, saa vilde jeg ikke heller staae ledig, og udskar for Tidsfordriv ogsaa mit her! jeg havde gierne sat et neden under, men jeg havde ingen Kiereste.

Baronen. Hendes Navn? dette hendes Navn? kan hun sværge herpaa?

Lisette. Ja Hr. Baron, Hundredegange, om De forlanger det. Der vil dog vel ingen afrætte mig mit ærlige Navn!

Baronen (slaaer sig for Panden.) Ak! det kalder jeg at blive bedraget!

Baronessen (leer.) Jeg havde mindst ventet at jeg idag skulle komme til at lee.

Baronen. Ak, ogsaa udleet! forhaanet! men lee De kun, lee kun! jeg kan lee! Greven er reist! det veed De dog!

Baronessen. Det veed jeg (tvungen) og seer dog!

Baronen. Det seer jeg! men at han aldrig kommer igien, at han saa længe jeg lever, aldrig kan givte sig med Dem, det indestaaer jeg Dem for! Comment trouves-vous ce la!

Baronessen. Arme Spotter, De vil vist ikke kunde forhindre det.

Baronen. Jeg Baron Schionberg kan forhindre det! og for De kan vide det Madame la Baronne, Deres dyrebare Greve er slet ikke den Mand De holder ham for.

Baronessen. Virkelig.

Baronen. Ja! ja! at jeg og Hr. Greven kiender hinanden hørte De dog igstes.

Baronessen. Giorde jeg det?

Baronen. Og da jeg spurgte ham hvad han giorde her! gav han mig da ikke til Svar; at han ville holde sit Ord.

Baronessen. Kan gierne være!

Baronen. Eh bien! Saa viid da, at jeg har tvungen ham dertil. Jeg gik igaar Aftes i den største Force til ham, fordrede at han enten skulde frasige sig Dem, eller duellere med mig paa Liv og Død! Den stakkels Greve blev bange, giorde Tusinde latterlige Undskyldninger, og vilde partout ikke duellere med mig. Jeg trak altsaa min Kaarde, og bragte ham saaledes i Kni-

de, at han gav de bedste Ord, og forsikrede endelig ved et Haandslag og ved sit Æres-Ord: at han vilde aldrig elske Baronesse v. Waldheim, ellen nogensinde tage hende til sin Kone.

Baronessen. Nedrige Løgner, De har allene min Forvirring at takke, at jeg saa længe har hørt paa Dem.

Baronen. De kan troe det eller ei, ligesom De vil, Tiden vil nok vise at jeg har sagt Sandhed. Var mit Foregivende ikke Sandt, hvad havde da Greven havt nødig at blive saa forskrækket da han i sin Bondepige gienkiendte Baronesse Waldheim, hvorfore rente han vel som et galt Menneske bort herfra over Hals og Hoved? Fordi han maatte holde sit givne Ord, og fordi jeg desuden hviskede ham et Par Smaaedievle i Ørerne!

Baronessen. Hr. Baron! jeg er kied af at høre paa Deres Sladder. Enten maae De eller jeg gaae, hvem af os bliver?

Baronen. Ak, jeg veed at leve og gaaer gierne og villig bort; men Machere! De faaer dog ikke Greven! sur mon honneur! De faaer ham dog ikke! (gaaer.)

5te Optrin.

Baronessen. Lisette.

Baronessen (gaaer op og ned.) Skulde det

være muelig? — Men hvor kunde ogsaa denne underlige Tanke falde mig ind? og dog skulde jeg næsten troe, der laae noget meere skiult der under end den besynderlige Grille, ikke at ville givte sig med nogen uden en Bondepige! — Han elsker mig ikke! det er Aarsagen!

Lisette. Vil Deres Naade ikke hellere gaae op paa Gaarden?

Baronessen. Hvad skal jeg der?

Lisette. De sætte den naadige Onkel og Tante i Bekymring!

Baronessen. Mueligen!

Lisette. De bier paa Dem med Frokosten!

Baronessen. Jeg vil ingen Frokost have! Ak! ak! Greven maae allerede være langt borte!

Lisette. Efter al Rimelighed. — Men tillader Deres Naade, at jeg blot giver den naadige Tante Efterretning om hvor vi er, jeg veed hun har sendt Bud ud overalt.

Baronessen. Meget gierne! jeg er saa helst allene.

Lisette. Jeg skal strax være her igien! (gaaer.)

6te Optrin.

Baronessen. (Strax derefter Grev Lohenhausen fordybet i sig selv med hurtige Skridt, bag ved ham Frands kippende og aandeløs.)

Grev Lohenh. (betragter Bondehuset.) Karl! hvorfor bragte du mig herhen?

Frands. Jeg? naadig Herre! Jeg?

Grev Lohenh. Ja du! hørte du ikke jeg vilde over Grændsen, og nu er jeg dog her igien?

Frands (snapper bestandig efter Veier) Men hvad kan jeg for det? Naadig Herren sprang med et ud af Vognen — — løb saa uden at ville høre et Ord — — over Stok og Steene — over Mark og Enge! — Ned af Bakken — og lige herhid — jeg kan knap faae mit Veir igien!

Grev Lohenh. Men hvor var jeg da just kommen herhen, naar du ikke havde ført mig herhid. Vie kun, du kan troe jeg skal huske dig det?

Frands. Naadige Herre — jeg beder for Guds Skyld — jeg — —

Grev Lohenh. Hold Mund! hvad skal jeg nu her? (Gaaer op og ned, faaer endelig Øie paa Baronessen der noglegange i forveien har villdet reise sig, men igien synker tilbage. En lang Pause.)

Grev Lohenh. (betragter Baronessen stedse, gaaer endelig hen til hende og griber hendes Haand) Sidse! O nei! — nei! ikke Sidse, og dog — dog! Sidse! du har giort mig ulykkelig!

Baronessen (forvirret, skiælvende, staaer

endelig op.) Jeg? — Hr. Greve? — hvor var det muligt?

Grev Loheňh. Ja! ja! i Ordets mildeste Betydning ulykkelig! (Peger paa Hiertet.) Ak Slemme De har et stort Ansvar! O var De virkelig Sidse! jeg vilde paa mine Arme bære Dem i min Vogn, og Hundrede — ja Tusinde skulde ikke røve mig Dem! med hvilken Glæde fløi jeg da afsted og bort med Dem. Men saaledes, saaledes! Jeg skulde slet ikke være her, og er her dog, jeg vilde kun endnu eengang see denne Dal, og maae just træffe Dem for — for at tage Afskeed med Dem! En bitter Afskeed. — Jeg veed De forstaaer ikke alt det jeg her staaer og sladrer, men jeg er ei heller istand til at forklare Dem det!

Baronessen (synker tilbage paa Græsbænken) Vil De ikke sætte sig Hr. Greve!

Grev Loheňh. Hiertelig gierne, dersom jeg kun kunde — turde — turde jeg! — ha da skulde og ingen formaae at bringe mig bort igien! Jeg maae blot sige Dem — men hvad hielper det? De og jeg kan dog ikke forandre det! Jeg maae afsted — altsaa hellere snart — mens det endnu er muligt! Lev vel! Vi see aldrig hinanden meere! (vil bort.)

Baronessen. Henrich! Henrich!

Grev Lohenh. (haster tilbage.) Sidse! min Sidse!

Baronessen (smægtende.) Jeg hedder Julie!

Grev Lohenh. Julie? Julie Waldheim? ikke sandt?

Baronessen. Jo, jo!

Grev Lohenh. Det var det just! Men hvorfor just Waldheim? Kone! som mit Hierte saalænge søgte og endelig fandt, hvorfore da just Waldheim?

Baronesseu. De vil forlade mig?

Grev Lohenh. Jeg vil? O fordømt være min Willie, om den kunde ville sligt, men jeg maae, jeg maae! kunde jeg kiøbe Dem med min Formue, bort vilde jeg kaste det Lapperie, ombytte min rige Klædning med en simpel Boudedragt og skatte mig lykkelig! Jeg elsker Dem! O Baronesse! jeg elsker Dem saa høit, som endnu ingen Mand har elsket!

Baronessen (griber hans Haand.) Og jeg — modtag i det mindste denne Tilstaaelse af min Svaghed; (skiuler sit Ansigt) ogsaa jeg elsker Dem.

Grev Lohenh. (efter en Pause.) Lad disse Taare takke Dem! Naar Manden græder, saa føler han stærkt. Jeg kan, troer jeg, ikke mere leve uden Dem! og maae dog bort! O hvor

lykkelig kunde vi være! men ingen Udflugt, intet Haab!

Baronessen. Er da Deres Løvte ganske uigienkaldelig — skal det da just være en Bondepige?

Grev Lohenh. O nei! for min Skyld maatte De være en Fyrstinde, kun ikke Baronesse Waldheim! Jeg er ude af mig selv over alle de Griller jeg før har giort mig! jeg dadlede og kritiserede kun saalænge jeg ikke var forelsket! jeg seer nu hos denne Dame ingen Feil, kun Fuldkommenheder! Men De er Baronesse von Waldheim, og jeg maae afsige Dem, maae afsige al min Lykke, Glæde og Lyksalighed.

Baronessen (opmærksom.) Men hvorfor just for Navnets Skyld?

Grev Lohenh. Vilde De have en Mand, der havde brudt sit Ord og Eed, den Enhver kunde træde under Øine og sige: Du er en slet Karl, du har ikke holdt dit Ord, vilde De have en saadan Mand?

Baronessen. Var det mueligt!

Grev Lohenh. Ja jeg har imorges tidlig givet Baron Schienberg mit Æres Ord, min Haand paa: at jeg aldrig vilde ægte Baronesse Waldheim; giorde det for saa ringe en Aarsag

Skyld! O jeg vilde gierne døe, hvis jeg kun een Dag havde det tilbage!

Baronessen. Hvorledes? De skulde have? De Grev Lohenhausen har givet Baron Schienberg Deres Ord? Deres Æres Ord!

Grev Lohenh. Ja jeg gav det.

Baronessen. O gientag det endnu eengang! De gav det?

Grev Lohenh. Ja, jeg gav det, fordi jeg — —

Baronessen. O Gud skee Tak! det styrker! det opløfter! Hr. Greve! jeg maae aabenhiertig tilstaae Dem at jeg følte megen, overmaade megen Svaghed for Dem, at jeg inderlig og oprigtig elskede Dem! men hvad De nu har sagt mig er den herligste Lægedom for min Svaghed!

Grev Lohenh. Hvorledes? Skulle? —

Baronessen. Ja! ja! jeg haaber at blive helbredet endnu i denne Dag! Reis i Guds Navn! Julie v. Waldheim elsker ikke allene den skiønne vakre Mand! hun forlanger meere! hun vil ogsaa have en Mand af Ære! en behiertet tapper Mand! — — Jeg er Deres Tienerinde! (vil bort.)

Grev Lohenh. Nei! ikke saaledes! jeg fordrer! jeg maae først have en Erklæring! De talte der om Ære! om Tapperhed! hvad skulle

det sige? Jeg beder — Madam! De maa først forklare sig.

Baronessen. Jeg tænkte De giorde bedst i at spare mig denne Gientagelse og Dem denne Beskiemmelse!

Grev Lohenh. Beskiemmelse? Det til mig? Ved Gud! — —

Baronessen. Tag Dem det ikke saa nær, jeg veed alt! Da De var saa feig ved Synet af en blot Kaarde, at give Deres Æres Ord, saa skulle De ogsaa have været saa fornuftig at bede Seierherren at dølge den heele Begivenhed.

Grev Lohenh. Jeg! jeg skulle have! tilgiv, jeg kan ikke styre min Harme! Jeg! jeg! jeg veed slet ikke hvad jeg skal sige eller tænke! — — Ak der ligger Bedragerie derunder! jeg maae have Lys! De veed alt, saa sig da ogsaa alt Madam! Vee Dem! vee ham om jeg griber Dem i en Usandhed! Hvad veed De?

Baronessen. Men Hr. Greve! —

Grev Lohenh. Jeg vil vide det! jeg vil vide Alt! Tal! De har paa det føleligste fornærmet mig! De har krænket min Ære! O tal, tal, at jeg ikke forglemmer mig selv!

Baronessen. Baron v. Schienberg fortalte mig for nogle Øieblik siden, at han med Kaarden i Haanden havde tvungen Dem til at give ham Deres Æres Ord paa, at De aldrig ville æg=

te mig, De bekræfter nu hans Udsigende som jeg ikke ville troe, og — —

Grev Lohenh. Det? det har Baronen sagt? fortalt? og det kunde De troe? — — ha! Nedrige, bie! det skal du undgielde, Tusindfeld betale mig! Troe nu hvad De vil! — — Men jeg vil opsøge ham, den Utaknemmelige, den Hykler! jeg vil, jeg maae finde ham, havde han end skiult sig i Jordens Middelpunkt, eller i et Soelgran! Angribe ham vil jeg, slæbe ham for Deres Fødder, udpresse hans Bekiendelse, og saa, saa Madam, lige saa kold, lige saa haannende som De, tage Afskeed fra Dem, og foragte Dem og alle Fruentimmer! (stormer bort.)

Baronessen. Henrich, min Henrich, saa hør dog! (gaaer efter ham.)

7de Optrin.

(Et Værelse paa Oberstens Gaard.)

Obersten, Oberstinden (ved Kaffebordet)

Obersten. Niece er endnu ikke kommen?

Oberstinden. Nei hun sendte sin Kammerjomfrue! hun vil ingen Frokost have!

Obersten. Nu ja, hun vil sørge, gremme sig, og saaledes hendøe i sine bedste Aar!

Oberstinden. Drik dog Gamle, Kaffeen bliver kold!

Obersten. Jeg gider ikke, jeg kan ikke, jeg er mæt af Kummer! Havde der giort mig saadan en herlig Plan! ville endnu engang i mit Liv være ret lystig og fornøiet, men jeg skulde ikke være saa lykkelig! Kone, dine Høns og Gies havde faaet Skam! jeg troer jeg havde slagtet alle Keerene, og trakteret hele Byen! Nu kan du kun belave dig paa Sørgefloer, vi vil snart faae et Liig.

Oberstinden. Ak! det gaaer vel over! — Den Greve har ret ærgret mig med sine Kapriser.

Obersten. Mig endnu mere! Kunde der leve saa lykkelig med Niece, og vil just have en Bondepige til Kone. Kunde jeg kun ret trettes med ham, saa vilde det blive bedre! og Baronen, den Fusentast, han maae ikke komme for mine Øine! stiller sig derhen og forraader alt! hvad hielper det ham nu? Naar Tingen lit efter lit havde udviklet sig, saa havde det dog været bedre; men strax at falde med Døren ind i Huuset, det lod sig nu sikket intet giøre. Men hvor er Grev Tillenheid? Sover han endnu?

Oberstinden. Ih bevar os! han reiste imorges ganske tidlig til Byen, han vilde slet ikke bie længere!

Obersten. Ret saa! immer bedre! der vil

vi nu sidde den heele Dag og trykke Almanaker, og trykke paa Fingrene! Veed du hvad Kone? Jeg har et Indfald som fortiener at udføres — Greven er dog endnu i Vertshuuset?

Oberstinden. Hvad tænker du paa! Niecees Kammerpige fortalte mig just, at han var for en halv Time siden reist bort.

Obersten. Reist bort? Ei saa — som sagt; han er ikke Niece værd! Naar hun nu atter faaer det at vide!

Oberstinden. Hun veed det allerede!

Obersten. Ogsaa, vel.

Oberstinden. Jeg beklager kun den stakkels Lohenhausiske Familie, han er nu afsted igien, og vil sikkert et eller andet Sted opsnusse en Bondepige, som han til Spot og Skiensel for alle, vil indføre i Familien.

Obersten. Ak, jeg var tilfreds han giorde det, han skulde tids nok komme til at fortryde det, jeg er saa fortrædelig, saa knorvuren, kunde gierne slaae mig selv og rive mig Haarene af Hovedet, jeg troer da det blev bedre! — — Trutte! læg mig idag intet i Veien, jeg forgriber mig ellers førstegang paa dig! det stikker mig ordentlig i Fingerne! — — Jeg skulle nu eengang ingen Glæde have! Naar jeg saaledes tænker paa, hvorledes jeg der havde ordnet og rangeret alt, hvilke Fæster jeg havde udstuderet;

Havde jeg oplevet Bryllupper, jeg troer jeg havde døet af Glæde.

Oberstinden. Det bevare Gud os for!

8de Optrin.

De Forrige. Baronessen (fulgt af 2de Tienere.) Lisette.

Obersten. Nu! der har vi det! Hvad fattes Dem?

Oberstinden. For Guds Skyld, Niece! hvad er der dog hændtes dig? du seer io ud som en Død! er du syg? Hvad feiler dig? for Guds Skyld saa tal dog!

Lisette. Jeg fandt hendes Naade ved Enden af Haven afmægtig, og løb gesvindt efter Tienerne. Det lader nu som det er bedre med hende.

Oberstinden. Er der da ikke noget hun kan faae at lugte til. (Søger i sin Lomme.) Der bedste Niece! Lugt! Lugt! det vil snart blive godt igien!

Obersten. Kiere gode Niece! hvad feiler Dem?

Baronessen (seer veemodig til ham.) O det er ude, alt Haab er tabt!

Obersten. Jeg veed det, men De maae

ikke tage sig det saa nær, det lader sig dog ikke ændre!

Baronessen (vrider sine Hænder) O jeg gaaer det ikke igiennem. Kunde jeg allene saaet bedet ham om Forladelse, jeg har haart, meget haart fornærmet ham. Bedste Onkel! hav Medlidenhed med mig.

Obersten. O det har jeg! det har jeg! jeg græder strox med Dem, De behøver ikke at bede mig meget, — — jeg troer — — Gud forlade mig, allerede jeg giør det! — Sig mig allene, hvormed kan jeg hielpe Dem?

Baronessen. Jeg staaer ikke til at hielpe. Alle mit Livs Glæder ere forsvundne. De tillader dog at jeg maae blive hos Dem?

Obersten. Spørg ikke herom? De er jo mit Barn! og mit Barn lader jeg ikke komme fra mig.

Baronessen. De ogsaa bedste Tante! tillader det ogsaa?

Oberstinden. Hvor kan du nu spørge saadan. Lisette! hent os et Antispasmatisk Pulver, der ligger nogle inde i Kabinettet, hun maae dog have noget ind!

Lisette (gaaer.)

Obersten. Den fordømte Greve! han har et stærk Ansvar, og dersom han havde havt nogen Aarsag, men for en saadan taabelig Kaprise Skyld.

Baronessen. De tager feil, bedste Onkel! han elskte mig lige saa høit som jeg ham, jeg talte endnu imorges med ham. Ogsaa som Dame vilde han med inderlig Glæde ægte mig, men der har han, Gud veed hvorledes det er tilgaaet, givet Baron Schienberg sit Æres Ord paa at han ikke skal givte sig med mig. Dette fortalte Baronen mig med den meest ustyrlige Glæde, sandsynligviis indviklet med Tusinde Usandheder. Greven kom siden efter — bedste Onkel! jeg er ikke istand til at fortælle det, Kort jeg har høiligen, overmaade heiligen fornærmet Greven, og denne søger nu med dragen Kaarde Baronen!

Oberstinden. Ih for Himlens Skyld; der kan jo skee Mord og Drab!

Obersten (tager Hat og Kaarde.) Der maae jeg ogsaa være med! sikkert har den Vindpose spilt os et Bedragrie! jeg skal nok faae det ud, og, Niece! der er min Haand, jeg skal giøre det altsammen godt igien. Baronen maae give det ubetænksomme Æres Ord tilbage, giør han det ikke med det Gode, saa maae det skee med det Onde. Den gamle Oberst kan ogsaa blive vreed! Vær kun roelig Niece! jeg indestaaer for Alt; saa sandt jeg hedder Hans, jeg skal bringe den Ting i Rigtighed.

Baronessen. Gaae ikke bedste Onkel! Greven er Rasende, det kunde gaae ud over Dem!

Oberstinden. For Himlens Skyld, Gamle! bliv her. Det kommer jo ikke dig ved, betænk dog at Dueller ere strængeligen forbudne. Lad før ringe med Klokkerne, at Bønderne kan samles og skille dem ad!

Obersten Ak! det vil ikke gaae saa haardt til. Hvorfra skulde vel Baronen faae det Mod. Lad kun mig raade Trutte! jeg maae see vor Niece lykkelig!

Baronessen, Oberstinden (paa eengang.) Bedste Onkel! Nei! Nei! Gamle! jeg beder dig for Himlens Skyld!

9de Optrin.

De Forrige. Grev Lohenhausen. Baron Schiønberg. Frands.

Grev Lohenh. (holdende Baron Schiønberg i Brystet.) Her ind siger jeg! (slæber ham hen til Baronessen.) Tal nu! (Til Obersten) Forlad at jeg saaledes bær mig ad i Deres Værelse, men min Ære fordrer det!

Obersten. Det siger intet, brug Deres Beqvemhed, jeg veed ogsaa hvad Ære er!

Grev Lohenh. (til Baron Schiønberg, som

staaer i en jammerlig Stilling for Baronessen.) Nu tal eller jeg qvæler dig!

Baronen. Mais! Mais! — Vil De ikke lade Domestikkerne trine ud!

Grev Lohenh. Nei! de skal allesammen høre det, er der ikke flere endnu (raaber ud af Døren) heida Tienere (tre Tienere komme ind.) (Til Baronen.) Nu for sidstegang, tal eller — —

Baronen. Ja! ja! strax! Madame la Barone, je voles — —

Grev Lohenh. Tal Dansk at de alle kan høre og forstaae det.

Baronen. Naadige Frue! jeg bedrog Dem idag med en Usandhed — —

Grev Lohenh. Falskt. De maae sige: en skammelig Løgn!

Baronen. Oui! oui! en skammelig Løgn! Jeg har ikke duelleret med Greven — jeg gik vel i den Hensigt til ham, men han bragte mig saaledes i Knibe, og tvang mig — —

Grev Lohenh. Hører De det nu Madame! jeg har tvungen ham!

Baronen. Oui! oui Monsieur le Comte! Derpaa var Greven saa ædelmodig at rive Reversen itu igien. Han gav mig allehaande gode Læreregler og tilsidst af Medlidenhed frivillig og utvungen sit Æres-Ord, at han aldrig skulde ægte Baronesse v.

Waldheim. Jeg har altsaa før sagt Usandhed — skammelig løiet, og beder den naadige Frue saavelsom Greven Tusindegange om Forladelse. Min heftige Kierlighed maae undskylde mig, jeg troede Hr. Greven var allerede borte og — og var altsaa saa forvoven at lyve — Men da jeg nu seer at Hr. Grevens Æres Ord dog aldrig vil være mig til nogen Nytte, saa vil jeg, naar jeg blot ubehindret maae retournere til Staden, hiertelig gierne og frivillig for det hele Selskab give det tilbage!

Grev Lohenh. Jeg kan — jeg vil ingen Gave modtage af Dem — Før maaskee, men nu — Endnu engang; jeg vil ikke!

Obersten. Nei! nei! Kom kuns hid med det! Gientag det endnu eengang! De gier altsaa Æres Ordet tilbage.

Baronen. Oui! oui! Monsiaur le Colonel!

Obersten. Godt! jeg tager det under min Bevaring. (Stikker Haanden i Lommen og klapper paa den.) Jeg vil giemme det. Maaskee kunde vi dog endnu bruge det!

Grev Lohenh. (til Baronessen.) Naadige Frue! Nu er De dog vel overtydet?

Baronessen. O fuldkommen! Ogsaa jeg beder om Forladelse.

Grev Lohenh. O jeg beder! Skaan mig for en nye Beskæmmelse! (Til Baronen.)

Gaae nu hvorhen De vil, men dette siger jeg Dem, og læg vel Mærke — —

Baronen. Oui! oui! Monsieur le Comte!

Grev Lohenh. Dersom De nogensinde understaae sig, med Ord eller blot med Miner, eller kun ved et Vink, at fornærme mig eller den naadige Frue, at bruge hendes eller mit Navn over Deres løgnagtige Læber, saa være han derovèn Dem naadig!

Baronen. Fort bien, jeg vil holde alt, opfylde alt, naar jeg kun maae komme herfra.

Grev Lohenh. Gaae! en Mand der saa skiændig, saa skammelig kan lyve, og endnu skammeligere gienkalder det, er ikke værd min Hævn.

Baronen. Oh vous me comblez de civilités! Jeg takker Dem uendelig! (Til Baronessen.) Min Naadige! (vil kysse hendes Haand.)

Grev Lohenh. Rør ikke hendes Haand, den være Dem fra nu af en uforkrænkelig Helligdom, og skulle jeg nogensinde i mit Liv høre at De paa nye skulle eftertragte hendes Haand, saa reiser jeg to tre Hundrede Miile for at kunde med et Par engelske Pistoler duellere med Dem paa en Kappe.

Baronen. O jeg skal sikkert ikke incommodere hende, jeg forsikrer Dem, sikkert ikke! Mes Dames! Messieurs! Je suis votre treshumble Serviteur! (gaaer.)

Obersten. Hør Tienere, følg ham, og naar han er udenfor saa slaae Døren i for hans Næse.

Oberstinden. Og sig alle Piger, at de skal forfølge ham med deres Kosteskaster! Fy det er et utaknemmeligt Menneske!

Grev Lohenh. Nu, naadige Frue! har jeg den Ære at anbefale mig!

Baronessen. Greve! De vil forlade os?

Grev Lohenh. Jeg maae, og tilstaaer Dem oprigtig at jeg hiertelig og inderlig elske Dem, at jeg — som De før behagede at sige — følte stor Svaghed for Dem, men ogsaa jeg elsker ikke blot det smukke Ansigt, den skiønne Skabning, jeg attraaer en Kone, der aldrig sætter Mistvivl til mine Ord, aldrig fornærmer min Ære! (Med megen Kamp.) Jeg ønsker Dem den bedste Lykke i Verden, — og anbefaler mig endnu eengang i Deres Erindring.

Baronessen. Henrik! Du kunde forlade mig?

Grev Lohenh. (meget forvirret.) jeg maae — jeg burde allerede — jeg kan ikke —

Baronessen (med aabne udstrakte Arme.) Henrich! mit Hierte venter Dem!

Grev Lohenh. O jeg! jeg (falder hurtig i hendes Arme) jeg er overvunden! Julie! du har seiret!

Obersten. Viktoria! Viktoria! Der Hr. Greve! har De Baronens Æres Ord tilbage!

Baronessen. Min Henrich!

Grev Lohenh. Min Julie! Evig, evig min!

Oberstinden. Nu er det rigtig, faaer vi nu Bryllup?

Grev Lohenh. Mit inderligste Ønske skal være at faae det endnu idag!

Obersten. O Bravo! Bravo! Nu Gamle! giør Anstalt! Nu skal det gaae til, der skal blive Festins? Skolemesteren maae skaffe mig Pauker og Trompeter. Jeg vil bygge en Æres-port, jeg vil stille Benderbørnene oven paa den, og naar Toget derneden gaae igiennem den skal de skrige af fuld Hals, Vivat Eidse!

(Løber afsted.)

Oberstinden. Ak jeg er saa inderlig fornøiet at dog den Misallianse blev forebygget, jeg veed sletikke at fatte mig, jeg kunde springe og dandse!

Frands (træder frem.) Naadige Herre! jeg gratullerer af mit ganske Hierte! jeg er saa glad! saa — at jeg maae græde!

Grev Lohenh. Jeg takker dig! du meener det reedelig! Fra idag er du min Kammertiener.

Lisette (til Baronessen.) Jeg ogsaa naadige Frue!

Baronessen. Meget vel! — Nu sørg hun for at hun snart kan blive Kammerfrue!

Sidste Optrin.

De Forrige. Obersten.

Obersten. Glæden har giort mig til et Barn. Der falder det mig først ind undervejs at jeg ikke engang har ønsket Dem til Lykke, ei engang velsignet Dem. Kom hid, Gamle! kom hid! Værer lykkelige mine Børn! I kunde ikke troe hvad mit Hierte føler. Elsker jeres Onkel og Tante, og naar vi engang døe, saa ærer vores Grav! Guds rigeste Velsignelse være over Jer! O milde Fader i Himlen! Du har giort mig lykkelig! giør dem ogsaa lykkelige, og nu i det Frie!

Grev Lohenh. Ja! ja! i det Frie! Mit Hierte kan ikke længer udholde det!

(Gaaer Alle undtagen Frands og Lisette.)

Lisette (til Frands.) Hr. Kammertiener! Hørte De hvad den naadige Frue sagde?

Frands. Ja! men! men! — Dog Fornærmelser som er tilføiede Laqveien Frands ved Kammertieneren Frands at forglemme.

(Rækker hende Armen og gaaer bort med hende.)

Dækket falder.

Det hyperboreiske Esel
eller
Vor Tids Dannelse.

Et drastisk Drama
og philosophisk Lystspil for unge Mennesker
i een Akt.

Personer:

Baron Kreutz.
Amalia, hans Datter.
Frue von Berg, hans Søster, en fattig Enke.
Karl] hendes Sønner.
Hans]
Fyrsten af * *

Scenen er paa Baron Kreutzes Landgods.

Karls Rolle er ene og allene, ja endog Ord til andet, taget af de Herrer Brødre Schlegels bekiendte og berømte Skrivter. Disse Viismænds gyldne Tankesprog ere alle paa det omhyggeligste blevne understrøgne, deels — at man ikke skulde troe, at jeg vilde smykke mig med fremmede Fiedre, deels — fordi — som ligeledes i en af deres gyldne Sentenser paastaaes — i den sande Prosa. Alting maa være understrøget.

Kotzebue.

Første Scene.

(Et Kammer. I Baggrunden en Glasdør, der gaaer ud til en Hauge. Paa Høire og Venstre Sidedørre.)

Frue von Berg og Amalia (begge beskiæftiget med noget Fruentimmer-Arbeide.) Baron Kreutz (træder ind.)

Baron.

Glæder Jer, Børn! idag kommer han.

Fr. v. Berg. Hvem? — min Karl?

Amalia (med Udbrud.) Fætter?

Baron. (i samme Tone.) Ja, ja, Fætter. Bliv Du kun rød til op over begge Ører!

Fr. v. Berg. Hvoraf veed Du det, Broder?

Baron. Ih nu! han var allerede i Gaar Middags i Byen.

Fr. v. Berg. Kun en halv Miil herfra — og endnu ikke her?

Baron. Han har skikket sin Frands iforveien. Der skal boe en forskrækkelig høilærd Mand derude; den har han nok villet besøge først.

Fr. v. Berg. Hvorledes? Tre Aar var han borte fra Moder og Brud? Nu er det en Spadseretour, og knap det, der skiller ham fra

begge, og dog gier han sig endnu Stunder at besøge Lærde?

Baron. Naa, naa, Søster! han maa dog hilse paa sine Laugsbrødre.

Fr. v. Berg (virrer med Hovedet.) Hm! hm! det hører mig ikke.

Amalia. Mig ikkeheller.

Baron. Hvad har Du derî at snakke? — En Smule Forfængelighed — andet ikke. En Fyr, som Karl, der har alle fire Faculteter i Hovedet —

Fr. v. Berg. — skulde dog desuagtet beholde Moderen i Hiertet.

Baron. Det vil han ogsaa. Videnskaberne forædle Mennesket, giøre ham — hvad kalder de det dog nu? — human. Det er et nyt Modeord.

Amalia. Naar vi kun over de nye Ord ikke tabte de gamle Følelser!

Baron. Næsviis! Du bilder Dig vel ind, at Karl skulde endnu bestandig spille Hyrden i Gesners Idyller? — Han kiæler ikke mere — han er nu transcendental.

Amalia. Hvad betyder da det?

Baron. Det veed jeg ikke selv; men det er noget Stort, noget Skiønt.

Fr. v. Berg. Jeg skiælver for at see ham igien.

Baron. Jeg ogsaa — men af Glæde.

Fr. v. Berg. Min sidste Skilling har jeg anvendt paa ham, for at danne hans meget lovende Aand —

Baron. Deri har Du handlet, som en brav Kone.

Fr. v. Berg. Min Alderdoms Støtte troede jeg at opelske i ham —

Baron. Det skal han ogsaa blive. Min Svigersøn og Arving ovenikiøbet.

Fr. v. Berg. Om vi nu ikke fandt ham saaledes, som vor haabende Kierlighed skildrer os ham —

Baron. Narrestreger!

Fr. v. Berg. Hans Breve, Broder! — tilstaae mig det — ere høittonende, men kolde.

Baron. Det kommer Dig kun saadan for, fordi vi ikke forstaae det nye Sprog.

Fr. v. Berg. Med mig skulle han tale, som forhen, fra Hierte til Hierte.

Amalia. Med mig ogsaa.

Baron. Børn! Børn! andre Tider, andre Skikke. Nu hersker Fornuften, den kritiske Fornuft!

Amalia. Al Respect for Fornuften — men naar den ikke stemmer overeens med Hiertet, saa kommer den mig for, som vor lange vindtørre Nabøe, Pebersvenden.

Baron. Tie — og forstyr mig ikke i min Glæde! — Aa! jeg har endnu mere at sige Jer. Det er i Dag en vigtig Dag for Karl og for os alle. Fyrsten jager inden mine Enemærker.

Amalia. Det finder jeg kuns vigtigt for Deres Harer.

Baron. Men han vil spise Frokost hos os. Ville nu bare Karl snart komme, at jeg strax kunde forestille ham for Fyrsten! Hvad giælder, han giør paa Øieblikket i det mindste en Geheime-Kabinets Raad af ham!

F. v. Berg (leende.) Du bygger kiønne Luftkasteller.

Baron. Hvad? Luftkasteller? — Karl har hørt Videnskabslæren hos Fichte, hos Schlegel Æsthetiken, hos Schiller Historien; For Diævlen, Børn! han maa jo være en heel Karl nu.

Fr. v. Berg. Maatte han kun komme tilbage ligesaa ufordærvet paa Siel og Legeme, som han forlod mig!

Baron. Hold engang op, Søster! med Dit evige Maatte og Maatte!! —

Fr. v. Berg. Ak Broder! Du har ingen Sønner. Du veed ikke, hvorledes en Moder er tilmode, der sender sin Yndling fra sig ud i den vide Verden, uden at kunne, under hans

Fraværelse, med moderlig Omhed vaage over et hvert af hans Skridt; en Moder, der slap et godhiertet, et sundt Naturbarn af sine trofaste Arme — og maaskee faaer en baade physisk og moralsk misdannet Krøbling tilbage.

Baron. Men et saadant Maaskee kan jo ikke anvendes her.

Fr. v. Berg. Det vil jeg udbede mig — naar han kommer, da lad mig allerførst tale allene med ham, at jeg kan udforske hans Hierte — med hans Lærdom faaer det saa være som det vil.

Baron. Godt, Søster! Kom, vi vil gaae ned i Bøge-Alleen, for at tage imod ham; langt borte kan han dog nu ikke være.

Fr. v. Berg. Ja gierne, Broder! Jeg haaber, den gamle Moder vil ikke gaae forglemmes, fordi han maaskee endnu har noget at tale med de Lærde.

Baron. Amalia! Giør Du imidlertid Anstalt for Frokosten!

(Begge gaae bort igiennem en Sidedør.)

Anden Scene.

Amalia (allene.) Jeg glæder mig — og dog er jeg bange tilmode. Om han nu ogsaa naaer det moderlige Ideal, vil han da endnu være det samme for mig, som han var for tre Aar

siden? vil min Naturlighed og hans høie Viisdom kunne sameenes?

Tredie Scene.

Hans (fra den anden Sidedør.) Amalia.

Hans (i Jagtklæder — med en Flindt i Haanden.) God Morgen, kiære Cousine!

Amalia. God Morgen, Fætter! Veed De allerede, at Deres Broder vil være her strax?

Hans. Min Broder? Virkelig? — O! det er skiønt.

Amalia. Vore Forældre ere allerede nede, for at tage imod ham.

Hans. Hvor vil min gode Moder glæde sig! o! det er ret skiønt. Nu tør hun da ikke klage mere, at hun ingen Støtte har, fordi jeg er saa enfoldig, at jeg ikke kan lære noget.

Amalia. Nu, nu, Fætter! det har hun jo aldrig sagt.

Hans. Sagt vel ikke, men det er dog i sig selv sandt. Jeg føler det selv ret godt, at jeg er kun et simpelt ligefrem Menneske. Jeg mener det rigtig nok godt, men jeg kan ikke saadan komme frem med det. Naar sommetider et Brev fra min Broder bliver forelæst, og jeg

forstaaer ikke et Ord deraf, saa maa jeg mangegange gaae bort — og skamme mig.

Amalia. De er et godt Menneske, Fætter! og behøver ikke at skamme Dem.

Hans. Ak, kiære Cousine! jeg kan jo slet intet udrette til Gavn for min gamle Moder. Vel har jeg lært Jagten; men hvad nytter det? Alle Embeder ere besadte; jeg forstaaer slet ikke at præsentere mig; svadse og krumme mig kan jeg heller ikke — og saa bliver jeg da siddende. De troer ikke, hvor det smerter mig, at jeg saaledes skal ligge min Moder og Onkel til Byrde. Nu, Gud skee Lov! min Broder kommer! af ham bliver der vel engang et Stykke Geheimeraad, eller noget saadant; han vil skaffe min Moder en sorgfrie Alderdom; og da vil jeg ret inderlig elske ham. Alle vil elske ham, elske ham langt høiere end mig; men jeg vil ikke misunde ham — han er jo min gode Broder, og De vil da ægte ham — ikke sandt?

Amalia. Formodentlig.

Hans. Seer De — det er en stor Lykke, for De er vist og sandt en vakker Pige. Hvad man dog er lykkelig, naar man har Forstand!

Amalia. Ikke altid —

Hans. Jo — Var jeg saadan en Fyr, som Karl, i Sandhed, kiære Cousine, jeg lod Dem ikke tage fra mig.

Amalia. Mig?

Hans. Naa, bliv ikke vred, for jeg siger det saa ligefrem; jeg har Dem inderlig kiær — inderlig kiær.

Amalia. Og jeg Dem.

Hans. Ja, De holder rigtig nok af mig, De har Medlidenhed med mig; men jeg — mit Liv kunde jeg lade for Dem.

Amalia. Gode Fætter!

Hans. Nu, det er nu eengang saa. Vi kan jo ikke Allesammen være Kloge, og den Klogeste maa have den Bedste — det kræver Ret og Billighed. For Fremtiden vil jeg kalde Dem Søster — ikke saa?

Amalia. Kiære Broder!

Hans. Og De og Karl studser mig nok til en Smule, hvad der saadan lader sig giøre. Meget vil det rigtig nok ikke blive — men glæde mig over Deres Lykke vil jeg; det behøver De ikke at bibringe mig; det er her allerede — her i mit Hierte.

Amalia. Saa maa De ogsaa ægte en god Pige.

Hans. For Alting ikke! Naar jeg kun altid kan være hos Dem — jeg er helst hos Dem. Saa! — Nu maa jeg gaae. Fyrsten jager i vore Skove. Det giør mig ondt, at jeg

ikke kan bie, og tage imod min Broder. Siig ham det. Det giør mig hiertelig ondt. Han maa derfor ikke tænke, at jeg elsker ham mindre, eller, at jeg maaskee endog er misundelig paa ham. Nei! Onkel har befalet det. Jeg maa i Skoven. Adieu, kiære Cousine! (bevæget) Adieu — beste Søster!

(Bort giennem Døren, der vender ud til Haugen.)

Amalia (allene — seer efter ham.) Gode Menneske! hvem veed, om Karl elsker mig, som Du. (Hun gaaer ud af den Sidedør, Hans kom fra.)

Fierde Scene.

Frue v. Berg og Karl (fra den anden Side.) (Karl bærer rundt afsnittet Haar — hans Paaklædning er meget skiødesløs.)

Fr. v. Berg. Endnu engang trykker jeg Dig til mit Moderhierte. (Hun omarmer ham.) Gud være lovet, at jeg har Dig igien! Dig, mit Haab, min Stolthed, mit Alt! — Er Du endnu den, Du var? det gode, fromme, sædelige Menneske? — O ja, det er Du vist! Du maa have lært lidt eller meget — giør intet til Sagen. Den bekymrede Moder seer Dig hellere from end lærd. Med Dyden drog Du fra mig, med Dyden vender Du igien tilbage i mine Arme — ikke sandt?

Karl. Kiære Moder! der gives ingen anden Dyd end Konseqvenz.

Moder. Hvordan? saa kunde jo ogsaa den største Kieltring være dydig?

Karl. Naar han handler konseqvent —

Moder. O Vee! hvad er dette? Karl! Du har dog endnu Religion?

Karl. Religion er størstedelen kuns et Supplement eller vel endog et Surrogat til Opdragelsen.

Moder. Andet ikke?

Karl. Intet er religiøst i strængeste Forstand, hvad der ikke er et Product af Frihed.

Moder. Jeg kan ikke indlade mig i Strid med Dig desangaaende, jeg forlanger kun Beroeligelse. Man har sagt mig saameget om de nu herskende Modesystemer. (Hun legger sin Haand paa hans Skuldre, og siger ængstlig:) Karl! Du troer dog paa Gud?

Karl. Jeg er selv Gud.

Moder. Vee mig! Han er bleven som den arme Wezel i Sondershausen!

Karl. Ethvert godt Menneske bliver bestandig mere og mere Gud. At blive Gud, at være Menneske, at danne sig, ere eensbydige Udtryk.

Moder. Hvad nu? jeg frygtede, han troede ingen Gud, og han troer Millioner!

Karl. Dersom ethvert uendeligt Individuum er Gud, saa gives der saa mange Guder, som Idealer.

Moder. Ude er det med hans Christendom!

Karl. Christianismens videnskabelige Ideal er en Charakteristik over Guddommen med uendelig mange Variationer.

Moder. Er det en Rondo, Du snakker om?

Karl. Gud er ikke blot en Tanke, men ogsaa tillige en Ting, som alle Tanker, der ikke ere blotte Indbildninger.

Moder. Siig mig, hvad Religion har Du da egentlig?

Karl. Det er et saare naturligt, ja! næsten uundgaaeligt Ønske, at ville foreene alle Arter af Religion i sig.

Moder. Alle?

Karl. Alle.

Moder. Ak! jeg kan ikke svare Dig; men jeg beder Dig, tael med vores Præst; det er en vakker, fornuftig Mand.

Karl. Det gider jeg ikke. Religionen er stor, stor, som Naturen. Den fortreffeligste Præst har dog kun et Stykke af den.

Moder. Jeg forsikkrer Dig, han har den ganske.

Karl. Desuden er jeg selv Præst.

Moder. (forbauset.) Gud — og Præst tillige?

Karl. Den sande Kunstners og det sande Menneskes Forhold til sit Ideal er absolut Religion. Hvo der giør denne indvortes Gudstieneste til Formaal og Beskiæftigelse hele Livet igiennem, han er Præst — og følgelig er jeg ogsaa Præst.

Moder. Søn! Søn! hvad vil der blive af Dig i denne og hiin Verden!

Karl. Hos de Nyere taler man bestandig om denne og hiin Verden — som om der gaves flere end een Verden.

Moder. Vee Dig! Du er i Satans Strikker.

Karl. Satan er en tydsk Opfindelse; thi den tydske Satan er mere satanisk, end den italienske og engelske. Han er en Favorit af tydske Digtere og Philosopher; han maa altsaa ogsaa vel have sin gode Side.

Moder. Satan sin gode Side?!

Karl. Det staaer mig netop aldeles ikke an i den christelige Mythologie, at Satanisterne feile.

Moder. Men, du min Gud! har vi da ikke nok i een Satan? —

Karl. Moder! jeg beder Dem — kom ikke med disse Elegier af det heroisk ynke-

lige Slags; de ere Jammerlighedens Følelser ved Taabelighedens Tanker over Forholdet mellem Plathed og Galenskab.

Moder. Godt for mig, at jeg ikke forstaaer Din Spot!

Karl. De vil standse mig paa min Bane? — Det er spildt Umage! — Den der eengang, daarligt eller ædelt, har bestræbt sig for, at gribe med ind i den menneskelige Aands Gang —

Moder. Gribe ind? gribe med ind i en Gang? hvad er det?

Karl. — Han maa fort med, eller han er ikke bedre faren, end en Hund i Stegevenderhiulet, der ikke vil gaae fremad.

Moder. Søn! jeg beder Dig, vend tilbage endnu! Din høie Aandsforvirring kan eengang lede Dig til Fortvivlelse og Selvmord.

Karl. Selvmord er kun en Begivenhed — sielden en Handling.

Moder. O! det ville for mig være en græsselig Begivenhed!

Karl. Er det en Handling, saa kan her slet ikke komme i Betragtning, om den er ret; men blot, om den er sømmelig.

Moder. Det er hverken ret eller sømmeligt.

Karl. De tager Feil. Det er aldrig

Uret, at døe frivillig; men ofte uanstændigt, at leve længere.

Moder. Hvad maa jeg høre! Vee mig! hvor bittert har mit Haab skuffet mig!

Karl. Fat Dem, Moder! snart vil De tænke, som jeg.

Moder (med Afskye.) Aldrig!

Karl. De mener maaskee med Rousseau: At et Slags godt eller skiønt Fritænkerie skulle mindre anstaae Qvinderne end Mændene? —

Moder. Hverken Jer eller os.

Karl. — Men det er kuns een af Rousseaus uendelig mange almeengiældende Plat-heder.

Moder. Tossede Menneske! det er uforskammet, at snakke saaledes om Rousseau. Men, store Gud! var Du endda kun blot uforskammet! — Jeg forlader Dig dybt nedbøiet. — Jeg er kun et Fruentimmer — og har intet andet at sætte imod Dine Grundsætninger end min Følelse. — Din Onkel er en Mand — han maa tale mandig med Dig. (Hun gaaer.)

Femte Scene.

Karl (eene.) Det platte Menneske bedømmer alle andre Mennesker som Mennesker, men behandler dem som Ting, og be-

skiellig fra Galskab, at den er vilkaarlig, som Dumheden.

Baron. Altsaa er Din Naragtighed vilkaarlig? — Godt! saa lader jeg Dig indspærre. — O Karl! Karl! ikke sandt — Du forestiller Dig kun? Du er dog ikke saadant et Erkegenie? — Siig mig, hvad har Du da egentlig studeret?

Karl. Göthes reen poetiske Poesie — thi den er Poesiens fuldstændige Poesie.

Baron. Nu hielpe mig Gud! Du er den fuldstændigste Nar af alle Narre. Hør, Fætter! endnu vil jeg moderere mig.

Karl. Moderatismus er den kastreerte Illiberatitets Aand.

Baron. Slige overvættes Dumheder skulde opbevares i den menneskelige Aands Aarbøger — Man kan med al Forstand ikke opfinde dem saaledes. — Har Du intet andet lært, saa er det Jammerskade for de skiønne Penge og den kostbare Tid. — Hvad skal der nu blive af Dig?

Karl. For at sige, hvad Mennesket skal, maa man være Et, og tillige vide det.

Baron. Det har jeg altid troet, var mit Tilfælde. — Taal! — kan Du skikke Dig i Verden? forstaaer Du, med al Din kritiske

Viisdom, at hielpe Dig selv i vanskelige Tilfælde?

Karl. Aa! det Talent, at vælge i et Prøvekaart af Midler det hensigtsmæssigste, er saa ubetydeligt, at endogsaa den almindeligste Menneskeforstand er tilstrækkelig dertil.

Baron. Give Gud, Du havde denne almindeligste Menneskeforstand! — Der staaer han nu, den Jammerskabning, med sin høie Indbildning! Hvad er der bleven af ham!

Karl. Jeg er æqval Jeg!

Baron. Dit Jeg er æqval en Nar. Jeg meente det saa godt med Dig. Jeg havde bestemt Dig min Datter, den blide naive Pige. —

Karl. Naiv er, hvad der, indtil Ironien, eller indtil stedse Omskiftning af Selvskabelse og Selvtilintetgiørelse, er eller synes naturligt, individuelt — eller klassiskt.

Baron. Fanden i Vold! Der er ingen Ende paa Din Afsindighed. Fætter! jeg vil raade Dig paa Dit Beste; vend tilbage igien paa den rette Vei, eller Du bliver aldrig min Svigersøn.

Karl. Saa bliver jeg mig selv nok. Det er skiønt, naar en skiøn Aand tilsmiler sig selv.

Baron. Ih! smiil Du til Dig selv, saa.

meget Du vil. — Jeg trækker min Haand tilbage fra Dig. — Der bliver mig kuns endnu eet Haab tilbage: jeg vil skikke Dig Pigen hid. Dersom det ikke lykkes Kiærlighed, at bringe dette forrykte Hoved igien paa sit rette Sted, saa er Alting ude! (Han gaaer.)

Syvende Scene.

Karl (allene med et Smiil.) Der gives retskafne og behagelige Folk, der betragte Menneskene og Livet saaledes, som giældte det om den beste Faareavl. — Disse ere Moralens Oekonomer.

Ottende Scene.

Karl. Amalia.

Karl (iler hende imøde, og river hende vild til sit Bryst.) Ha! min Amalia!

Amalia. Saa sagte! saa sagte! kiære Fætter! De knuser mig.

Karl. Der ligger i Mandens Natur en vis tølperagtig Enthusiasmus, der næsten er guddommelig, indtil Grovhed. (Han vil atter omarme hende.)

Amalia (undseelig og værgende sig.) Ikke saa vild, kiære Karl!

Karl (betragter hende smilende.) Det er

dog virkelig en komisk Situation, at være en uskyldig Pige!

Amalia (studser.) Hvorledes? en komisk Situation?

Karl. Ja vist! men — Konerne maa vel blive forsigtige, saalænge Mændene ere sentimentale, dumme — og slette nok til, at fordre evig Uskyld og Mangel paa Dannelse af dem.

Amalia. De fordrer altsaa ingen Uskyldighed hos mig?

Karl. De er — en blomstrende Pige — og følgelig — det yndigste Symbol paa reen god Villie.

Amalia. En besynderlig Kompliment!

Karl. Vi vil ægte hinanden.

Amalia. Maaskee.

Karl. Vel fattes Konerne Sands for Kunst, Anlæg til Videnskab og Abstraction — vel er modtvillig Ondskab med naiv Kulde og leende Følesløshed en medfødt Kunst hos deres Kiøn — — —

Amalia. En smigrende Skildring!

Karl. — men desuagtet har jeg dog besluttet at vove Forsøget.

Amalia. Et Forsøg? — Naa — deiligt!

Karl. Næsten alle Ægteskaber ere Kon-

kubinater, provisoriske Forsøg til et virkeligt Ægteskab.

Amalia. Hr. Fætter! jeg haaber, at jeg ikke forstaaer Dem.

Karl. Vi kunde ogsaa i al Fald drive Ønsket i det Store. For Exempel: — et Ægteskab à quatre.

Amalia (næsten stum af Forbauselse.) Hvorledes?

Karl. Ja! det lader sig ikke tænke, hvad man med Grund kan indvende imod et Ægteskab à quatre.

Amalia. Og De kunde virkelig være i Stand til at dele Deres Elskede?

Karl. Jeg vil bestræbe mig for, saaledes at besidde Dem, som om jeg ikke besad Dem.

Amalia. En behagelig Udsigt!

Karl. Det er den sande Cynikers Pligt.

Amalia (med frembrydende Utaalmodighed.) Hr. Fætter! De vil formodentlig slet ikke besidde mig.

Karl. Hvorledes, Amalia? Har De allerede glemt de skiønne Tider, da der boede et Chaos af Harmonier i os?

Amalia. Nu synes der at være bleven et Chaos af Dissonanzer deraf.

Karl. Hvad mishager Dem hos mig?

Amalia. Deres aldeles Mangel paa Delikatesse —

Karl. Nydelig Gemeenhed og dannet Vanart hedder i den fine Omgangs Sprog Delicatesse.

Amalia. Deres Immoralitet —

Karl. Hvorfor skulde der ikke ogsaa torde gives umoralske Mennesker, saavelsom uphilosophiske og upoetiske?

Amalia. De proponere mig et Ægteskab a quatre — som et Parthie Whist.

Karl. Nu ja —

Amalia. Føler De da ikke engang, hvad Verden vilde sige dertil?

Karl. Ikke at agte paa Mængden er sædeligt.

Amalia. En skiønne Sædelighed.

Karl. Den offentlige Mening er et Udyr, som man modig maae kaste sig paa Ryggen af, og da er det kuns en almindelig Frø.

Amalia. Ogsaa for Frøer er jeg bange; og — kort og godt — Hr. Fætter! vi passe aldeles ikke mere for hinanden.

Karl. Hvad siger De? vi — vi, som engang omarmede hinanden med lige saa megen Overgivenhed som Religion?

Amalia. I Sandhed Deres Sprog er næsten endnu besynderligere end Deres Meninger.

Karl. Kierligheds Sprog være frit og dristigt paa gammel klassisk Viis.

Amalia. Men ikke letfærdig!

Karl. Hvorfor ikke? Letfærdige Samtaler maae være saa ryggesløse, de vil; de ere Saltet til Maden. Der sporges slet ikke hvorfor; men blot, hvorledes — thi lade det være, kan og tør man dog ikke.

Amalia. Det var, saamænd! bedre man, lod det være.

Karl. Men — det vilde jo være en Grovhed, at tale med en indtagede Pige, som om hun var et slægtløst Amphibion.

Amalia. Spar De dette Slags Høflighed!

Karl. Det er Pligt og Skyldighed, stedse at alludere paa det De er — og vil blive.

Amalia. Min Gud! jeg fritager Dem baade for Pligten og Skyldigheden.

Karl. Giv dog engang Agt paa smaae Børn! Et Pigebarn finder ikke sielden en ubeskribelig Fornøielse i, at gestikulere i Hoiden med sine smaae Been, ubekymret om sit Skiort og om Verdens Dom. Naar nu en lille Pige gior dette, hvad tør da ikke jeg giore, eftersom jeg, ved Gud! dog er en Mand, og ikke behøver at være finere end det fineste qvindelige Væsen.

Amalia. Fortræffeligt! varer dette længere, saa begynder han vist at gestikulere. — Gaae, min Herre! — gaae! — De bliver fræk.

Karl. Frækhedens Dannelse er stor og ædel.

Amalia. Jeg har nok. Er det de Underværker vi ventede! Hvilket Bedrag! — O Hans! hvor elskværdigt stikker Dit simple ærlige Gemyt af ved Siden af denne høie kritiske Opklaring!

Karl. Gemyt er den ophøiede Fornufts Poesie.

Amalia. Atter en høitravende Dumhed! Jeg vil ikke svare det Menneske eet Ord mere.

Niende Scene.

Baronen. De Forrige.

Baronen. Just nu rider Fyrsten ind i Gaarden. — Nu, Amalia! hvor gaaer det?

Amalia. Ak!

Baronen. Der heller intet? — Nu, saa gid Fanden havde Dig! — Tænk kuns engang Amalia! hvad Hans nyslig har giort — Den brave Dreng!

Amalia. Nu?

Baronen. Fyrsten — Du kiender ham — paa Jagt er han en Bovehals. Der havde han jaget en Vildsoe — Bestiet styrter rasende løs paa ham — ingen Jæger i Nærheden — retirere er ikke mere at tænke paa — det havde, paa min arme Siel været ude med ham. Flux springer vor Hans frem, trækker sin Jagtkniv, stiller sig lige for det forbittrede Dyr, og lader det løbe an, som man spidder en Lærke.

Amalia. Det var brav.

Baronen. En vakker Dreng! Fyrsten skal have viist sig særdeles naadig imod ham. Jeg maae bort, for at modtage Hs. Durchlauchtighed. — Nu, Karl! endnu er det Tid; besind Dig! vær fornuftig! Jeg vil forestille dig for Fyrsten; men giør Du ogsaa der dumme Streger — saa er det ude imellem os To. (gaaer)

Karl (koldt smilende.) Naar Forstand og Uforstand berøre hinanden, saa giver det et elektrisk Slag, det kalder man Polemik.

Amalia. Deiligt! — Hr. Fætteren giør sig endnu overkiøbet lystig over sin gamle retskafne Onkel.

Tiende Scene.

Hans. De Forrige.

Hans (løber hen til Karl, og trykker ham fyrig til

sit Bryst.) Broder! kiere Broder! Det er ret fatalt at Fyrsten just kommer, at jeg ikke kan sige Dig, hvor inderlig jeg glæder mig! hvor kier jeg har Dig! men nu blive vi jo sammen igien, og er jeg endog — imod Dig at regne — kuns et enfoldigt Menneske, saa vil Du dog vist være min Ven — ikke sandt? — min faderligsindede Ven?

Karl (stivt besvarende hans Kiertegn.) Ethvert udannet Menneske er en Karrikatur af sig selv. Din Ven kan jeg altsaa ikke være. Thi Venskab er for Dig, som for Qvindekiønnet, for mangesidig og for eensidig. Det maae være ganske aandigt, og uimodsigelig have bestemte Grændser.

Hans. Ak! mit Venskab for Dig er uden Grændser.

Karl. Denne Affondring vilde — kuns paa en finere Maade — lige saa fuldkommen forstyrre Dit Væsen, som blot Sandselighed uden Kierlighed.

Hans. Hvad er det, kiere Cosine? jeg forstaaer ham ikke.

Amalia. Jeg ikke heller.

Ellevte Scene.

Fyrsten. Baronen. Frue von Berg. De Forrige.

Baronen. Her har jeg den Ære at forestille Deres Fyrstelige Høihed min ældre Fætter, der just nyelig er kommen tilbage fra Universitetet, hvor han har studeret lige op til Halsen.

Fyrsten (smiler.) Og, som jeg haaber en Smule høiere op endnu. — (til Karl) Hr. von Berg! det glæder mig at giøre Deres Bekiendtskab. Deres Familie har til alle Tider giort mit Huus vigtige Tienester. Deres Fader var en brav Mand.

Karl. Jeg tør dristig svare, som Sthenelos Agamemnon: vi rose os af at være meget bedre end vore Fædre.

Fyrsten (med et Smiil.) Det klinger hartad en Smule arrogant.

Karl. Arrogant er, hvo der har Sands og Charakter tillige, og lader sig nu og da mærke, at denne Forbindelse er god og nyttig.

Fyrsten. De synes at have megen Tillid til Dem selv? — snart lidt mere end der kan foreenes med Beskedenhed.

Karl. Hvad tør ikke den tiltroe sig,

til hvilken Vittigheden selv ved en Stemme fra aabnet Himmel sagde: Du er min Søn den elskelige, til hvilken jeg haver Velbehagelighed.

Fyrsten (afsides.) Det er for grovt!

Baronen (der ikke formaaer at tvinge sig længere.) Jeg veed ikke, om Vittigheden har Velbehagelighed til Dig; men det veed jeg, at Fyrsten, jeg, Din Moder, og vi Alle har megen Mishag til Dig.

Fyrsten. Roelig, kiere Baron! Maaskee grunder denne Selvtillid sig paa en særdeles udmærket Fortieneste, og da er den allerede tilgivelig. — Lad mig engang høre, unge Herre! hvad har De egentlig appliceret Dem til?

Karl. Til Philosophering; det hedder: fortroeligen at søge Alvidenheden.

Fyrsten. Alvidenheden? — Det er igien lidt vel stærkt. Har De studeret Lovkyndigheden?

Karl. Nei.

Fyrsten. Maaskee fandt De den for tør; men der gives dog ogsaa philosophiske Jurister.

Karl. Saaledes kalde saadanne sig, som ved Siden af deres anden Retviished, der som oftest er saare uretviis, ogsaa have en Naturret, der ikke sielden er endnu mere uretviis.

Fyrsten. Vel haardt dømt. — Er De bevandret i Historien?

Karl. Historikeren er en bagvendt Prophet.

Fyrsten. Jeg ynder Historien.

Karl. Den historiske Stiil maae være fornem ved nøgen Sandhed, høi Iil, og storartet Frohed.

Fyrsten. Hvilket Bombast af Ord! Har De maaske opøstet Dem til Statsforvaltningen?

Karl. Naar kuns ikke i den lovgivende, udøvende eller dømmende Magts Handlinger, som oftest forekom noget vilkaarligt, hvortil den i og for sig selv ikke synes berettiget.

Fyrsten. Hvad var derved at giøre?

Karl. Er Fuldmagten dertil maaskee ikke laant af den konstitutive Magt?

Fyrsten. Kan være.

Karl. Som derfor nødvendig og maatte have et Veto?

Fyrsten. Nu mærker jeg hvor De vil hen, og raader Dem velmenende, ikke at befatte Dem med Statsforvaltningen; i det mindste ikke i mit Land, hvor Roe og Sædelighed hersker.

Karl. Sædelighed? det troer jeg neppe. Thi Sædelighedds første Yttring er Opposition imod den positive Lovlighed og konventionelle Rettighed.

Fyrsten. Det smager meget efter de nyere alt forstyrrende Grundsætninger.

Karl. Det er naturligt, at Franzoserne dominere, thi det er en chemisk Nation; Tidsalderen er ligeledes en chemisk Tidsalder.

Fyrsten. Immer bedre.

Karl. Den Franske Revolution, Fichtes Videnskabslære — og Göthes Mesterstykker ere Tidsalderens største Tendenzer.

Fyrsten. Nu har jeg nok. Men immer veed jeg endnu ikke, hvad De egentlig har lært.

Karl. Jeg forstaaer mig paa Kunsten. — Jeg veed, hvorledes Diderot musicerer Malerier.

Fyrsten (leer.) Videre!

Karl. Jeg bærer en Theorie-Æggestok i Hiernen, og legger daglig, som en Hone min Theorie.

Fyrsten (lidt utaalmodig.) Men hvad for et Embede var De vel istand til at forestaae?

Karl. Jeg ønsker blot at være liberal.

Fyrsten. Liberal? jeg kiender intet saadant Embede.

Karl. Liberal er den, der fra alle Sider og efter alle Retninger, som af sig selv er frie, og virker i sin hele Menneskehed.

Fyrsten. Stakkels Sværmer! Det kan ingen,

saalænge han er et Medlem af Selskabet, des fordrer Flid og Nytte af ham.

Karl. Flid og Nytte ere de Mordereng=le med de blinkende Sværd, der forhindrer Menneskene Tilbagegangen til Paradiset.

Fyrsten. Himmel! hvilken uhørte Paastand!

Karl. Kiender De, min Fyrste! den Gud=lige Dovenskab?

Fyrsten. Gud være lovet — nei.

Karl. O Lediggang! Lediggang! Du er Uskyldighedens og Begeistringens Livs=luft.

Fyrsten. Men ikke mine Staters Livsluft.

Karl. Dig aande de Salige, og salig er hver den, der huser og plejer Dig, Du hellige Klenodie!

Fyrsten. Ved dette Klenodie vilde mine Undersattere komme til at sulte ihiel.

Karl. Eneste Fragment af Gudlighed, der endnu er bleven os tilbage fra Paradis.

Fyrsten (i det han vender sig til de andre.) Her seer De — med dette unge Menneske lader sig intet foretage.

Baronen (med en Bitterhed, han søger at skiule.) I al Fald, min Fyrste! kunde De giøre en Professor i Æsthetiken af ham.

Fyrsten. Jeg havde den bedste Villie til at være ham nyttig, men han er den største moralske

Vagabond, der nogensinde er kommen mig for Øine. Han kiender aldeles ingen Pligter mod Gud — Stat — og Medborgere.

Karl. Af den Forskiel, man giør mellem Pligter, opkomme Fantomerne om Hengivenhed, Opoffrelse, Ædelmodighed — og Himlen veed hvad mere moralsk Onde.

Fyrsten. Der hører De jo. Opoffrelse og Ædelmodighed kalder han Fantomer — moralsk Onde!

Karl. Jeg producerer mig selv, som et Kunstværk, hvilket, udstillet i det Frie, tilstæder Enhver Adgang, og dog kun bliver nydt og fattet af dem, der medbringe Sands og Studium.

Fyrsten. Meget vel, unge Herre! Denne Sands, dette Studium har jeg rigtig nok ikke — og Alt, hvad der endnu bliver mig tilbage til Deres Undskyldnin, er den menneskevenlige Troe, at De er forrykt.

Karl. Det bliver mig stedse klarere og fastere, at fuldendt Naragtighed og Dumhed i det Store er Mændenes egentlige Forret.

Fyrsten. I Sandhed! De misbruger da denne Forret lidt vel meget.

Karl. Min Fyrste! Siig og troe De, hvad De vil. Der gives uundgaaelige Stillinger og Forholde, dem man kun derved kan be-

handle liberal, at man forvandler dem ved en dristig Vilkaarligheds Akt, og aldeles betragter dem som Poesier.

Fyrsten. Unge Herre! jeg lader Dem imidlertid bringe i Daarekisten, og beder Dem, at De, i Kraft af Deres dristige Vilkaarlighed, vil betragte denne Daarekiste som Poesie.

Karl (i det han gaaer stolt bort.) Den universelle Aands Liv er en uafbrudt Kiede af indvortes Revolutioner; alle Individuer, de oprindelig evige nemlig, leve i den. Den er ægte Polytheist, og bærer det hele Olymp i sig. (gaaer.)

Tolvte og sidste Scene.

De Forrige uden Karl.

Fyrsten. Det er altsaa vore Tiders Dannelse? vor Tids Kraftgenie? Impertinent Egoisme — høitravende Gallimathias — og fuldkommen Uduelighed!

Baronen (afsides.) Jeg er færdig at briste!

Fyrsten. Dersom denne Pest griber om sig, hvad vil der da blive af det menneskelige Selskab! — Græd ikke, Madam! Han fortiener Deres Medlidenhed, ikke Deres Vrede. Et Par Aar i Daarekisten vil nok bringe ham til Fornuft. —

(til Hans) — Nu min kiere unge Ven! De siger slet intet til alt dette?

Hans. Jeg, Deres Durchlauchtighed? jeg har, saamænd! heller ikke forstaaet et Ord deraf.

Fyrsten. Destobedre for Dem!

Hans. O nei! naadigste Herre! Havde jeg forstaaet Alting, saa vilde jeg maaskee kunne forsvare min Broder.

Fyrsten. Det ville holde haardt — Desuden hører det ikke under Deres Departement, Hr. Overforstmester! (Alle studse.)

Baronen. Oberforstmester? hvorledes?

Fyrsten. De studse? kan jeg giøre mindre for en Mand, der i denne Morgenstund maaskee har reddet mit Liv?

Hans (forvirret.) Deres — — —

Fr. v. Berg. Naadigste Fyrste!

Fyrsten. Ingen Tak. Det er ikke det, jeg forlanger. Det har længe været mit Forsæt, i een af Deres Sønner at belønne Deres Forfædres Fortienester. Tilfældet i Skoven giør mig nu denne Belønning til personlig Pligt.

Fr. v. Berg (i det hun omarmer Hans.) Gud! saa var det Dig, der var bestemt til min Forsørger! Dig, som jeg ved Ringeagt saa ofte har forsyndet mig imod!

Fyrsten. Det træffer ikke sielden, Madam!

at Forældre gaaer det simple, men nyttige Menneske forbi, og vælge derimod til Yndling Bruushovedet, der kaster Alting iblandt hinanden, men forstaaer ikke at bringe Nogenting i sin rette Orden igien.

Baronen. Naadigste Herre! — jeg er saa bevæget — kom hid, Fætter! — lad mig trykke Dig til mit Hierte! Jeg har ogsaa meget at afbede hos Dig. — Ja! Du er et vakkert Menneske, og en god Overforstmester. Du forstaaer at plante Skove, der engang vil give vore Efterkommere Lye og Varme; den anden Knægt forstaaer kuns at rykke alt det op med Rod, der tiente vore Forfædre til Varme og Skygge.

Hans. Min Gud! jeg har jo slet intet giort, og dog rose De mig Alle.

Baronen. Fordi du er et Menneske der fortiener at roses. — Hans! Du skal være min Arving, min Svigersøn.

Hans. Onkel! — for Guds Skyld! er det Deres Alvor?

Baronen. Alvor, Hr. Overforstmester —

Hans. Gud! — om Amalia ville —

Baronen. Jeg knækker Halsen paa hende, hvis hun endnu hænger efter den Daarekistelem.

Hans (ængstlig til Amalia.) Cousine — Søster —

Amalia. St.! — Stille — (rækker ham venlig Haanden) — Din Pige —

Hans (i det han synker til hendes Barm.) Ak! det er mere end jeg fortiener!

Baron. Tilgiv, min Fyrste! — det er imod Respekten.

Fyrsten. Og hvilket da? — dog vel aldrig denne Scene? — Hvad kan være en Fyrste mere velkommet, end hans Undersaatters huuslige Lykke!

Ende.

Anmærkning.

De mange Steder, Forfatteren har laant af Lucinde, Fragmente o. s. ere i Originalen citerede paa det noieste. Da ingen af disse Skrifter haves i vort Sprog oversatte, har jeg troet det unødvendigt, heri at følge Kotzebue. Dog ere disse Steder i Oversættelsen derpaa kiendelige, at de alle findes udmærkede med større Stiil. — Til Slutning endnu Eet! Dette kotzebuiske Lystspil er ogsaa bleven bragt paa Skuepladsen — det blev for nogen Tid siden givet i Leipzig.

Oversætteren.

Fortsættelse af
originale Spøgelsehistorier.

Den midt i Veien urokkelige Vogn.

Aldgammel er det Sagn, at Satan undertiden finder Behag i at standse en Vogn midt i sin Fart, eller giør den saa tung, at Hestene ei kunne faae den af Stedet. Ja Almuen paastaaer, et sikkert Middel derimod er, enten at pidske paa Bestene i Fandens Navn, eller (NB. hvo der forstaaer den Kunst, som kuns tillægges visse Præster af den gamle sorte Skole) da at befale Kudsken at aftage det venstre Baghiul og lægge det bag i Vognen — Saa maae den arme Satan bære Axelen pustende, saalænge Præsten vil — Endnu har man et Huusmiddel, nemlig, at sætte et Fyhrstaal bag ved Hestenes Ører, og slaae selv Ild: Thi hvor heed man end afmaler Helvede troer man dog, at onde Aander (ligesom glubende Dyr) ere bange for Ild og Staal. Thi i slige gamle Troens Artikle har Fornuften aldeles intet at raisonere.

Dog undertiden hæver sund Sands og roeligt Overlæg den hele Tryllekraft, saa at den

stakkels bagtalede Satan kunde sige som hisset til Pigen hos sal. Holberg: "det er Løgn! her har hverken jeg eller min Oldemoder havt at bestille"

Beviis det! raaber mangen Een. Velan! saa hør kun til min Ven! En brav Mand, skiønt af Bondestand, kierte en Aften sildig hiem med sin Rygter Anders, en ellers desperat Fyr, med 2de Vogne, efter at de havde solgt deres Korn i en bekiendt Seehavn her i Fyen. Rygteren kierte foran, og Hosbonden bag efter — Paa eengang sank Hestene for den forreste Vogn i Knæe, og Vognen stod, som fastpælet, urokkelig. Hvad er dette Anders! raabte Hosbonden. Anders med gruelige Eeder svarede: "Det maae være Satan selv; thi vi ere rigtig paa Veien, vel er her lidt Morads, men kom vi herover med fuld Læs, saa veed jeg de store Mære kan trække en tom Vogn over — Hu i alle D. Navn! skreg og bandede den forvovne Golning og blæste Ild ud af sin Pibe. Hestene stode lige i Veiret saa Teiet knagede, men sank afmægtig i Knæerne igien. Holdt! holdt! raabte Hosbonden, den Mand hielper dig vist ikke — Staae af og lad os see os for! — Man følede og søgte overalt — nei, intet var at bemærke, undtagen at Vognen heldede lidt til høire Side — Nu gik Hosbonden til den modsadte Side, mod Dagskieret; "Laan mig jer Fyhrstaal Hosbonde! — Det var jo her den gam-

le Trold blev manet ned — Just dette Indfald bevægede Hosbonden at føle sig for og see nøie til — I det samme loe han høit og raabte: "Jeg skal nok mane den Trold — greeb fat i Hiulet, og løftede det op ved den høiere Side og sagde, "hold lidt ad dig, og kiør til i Guds Navn Anders! det vil hielpe bedre — Og nu gik Vognen som ingen Ting frem ad uden mindste Hinder — Thi han havde opdaget skimtende mod Dagskiæret, den sande Aarsag. Just paa dette moradsige Sted, ved Venstre Side, stod endnu Levningen af en gammel Pæl, hvor man sagde at Præsten i L. havde engang nedmanet en Gienganger efter gammel Sagn — og der skulle det ei være rigtig alletider. Altsaa havde Anders efter Formodning viiseligen holdt lidt til høire, og derved var just det hoire Forhiul kommet i et Hul tet uden for Veien, just hvor en nye Veipæl var indrammet, og den stod netop lige for den foreste Axel tet ved Navet. — Da nu Hosbonden bemærkede dette, løftede han med Latter Hiulet op, saa at Axelen slap over Pælen, og ved Dreiningen til Venstre kom Baghiulet ei saa langt ned til Pælen, og alting gik godt. Men moersomt var det, at den kiække Anders turde ei see tilbage, men sad taus og angest indtil man kom til næste Bye, da saae han tilbage efter sine Hiul — og nu tog han til sit Sprog og sin Vidsk igien,

og kiørte til paa den bekiendte gode Vei hiemad som en Rasende. Han troede siden ganske vidst om sin Hosbonde, at han havde lært nogle Kunster af Præsten, hvor han var Forpagter — og det hialp ikke at man tydelig forklarede ham Tingene. — Han rystede stedse med Hovedet og sagde: Ja da vi kom forbie L. da gik det F. t. m. rask — ha, ha, ha.

Saa dybt stikker Overtroen — og den gamle Egoismus: Jeg vil dog have Ret. — Thi hemmelig forklarede Anders Sagen for sine Kammerader efter sin Troe — "Jeg saae (NB. næsten i et bæl Mørke) nok, hvor det 4de Hiul laae lige indtil vi kom til Byen — da slap han" — ha, ha, ha —

Dog ved denne Leilighed nok en dito, som hendtes den samme brave Mand og mig selv. — Jeg kiørte selv et Par raske unge Hopper til, min brave Forpagter sad bag ved mig, og vi toge just samme Vei, hvor han viiste mig Stedet og den forhexede Pæl; det var en Søndag Aften; ret som Soelen gik ned. Da vi vare alt komne forbie den ovenomtalte Bye, og ud paa den jevne Vei, og kiørte en jevn lille Trav — bavs — stode paa eengang begge Hopper med eet stille, snorkede, pustede, og søgte snart at fare høire,

snart venstre om, saa at jeg havde al min Kraft og Kunst nødig at holde dem fra enten at sønderbryde Vognen eller at løbe løbsk. — Vi bleve forskrækkede; thi det var paa en bar Slette, og jevn Vei, og allevegne kunde vi see os om nær og fiern, og opdagede intet i Verden. Vi forsøgte ved gode og onde Ord at faae Hestene frem ad — nei — alting var forgieves. — Endelig fik jeg dem lidt roelige; Forpagteren sprang af, og var i et Øieblik for ved den meest uroelige Hoppe og greb den haandfast (han var en meget stærk Mand) i Tømmen. "Frygt nu kun ei, nu skal de ikke komme af Stedet." — Men kiære B. see sig dog for! lige tet for Besterne! thi de gloer lige ned og skælver — mon det ei være en Snog eller sligt: — "Ha, ha, ha," loe han i det samme heit, "det har jeg endnu aldrig seet Magen til, var nu Anders her, saa troede han vidst at det var den levende Satan. — See! til de taabelige Mærer! — Vil han nu kun stubbe lidt tilbage, saa blir de nok stille; kom saa selv og see! saa skal De see Løier. — Nu tog han ved Hestene; og jeg sprang af og saae —

Endeel smaae Børn, som vi virkelig, da vi kierte hen ad, saae, havde i Støvet af den tørre Vei, giort en lille Have; giort en lille Vold

omtrent en Haandbred høi, tvert over Veien af Støv, og sadt hist og her lidt Buxbom, Tulipaner og Markblomster og lagt nogle blanke Smaaestene og andet Smaaeragerie hist og her. — Da vi nu havde den alt dalede Soeles Skiær lige for os, saa maae dette have forekommet Hestene saa forunderlig at de ei vovede sig derover. — Nu førte vi Hestene tet til den lille Have og lod dem see sig vel for, lokkede for dem, og endelig skrabede den ene Hoppe nogle af de opsatte Blomster overende og stod roelig; Nu sad vi op, og pustende og stønnende satte de endelig med et Spring over, og da de kom over begyndte de at rende i fuld Spring, saa at vi med al Magt maatte standse dem; Nu vendte vi om igien, og atter tilbage over Stedet, indtil Hestene endelig bleve roelige.

Underveis hiem fortalte Forpagteren mig mange underlige Hændelser med Heste, som denne eftertænksomme Mand nu vidste af vores Tildragelse at forklare, og som dog af de fleste bleve ansecte for Troldoms Virkninger.

Blandede Digte af H. M. Juell.

Vaaren.

Til Jenny.

Efter Hahn.

O! lad os, Elskede! — hvis Barm ved Synet
Af Skabningens umalelige Ynde
Sig hæver hoit, og røres mildt, som min;
Hvis Hierte slaaer naturligt for det Skionne,
Og nærer ingen borget Følelse —
O! lad os nyde Vaarens første Dage!!
Som Skabningens den første Time, være
Os Vaaren festlig! Venlig vi indbydes
Af den fra Dødens tause Slummer
Opvaagnende Natur til al dens Glæde
Og Salighed — hvor Brystet svulmer!
O! see — den svangre Jord — den bliver
Møder —
Beundringsværdig skiøn er denne Jord;
Men skiønnest, naar et Hierte,
Kun aabent for Naturens jævne Glæder,
Og tidlig viet Dyd og Uskyld,
Kan deele Glæden med et andet Hierte.

Da smiler skiennere hver Blomst imod os,
Fremtittende af Jordens Moderskiød —
Om dæmrende, bedugget Morgenstund
En mere livlig Rødme sig udbreder —
Da ferst indaander Sielen fuldelig
Den unge Morgens Fryd.
I Dalen Nat,
Og rundt omkring os Dag! — saa stormed
De Vinterdage hen — Nu smiler Vaaren
Med Morgenrødens Blidhed trindt omkring os.
O see! hvor Alting kaldes frem til Liv!
Kom, lad os nyde — høre vinget Sangers
De nye Toner, lytte efter Bækkens
Høitidelige Rislen — lad os standse
Ved speilklar Kilde, at jeg der kan see,
I Vandets Flade see dit hulde Øie,
Hvor ømt og skyldfrit det imod mig smiler!
O! giengiæld der mit varme Haandtryk —
Der mine Læber Dine møde,
Som stod vi for Naturens Altersod
I Kreds af Salige fra Lysets Egne!!
Der straaler Kierlighed i Guddoms Reenhed,
Kun der den luer høit i hævet Barm,
Der — hvor den fro Natur omhegner os,
Hvor tusind Stemmer synge: "See! vor Skaber
"Er Kiærlighed!!" —
O! Jenny! ja da plukker
Jeg Vaarens første Blomst for dig — den er

Saa skien — men ei for skiøn, for ved din
Barm
At blomstre og at døe. — See da paa mig!
Og Uskyld lyse af det ene Øie,
Og Ømhed af det andet! — Lad dit Hierte
Da vidne, at blandt alle Jordens Sønner
Du ingen elsker ømt og troe, som Ham,
Der svoer Dig Huld — og holdt den reen og
hellig!
Da seer jeg op med Dig mod Himlen og tilbeder
Hiint eviggode Væsen, der har skabt
Den spirende Natur med al dens Ynde,
Ham, der har dannet Dig saa blid og ædel,
Og lod mig paa mit Livets Rosenstie,
Min bedste Pige! finde Dig. — Da synes
Den fro Natur opmærksom os at høre,
Og taus at lytte efter vore Sukke.
Meer Liv og Ynde give tvende Elskte;
Som vi, den vaagnende Naturs
Afvexlende behagelige Scener.
Thi naar mit Øie seer Dig — og min hele Siæl
Dig tænker — o da smiler livlig Vaar
Udi min Siæl, lig Morgenrøden.
Og trykker jeg dig først — som evig min til
Hiertet,
Mig vorder Livet da en varig Maji;
Ja! selv den mørkeste Decemberdag

Vil smile mod mig — livlig som en Vaardag.
Siig, hvad kan blomstre skiønnere for mig
Rundt i Naturens Rige, hvad kan Siælen,
Din yndlingsfulde Siæl, med mere Styrke
Og Omhed fængsle — o — end Du, min
Jenny?
Paa Jorden Du min bedste Lod er vorden,
Hiinside Graven uforglemmelig.

Efter det Tydske.

De Herrer Fyrster ynde
Snart alle Kampen mere,
End Fred og blide Dage;
Og jeg og mine Brødre,
Vi — elske Fred og Eenhed,
Og hade Krig og Tvedragt,
Dog — os beherske Fyrster,
Og jeg og mine Brødre
Faaer da at lyde Fyrsten.
Men got, I stakkels Fyrster!
Vel vil I ei tillade,
At vi regiere Eder,
Skiøndt her det turde gavne;
Men Freden, som vi elske,

Og som I os misunde,
I os dog ei kan røve.
Med hellig Stav beskytter
Os Evan, Gud for Ranken.
Rundt om os hyle Rædsel!
Hos os dog Glæde troner.
Ja! sender Eders Stridsmænd,
Og styrer mod vor Pande
Det brede tunge Mordstaal —
Vi frygte intet Glavind.
Hver med sin fyldte Flaske
Gaaer Fienden rask imøde.
Vor Viin vil os beskiærme,
Og sløve fiendtligt Glavind,
Og vogte os for Skade.
Med os de skulde drikke,
Og glemme deres Harme,
Og blive vore Brødre.

Til Lina.

Jeg veed en Rose bold og skiøn;
Den blomstrer allevegne.
Den spirer Ædlingen til Løn —
Og aldrig vil den blegne.

Dog jo — om du ei pleier den,
Den døer — og grønnes ei igien.
Men fredet staaer den eviggrøn,
Som før i Edens Egne.

Dens Navn er Uskyld — Lina! Dig
Saa saare kiønt den klæder.
Foragt den ei! — den hevner sig
Paa Dine Dages Glæder.
Thi, Linalild! Du frede den!!
Og let Du gaaer ad Banen hen.
Ved Dyd Du vorde lykkelig —
Og Uskylds Krands Din Hæder!!

Romanze.

Som Jorden i dens faure Vaar,
Saa blomstrede Marie.
Hun alt var vant fra spæde Aar
Sig nyttig Doent at vie.
Til huuslig Flid randt Tiden bort,
Og Dagen var, som Timen, kort.

En Krands hun om sin Isse bar
Af friske Glem mig ikke.

Og klart, som skyefri Himmel, var
Ethvert af Pigens Blikke.
Hun hørte tit om Graad og Savn;
Men kiendte dem kun blot af Navn.

Da kom en Yngling, favr og blid,
Som Edens første Morgen.
Hans lyse Blik, hans Ord, hans Id,
Var for hans Hierte Borgen.
Han saae den vævre Pigelild,
Og følte snart en ukiendt Ild.

Tit saae han Pigen — og fandt Vei
Til hendes ømme Hierte.
Nu græd hun, naar hun saae ham ei,
Og følte Savnets Smerte.
Hun fremmed blev for Jordens Lyst;
Thi Uroe fyldte hendes Bryst.

Til elsket Fader Pigen nu
Sin valgte Yndling førte.
Den Fader blev lidt gram i Hu,
Da han om Elskov hørte.
Men snart blev Ynglingen hans Ven,
Og snart de fik Velsignelsen.

Nu fandt hun Jorden dobbelt skiøn,
Han tifold riig dens Glæde.

Og ingen Taare randt i Løn —
De signed' Pagtens Kiæde.
Med gavnlig Id svandt Tiden bort,
Og Dagen var, som Timen, kort.

Heltedøden.
(Efter Thümmel.)

Kolumnus døde Helt — hvad overvandt da han?
Ved Last sin Følelse, ved Ondskab sin Forstand.

Til . . .

Rolige, som Bækkens Bølger, glide,
Ædle! Dine Levedage hen!
Godheds Fader lønne Dig, Du blide!!
Han har Løn — Du fortiener den.

Til en Ven den første Januarii 1800.

Livlig, som Vaarens Morgenrøde,
Rinde Din Dag blandt Sysler hen!

Giæster Dig Kummer o den forsøde
Samlivet med Dit Hiertes Ven!
Fryd til Din Morgen smile ned,
Og til Din Aften qvægsom Fred!

Anthoinette tilegnet.

Uskylds Krands Din Isse herligt klæder;
Unge gode Pige! Fred om den!!
Ædelt Hierte lønner Himmelen,
Dyd og Uskyld krone rene Glæder.
Pige! hør mig — mangen, mangen Smerte
Venter Støvet — mangen ramte mig.
O! gid ingen, ingen naae Dit Hierte!!
Gid Du vorde stedse lykkelig!
Himlen lønner rigt det ædle Hierte;
Saligt, saligt den belønne Dig!

Moderen, Maria helliget.

Helligt er det Navn: En Dannequinde,
Sødt og fuldt af Fryd en Moders Navn
Sødt at være Mandens troe Veninde,
Sødt at virke huusligt Tarv og Gavn.
Og, Du Fromme! Din blev denne Glæde;
Himlen venlig signe al Din Tid!
Stedse Glædens Engel huld og blid
Værne om Din Pagtes skiønne Kiæde!

Til en Ven.

(Frit efter det Tydske.)

Hil Dig! en reen, en hellig Sympathie,
Og ædel Varme for det Gode og det Skiønne,
Og Fryd og Kummer knyttede Din Barm
I Vaaren af vor Alder
Til min
Med Baand, som Død og Grav kan ikke bryde.
Gienvordighed laae blyetung paa Dit Hierte,
Min Isse trykte grumt af Skiæbnens Haand.

Det blev os fælleds Trøst, at dele fælleds Vaande.
— Saaledes blev' vi Eet.
Dog! hvorfor vil jeg aabne Hulen,
Der dølger tyk og giftig Dunst!
Hvorfor forgifte Luften rundt omkring os?
Nei — Glemsel over tungt henslæbte Dage!
Glad i Din Favn jeg nød den stolte Løn,
Som Venskab, Indsigt, Smag og Dyd kan give.
O! maatte dog vor Banes fierne Dage
Saaa roelige, saa blide
Som Bækken mellem Roser, rinde hen!!!
En Verdens Glimmer — troe mig — blinder aldrig
Din Ven — han stolt forsmaaer dens Støi;
Hans Fryd er Venskabs jævne, stille Glæder.
Min Barm skal intet daarligt Ønske hæve;
Fra Vuggen har jeg lært at være nøisom.
Kun blot — at nagfri minde rundne Aar
At Himlen ved en viis og ædel Ven — ved Dig
Vil styrke mig i Nødens Time —
Det er min Bøn — en Daare ønsker mere!
Saa lad os vandre, lide, taale, tie,
Og vente bedre Dage!
Lev — og bliv lykkelig!
Gid Du mig stedse finde Dyden tro,
Og stedse værd Dit ædle Broderhierte!

Til min Moder.

Nyeaarsdagen 1800.

Blandt Lidelser randt Dine Dage hen.
Dog taus, Du Fromme! taus, ei bitter, var
Din Klage.
Fat Mod! — thi Gud er Fromheds Ven —
Han lønner herligt Prøvens tunge Dage.
Fat Mod! — om Banen vorder nok saa tung —
Thi hist, hvor Glæden blomstrer evig ung,
Er ingen Smerte — ingen Klage.

Den lykkelige Musefangst.

Aar 1773 lod Klosteret St. Zenon i Over-Bayren fange over 8000 Muus allene paa sine Grunde i fem Dage ved en Dreng paa 14 Aar, som for hver Muus fik en Penge til Fangeløn. Denne Dreng havde allene fanget bemeldte Antal Muus i denne korte Tid med Ebleskiver i nogle Træe-Musefælder. Musene gik saa hastig deri, at naar Drengen stillede en Fælde 4 eller 5 Skridt derfra, saa vare alle Hullene for eller bag ham atter saa fulde, at de begyndte saaledes at æde og gnave hinanden, at de bare Been kun hængte i Fælden. De vare derhos af en ganske forunderlig Art, da deres Hoveder vare fast længere end deres Haler.

Oldens nyttige Brug.

Den patriotiske Forfatter, som i Aaret 1771 har skrevet om at forbedre dette Aars Meel af den vaad indhøstede Rug, maae sandelig det hele Publicum være høist forbundet, thi denne Menneskeven har derved befriet mange 1000 Mennesker, i

Særdeleshed paa Landet, fra de farligste Sygdomme, som avles af det fordervede Meel. Det var allene at ønske, at alle Bagere og Huusfædre uden Fordom vilde betiene sig af dette skiønne Middel, og det var ogsaa raadeligt, at enhver Landsbye Præst gierde dette Middel bekiendt og tydelig for sin Meenighed.

Saa stærk som Menneskekierlighed skal opmuntre os til at befordre Publicums Bedste paa alle muelige Maader, saa meget drives jeg ogsaa til ved denne Leilighed at meddeele en anden lisaadan Erfaring. Ved den store Mangel paa Korn og derimod Overflødighed paa Olden i dette Aar, har man paa mange Steder begyndt at lade male en Fierdedeel Olden iblandt Kornet. Nu er dette i og for sig selv en meget skadelig Menage, efterdi saavel Skallene, som de raa Olden forderve Brødet, og giøre det sort; men fornemmelig ere de heist forderveligefor Sundheden. Men her er et Middel til at afhielpe dette Onde: Dersom man vil formere Kornet med Olden, saa maae man give sig den Umage, at tage Skallene deraf, efterat de tilforn ere tørrede i Bagerovnen; de fordervede maae bortkastes, og Kornene derpaa, saa stærk som mueligt, udkoges. Her skal en ganske bruun Lud vise sig, som har al det Skadelige i sig. Naar denne er

afeſt, afſkyller man Kornene endnu et Pargange med reent Vand, og tørrer dem atter i en Bagerovn, da de ſnart blive haarde, og kan ſaaledes males med Kornet. Naar det blandede Meel ſkal bages, kan man, for at forholde ſig endnu varſommere, tage til hver Skieppe Meel to Hænderfulde god Bøgeaſke og Brændevniin omtrent for 9 Penge, indbinde løſeligen i et Linnet Klæde, og lægge i Vandet, ſom ſkal varmes til at ſye, deels for det fordervede Meels, deels for de iblandede Oldens Skyld, ſaa ſkal dette Brød viſt være ſkiønt, ſmageligt og ſundt. Dette ſamme Middel paſſer ogſaa med Hvedemeelet i dette vaade Aar.

Toier, ſom overtræffe Silketøier.

I Aaret 1775 opdagede Hr. Lanzet, en Fabriqveur i Arras, en Vextart, hvoraf han forfærdigede Tøier, ſom vare mere glinſende og varigere, end de af Silke. Han fik et udelukkende Privilegium paa at fortſætte denne Opfindelſe, og at forfærdige alt det deraf, ſom han fandt for godt til ſin Fordeel.

En forklædt Qvindesperson som Soldat.

Følgende Begivenhed er lige saa tilforladelig som selsom: Om Morgenen den 26de Januarii 1771 skulde en Person, som kaldte sig Charles Staddel, og hørte til det Kongelige Skib Oxford, modtage 24 Prygl til Straf for Desertion i Chatam; men da Forbryderen kom til Pælen, blev samme erkiendt for et Fruentimmer. Hun bekiendte, at hun var reist fra Hul til London efter et Menneske, med hvilket hun var forlovet, og da hun hørte, at han i Chatam havde giort sig forbindtlig til at tiene paa Skibet Oxford, saa tog hun Haandpenge i London den 9de Jan. for at tiene paa det samme Skib. Den 17de kom hun om Bord, og blev anseet for en virkelig munter ung Karl; men da hun fandt, at hendes Brudgom var deserteret, saa deserterede hun ogsaa den 25de, i den Hensigt at indhente ham; men paa Veien til London fik man hende igien, hun blev bragt om Bord om Natten og lagt i Lænker. Nu skulde hun udslaae sin Straf Dagen derefter; men Opdagelsen forhindrede dette. Hun blev herpaa bragt til Admiralen, som forærede hende en halv Guinee; fast alle Officiererne, som befandt sig i Chatam, gave hende ligeledes Foræringer. Hun var omtrent 19 Aar gammel.

De 4 sidste Stikr ere oversadte af Knudsen, Præst i Næraae.

Noget om Paris (*).

Man kan umuelig uden Beklagelse høre den blinde Bagtalelse, som forfører Franskmændene til at tale af saa høi en Tone mod de fraværende Englændere, og intet beviser bedre end dette, hvormeget mere man i Paris end paa andre Stæder er underkastet nationale Fordomme. Dens nye Tidender antager den som Troesartikler, og omendskiønt de bestandig paa en overgiven Maade belyve hele Europa, saa troer dog Franskmanden ingen anden end dem. Han vil altid paastaae, at det kommer an paa Frankrige selv at underkaste sig England hvad Øieblik den vil, og sværge paa, at dersom man intet Indfald giør i London, skeer det allene fordi man intet Indfald vil giøre; at man endog kunde forbyde Englænderne deres Skibsfart paa Themsen; og al denne forvovne Sladder hører man endog undertiden af saadanne Folk, som allermindst burde tage saadan Snak i deres Mund. Over mange andre Sager tale de ellers ganske fornuftig; men naar man rører ved England, skulde man næsten ikke kunne indbilde sig, at de besadde mindste Skiønsomhed, Erfarenhed eller Belæsenhed. De have ikke det mindste Begreb om denne Republiks politiske Indretning; og

 tale

(*) See 8de Binds 6te Stykke, Side 409.

taler næsten paa samme Maade derom, som en Forfatter af et Ugeblad, der ikke forstaaer eet eneste Ord Engelsk kunde tale om Sckackspear. Deres uombedte Paastand fortiene at udlees af Folk som have bedre Kundskab om Sagen. Desnagtet dømme de Bedste af Nationen, ja endog de Lærde ligesaa slet over denne Gienstand som Pøbelen.

En Borger i St. Jacobs Gaden, havde været en flittig og henrykt Tilhører af en vis Abbeds heftige Taler mod Englænderne, hvis svorne Fiende han var. Man behøver kun, førde denne Abbed bestandig i Munden, at hverve 30000 Mand, at indskibe 30000 Mand, at udskibe 30000 Mand og med 30000 Mand at indtage London, alt dette var kun en let Sag.

Borgeren bliver syg, tænker paa sin dyrebare Abbed, som han nu ei længer kunde have den Lykke at høre, og som dog med den største Vished havde forudsagt Englands forestaaende Ødelæggelse ved 30000 Mand. For at lægge sin hiertelige Erkiendtlighed mod denne Mand for Dagen, efterlod han ham uden at vide hvorfor, en Arvelod, og fastsatte i sit Testamente, at han testamenterede (Hr. Abbeden 30000 Mand) en Rente paa 1200 Livres. Han kiendte ham ei under andet Navn; men det var en god Borger, som havde forsikret ham, at Englænderne det raa Folk, snart vilde blive udryddede.

Efter adskillige Vidners Udsigende, som besvore, at det var Abbdens sædvanlige Tilnavn, og at han i utænkelige Tider havde opholdt sig i Luxemborg, og bestandig

viist

viist sig som en uforanderlig Modstander af disse stolte Republicanere, blev Testamentet ham rigtigen udbetalt.

* *   * *   * *
*   *   *

Den Skare af unyttige Tienere, som allene bruges til Stads, er en Kilde til den farligste Fordærvelse, som nogensinde kan finde Indgang i en Stad. Utallige Uordener strømme ud af denne Kilde, voxe til, og true tidlig eller sildig med næsten uundgaaelige Uhæld.

Man skulde indbilde sig store Ting om Stadens Styrke, naar man seer dem i hele Flokker at opfylde Stadsfore[illegible]ne, Gaderne, og de offentlige Pladser. Men hvilket Afskum af Mennesker. Umuelig kan man bare sig for den Tanke, naar man seer dem i hele Tropper at fylde Forgemakkerne, at de have efterladt store Huller i Provindserne, og at denne blomstrende Folkemængde i Paris har giort hele den øvrige Deel af Kongeriget til en Ørken.

Saaledes har (f. e.) General Intendantens Huus ikke mindre end 24 Tienere som bære Liveree, Kykkendrenge, Hielperes Hielpere, samt 2 Cammerpiger for Madamen uberegnede. Uden al Betænkning vil man meget gierne kunne anvise det Pak af Stand, som fra Morgen indtil Aften orslikker de stores Spyt deres Sted iblandt Tienerne, eftersom de i Tænkemaade ikke adskille sig fra de øvrige Tienere; og endnu desuden 30 Heste paa Stalden. Hvad kan man under slig Omstæn-

digheder tænke sig andet, end at Herren og Damen i Huset, som i deres prægtige Boelig, ansee overmodig Stolthed for standmæssig Opførsel, maae behandle alt hvad, som ikke fortærer 100000 Livres Rente, blot som Krop.

* * *

Efter Buffons Beregning, døe omtrent aarlig 20000 Mennesker i Paris. Efter denne Regning, antog den anførte Jagtager Folkemængden for 700000 Siele, 35 levende regnede imod enhver død. I enhver streng Vinter forøges denne Dødeliste, og man finder, at Tallet af samme i Aaret 1709 var voxet til 30000, og i Aaret 1740 til 24000.

Efter samme Jagtagers Mening fødes flere Drenge end Piger i Paris, og ligeledes bortdøe aarligen flere Mænd end Koner, ikke just efter Forhold til de fødtes Tal, men endnu i en meget større Mængde.

Staden Paris indbringer Kongen allene, aarlig 20 Millioner, saa at det ei er for intet, at Kongerne af Frankrig, kalde Hovedstaden: Vor gode Stad Paris; den er vist nok en god Koe, som giver ypperlig Mælk.

Hoffet er opmerksom paa alt hvad Pariserne tale. Det kalder Indbyggerne Frøer. Hvorom taler Frøerne nu, spørge Prindserne hverandre indbyrdes, og naar Frøerne klappe i Hænderne, naar de lade sig see, ere de fornøiede. Man straffer dem ofte med Ligegyldighed og dette seer man ikke gierne, eftersom de dog have en dunkel

Følel-

Følelse af, at der i denne Stad findes Folk, som besidde baade Forstand og Følelse, og ret vel ere istand til at dømme om deres Handlinger, og at disse Folk bestemme, uden at de selv veed hvorledes, den hele Nations Dom.

Ved visse Leiligheder tager Politiet, meget omhyggelig, mægtige Skrighalse i deres Sold, som adsprede sig i de forskiellige Qvarterer af Staden, for et bringe den øvrige Pøbel i Allarm.

Man regner 6 til 700 Caffehuse i Paris. De ere et sædvanligt Tilflugtssted for alle Lediggængere, og et Opholdssted for alle Trængende. Disse varme sig der om Vinteren, for hiemme at kunne spare deres Brænde. Paa nogle af disse ere Samlinger af skiønne Aander. Man bedømmer her Forfattere og Theaterstykker, og anviser dem deres Rang og Værd. De Digtere, som ville træde for Lyset, giøre der sædvanlig den største Larm. Ligesom den der engang er udpeeben paa Skuepladsen, i Almindelighed bliver Satiricus; thi den ubarmhiertigste Kunstdommer er altid en foragtet Forfatter.

Her smedes Kabaler for og imod Forfatternes Verker. Hovederne for Partierne efterlade ingen Leilighed, til at giøre sig frygtelige, og en Forfatter som de ei kunne lide, plukke de fra Morgen ind til Aften. Ofte have de ikke forstaaet ham, desuagtet fortsætte de deres Skrig imod ham, og enhver som har nogen literarisk

Bestilling maa med Roelighed overlade sig til slige brusende Anfald.

Paa de fleste øvrige Caffehuse er Samtalen endnu mere kiedsommelig. Den tager sin Begyndelse med de offentlige Tidender og endes med disse. Lettroenheden i denne Henseende er i Paris uden Grændser, den opsluger Alt hvad man foreholder den, og tusindegange bidraget kommer den igien tilbage, til at dadle Ministeriumet.

Mange komme Kl. 10 op paa Caffehusene og forlade dem ikke førend om Aftenen Kl. 11. Disse holde sit Middagsmaaltid i en Kop Caffe, og istædet for Aftensmad tager han et Glas Bavaraise. Rige Folk lee derover istædet for at tilbyde den deres Bord.

Velanstændigheden forbyder at tilbringe en heel Dag paa Caffehusene, eftersom dette tilkiendegiver Mangel paa Bekiendtskab og at man er udelukt af alle skikkelige Selskaber; desuagtet vilde et Caffehuus, hvor Folk af Indsigt og høflig Opførsel forsamlede sig, meget være at foretrække alle kiedsommelige Selskabs Besøg.

Vore Forfædre gik i Skienkestuerne og mistede, som det hedte, intet af deres gode Lune. Vi derimod vove neppe at gaae paa Caffehusene, eftersom den sorte Suppe, man der drikker, er af langt skadeligere Virkninger, end den ædle Viin, hvori vore Forfædre berusede sig.

Sorgfuldhed og bidende Bitterhed have banet hinanden Veien i hine Speile-Sale, og Fortrydelsens Tone stiæ-

stiæler sig frem af enhver Krog i samme. Mon vel denne ny Drik ikke har frembragt denne Forskiel.

Overalt er den Caffe man bruger meget slet og forbrændt, vor Limonade farlig, vore Liqveurer usunde og af Viineddike, men Pariseren er nu allerede en saadan Nar, at han i alting holder sig til Skinnet, spiser, drikker og opsluger Alt.

Ny Broe (Pont neuf) er for Staden det samme, som Hiertet for det menneskelige Legeme, en Middelpunct af alle Bevægelser og Circulationer. Den Strøm af Indbyggere og Fremmede, som paa samme strømmer op og ned, er saa stor, at man for at træffe de nødvendige Personer kun behøver hver Dag, at spadsere een Time omkring paa samme.

Her plante ogsaa Politiets Spioner sig, og naar de da efter nogle Dages Forløb, ikke faae Øie paa deres Mand, saa sværge de ligefrem paa, at han ikke mere opholder sig i Staden.

Udsigten over Kongens Broe eller Pont royal, er smukkere, dog opvækker Udsigten over ny Broe en større Beundring. Paa denne staaer Henrich den Fierdes Støtte til Hest, som beundres af alle baade Indfødde og Udenlandske, og alle ere enige i, at man maa tage denne Konge til et Mønster paa Godhed og Popularitet.

En Fattig forfulgde engang en Person langs med Rækværket paa en vis Festdag, og bad om en Almisse i den hellige Petri, Josephs og den hellige Jomfrues,

 hen=

hendes guddommelige Søns og Guds Navn, men forgieves. Tilsidst bad han om den i Henrich den Fierdes Navn, da de vare komne lige for dennes Billedstøtte. Der saade Personen og gav ham en Louisd'or.

Paa denne Broe staae adskillige, som sælge Gips Medailloner. En af disse havde i lang Tid slebet 2de saadanne Medailloner om med sig, hvoraf den ene hængde ham paa Brystet og den anden paa Ryggen. Det var just Henrich den Fierdes og Ludvig den Fiortendes Medailloner. Hvor meget koster den første adspurgde en ham. Sex Livres svarede Manden som solgte Medaillonerne. Vil I ogsaa sælge den anden, spurgde denne iaien. Ja jeg adskiller dem ikke min Herre; thi uden den første bliver jeg aldrig den anden qvit.

I Provindserne staaer man i den Indbilding, at man aldrig om Natten kan gaae over denne Broe, uden Fare for at blive kastet i Floden. Man taler endnu om Cartouches Indbrud, paa en Maade, som om han endnu funde være til, og dog er Veien over denne Broe saa sikker, som nogen anden i Paris.

En Englænder indgik for 5 Aar siden følgende Væddemaal: at han i hele 2 Timer vilde gaae omkring paa Ny Broe, og tilbyde de Forbigaaende gode ny Dalere til 6 Livres Værd, Stykket for 20 Sous, og desuagtet paa denne Maade ikke udgive 200 Livres.

Han gik da omkring og raabte med høi Stemme: Her hvo kiøber ganske ny Dalere Stykket til 6 Livres.

Adskil-

Adskillige gik hen til ham og befølede Dalerne og gik derpaa bort. Andre smilede kun, som Folk der vare alt for kloge til, saaledes at lade sig narre, og giorde sig eengang den Umag, at staae stille og see paa dem. Endelig tog en Kone 3 Stykker af dem og sagde leende til de Omstaaende: jeg vil dog prøve det og af blot Nysgierrighed give 20 Sous for Stykket. Efterat hun længe forhen havde undersøgt dem. Derved blev det. Englænderen solgde i 2 hele Timer ikke eet eneste Stykke mere, og havde saaledes vundet Væddemaalet fra dem, der mindre end han, havde udstuderet Nationen og lært dens Caracter at kiende.

Sikkerheden i Paris om Natten er et Verk af Skildvagten og 2 til 300 Mouchards, som bestandig løbe op og ned af Gaderne for at opsøge alt hvad som i mindste Maade er mistænkeligt, og da aldrig lade det ud af Øinene. Alt hvad Politiet lader inddrage bliver opsnappet om Natten. Derved bliver Røve-Lysten saa afskrekket, at man er ligesaa sikker paa Gaderne i Paris midt om Natten, som om høi lys Dag, naar man undtager nogle enkelte Tilfælde, som umuelig kunne forebygges, i en Stad, hvor der nødvendigen maa findes en stor Mængde Fortvivlede, som ikke kunne tabe noget.

Tilforn afprygle de man Skildvagten og giorde den til et Maal for en Tidsfordriv, som unge Herrer, der vare af anseelig Familie, kunne forskaffe sig. Man sønder-

brød

brød Lygterne og opbrækkede Dørrene. Men paa nærværende Tid har man med største Alvorlighed hemmet denne Uorden, saa at man nu aldrig hører til saadant Spøg. Ungdommen har nu ei længere det Rygte paa sig, at den ei kan bringes til rette; intet kunde være istand til paa nærværende Tid at undskylde de rasende Voldsomheder en Drukkenbolt kunde begaae.

I sig selv er dette ikke et lidet Fortrin ved denne Hovedstad, at den modnere Alder intet har at frygte af den opbrusende Ungdom. En Magistrats Person sagde engang, at han vilde mage det saa, at man skulde bære ligesaa megen Ærefrygt for Gaden i Paris, som for en Helligdom, han havde deri Ret og talede vel.

Cartouche satte tilforn hele Staden i lang Tid i Skræk. Nu derimod vilde Hovedet for en saadan Bande, om han endogsaa besad større Driftighed og flere Hielpemidler end denne, dog ikke kunde bringe det saa vidt.

En uafbrudt Corresondence imellem Magistraten og dens Øvrighed bevirker en sammenhængende Kundskab om alt hvad som forefalder, og man kan ligesaa hastig forekomme en Uorden som bestraffe dens Udøvelse.

Man sætter Spioner ud paa Spioner som skulle noie see paa, om de første opfylde deres Pligter. Begge beskylde hverandre indbyrdes, og styrte for den ringeste Fordeel hinanden uophørlig i Ulykke. Og af dette gruelige

Af-

Afskum af Mennesker kommer den offentlige Orden i Paris. Desuagtet straffes de paa det strængeste, naar de paa nogen Maade bedrage Retten.

Et Menneske, som først er blevet mistænkt, eller angivet, som saadan, har ved ethvert Skridt, han giør Politiets Øie efter sig, og han giør intet Trin, som man jo kan fortælle ham igien, naar han er bleven draget til Regnskab.

Den Beskrivelse, som giøres over slige Folk, er saa træffende et Malerie, at det er umueligt at man jo maa kiende dem, og den Kunst at aftegne enhver Figur paa det nøieste ved Ord er af Politiet dreven til en saadan Fuldkommenhed, at den bedste Skribent endogsaa, med al den Umag han giorde sig, dog hverken kunde lægge noget til eller vilde betiene af andre Udtryk.

Endogsaa Personer af Stand drive dette Haandverk, og mange af disse Spioner ere baade Baroner, Grever og Marqviser.

Der var en Tid under Ludvig den 14, da disse Spioner vare blevne saa mangfoldige, at Venner, naar de vare samlede, neppe vovede at udøse deres Anliggender for hverandre. Ministerialinqvisitionen lagde Øret til enhver Dør, hørde efter hvad som skeete, og man bestraffede siden efter aabenhiertige Fortroeligheder, som den ene Ven kunde meddele den anden, og som vare bestemte til at begraves

paa

paa det samme Sted, hvor de vare meddelte, ligesom om det havde været farlige Sammenrottelser.

Enhver som staaer i nogen Tieneste hos Politiet medtages aldrig i noget godt Selskab, og man gior dem deri ikke Uret.

Den fierde Deel af Tienerne lader sig bruge til Spioner, saa at de Familie-Hemmeligheder, man troer at være meest skiulte, strøse komme dem for Ørerne, som forstaae at benytte sig deraf.

Ministrerne holde deres Spioner og lønne dem af deres egen Casse. De ere farligere end de andre, eftersom man ikke saa let kan merke dem deres Forretning af. Disse give Ministrerne Efterretning om alt hvad de høre Folk tale om dem, men Ministrerne benytte sig meget ilde af denne Kundskab. I Almindelighed tiener den kun til, at giøre dem mere opmerksomme paa deres Fiender, og at hæve deres Uvenner af Saddelen, istædet for at de kunde giøre en reen Brug af de tusinde frie og aabenhiertige Domme, der uden Tilbageholdenhed faldes over dem i alle Selskaber, eftersom man altid er dristig i sin Tale over Ministrerne, og kun allene har nogen virkelig Agtelse for Prindsernes Personer.

Politielieutenanten er bleven en betydelig Minister, endskiønt han ikke har Navnet af en Minister. Hans Indflydelse er mægtig og hemmelig. Han veed saa mang-

foldige

foldige Ting, at han er istand til at giøre en Mængde baade af Godt og Ondt, ligesom han enten vil forvirre eller udvikle oplyse eller fordunkle Sagen, og eftersom han vil bruge dem til, enten at frelse eller nedslaae, kort: hans Anseelse er ligesaa virksom som udbreedt:

Man kiender hans Forretninger; men veed maaskee ikke hvor vigtigt han lader det være sig, at bringe en Mængde unge Mennesker i Sikkerhed, som kunde være rasende og utæmmede nok til at begaae Tyverie, Skielmstykker og Nedrigheder. Han undrager dem for en offentlig og beskæmmende Straf, hvoraf Skammen vilde falde tilbage paa en heel uskyldig Familie; og denne Skaansel er meget menneskelig, saalænge vore Fordomme i dette Stykke endnu ere saa yderlig uretfærdige og gruesomme.

Saadanne slette Personer indsluttes eller jages i Landflygtighed, men henrettes ikke ved Bøddelens Haand. Politiet redder vel paa denne Maade mange skyldige Personer, som kunde have fortient at blive afstraffede; men da disse unge Folk stødes ud af Selskabet og tillades ikke at komme tilbage til samme, uden de have forbedret sig, saa har Selskabet ingen Aarsag til at klage over denne Eftergivelse.

Dersom Magistraten vilde meddele en Philosoph alt hvad den veed, hører og seer i visse Ting, hvorom næsten ingen uden den har nogen Kundskab, vilde dette sætte ham istand til at kunne skrive noget overordentligt

ligt

lig merkværdigt og underholdende og som kunde sætte alle hans Medarbeidere i Forundring.

Man begriber ikke lettelig den Forskiel der er imellem at tale og skrive vel. Een Mand har Paris, der af alle taler bedst over Kunsterne, hvis seirende Underholding ligner hans Stiil — og hvis Veltalenhed er ligesaa varm paa hans Kammer, som i hans Skrivter, og denne Mand er Diderot.

Fort-

Efteraarstanker

oplæste

i et Selskab i Kiøbenhavn

den 21de October 1781.

Mine Herrer!

Sommeren er forbi — Sommeren, denne liflige Aarstid, med alle sine Glæder og Yndigheder; da Naturen ligesom iklædt al sin Pragt, staaer der prangende for Skuerens Øine, smiler og tildeler rundeligen alt Levende Munterhed, Mildhed og Glæde. — Nu oplivedes det matte Øie af Træernes friske grønne fremspirende Blade og af Engenes tusindfold farvede Roser og Blomster: nu henrykkedes man ved at høre Nattergalens søde Toner eller Lærkens dirrende Triller: nu indslumrede man saa sagteligen ved den forbiskridende Bæks Surren, eller den spillende Fiskes Pladsken . . . . Alt dette var — var Sommerens Gave, svandt bort med den; og alt nærmer sig den barske Vinter med stærke Skridt: de koldere Vinde, kortere Dage og nedfaldende Blade bebude dens Ankomst.

Vi frydde os ved dens Komme, og vel tordc jeg sige til Kiedsomhed mætte af Sommerens hede slappende

 Goder

Goder. Erfarenhed har lært os den Sætnings Sandhed, at det ikke er alt Guld som glimrer, at et Gode i Nydelsen kun saare sielden svarer til den høie Forestilling, man forud giør sig derom.

Hvor opklaredes ikke det mørke Øie, naar man i Foraaret forestillede sig alle Sind og Sandser forlystende Scener, som Sommeren lovede, nu ved Spadsereturer i Kongens Hauger, nu ved Smaareiser paa Landet og til Kilden, nu ved at kunne læse en følsom Bog i den grønne Natur, nu ved Aftenpartier i den philosophiske Gang, for at høre fine Livarier og yndede Comediestykker spilles paa Harpen, imidlertid Aftenens dunkle Skygger halv og halv forjages af det mellem Bladene nedfaldende Maaneskin.

Tiden kom — Sommeren kom, og alt dette, hvorom man havde havt disse mange fortryllende Udsigter, forvandledes til menneskelig Form og Gestalt, de bleve Forfængelighed, idel Forfængelighed og Aands og Legems Fortærelse, som Salomo taler.

Heden, den brændende Hede foraarsagede Sveed og Tørst og Hovedpine, Mathed og Slaphed, som i Legeme saa i Siel, kort udbredde sin ubehagelige Virkning ved alle Optrin. Paa Friderixbergturen var man forstøvet og udmattet før man endog naaede Alleen: I Haugen selv var man ufornøiet, for der vare saa faa Mennesker; eengang truede det med Regn, og en anden Gang blæste det for stærkt, og atter en anden Gang kunde man i Tracteerhusene ikke blive oppvartet saadan, eller saa ha-

stig

stig som man ønskede — gik hiem lidet fornøiede, ofte misfornøiede og altid trætte og matte.

At læse paa sit Kammer om Sommeren inden fire Vægge forbyder Heden, Dorskheden og Søvnen gandske og aldeles. Naar man da endelig engang havde god Tid, godt Veir og beqvem Sindsforfatning til at læse i det Grønne, saa manglede man nu en passende Bog, nu et passende Lommeformat, og nu havde man for langt at gaae, før man naaede det til Studerekammer udseete Sted, saa Modet kiølnedes, Tiden forgik, og Lysten forsvandt.

I Philosophgangen tabte Spadseringen al sin Ynde, Harpen al sin Harmonie, Maaneskinnet al sin Høitidelighed, naar man kun tænkde paa Tode og hans Sundhedstidende og alle dens Moraler.

Saaledes, at jeg ikke skal fremføre flere Exempler, bleve de allerfleste, næsten alle, Sommerforlystelser forstyrrede, formindskede, ofte gandske qvalte, ved mellemkommende fortrædelige Følelser og Gienstænde.

Naar nu hertil kommer den ulidelige Hede, man om Sommeren er udsat for, den usunde med giftige Damper og Dunster opfyldte Luft, den liden Appetit og næsten Lede for Mad, den udmattende Torhed, og Slaphed i Legemet og dets Nerver; tvivler jeg ikke paa, at jo flere end jeg ville tilstaae, at alle Sommerbegivenhederne vare blandede med saa mange Beeskheder og Kiedsom-

sommeligheder, saa man billig kan længes efter Vinteren med al sin Kulde, Frost og Snee.

Vinteren, denne med en Nordboers Natur saa overeensstemmende Aarstid, hvilke sunde, rene, skiære Glæder og Goder, skiænker ikke den — rene og skiære, som Luften, med hvilken man nu ikke indaander de af Jorden og Væxterne udflydende fede og giftige Damper? — Let, klar og enkelt meddeler Luften Blodet sig og sin Natur, og nu skyder dette sig klarere og finere fra Hiertet ud i alle Aarer: Nerverne spændes, og baade Legeme og Siel erlange en Fyrighed, Kraft og Munterhed, som man i de lummerhede Sommerdage ikke engang kan giøre sig en Forestilling om.

Denne sunde raske Deel af Aaret er forhaanden — er alt. Allerede ile baade Høie og Lave uden for Kiøbenhavns Volde, og besielede af Selskabeligheds stærke Drivt stifte de Partier, Selskaber og Klubber; nu svæver man uophørlig i Dands, Musik og Kortspil; nu snakkes, æbes, drikkes og leves høit og Alt er Fryd og Glæde.

Theatret dette Beviis paa et Folk af Smag, Sætninger og Levemaade; denne Sædernes og Levemaadens, om ikke Dydens Skole, dette Tilflugtsted for Kiedsomhed og ond Lune; hvor man nu hører den meest henrivende Musik, nu leende gotter sig over de meest komiske Optrin og Sammensætninger, nu røres indtil den milde Følsomheds behagelige Taarer — see dette, som Sommeren lukde, aabner Vinteren for os.

Snart

Snart fryser det saa haardt, at det flydende Vand forvandles til et staaende Kristalgulv, saa sikkert og fast, som der var Bielker derunder, som Peder Syv siger: " Vinteren lægger Loft paa Vand, og da er Broen bre- " dest. „ I flokketal skynde vi os da, som i fordums klopstockiske Dage fra det lunkne forkiælende Arnested ud paa den sølvisede Peblingesøe; hurtig bindes Vingen til Foden og nu flyves og streifes op og ned, imidlertid Nerverne styrkes af den rene Luft, og Øiet forlystes af Sneens og Riimfrostens spillende Farver.

Unegtelig fortiener altsaa Vinteren med alt sit Anhang al den Roes, som Tydsklands Digtere og Versemagere nu tolde til den; og angenemt er det for en i Norden at see de utallige tydske Vers, hvori der synges om nordisk Iis og Frost og Snee og Skridtskoeløben og Kanefart i Maaneskin; thi ogsaa det, (nær havde jeg glemt det) hører til Vinterens Zirater, at den stille, tavse, kydske Maane, og de guldglimrende Stierner i større Antal, vise sig om Vinteren i forhøiet Pragt og Glands, da den længere borte værende Soels Straaler ei formindske deres Klarhed.

Og endelig — hvilken herlig, salig Indflydelse har ikke Vinteren paa Studeringerne: De kielne bløde Muser skylde den haarde barske Vinter deres største Lykke i Norden. Om Efteraaret stiftes Læseselskaberne, Laanebibliothekerne benyttes, og Boggers Læsning skaber Kundskab og Indsigt og spreder saa mangen sund og god og vittig og

munter Tanke ud blandt Mængden. Collegier læses over alle Videnskaber; Bogauctioner holdes i Mængde, hvorved Bøggerne komme i de rette Brugeres Hænder. — Videnskabernes og Landhuusholdnings Selskaberne holde deres ordentlige Møder om Vinteren. Om Vinteren opkom vore fleste periodiske Blade, som Litteraturjournalen, Bibliotheket og Aftenposten og den ny Sundhedstidende.

Danmarks Mæcen og de danske Musers kraftige Beskytter, opholder sig kun om Vinteren i Hovedstaden, Musernes Sæde, og opmuntrer og antænder ved sin Nærværelse Driften til Videnskaberne og understøtter virksom deres Dyrkere.

Disse og saa mange andre Omstændigheder giøre, at Videnskaberne drives med saa meget større Iver om Vinteren end om Sommeren.

Naar det nu mørknes Klokken 4re eller 5, Sneen fyger og Stormen tuder, eller det fryser saa Stiernerne tindre, saa sætter man sig i sit varme Kammer ved en Tranlampe eller et Voxlys, styrter sig midt ind i Literaturens u-udtømmelige Hav, og den hele 7 til 8 Timer lange Aften, studerer med langt større Kraft, Fasthed og Fremgang, end om Sommeren i et Lysthuus.

Noget

Noget om
Døden og Livet
oplæst
i et Selskab i Kiøbenhavn
den 10de Martii 1782.

Lader os nyde Livet, imedens vi have det, og naar vi skulle døe, da ogsaa døe af Hiertens Grund.

Nyelig hørde vi M. H. fra dette Sted Betragtninger over Døden, Betragtninger prægede med saa grundig Skarpsindighed, og fremsatte med saa sand og ædel og mandig Velanstændighed, at Tilhøreren lodes uvis, om Forfatteren var større Tænker eller større Taler. Dette uagtet satte min Siels hele Væsen, Indretning og Attraae sig mod denne Tale, som og hele Naturen strider og stræber mod Døden, ikke heller uden Krympen og Veenen segner og bukker under for dens uafværgelige Anfald.

Slig Tale om Døden være trøstelig, være god og nyttig for de Døende, for den gamle graa Udlevede, hvis dumme Øine, svage Hørelse, vaklende Trin og sammenskrumpne, forslidte Nerver ere ham en Advarsel om, at han ei længer har Borgerettighed i denne Verden; den være trøstelig for den syge Sengeliggende, hvis nagende Kummer og pinagtige Smerter kun endes i Døden

den. Ei passer den i en Kreds af unge, friske og muntre Mennesker, hvis nærmeste Bestemmelse det er, at leve og virke, og først efter Snese Aar at see Døden i Møde.

Den eneste Modgift mod de tunge, sorte, melankolske Tanker og Udsigter, som trykde Sielen, blev mig dette: at vende Agtsomheden fra Sagen paa Veltalenheden; ellers var ikke allene Dagsaftenen, men maaskee og flere paafølgende Dage blevne mig mørke og uangenemme.

Hvor er det muligt uden Rædsel og Bævelse at eftertænke Døden, denne hele Naturens ubøielige Forstyrrer, som nu ved at hente en Fyrste fra Thronen væbner tvende Riger mod hinanden til fælleds Fordærvelse og Ødelæggelse; nu ved at bortkalde en elsket Fader fra uopdragne Børn, sætter en heel Familie i en hielpeløs Forfatning; nu ved at adskille to troefaste Venner, styrter den Efterlevende ligesom ind i en Udørken; thi den er borte, som han symphatiserede med, den er borte, i hvis deeltagende Barm, han trøstig udøste hver lønlig Tanke og Attraae, hver nagende Sorg og Bekymring.

Saaledes viser Døden sig i Hensigt til andre: Nu i Hensigt til enhver selv — skulde det være en roesom Tanke, som man kunde finde Lyst i at holde fast ved — At tænke sig den sidste Værelses-Dag, da man skal rives bort fra al Jordens Gode og al dens Glæde, rives bort fra Venner og Frender, og Sielen forlade sit saa kiere og høitelskede Legeme eller den Maade, den hidtil havde

sin

sin Værelse paa, og lade det ligge som Muld, Støv og Ormeføde?

Det være en Sandhed, at i det vi hvert Øieblik komme et Skridt nærmere Graven, vi og tillige døe hvert Øieblik, og ved hvert Aandedrag tillige udpuste en Deel af vor Livsaand. Det være fremdeles en Sandhed, at, naar den sidste Dødsstund er forhaanden, vi da sove hen uden at vide eller føle det, og at Ordet døe altsaa ikke udtrykker nogen Handlen eller Liden; vi være saaledes selv, ligesaa ubevidste naar vi gaae ud af Verden, som vi vare da vi traadde ind i den: —

Saa synger Rothe:

" Vi gaae fra Bluunet ud, da først vi Livet følte,
" (Gud veed, hvormeget da endnu os selv bevidst)
" Saa frem til sidste Bluun, det her paa Klodens Sfære
" Organisk sukkes bort: hvor tungt — det Gud og veed.
" Han skyvlet har, og viist han har i Mildhed skyvlet,
" Hvad os at vide her, blev Vids Forvildelse:
" Det skyvlet, — som han har Synskreds for os udvidet,
" Til end at skue det, der ei med Øiet sees. —
" Saa Skabningens Myster, hvordan Livsgeist antændes
" Saa Sielekampen hin, naar alle Nervers Veer
" Maaskee er ene een i Følelses Organet:
" Nu Sielen seire skal ved høiest anspendt Kraft.
" Det har Algodheds Gud med hellig Nat omhyllet:
" Vel os at saa det er! — vel os med alt, hvad er!„

Alt

Alt dette antaget hæver endnu ikke af Frygt for Døden: thi —

Ligesaa uvist alt er, hvad der giettes og formodes om Sielens Tilstand før den begynder at oplive sit Legeme; da een Philosoph lader den skabes, hvergang nogen avles, en anden lader den svæve om i Luften og indaandes af Forældrene, en anden atter lader alle Siele have ligget hos Adam og fra ham være gangne over til andre Fædre eller Mødre ꝛc. ꝛc.

Saa uvist er det, hvad Tilstand der bier paa Sielen, naar den maa forlade sin jordiske Bolig, sit Legeme — kommer den strax til sit for evig bestemte Opholdssted, til sin evigvarende Forfatning — eller svæver den omkring ved Polerne — eller ligger den ligesom i Dvale til den store Foreeningsdag, da Legemerne opstaae, foreenes med deres Siele, og gaae lige evig Bestemmelse i Møde. Det sidste synes rimeligst — og, at Sielen uden Foreening med sit Legeme, hverken føler eller virker, men maa ligge i en uvirksom Døden lignende Søvn; thi — var Legemet ei saa nødvendigt et Redskab for Sielen, og kunde Sielen uden Legeme virke, og lide og være til som et selvstændigt Væsen, saa sees ei hvorfor Legemernes Opstandelse loves os i den hellige Skrivt og leves som en Velgierning; thi sandselige Fornøielser skulle dog vel ei udgiøre Sielens Salighed.

Hvo veed nu hvor mange Aarhundrede eller Aartusinder, jeg har at forblive i den døde uvirksomme Tilstand?

stand? — At Verden kun skulde staae de 6 Tusinde Aar efter de 6 Skabelsens Dage — denne og de andre rabbinske, apokalyptiske og fantastiske Udregninger udlees og udpibes nu omstunder af enhver Fornuftig. — Er Annihilation det gyseligste som kan tænkes for en Aand; hvad kan da være gyseligere og skrækkeligere end Tanken om Døden; thi den sætter mig for en Tid i en Tilstand, som var jeg ikke mere?

Til hvad Nytte derfor, tænkte jeg, " en Tale om " Døden, om dette gyselige Optrin, da det bristende " Oie, de tunge udstønnede Suk, det bankende Hierte " og det rallende Bryst, som Taleren siger, (pag. 7 in " autographo) foraarsage alvorlig Skræk og Gysen og " klemmende Angest om Hiertet paa de Omstaaende?

" Hvorfor behænge mine Vægge med Dødens fæle " Mindestegn, og opfylde min Indbildning med dens " sorte Billeder, skal mit Livs Foraar, som er skabt til " munter Glæde, visne bort under frygtelige Forventninger af min sidste Time, og skal den alvorlige Alderdoms Furer vanskabe min unge Pande?„

Velkommen derimod, tregange velkommen skulde udentvivl en Tale blive os — en Tale, Afhandling, Vers eller hvad det var, som lærte os **Livets** egentlige Væsen, sande Værd og rette Brug.

Saa der blev stillet op til Skue for os, at gruble
Det længer frem og frem, vort Lives Optrin her:

Og

Og hvordan Vandring vor paa Livets slibrig Bane
Kan vorde let og blid — ved städig Dyds Bedrivt
Den vorder blid og let: den steile Afgrund bøies
Da om forbi; og hver en Anstødssteen da rask
Kan hæves, og vor Gang paa Banen da forlænges,
Held, Lys og Fred i Siel os vorder da til Deel.
Hvordan Arbeidsomhed og Flid og anvendt Møie.
Gior Hvilen dobbelt sød, og vederqvæger Aand
Og styrker den, da vel den late Dorskhed slapper
Hver Nerve, gior den og uduelig til hver Lyst.
Ja Arbeid skaffer Fryd: i sene Dage venter
Den Held og Hæders Navn; thi lange Rad af Aar
Og sene Dages Held, er Priis for Ungdoms Møie —
Og Maadeligheds Priis, naar sandselige Lyst
Med Maade vorder smagt, og ei til Ekel svælget,
Naar Ungdoms Hede gridsk og graadig griber Fryd.
Og da vi vandre ei i øde Ørk paa Banen
Mod Maalet hen, men fleer der Pillegrimmer er',
Hvis Hielp og Raad og Trøst vor Gang med Kraft kan styrke
Mod Snublen styrke den, os reise om vi faldt:
Den samme Broderpligt vi dennem bør at yde,
Med Raad og Daad i hver, og naar, og hvem vi kan.
Især den snevre Kreds, hvori vi nærmest virke
(Cosmopolitens Lod tilfaldt dog ei enhver)
Og hvoraf vores Vee og Vel uadskilt hænge
Hvortil vi bundne er ved Slægtskabs=Venskabsbaand —

Het

Her voxe atter op de mangehaande Pligter,
Som lønne Mennesket med tusindfo'd Slags Fryd;
Nu Pligt at tage Deel i Held, som anden møder,
Og glædes uden Nid, som var det eget Held.
Nu Pligt at tage Deel i Nød, som anden trykker
Og sørge uden Skrømt, som var det egen Nød!
Naar saa da handles ret og ædelt, da Alfader
Seer ned med Velbehag til vores Idrets Gang
Og os tilveier Held, saa langt vor Væren rækker,
Som voxer ved hvert Skridt, der gaaes ad Banen frem
Ved Banens Ende lad end rædsom Standsning møde,
Sig selv kun ubevidst lad Sielen dvale hen,
Aartusinder flye hen unyde! — det ei skader
Vor Roe: vi fik, vi har det klare christne Haab
Om Dagen hiin, den os saa store Dag, som kalder
Vort Muld til Liv igien, opreiser os til Fryd,
Til Evigheders Fryd, som uafbrudt da nydes
Og voxer uafbrudt i Evigheden op.
Maaskee paa Banen der, begyndes, hvor her endes
Og Sielen tænker fort, hvad den har tænkt sig her
Saa Handlemaaden med fortsættes og forædles.
Og føder himmelsk Fryd i hver den ædles Bryst.
Thi Dyd sig lønner selv — i Evigheder række
Dens gode Følger ud. — Vi glade signe da
Enhver sin Fødselsdag, som os paa Banen satte
Der kun af Evighed begrændses, skrænkes ind.

Vi signe hver en Stund, da ædel Tanke tænktes
Og førtes ud med Kraft til vort og andres Gavn.
Vi signe hvert vort Fald, ved Faldet selv vi lærde
At vandre vaersom frem, og frem med Fasthed meer.
Vi signe hvert og eet af Modgangs Stød, os ramte,
Som smerted' os saa haardt, skiont selver os til Gavn.
Thi det Alherren vist, f r vi blev til, har skuet,
At virke i sin Plan, hensagt til vores Held.
Vort Held hans Hensigt var, os at lyksaliggiøre
Hans Villie — og den — hvad Magt indskrænker den?

Spøgelsehistorier.

(tagne af: Die Gespenster aus dem Reiche der Wahrheit von Wagener, til Oplysning for dem der saa gierne troe det Overnaturlige).

Første Fortælling.

Om et Spøgelse, som udenfra aabnede en Dør, der ikke blot var tillukket, men hvorfore der endogsaa indvendig var skudt en Skodde, og satte en erklæret Spøgelse Fornegter i Forbauselse.

Pope, en i den lærde Verden ærefuld bekiendt Englænder, pleiede hvert Aar en Tidlang at forlade Staden for et Par Maaneders Tid, paa et behageligt Landgods at nyde Landlevnets roelige Glæder. Som en efter Grundsætninger moralsk god Mand, var han en Menneskeven i Ordets vidtleftigste Forstand. Kun een Svaghed — om den ellers fortiener dette Navn — vedhængte ham. Han kunde ingenlunde taale overtroiske Tyende omkring sig, og var istand til

paa Stedet at skille sig ved en Tiener, hvormed han i enhver anden Henseende var herlig fornøiet, naar han blot hos denne sporede nogen Slags Overtroe f. Ex. Frygt for Spøgelser. Pope var imidlertid alt for ærlig en Mand til at han skulde have giort en Hemmelighed af denne sin Særhed. Han tog kun saadanne Folk i sit Brød, som gav ham den Forsikring, at de ikke i Henseende til de saakaldte Spøgelser vare frygtsomme eller bange. Han giorde sig endydermere den Uleilighed, saa meget som muligt at oplyse sine nye Tyende om denne Punkt og at udrydde enhver Levning af slige Fordomme, der muligen endnu kunde hænge ved dem.

"I maae vide, — pleiede han da gierne at sige —at jeg i Grunden ikke forlanger videre af jer, end at I skal være gode Christne, mens I maatte være Gudsforagtere og ikke Christne om I vilde give Frygt for Spøgelser mere Rum i eders Hierter, end Tillid til Gud alle Aanders Skaber og Herre. Have I i eders Ungdom faaet en forvendt Opdragelse og ere I maaskee opvoxne i Frygt for Spøgelser, saa kan I vel nu ikke paa eengang fuldkommen aflegge samme. Men lidt efter lidt vil det lykkes eder, naar det kun ellers selv er eders Alvor hermed. Saalænge I ere i min Tieneste giør jeg eder denne Be-

stræbelse ret egentlig til Pligt. Hver som nu ikke vil føie mig heri maae ikke klage over Strænghed, naar jeg ikke længere vil beholde ham i mit Brød; thi jeg tænker hvem det paa ingen Maade vil lykkes at give sin Tillid til Gud en større Styrke end sin Frygt for Dievelen og hans Haandlangere, den maae have en ond Samvittighed; og slige Folk ere ikke for mig."

Saaledes talte Pope ofte med sine Folk om sin Tids Overtoe. Med den største Taalmodighed giendrev han alle deres smaae Indvendinger og Betænkeligheder og hvilede ikke førend han troede fuldkommen at have opnaaet sine gode Hensigter i Henseende til denne Punkt.

Men, man maae tænke! denne samme Lærde (der selv var saare fast overbeviist og tillige saagierne overbeviiste andre om, at Troen paa onde Aander som viise sig for Menneskene er en taabelig Indbildning, og at Frygt for Spøgelser er en skadelig Daarskab) havde engang om Natten et Syn, som aftvang ham selv den største Forundring og nesten bragte ham til at vakle i sin hidtil antagne Meening om Aandernes overnaturlige Indflydelse paa Legemverdenen.

Han var et Aar, efter sin gamle Sædvane igien udreist paa Landet. Reisen havde trættet ham, og han lagde sig den første Aften usædvanlig tidlig til Sengs, efter at han i Forveien, som han alletider pleide, havde indvendig fast tillukket alle Tilgange til sit Soveкammer, der tillige ogsaa var hans Studeerstue. Omtrent ved Midnat blev han vækket ved en sagte og beskeden Pikken paa Stuedøren. En Smule fortrædelig over, at blive forstyrret i sin Natteſøvn, reiste han sig op i Sengen og raabte herind! uden i det første Øieblik han vaagnede at tænke paa at der ingen kunde komme ind giennem tillaasede Dørre. Men hvad skeete? Den Bankende aabnede uden voldsom Anspendelse alligevel Døren, som om den hverken havde været lukket eller tillaaset og triner sagte ind i Værelset.

Pope saae en velskabt, alvorlig Mand, klædt i Spansk Dragt, der greb en Bog som laae opslaaet paa Bordet — læste dens Titel og som det syntes faldt i Forundring over samme. Men uendelig meere forundrede det Pope at see denne Ubekiendte komme ind til sig paa saa usædvanlig en Tid, og hvad der var det merkeligste, giennem en tillaaset Dør. Han spurgde Spanieren, hvad han vel paa denne Tid om Natten kunde have at befale? Denne betragtede herpaa et Øie-

blik den Spørgende med store Øine, rystede betydende Hovedet, aabnede Glasdøren paa et Bogskab, bladede i adskillige Bøger, og satte vel enhver af dem igien paa sit rigtige Sted, men bestandig saaledes, at Titlen bag paa Bindet kom til at staae ned ad. Hvad han egentlig vilde sige hermed kunde Pope ligesaalidet begribe som denne besynderlige Persons hele øvrige Adfærd. Han sprang endelig op af Sengen, kastede Sloprok paa sig, antændte ved den brændende Natlampe endnu tvende Lys, ringede paa sin Tiener, greb en ladt Pistol, og gik med samme behiertet løs paa den ubudne Giest, den han kiekt tiltalte saaledes:

"Herre! jeg vil vide hvem De er? hvorledes De er kommen ind igiennem tillaasede Dørre? og hvad Deres Hensigter med dette paatrængende Besøg?"

Den — Spanier smiilte lidt spodsk i det han kastede sine Øini paa den opspændte Pistol som var rettet imod ham, betragtede derpaa ofte Pope med Betydenhed, trakte paa Skuldrene og lagde tvende Fingre paa Munden.

Da Pope aldrig havde troet paa Spøgeries Mulighed, saa faldt det ham ogsaa ei engang

ind, at holde dette Syn for andet end et virkeligt Menneske. Snart fortrød det ham, at see sit Skydegevær saaledes foragtet og udleet og det saa meget meere, jo mindre det havde været Menneskevennens Alvor virkelig at bruge den.

Pope troede imidlertid dog endnu at maatte giere et Forsøg paa at skaffe sin forstilte Trudsel Autoritet, og at aftvinge den egensindige Stumme en uvilkaarlig Opløsning af denne Gaade, især da Tieneren han havde ringet paa, endnu ikke kom.

"Herre! raabte han til Spanieren i en alvorlig og fast Tone — ingen spodsk Latter! Jeg er Herre i Huset; som saadan venter jeg et Svar, eller jeg skyder Dem saa De skal trille om."

Uden at forandre en Mine slog den endnu stedse Stumme sin spanske Kappe tilbage og gav sit blotte Bryst til Pris for den truende Kugle. Da intet Skud fulgte, vendte han sig atter til Bøgerne og blev roelig ved at blade omkring i nogle af dem.

Nu først geraadede Pope ret egentlig i Forlegenhed; men hans Forundring over denne

Mands ubegribelige Adfærd var ikke mindre stor. Han vovede ikke mere at forøde tomme Trudsler paa ham; og dog manglede det ham paa ethvert andet Middel til at komme efter denne Hemmelighed. For nogenlunde at skiule sin Forlegenhed, betragtede han Spanieren foran og bag til ved Lyset, saae ham stivt i Øinene, befølede hans silke Talar og endelig endog den Fremmedes Haand. Denne lod ham taalmodig giøre alt dette ved sig og endte endelig Scenen, ved at lukke Bogskabet, hvorpaa han tog Nøglen af og med et lille Buk overleverede den i Popes Hænder, og gik derpaa gravitetisk ud af Stuen.

Endelig kom Gustav, Popes længselsfuld forventede Kammertiener, der — som han sagde — i den første Søvn ikke saa hurtig kunde blive opvakt og komme i Klæderne, da Herren havde ringet paa ham paa saa usædvanlig en Tid.

"Saae du Spanieren?" spurgte Pope hurtig — "Han gik mig nu nyelig forbi paa Trappen; det lod som han kom fra Dem." Ganske rigtig! men hvad vil den Mand hos mig om Midnatstider? — Hvor kommer du til at lukke dette fremmede Menneske saa aldeles i Utide ind i mit Huus og at lade ham uanmeldt gaae ind i mit Sovekammer.

Gustav, der endnu aldrig havde løiet for sin Herre forsikrede med sin grundærlige Mine, at han var ganske uskyldig i dette Besøg, havde ikke lukket den Fremmede ind i Huset, havde meget mere slaaet Laas for Gadedøren og havde sovet lige til det Øieblik da Lyden af Klokken vakte ham.

"Endelig — føiede han med Friemodighed til — endelig har da dette godmodige Spøgelse ogsaa engang besøgt dem. Jeg tilstaaer oprigtig at det er mig kiert. Thi formodentlig har det heller ikke tilføiet dem noget ondt. Vi — samtlige Deres Tienere — har i flere Aar, allerede ofte ved Midnatstid, seet denne ubegribelige Person at spadsere omkring i dette Deres Landhuus. Men den har aldrig giort os noget ondt, undtagen den Skræk, dette uventede Syn, fornemmeligen i Førstningen, undertiden forvoldte os. Men nu ere vi ved den lange Øvelse, og i hiin faste Tillid til Gud, hvilken vi har Dem at takke for, efterhaanden blevne saa vandte ved den stille Mand — saaledes kalde vi ham bestandig, at vi kun lidet agte paa ham. Han gaaer ogsaa villig og beskeden af Veien for os, naar vi give ham at forstaae, at han er os til Uleilighed. De har saa ofte sagte os: "Og sæt ogsaa, der gaaer Spøgelser, saa vilde disse dog ingen Magt have

til at skade os;" — og sandelig, Spanieren har fuldkommen stadfæstet denne Deres Forsikring."

Pope kunde ikke skiule sin Forundring over Tienerens Udsigende, og spurgte hvorfore man ikke for længe siden havde underrettet ham om at Spøgelse gik omkring i Huset?

"Vi var bange De skulde give os vor Afskeed: — fik han til Svar — og vi føle os alt for lykkelige i Deres Tieneste, til at vi skulde have udsat os for den Fare pludselig at blive jaget af Deres Brød. Sommetider syntes det os ogsaa rimeligt, at maaskee dette Huusspøgelse som De kiendte saa godt, netop var Aarsagen hvorfore De saa alvorlig pleiede at formane Deres nye Folk naar de traadt i Deres Brød, ikke at frygte for noget Spøgelse."

Der stod nu Pope og grundede, uden at vide hvad han skulde svare. Et Øieblik var han tilbøielig til at troe, at hans Folk maaskee havde giort Complot imod ham for at sætte hans Vantroe til Spøgelser paa Prøve, men i selvsamme Øieblik bad han ogsaa allerede i Tankerne, sin gode troe Gustav om Forladelse for denne Mistanke. Han havde virkelig heller ingen grundet Aarsag til at tiltroe den, paa hvis Hengivenhed og

Troeskab han havde havt saa mange Prøver, et saa grovt og fornærmeligt Bedragerie.

Han følte imidlertid at han nu maatte spille en jammerlig Rolle for sin Tiener. Gustav begyndte at have Medlidenhed med sin philosophiske Herre, og sagde til ham, at han kun ganske roelig og uden Frygt skulde gaae til Sengs igien, da Spanieren virkelig ikke giorde noget Menneske det mindste Ondt, og desuden aldrig pleiede at lade sig see tvende Gange i een og samme Nat.

Det syntes virkelig, som om denne Omstændighed ikke var Pope ganske ukierkommen. Han lagte sig fuld af Skam over sig selv, og forcrædelig over den hele Hændelse, igien paa Sengen, befalte Tieneren at blive hos sig, tænkte Sagen endnu en Stund efter og sov endelig derover ind igien.

Om Morgenen da han vognede savnede han sin Gustav i Værelset, som han dog havde befalet at blive hos sig. Han ringte; Gustav kom uden for Stuedøren og bankede paa, for at hans Herre skulde aabne Døren hvorfore Skodden indvendig endnu var slaaet for.

Pope faldt heiligen i Forundring, ved at finde Skodden endnu saadan, som han om Afte=

nen, da han lagde sig havde skudt den for. Neppe var Tieneren kommet ind førend han bestormede ham med en Mængde Spørgsmaal, hvoraf ingen bleve besvarede: "Hvorfore har du imod min Befaling forladt Stuen." — Hvorledes er du kommen ind da dog Slaaen indvendig endnu er for Døren? Staaer du kanske i et forrædersk Forbund med Hexemesteren, Spanieren? o. s. v.

Gustav forstod ikke et Ord af alt dette, og stirrede paa sin Herre med aaben Mund og store Øine. Det varede længe førend man lærte at forstaae hinanden. Bogskabet, hvori han saae Bøgerne som Spanieren havde sadt bagvendt, stod ligesaa ordentlig som alle de øvrige, bragte ham først paa Sporet — paa den rigtige Formodning at den hele Historie med Spanieren ikke kunde være andet, end en levende Drøms Gøglerie. Virkelig stadfæstede alt denne Opløsning paa hiin mærkelige Gaade. Gustav havde ikke hele Natten været af sin Seng, havde ved Midnat hverken seet eller talt med sin Herre, og han for sin Person vidste ligesaa lidet som de øvrige Tyende, det allerringeste af en spøgende Spanier, der havde ladet sig see i Huset. Om han end ikke havde tilbudt sig at bekræfte Sandheden af dette sit Udsigende med en formelig Eed, saa vilde hans forlængst prøvede Ærlighed og Troeskab allerede

fuldkommen have overbeviist Pope om at denne gang blot hans levende Indbildningskraft i Drømme saaledes havde skuffet ham og havt ham til bedste.

Jeg afholder mig fra at foregribe mine Læsere og at udlede nogle heist lærerige Slutningsfølger af denne merkværdige Spøgelsehistorie. Hvem som kan og vil see, falde de selv i Øinene. Kun dette vil jeg endnu til Slutning anmerke: Sæt ogsaa man havde ikke fundet umiskiendelige og fuldkommen overtydende Spor, der satte Virkeligheden af et blot Phantasiespil uden for al Tvivl; dog vilde Pope meget have overilet sig, om han af den Grund havde holdt Synet af en Person der var trængt igiennem lukte Døre, for et virkeligt overnaturligt Syn. Det kan ikke være en Deel af mine Læsere ubekiendt, der gives bedragerske Laasesmedde, der forfærdige særskildte Nøgler til indvendig anbragte Laase med en Skodde, som er forsynet med en Krog, ved Hielp af hvilke man ogsaa udenfor kan efter Godtbefindende skyde den indvendige Skodde frem og tilbage.

Anden Fortælling.

Om et uimodsigeligt Forvarsel, der i Charlottenburg er hørt af mange Mennesker.

Den afdøde Borger og Chirurgus Vierthaler i Charlottenburg ved Berlin beboede sammesteds under Syvaarskrigen et Huus i Slotsgaden, hvor det efter det almindelige Rygte spøgede overordentlig. Ikke eengang, men meget ofte hørte hans voxne og mindre Børn i Værelset over Dagligstuen, der sædvanlig var tillukket, en Puslen og en Lyd; som om der kunde gaae en Mandsperson deroppe. I Førstningen pleiede de paa frisk Gierning, at søge overalt i den Formodning, at de maaskee af Forseelse kunde have lukket en Kat eller en Hund inde paa Værelset. Men man fandt ei allene intet saadant, men kunde end ikke opdage nogen anden Aarsag til denne Bulder, som man saa tydeligen fornam, og saa ofte blev gientaget. — Selv de paa Værelset indelukte Føde vare viiste ikke ringeste Spor af Rotter og Muus.

Denne Families Børn der hidtil havde været dristige, bleve nu bange og skræksomme, og

den smukke Hanne — den ældste Datter i Huset — faldt paa den Tanke, at hendes forlovede Brudgom — Mertens der samme Tid var preußisk Feldtjæger — tænkte hver gang paa Krigsskuepladsen, levende paa hende saa ofte hun hørte disse varslende Fodtrin over sig. Hun holdt følgelig denne Larm for et Forvarsel, og saae det snart ikke ugierne, at hun foruden de Breve hun vexlede med sin Elskede, desuden endnu kunde, saa at sige, underholde sig med ham paa en anden Maade.

Det var paafaldende, at det i dette Huus, ganske imod Spøgelsers Sædvane kun gik omkring om Dagen og om Aftenen. Ved Nattetider derimod lod Spøgeriet sig derimod aldrig høre. Den gode Hanne og de øvrige Børn i Huset vare meget glade herover; thi de sluttede i deres Uskyldighed deraf, at den som gik og puslede kunde i det mindste ikke være noget sort Nattespøgelse.

Den gamle Vierthaler var det imidlertid meget ubehageligt at erfare at det spøgede i hans Huus, og at ei allene hans egne Børn, men endogsaa Naboefolkene, som man undertiden havde ladet hente, forsikrede at have hørt Spøgelset. Han var en forstandig Mand og vidste vel, at en-

ten Selvbedrag eller andre Menneskers forsætlige Giekkerie, pleiede at være skiult bag alle Spøgelsehistorier. Han sagde derfore ofte til sine Børn: "Det er besynderligt at dette Spøgelse kun bestandig lader sig høre, naar jeg er ude af Huset i mine Embedsforretninger; kunde jeg dog ogsaa engang være saa lykkelig at høre denne ubudne Giestes Fodtrin over mig, jeg skulde sikkerlig snart komme efter Hemmeligheden."

Faa Dage derefter blev dette hans længselfulde Ønske opfyldt. Han hørte over sig de umiskiendeligste Fodtrin af en Mand der gik op og ned ad Gulvet og greeb i samme Øieblik med den eene Haand efter Nøglen til Spøgelsestuen og med den anden efter sin Jagtpidsk. Han løb nu saaledes op ad Trappen, aabnede den tillukkede Stue, hvortil der vel ogsaa var et Kammer, men kun denne eene Indgang, giennemsøgte alt, og fandt — Ingen. Han studsede og hans Børn som fulgte ham, saae forskende paa ham og meente at nu ogsaa deres vantroe Fader var bleven overbeviist om dette Varsels Virkelighed og Spøgeriets Tilværelse.

"Nei, mine Børn! — sagde han, Spøgeriet har blot overbeviist mig om, at det iværksætter sine Giøglerier langt klogere, end at jeg

saaledes som jeg har greben Tingene an, skulde kunde saae Leilighed til at belønne Bedrageren for sin Umage med en dygtig Dragt Pidskeslag. Havde jeg ikke seet Christian — Dette var hans ældste Søn, der stod som Barbeersvend i hans Tieneste — havde jeg ikke nu i Øieblikket seet den overgivne Christian at gaae ud af Huset med Barbeertøiet under Armen; saa vilde jeg troet hans Ryg fløte. Men jeg haaber det snart skal holde op at spøge. Hendt mig engang strax et tændt Lys, Lak og Signet herop!

Den letsindige lille Susanne, hans dengang 10 Aars gamle Datter, den eeneste blandt alle Søstrene, der, saavelsom Christian slet ikke var bange for Spøgelset — sprang ned ad Trappen og kom i fuld Hurra tilbage med det Forlangte. Den alvorlige Fader forseglede nu indvendig alle Vinduerne i Stuen og Kammeret og derpaa ogsaa udvendig den tillukkede Dør."

Nu vil jeg dog see — sagde han derpaa — om Spøgelset ogsaa vil komme igiennem Nøglehullet ind i Stuen og endnu oftere have mig til Beste. —

Der forløb vel fire Uger forinden man igien hørte det ringeste til Spøgeriet; og Fader Vier-

thaler troede allerede, at have seiret over Spøgelset og at have overbeviist sine Børn om Daarligheden af at troe paa Spøgelser. Men en Dag, da Stedets da værende Præst besøgte dem, blev atter alle pludselig sat i Forskrækkelse. Ikke blot alle Børnene, hvoriblandt ei engang savnedes den mistænkte Christian, men endog Præsten og Hr. Vierthaler selv, troede igien at høre de varslende Fodtrin i Værelset hvor det spøgede. Vel lod det dennegang og siden efter bestandig som om Spøgelset trinede med Forsæt sagtere end ellers: men nok de hørte alle Trinene, i et fuldkommen lige Mellemrum af Tid, saa saare tydelig, at ingen blandt dem vovede at drage Virkeligheden af hvad de hørte, i Tvivl.

Hele Familien tillige med Præsten skreed nu til den nøiagtigste Undersøgning. Man fandt de forseglede Dørre fuldkommen ubeskadigede, aabnede dem, giennemsøgte alt og fandt ikke en levende Siel hverken i Stuen eller Kammeret.

Fa'er Vierthaler gik nu i fuld Forventning til Vinduerne, saasom han sikkert troede, at finde et af dem aabnet med Vold. Men han fandt dem til sin Forundring alle vel tillukkede, og Seglene som han for fire Uger siden havde sat for dem,

endnu ganske ubeskadigede. Han studsede og alle giorde store Øine til hinanden. Selv Christian der hidtil stedse letsindig havde leet, saa ofte man brød sig Hovedet over dette Spøgerie — selv Christian blev nu paa eengang meget alvorlig og tilstod, at ogsaa han begyndte at blive frygtsom. Hans Fader, der ikke kunde lide, at hans Børn vare frygtsomme, kaldte ham desaarsag vel en opvoxen dum Dreng; men Christian syntes kun ikke at torde sige hvorfore just han havde meest Aarsag til at frygte for et Spøgelse der selv giennem forseglede Dørre og Vinduer endnu kunde drive sit Væsen. Han sagde ogsaa en Dag i fuld Fortrolighed til sin Søster Susanne: "Jeg har hidtil stedse ikke rigtig forstaaet, hvad det Ordsprog vilde sige: man skal ikke stevne Dievelen; thi han kommer nok uanmodet — men nu forstaaer jeg det desværre."

"Søsteren loe over denne Bekiendelse af hendes voxne Broder; og det smigrede særdeles den lille Susanne, at hun, foruden hendes Fader, nu var den eeneste i hele Huset, der ikke i ringeste Maade var skrækkom eller bange, uagtet Spøgelset allerede over eet Aar paa den sidstbeskrevne Maade i Stilhed vedblev at drive sit Uvæsen.

Fordømsfrie Mænd undersøgte ikke een men mallige gange hvorfra de Fodtrin man hørte, kunde komme; men alletider forgieves. Vel havde man i Vierthalers Huus aldrig seet nogen der lignede et Spegelse; vel hørte man det siden Stuen hvori det spegede, var bleven forseglet, ikke mere at pusle saa hoit som i Begyndelsen, men kun de sagte Fodtrin af en Gaaende: men disse fornam man nu ogsaa saa ofte at i Aar og Dag næsten ingen meere paatog sig den dog stedse forgieves Umage at efterspore den i Naturens ordentlige Kræfter grundede skiulte Aarsag til disse Trin. Saaledes som man pleier at vænne sig til alt, naar det ikke kan være anderledes, saa lyttede ogsaa snart Børnene i Huset ikke mere ængstelig paa dette Varsel, som man næsten dagelig fornam, ja den forelskede Hanne glædede sig endog tilsidst over dette Varsel, da hun troede i samme at modtage et Bevis paa at hun endnu var i levende Minde hos den dyrebare Mertens.

Mod Slutningen af Syvaarskrigen fik den Forlovede den glædelige Efterretning fra hendes Elsker fra Schlesien, at han nu endelig havde faaet en Oberforsterplads, og haabede snart at være i Charlottenburg, for der ved Præstens Haand at fuldbyrde sin Forbindelse med hende.

Nu hørte man dette behagelige Varsel i Værelset hvor det spøgede hyppigere end nogensinde tilforn. Men neppe vare tre Uger forløbne, saa indløb til Hanne det skrækkelige Budskab, at Mertens pludselig var bleven syg og laae nu meget farlig angreben til Sengs. Faa Postdage derefter, fik Vierthalers Familie at vide, at Oberforster Mertens var død. Den stakkels Hanne var utrøstelig, visnede hen som en Blomst om Efteraaret og døde endelig af en Tæring hun ved sin Sorg havde paadraget sig.

Yderst merkværdig forekom det alle at Spøgelset pludselig og for stedse forsvandt just paa samme Tid, som den sørgelige Efterretning indløb om Oberforsterens Sygdom. Thi fra den Tid af hørte man aldrig mere hine varslende Trin oppe paa Værelset hvor det spøgede. Men indtil nu havde heller ingen i Charlottenburg kundet komme efter, den egentlige Sammenhæng med dette Spøgerie.

Jeg, som fortæller dette, blev ved et lykkelig Slumpetræf, bekiendt med denne Hemmelighed. Med Fornøielse meddeler jeg Publicum samme, da Jomfrue Susanne, som næsten er den eneste der endnu er tilbage af den hartad ganske uddøde Vierthalerske Familie, og nu opholder sig i

Berlin, har havt den menneskekierlige Godhed at tillade mig, at giøre offentlig Brug heraf, som et Middel til at formindske Troen paa Hierne-spind.

Jeg var et lille muntert Væsen — for-talte Susanne mig — da min ældste Søster for-lovede sig med daværende Feldtjæger Mertens, som strax derefter gik i Tienesteforretninger til Schlesien. Engang sagte hun halv spøgende, hun havde hørt nogen Larm oven paa, og troede at det var et Varsel fra hendes Mertens. Vores Bro-der, den overgivne Christian, som hørte dette, tænk-te ved sig selv; "hører Du gierne spøgende For-varsler, den Forneielse skal jeg nok see at skaffe dig." Han gik til den Ende undertiden, med Barbeer-tøiet under Armen, foran ud af Huset, og for at vi Piger skulde blive ham vaer, gik han med Forsæt forbi Stuen, hvor vi sædvanlig pleiede at sidde ved Vinduerne med vores Strikke- og Sye-tøi. — Men istedet for at gaae til sine Kunder og passe sine Forretninger, sneeg han sig uformerkt giennem en Bagdør ind i vores Gaard igien, og krøb, ved Hielp af en Stige giennem et aabent Vindue ind i Kammeret som hørte til Stuen, hvor det spøgede. Der pleiede han nu i Feldt-jægerens Navn, at pudsle omkring og at gaae en-gang stærk op og ned. Imidlertid Søstren gik

op for at see hvem der var der oppe, krøb han hurtig ud igien af Vinduet, trykte Vinduet til, lagte Stien atter paa sit gamle Sted, listede sig bort giennem den omtalte Bagdør, og gik til sine Forretninger. Naar han nu kom hiem igien, saa fortalte man ham om glædelige Varsler. Vor Broder slog ofte en stor Latter op, men Hanne forstod dette saaledes, som om han ikke troede at det havde spøget i Huset ved hei lys Dag, og kaldte os Søstre til Vidne. Vi maatte nu ligefrem følge Sandheden og stadfæste hendes Udsigende."

Da vi imidlertid ikke vare forblindede af Kierlighed, saaledes som Hanne, saa merkte vi snart, at den skielmske Christian maatte stikke derunder; og endskiønt vi ikke kunde gribe ham i Gierningen, saa forraadte han sig dog hos os ved sin Latter. Vor Fader, der var en meget streng Mand, torde vi ikke meddele denne vor Formodning, da det dog var muenligt vi kunde feile, og derved uforskyldt forskaffe vor Broder en dygtig Dragt Prygl. Ei heller vilde vi gierne forstyrre vor Søster i hendes søde Drømmerie om den formeentlige Sielecorrespondence med hendes Elsker: thi vi elskede hende alle meget, og undte hende gierne en Fornøielse, som jeg dengang endnu holdt for ganske uskyldig og uskadelig.

"Da vores Fader siden engang selv alvorlig undersøgte denne Spøgelsehistorie og løb med Jagtpidsken hurtig op ad Trappen, sneeg jeg mig imidlertid ned i Gaarden for at giøre Opdagelser. Som jeg tænkte saa gik det! Christian kom i den største Hast ned ad Stigen, og bad mig for Guds Skyld ikke at tale derom til vor Fader; dette skulde ogsaa have været den sidste gang han vilde have leeget Feldtjægeren — jeg lovte ham det med Haand og Mund og holdt troelig mit Ord.

Jeg gik derpaa fornøiet op paa Værelset hvor det spøgede, og hvor alle vare sysselsatte med at lede efter Spøgelset, bragte min Fader Lys, Lak og Signet, og saae paa at de forseglede Vinduerne og Dørrene. Nu holdt det pludselig i hele fire Uger op at spøge i vores Huus. Vi Piger var slet ikke glad herover; thi nu blev Tiden os atter lang. Saa længe Christian spøgede, havde vi stedse nysgierrige Folk hos os, som fuld af Forundring opspærrede Munden, naar de hørte Varselet oppe paa Værelset. Det adspredede os og skaffede os tusinde Fornøielser, naar vi saa hvorledes Fornemme og Ringe lode sig spille paa Næsen af vores Broder; og jeg i Særdeleshed fandt mig meget smigret over at jeg som et 10 Aars Barn, vidste at giennemskue hele Be-

drageriet og at bedømme det rigtigere end de voxne overtroiske Folk.

"Denne lille Forfængelighed som jeg troer, Itteæligen vil tilgives et Barn, forførte mig, til at tænke alvorlig paa, hvorledes jeg paa en Maade kunde fortsætte hiint Gøglerie med Varselet — dette saa ypperlige Middel imod Kiedsomhed, uden derved at sætte mig i Fare for et livsuld Hug. Jed giorde til den Ende forskiellige Forsøg, men som alle vare mig for vidtløftige eller vanskelige."

"Endelig opdagede jeg et eget Talent i min store Taae. Jeg har nemlig, fornemmelig paa den høire Fod, en ganske ualmindelig Bøielighed, i denne Taae, saa at jeg ei allene ved dens egen Hielp kan løfte den i Veiret, men ogsaa bevæge den til alle Sider."

Naar jeg nu i min Faders Fraværelse sad med mine Søstre ved Syebordet, og vilde lade Feldtjægeren spadsere omkring paa Værelset, hvor det spøgde: saa skiulte jeg omhyggelig den høire Fod med Kiole og Skiørte, lagde derpaa den store Taa paa sin næste Naboe, lod den glide ned ad samme, og med en hvis Hæftighed slaae imod Gulvet. Dette gientog jeg, i et lige Mellemrum af Tid, omtrent saa hurtigt, som Fodtrinene pleiede

at følge paa hverandre, naar man gaaer langsomt omkring. Jeg var derpaa stedse den første som giorde dem opmerksom paa den høie Lighed denne huule Lyd havde med et Spøgelses Gang over os, endskiønt jeg endnu indtil denne Time ikke har hørt noget Spøgelse gaae, siden ethvert Spøgelse skal være en Aand, og en Aand med Fødder maae være en saare naragtig Ting."

"Som Barn, gik jeg forresten listig nok til Verks. Hiemme gik jeg næsten bestandig med Tefler, som jeg let kunde faae af Fødderne, naar jeg vilde spøge. I Begyndelsen skar jeg et Hul i Enden af min Strømpe, saaledes at den store Taae og dens Naboe vare næsten bare. Siden bandt jeg mine Strømper foran saa vide, at jeg ikke mere behøvede noget Hul. Jeg havde ei heller i Førstningen Kraft nok i Taaen til at slaae den, saa stærk som det behøvedes fra den næste Taae imod Gulvet. Men ved idelig Øvelse kom jeg snart saavidt. Saa længe imidlertid, medens jeg øvede mig, Spøgelsets formeentlige Fodtrin vare endnu alt for sagte og neppe kunde høres, modsagde jeg dem som troede at høre noget. Dette giorde jeg for at afvenne de Tilstædeværendes Opmerksomhed fra mine Øvelser. Men siden efter saae jeg selv flittig lyttende op til Loftet. Og den forudsattede Fordom mod dette Værelse kom mig

ret vel til Hielp. Jeg havde da min inderlige Glæde af, naar ei allene mine Søstre, men ogsaa alle Fremmede som besøgte os, forførte af mig, ligeledes giorde en lang Hals, og lyttende opmerksomt troede at finde oppe paa Loftet Oprindelsen til den Lyd, de skulde have Opsøgt under mine Fødder."

"Hvor er det muelig, tænkte jeg modtvillige Barn undertiden hos mig selv, at saa mange voxne Mennesker kan lade sig spille paa Næsen af saa ung en Pige som jeg! — Hvor kunde dog Folk, der vilde være saa kloge og behiertede, fare gysende sammer for en stor Taae, og frygte for saadan en ubetydelig Ting."

Da jeg efter flere Aars Forløb endelig var bleven kied af dette Gøglerie, lagte jeg undertiden ret alvorlig an paa, at giøre en Ende paa denne Spøg. Jeg strakte Fodspidsen frem under Skiørtet, og lod saa den store Taae giøre sine Kunster ganske synligt. Men man var nu engang ligesom slaaede med Blindhed. Saa ganske ligefrem kunde og torde jeg ei heller komme ud med den rette Sammenhæng. Thi endskiønt jeg af barnlig Kierlighed og Agtelse for min Fader, blot nogle gange i Begyndelsen, men siden efter aldrig tiere havde spøget i hans Nær-

værelse; saa kunde han dog have taget dette saa længe fortsatte og saavidt drevne Spøg med andre Folk ilde op. Jeg maatte derfore imod min Villie beholde denne Hemmelighed hos mig selv.

"Disse Barndommens og Letsindighedens Aar randt hen, jeg blev forstandigere og lærte allerede nogenlunde at indsee det Skadelige ved saadanne forstilte Spøgerie. Jeg begyndte at ønske, at jeg aldrig var kommen paa det barnagtige Indfald, at udvikle hiint Talent hos min store Taae. Med Bekymring erfarede jeg, at jeg herved kraftig havde styrket visse Mennesker i deres Drømmerier om Varseler, og deres daarlige Frygt for Spøgelser."

"Hertil kom endnu den pludselige indløbne sørgelige Efterretning, om Oberforster Mertens Sygdom og Død. Vi elskte vor utrøstelige Søster alt for ømt til at jeg ikke fra nu af omhyggelig skulde have undveget alt hvad som kunde nære hendes Tungsindighed og kalde tilbage i hendes Erindring det som var Gienstanden for hendes dræbende Kummer."

"Jomfrue Susanne sagde mig desuden, at hun hidtil ikke havde opdaget de naturlige

Aarsager til denne Spøgelsehistorie for nogen uden nogle af hendes Veninder, der enten allerede vare døde eller dog aldrig vilde giøre den bekiendt for Verden. Hvor let havde ikke ogsaa hun den eneste som var i Besiddelse af Hemmeligheden, siden Syvaarskrigen kundet døe og derved taget Opløsningen af hiin Historie med sig i Graven, 1) Hvem havde da vel tordet vove at udgive hine varslende Fodtrin for en ganske naturlig Ting for et uskyldigt Barns Spøg der vilde paa en behagelig Maade fordrive sin Tid. Alle de som dette Barn engang spillede paa Næsen, vilde saa længe de levede have paastaaet: "at deres Troe til Varsler ingenlunde var grundet paa Lettroenhed og Eenfoldighed, men paa hiint uimodsigelig Daadsag som de selv havde oplevet og alvorligen undersøgt." I Sandhed en Daadsag, men vilde dog Himmelen, det ikke var et sieldent Slumpetræf, naar vi engang ere saa lykkelig, at komme efter den sande Samenhæng."

Vi arme Mennesker vide desuden ei heller ret meget, og kiende langtfra ikke alle de underfulde Kræfter, som endnu ligge skiulte for os i Naturens Skiød i Guds store Skabning! og Shakespare har i en vis Meening ret naar han siger! "Der ere endnu mange Ting, endnu mange Naturkræfter mellem Himmel og Jord, hvor=

om vore kloge og lærde Herrer ikke drømme det ringeste." Men min kiere Læserinde! Lader os hverken troe denne heri misiydede Englænder eller nogen anden fordomsfuld Dødelig der vil indbilde os at han som regierer Verden skulde giøre et Under, saa ofte f. Ex. en fraværende døende Ven og Elsker tænker levende paa sin Elskte.

Men de, mine Herrer, som ved alle Leiligheder have Shakespeares Ord paa Tingen ene ten for dermed undseelig at kaste et Skiul over deres Nøgenhed eller — hvad der endnu er 10 gange værre — for derved at aabne Veien for hiin Overtroe; ogsaa de skulde lære af denne Historie, at der uimodsigelig ere mange Ting mellem Himmel og Jord, som vore Philosopher hidtil slet ikke have drømt om. Thi hvem i al Verden havde vel drømt om, at der endog i vores store Taage laae endnu uudviklede Talenter!

Tredie Fortælling.

Om et talende og dog usynligt Spøgelse i St. Germain, der endog spilte en Doctor af Sorbonnet paa Næsen.

Abbeen de la Chapelle, Doctor af Sorbonne havde i St. Germain en Layes, en Broder der engang i Forbiegaaende skrev ham til, hvorledes en Nisse nu allerede i langtid spøgede omkring og drev sit gyselige Væsen i et Huus som tilhørte Urtekræmmeren St. Gilles, hans gode Ven og Naboe; vel giorde Han — som det hed i Brevet, ingen aabenbart noget ondt, men han forskrækkede dog ved sin hule Lyd og betydningsfulde Tale, enhver som af Nysgierrighed kom i Huset. Der var ei heller, som man i Førstningen havde formodet, noget Slags Bedragerie af Mennesker skiult derunder; thi allerede mange og tildeels Mænd med skarp Jagttagelsesaand, havde opbudet al deres Mod og Klogskab for at komme efter den sande naturlige Sammenhæng i denne Sag; men altid forgieves. Ja endog de catholske Geistlige der paa Stedet og i den nestliggende Egn, havde ikke forsømt deres Skyldighed og dristigen stilt sig i Veien for den spøgende

Sladderer, for ved deres Wievand, Avemarias og Besværelsesformularer at forjage ham af Huset; men Spøgelset havde med nogle vittige Indfald giort sig lystig over de store Anstalter til hans Forviisning, og spottet sine afmægtige Modstandere. Saaledes var nu enhver, Fritænkeren saavel som den Rettroende, geraadet i en ikke ringe Forlegenhed, og ingen vidste mere hvad man skulde tænke om denne besynderlige Hændelse.

Doctoren, der just ikke var tilbøielig til at troe det Overnaturlige i slige Begivenheder, besluttede da han havde læst Brevet, at reise til sin Broder i St. Germain, for selv personligen at føle denne hemmelighedsfulde Sladdrer paa Tænderne. Han forudsatte, som afgiort, at der maatte ligge et eller andet Bedragerie skiult derunder; og var egenkierlig nok til at troe, at det ved hans Opmærksomhed og Verdens Klogskab skulde lykkes ham at opdage Bedrageriet.

Neppe var han ganske uventet ankommen til St. Germain og traadt af i sin Broders Huus; saa iilte han til Naboen hvor Spøgelset havde opslaaet sin Boepæl, giennemløb med speidende Blik det hele Huus, og undersøgte Dørre og Vinduer. St. Gilles, Herre i Huset, hialp ham ved denne Forretning. Paa eengang hørte Doc-

toren en hnul Stemme, der sagde til ham: "Hvad søge De her Hr. Doctor? Deres Nærværelse er mere fornøden i Paris; De har der begyndt at omvende en smuk Sachserinde, og staaer Fare for at hun smutter fra Dem igien."

"Denne Stemme kom ganske ovenfra ned — sagde den redmende Doctor, efter en lille Pause — lad os stige der op. Det lader som Nissen viger tilbage jo mere man nærmer sig ham" Da de vare komne i den anden Etage, hvorfra det syntes Stemmen kom, spurgte Doctoren Aanden: "Hvem har manet dig her hen?"

"Det kommer ikke Dem ved" — svarede Stemmen, som det kunde være fra Rygningen paa Huset — Men De Hr. Doctor! hvem har sendt Dem herhid? selvtagen Myndighed er derfor ikke lovlig Ret, og Tiltroe til sig selv endnu ikke Styrke."

Doctoren, som det forekom meget fremmed at blive saaledes affærdiget af den Usonlige, vilde nu bruge List, og spurgte, i det han udrakte sine tillukte Hænder: "Er du virkelig en Aand saa sig mig hvad jeg har i mine Hænder?"

Aanden gav uopholdelig, det lige saa bidende som passende Svar: "I den høire en por-

tugisisk, i den venstre en spansk Mynde. De har endog ladet en tredie tilbage paa deres Kamin i Paris, hvormed de haabede før at bringe mig i Knibe."

Doctoren havde virkelig intet i sine Hænder; han maatte tilmed føle sig truffen, da han med sine forfængelige Spørgsmaale ligefrem havde baaret sig ad som Portugals og Spaniens Storinqvisitorer. Aanden havde ei heller aldeles Uret i at giøre Doctoren den Beskyldning, at han ved Tobakspiben som han havde efterladt paa Kaminen i sin Studerestue i Paris lettere kunde raisonnere om Urimeligheden i Spøgeriers Tilværelse, end Stedet selv at opdage dem og stille dem til Skue.

Doctoren stræbte imidlertid at skiule sin Forlegenhed saa godt han kunde, og sagde: "Det lader som om denne Aand er bange for mig, thi han taler ikke med mig uden i nogen Frastand."

"Kom nærmere, svarte en Røst fra det øverste Loft — jeg venter Dem uden at vige et Skridt."

Doctoren, som for sin Æres Skyld ikke kunde afslaae denne Indbydelse, begyndte lang-

som at krybe op af en halvraaden Trappe. Men o Jammer! den raadne Trappe gik i Stykker under hans Fødder. Den stakkels Aandejæger faldt need. Dette og Buldret af den nedstyrtende Trappe forøgede ikke lidet hans Angst. Den snedige Nisse, tog denne Tidspunkt i Agt, og forkyndte ham med fryglelig Stemme, at han vilde qvæle ham.

Den beængstede Doctor krøb nu til Korset; han bad bønligen om at beholde Livet, og forsikrede heiligen, at lade alle Nisser i Roe, som han ikke kunde uddrive.

Det er mig kiert — sagde den ubekiendte Røst — at see dem komme paa bedre Tanker. Gaae, men indlad dem i Fremtiden aldrig mere med Skabninger, som vi ere, og forglem aldrig, at Beskedenhed er langt sikrere, end Forvovenhed.

Zittrende over det hele Legeme iilte Doctoren need i den underste Etage, og vilde ikke opholde sig længere i dette berygtede Huus eller i dets Naboelag. Han forsikrede at han endnu samme Dag vilde reise tilbage til sine Embedsbrødre, de øvrige Herrer i Sorbonne og formelig raadslaae med dem over denne uforklarlige Hemmelighed.

For imidlertid at spare ham denne sandsynligviis forgieves Møie, traadte Hr. St. Gilles, der lige til den raadne Trappe, ikke var veget fra hans Side, ham imøde og — og gav sig selv ud for den formeentlige Aand. "Jeg forstaaer mig — sagde han — paa den hidindtil kun lidet bekiendte Kunst at tale af Maven, og alle de uforklarlige Toner der syntes dem at komme fra oven need, kom intet andet Steds fra, end indvendig fra mit Bryst."

Doctoren giorde et Par store Øine ved denne oplysende Tilstaaelse. Ved denne gientagne høist velkomne Forsikring, faldt en tung Steen fra hans Hierte. Men det kostede ham i Begyndelsen ikke liden Møie at fatte Troe til dette Tilsigende. St. Gilles havde Medynk med den ligesaa forlegne, som beskæmmede Vantroe, og gav ham paa Stedet de uimodsigeligste Beviiser paa dette hans Udsigendes Sandfærdighed.

At tale af Maven skal over Hovedet ikke være saa vanskelig en Sag, som man skulde troe; og dertil udkræves kun nogle ikke almindelige Egenskaber ved Tungen og Struben. Ethvert Menneske som har den hertil udfordrende Dannelse, vil kunde lære at tale af Maven,

naar han forbinder fornødne Lyst med vedholdende Øvelse. At der kun ere faa, som kan tale af Maven, kommer allene deraf, at ingen uden en besynderlig Anledning legger sig efter denne brødløse Kunst, og mange maaskee vide ikke at dette undviklede Talent ligger skiul i deres Sprog-Organer. St. Gilles, forsikrede i det mindste, at det ikke havde kostet ham mere end 8 Dages Øvelse, for at naae Fuldkommenhed i denne Kunst.

St. Gilles havde lært paa Martiniqve at tale af Maven, af en anden som forstod denne Kunst, og med hvilken han der levede i venskabelig Forbindelse. Han giorde, naar han talede, ikke den ringeste Bevægelse med Læberne, og som det syntes heller ikke med Tungen. Det forekom de Nærværende, som om Stemmen snart kom frem af Jorden, snart fra oven need og langt borte fra.

Abbe de la Chapelle, forelæste i Videnskabernes Akademie i Paris en Afhandling over denne Tildragelse, som var hendtes ham i St. Germain, og dette overdrog til tvende af deres Medlemmer Fourchy og Le Roi, endnu engang paa Stedet selv formelig at undersøge denne Saq. De foretog denne Undersøgelse i August 1777,

og hørte saadant et Under, at de bleve ikke mindre overraskede end overbeviiste.

Hvor ofte have ikke, ublærte Gøglere saaledes misbrugt, og maaskee endnu misbruge denne det menneskelige Sprogverkteis Bøielighed, til dermed at bedaare Enfoldigheden!!

Fierde Fortælling.

Noget om Søndagsbørn, og om et Spøgelse som blev fordrevet med Ærter.

Man vil have lagt Merke til, at Spøgelserne, i Henseende til deres Magt, ere meget forskiellige fra hverandre, saa at man efter deres forskielige Natur og Beskaffenhed, kunde dele dem i flere Klasser. Der gives f. Ex. nogle, hvis Natur — maaskee kan taale alt — kun ikke det at man holder dem et Lys for Ansigtet og betragter dem i Nærheden. Andre drive deres Uvæsen blot for Qvindespersoner, saavel for store som smaae, det er, for egentlige og uegentlige Børn. Andre igien forsvinde pludselig og for bestandig, saasnart der møder dem et behiertet og forslaget Søndagsbarn, det er et Menneske som er saa lykkelig, at være født paa en Søndag og at være opdraget uden grove Fordomme.

Til denne sidste Klasse af Spøgelser synes ogsaa det Spøgelse at kunde henføres, der en lang Tid lod sig høre paa et Kornloft paa et Landgods i Wilsleben i Fyrstendømmet Halberstadt, der tilhørte en Herre von Windheim. Den Tid

nemlig, da Hr. Kapitain von Koch endnu eiede dette Gods, blevc Tiencstefolkene undertiden om Natten foruroeligede af en spøgende Larmen. Man hørte under og ved Siden af Kornloftet alleslags Toner, hvis Oprindelse man ikke vidste at forklare sig paa en naturlig Maade. Var man under Loftet, saa led det som om Spøgelset kiørte omkring deroppe med en saakaldet Gumpekærre; gik man derop, for at see, hvem der vel kunde kiøre der om Natten med en Gumpekærre, saa hørte man den samme Lyd endnu paa Trappen til dette Loft, endnu meget kiendelig og ofte, endog tydeligere end tilforn. Undersøgte man herpaa Dørren til Loftet, saa fandt man den, som det burde, godt lukket og tillaaset, lukte man den op for at see om der maaskee var nogen indesluttet, saa fandt man hverken Menneske eller Kat eller Hund. Ei heller kunde noget menneskelig Bedragerie være indløbet; thi man fandt jo Dørrene tillukkede og ingen Aabninger hvorigiennem han kunde undvige. Denne Omstændighed satte ogsaa dem i ingen ringe Forlægenhed, som i Førstningen holdt dette Tyverie for en listig Korntyvs Hokuspokuser. Vel mærkede man hist og her en lille Forandring paa den velbetegnede Kornbunke; men en Korntyv kunde dog umuelig smutte igiennem et Musehul.

I nogle Frygtsommes blotte Indbildning bestod nu vel Sagen i intet Tilfælde. Og dog blev den, herefter som før, for saavidt uforklarlig og uopdaget, som man indtil denne Time ikke er kommet efter den sande Sammenhæng. Da Godset allerede dengang var solgt, saa fandt Hr. Kapitain von Koch, der foragtede den gemene Mands overtroiske Sladder, det saa meget mindre Umagen værd, at lade med den mueligste Nøiagtighed efterspore den oprindelige Kilde til denne spøgende Larmen. Han overlod meget mere til Kieberen — Hr. v. Windheim — ifald det var denne om at giøre, at skaffe sig, saa godt det var ham mueligt, dette byrdefulde Spøgelse fra Halsen.

Hr. Landrøst von Windheim og hans Oeconomieforvalter Hr. Germar, vare ogsaa alt for udlærte Huusholdere og alt for lyse Hoveder, til at de længere skulde have ladet sig holde til Bedste af Kornlystne Gøglere. De tænkte meget mere alvorlig paa, hvorledes de saasnart som mueligt og for bestandig kunde giøre en Ende paa denne uforklarlige Larmen.

I Synderlighed lod Hr. Germar sig være magtpaaliggende at udgrunde et Middel hertil. Han var nu ogsaa meest interresseret herved

da han, som Forvalter maatte indestaae sin Herre, der endnu ikke selv var flyttet ind, for den hele Forraad af Korn. Han lod til den Ende, strax efter at Hr. Landdrost von Windheim havde taget Godset i Besiddelse, alle Tienestefolkene og de øvrige Godset tilhørende Dagløннere i Wilsleben, kalde for sig, og holdt til denne Forsamling følgende Tale:

"Man fortæller mig om et Spøgelse der om Natten lader sig høre oppe paa Kornloftet, og det uagtet Dørene ere vel tillukkede. Jeg undrer mig over at I kunde være saa eenfoldige og dumme, at holde denne Larmen, som en listig Korntyv eller og en anden Gøgler har giort her, for en spøgende Aans Virkninger. — Da jeg nu er en stor Fiende af saaledes at foruroeliges om Natten, og er tillige lykkeligviis et saakaldet Søndagsbarn, for hvem Spøgelserne, som I vel vide, ikke kan giøre sig usynlige, endog i det tykkeste Mørke, saa haaber jeg, at jeg aldrig skal faae denne Spøgen at høre. Men skulde desuagtet Spøgelset faae Lyst til at lade sig igien høre, saa forsikrer jeg, at jeg til hvad Tid det skal være, vil gaae ham uforsagt imøde, for med en dygtig Prygl for Fremtiden at betage ham al Lyst til at spøge. Men skulde Spøgelset, ved at sætte sig paa nogen voldsom Maade til Modværge, hin-

dre mig i min Undersøgning og fra at give ham en tilstrækkelig Revselse eller ogsaa kun vilde undløbe, maae jeg raabe til ham, at han skal blive staaende og give sig til Fange: saa erklærer jeg herved offentlig, at jeg vil brænde en Pistol, som er skarp ladt med Ærter, løs paa Spøgelset. Herefter har nu enhver at rette sig og for Skade at tage vare. Skeer der en Ulykke, at jeg maaskee skyder Øinene ud paa Spøgelset, saa er jeg angerløs; I ere alle mine Vidner, at jeg itide har advaret eder."

Hermed lod Forvalteren Herrerne og Damerne, for hvem han havde holdt denne Tale, gaae, og ventede roelig Spøgelsets næste Komme. Men — Spøgelset forsvandt ved denne det kiekke Søndagsbarns første Trudsel. Man hørde fra nu af aldrig mere om Natten nogen tvetydig Larm paa Kornloftet, og Hr. Germar var endelig nødt til at skyde sin i Pistolløbet kraftige Ærteblanding bort i Luften, for at Skuddet ikke skulde ruste fast.

Nu er Spørgsmaalet: Hvem var da vel dette Spøgelse, hvis Paafund man indtil denne Dag ikke saa egentlig har kundet komme paa Spor efter? Høist sandsynlig, hverken meer eller mindre, end en snedig Korntyv. Jeg skulde heller

ikke troe, at nogen blandt mine Læsere endnu et Øieblik kunde tvivle herpaa. Thi en Aand — og et Spøgelse skal jo dog være en Aand — vilde neppe have ladet sig kyse af en Tyrepidsk og en skarp ladt Pistol.

Vi vilde altsaa af denne Historie uddrage tvende Lærdomme:

1) Om man ikke alletider er istand til at finde og opdage den sande Sammenhæng imellem en naturlig Aarsag, og en efter Anseende overnaturlig og spøgerielignende Begivenhed; saa maae man dog endnu ikke slutte deraf, at der slet ingen naturlig Aarsag er — at ikke en snild Bedrager har en Finger med i Spillet; eller at i saa Tilfælde et virkeligt Spøgelse der har drevet sine overnaturlige Pudserier.

2) Naar Søndagsbarn have havt en fornuftig Opdragelse, da forstaae de sig ei allene paa at see Aander, men deres Natur er ydermere alle Spøgelser saa særdels modbydelig, at de strax og for stedse forsvinde: og kun da, naar et Søndagsbarn er opvoxen under allehaande grove Fordomme i Overtroe og Dumhed — kun da er dets Hoved svangert med fanatiske Veer af unaturlige Misfostre, og seer da ogsaa fortrinligviis Spøgelser og — hvor der netop ingen ere.

Femte Fortælling.

Beviis, at et Menneske virkelig undertiden kan lade sig see paa tvende Steder paa een og samme Tid.

I Magdeburg levede endnu for faa Aar siden, den velbekiendte Landbygmester Meineke, der paa den meest upaatvivlelige Maade forstod den Kunst at lade sig see saa levende, som han gik her i Verden, paa tvende forskiellige Steder, paa een og samme Tid. Af flere hidhenhørende Daadsager vil jeg kun fortælle følgende tvende, der paa den meest overtydende Maade bevise Rigtigheden af det her anførte.

Han kiørte engang i sine Forretninger ud af Byen, med en Karl der just nyelig var kommen i hans Tieneste, til et nærliggende Landgods. Neppe var han kommen ud af Porten og udenfor Magdeburgs Fæstningsverker; førend han erindrede sig at han havde glemt at legge et af sine mathematiske Instrumenter, som han just ved denne Leilighed skulde bruge, med i Vognen. Holdt Kudsk raabte han; og Friderich — saa heedte den nye Karl — maatte i Hast løbe tilbage til

Staden, for at hente det Forglemte i hans Huus. Han gav ham Neglen til Kammeret og beskrev ham nøie Stedet hvor Instrumentet laae. Denne Nøiagtighed syntes ham, at være saa meget nødvendigere, da Friderich endnu ikke havde været i dette Kammer. For nu at komme ret snart igien, skyndte han sig hiem, saa godt som han kunde, og skiød alle de Gienveie der kun var at finde. Han naaede uopholdelig saasnart som mueligt sin Herres Huus, aabnede Kammeret, hvortil han havde faaet Nøglen, og gik ind i samme. Men — o Himmel! hvilken besynderlig Hændelse mødte ikke den arme Friderich! — Han saae den selvsamme Landbygmester Meineke, hvem han for et Øieblik siden havde forladt i Vognen uden for Staden, atter her, at sidde ved Bordet og livagtig uden at slaae Øinene til Siden at læse i en Bog.

Friderich blev gyselig forskrækket over dette høist besynderlige Syen, foer tilbage, og med en iiskold Gysen ud igien af Døren, og blev af hans Medtienere funden i en Tilstand, der grændsede til Afmagt og Maalløshed. Man vidste ikke hvad der var hendtes ham, og lagde ham i en Seng. Der forløb vel en Time, førend han nogenledes kom til sig selv igien, og inden man

kunde bringe et forstaaelig sammenhængende Ord ud af ham.

Landbygmesteren uden for Staden tøvede imidlertid, syv lange og syg brede, efter Karlen. Da denne endelig slet ikke kom igien, kiørte han høist fortrædelig ind i Staden tilbage til sit Huus. Han havde ogsaa tiltænkt den langsomme Karl, en dygtig og følelig Irettesættelse for hans utilbørlige Borteblivelse.

"Hvor er Friderich!" raabte han: adskillige Gange, førend han vel var kommen inden for Døren.

Ja, Friderich — fik han til Svar — ligger i sin Seng, vi fandt ham halv Død liggende uden for den aabne Stuedør, og intet Menneske har endnu kundet faaet ud af ham, hvad der vel kan være hændtes ham.

Dette saa uventede Tilfælde beroeligede den opbragte Hosbond, han gik selv hen til Sengen, hvor Friderich laae, for at spørge ham, hvad der var tilstødt ham?

"O Himmel" — raabte Friderich, da han saae Landbygmesteren ved Sengen — Er det den i Stuen eller paa den Vognen?

Landbygmesteren saae ved dette Spørgsmaal som han ikke strax forstod, og de vilde Blik Friderich kastede til ham, med forundringsfulde Øine paa de andre, som havde fulgt ham til Sengen. "Jeg troer — sagde han — Karlen har havt den Ulykke at gaae fra sin Forstand."

Først efter megen Spørgen hid og did opklaredes endelig denne dunkle Hemmelighed. Landbygmesteren havde nemlig ladet sig i Legemsstørrelse poussere i Vox, og Kunstneren havde meget lignende truffet ham. Dette Voxbillede, som sad ved et Bord med en Bog i Haanden, og syntes at læse deri med Opmerksomhed, var opstillet i selv samme Kammer, hvorfra Friderich skulde hente det forglemte Instrument, og hvori han, som sagt, aldrig før havde været. Han havde overhovedet heller aldrig tilforn seet sligt altid yderst skuffende Voxarbeid. Det faldt ham derfor heller ikke ind at tænke paa noget saadanne Bedragerie; og havde da han traadte ind i Kammeret, hvori denne skrækkende Voxdukke stod, intet vissere troet, end at den lyslevende Landbygmester, som han havde ladet sidde i Vognen uden for Porten, kunde som et Spøgelse lade sig see paa tvende forskiellige Steder paa een og samme Tid. Ved at løbe stærkt var han meget ophidset, og dette forøgede naturligviis den skadelige Indflydelse, denne Forskrækkelse havde paa hans Legeme.

En andengang frelste dette samme Vorbillede sin Herre fra at blive bestiaalet. En omløbende Spidsbub, der sneeg sig ind i Husene og anbefalede sin Tieneste, som Signetstikker, for at lure paa Leilighed til at stiele, kom i samme Hensigt, blandt andre ogsaa i Landbygmesterens Huus, da han just stod færdig og vilde gaae ud. Denne viiste ham strax bort, og gik i det samme selv ud af Stuen og Huset. — Tyven havde lagt Merke til, at Landbyggeren da han gik ud, forglemte at lukke sin Kammerdør i, og besluttede strax at benytte sig af denne Omstændighed. Han saae først efter hvor Landbyggeren vilde gaae hen, og da han saae han dreiede omkring Hiørnet paa en Gade, saa troede han nu at kunde ganske sikker gaae ind igien i hans Huus, og at turde skride til at udføre Planen for sit Tyverie. Han kom lykkelig, og — i det mindste efter hans Meening — ubemærket lige til den aabne Stue. Da han ikke vidste om der kunde være nogen derinde, saa pikkede han først et Par gange forsigtig paa Døren. Der var til hans Glæde ingen som raabte: Herind. Han tog nu Tiden iagt, aabnede sagte Døren og traadte indenfor. Men, o Jammer! med et frygteligt Skrig, og zittrende over sit hele Legeme, styrtede han i samme Øieblik ud igien af dette forhexede Værelse, og rendte som Menneske der var blevet gal ned af Trapperne,

for at finde Gadedøren og i en Hast at undløbe. En af Husets Folk, der heldigviis fik Øie paa Krabaten, styrtede i en Hast efter ham, for at holde ham an, som en Huustyv. Dette forøgede overordentlig hans Angest for Spøgelset, som han i hiin Vorbugge troede at have seet. Thi da han ikke havde Mod til at see sig tilbage, og vidste ikke at man var bleven ham vaer, saa troede han nemligen, at den som forfulgte ham, ikke kunde være nogen anden, end den forhexede Landbygmester.

Imidlertid kom nu ogsaa Landbygmesteren Nummer Een hiem, han havde da han var kommet et lille Stykke fra Huset, erindret sig at han havde forglemt at lukke sit Kammer og var derfore vendt tilbage igien. Tyven foer med Gysen tilbage for ham, og det er ubeskriveligt i hvilken kiendelig Angest han geraadede ved det blotte Syn af begge Landbygmesterne. Han zittrede som et Espeløv, saae vildt omkring sig, som om hans Blik søgte Landbygmesteren han havde seet oppe paa Kammeret og forsikrede, under tusinde Eeder, at han ikke havde stiaalet saameget som en Knappenaal.

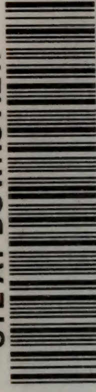
Tienestebuddet, der havde holdt Øie med ham, medens han gik paa Tyveriet, stadfæstede vel

denne Forsikring, saasom Landbygmesteren Nummer To havde jaget ham ud af Stuen med uforrettet Sag; man lagde, som Sandhed var, til at — hans Hensigt til at stiele havde været aldeles umiskiendelig.

Herren i Huset smilte ved denne naragtige Begivenhed, og lod det beroe ved, paa Stedet at paatrykke Signetstikkeren et føleligt Insegl med sit Spanskrør og derefter at kaste ham paa Hovedet ud af Døren.

Vil nu denne Karl ikke sværge paa, at der gives Mennesker der paa selv samme Tid kan lade sig see paa tvende forskiellige Steder? — Vil han ikke med saa mange andre der meene, at have seet Spøgelser sige:

"Jeg skal aldrig lade mig aftrætte, hvad jeg med mine egne sunde Øine har seet, og med mine Sandser fornummet."

UTL AT DOWNSVIEW
D RANGE BAY SHLF POS ITEM C
39 13 02 05 07 019 6